Zij, die terugkeerden uit den Dood

DOOR

J. RULOF

ZIJ,
DIE TERUGKEERDEN
UIT DEN DOOD

DOOR

JOZEF RULOF

N.V. BOEK- EN KUNSTDRUKKERIJ V/H MOUTON & CO.

'S-GRAVENHAGE

VOORWOORD

Geachte Lezer,

In het Eerste, Tweede en Derde deel van „Een Blik in het Hiernamaals" vertelde ik van André Hendriks, die als schakel tusschen de stoffelijke en de onzienlijke wereld dat alles mocht beleven, doch tevens maakte ik in het Tweede deel bekend, dat het mijn eigen belevenissen waren, die ik door mijn leider Alcar mocht ontvangen.
In dit deel ben ik echter zelf aan het woord. Hierin leest u, dat er eenige patiënten van mij terugkeerden, om van hun leven aan gene zijde te vertellen.
Twijfelt niet aan de waarheid, hoe ongeloofelijk alles ook voor u is wat in bovengenoemde boeken en ook in dit is beschreven. Toetst uw leven aan dat van hen die reeds zijn overgegaan, het zal u steunen en sterken in het leven op aarde. Moge het velen vertrouwen schenken en de overtuiging geven van een Eeuwig weerzien aan Gene Zijde.

JOZEF RULOF.

's-Gravenhage, 15 September 1937.

Hebt geen angst voor den dood
Het eeuwige leven is in u.

ALCAR

HOOFDSTUK I

DE OVERGANG VAN PRIESTER X EN ZIJN TERUGKEER*

VELE wonderen beleefde ik door mijn gaven, doch wat ik in dezen toestand met één mijner patiënten beleefde was niet alleen wonderlijk, maar ik leerde daardoor hoe groot 's menschen krachten kunnen zijn wanneer zij het aardsche met het eeuwige verwisselen en een vruchtbaar leven hebben volbracht. Het overgaan is voor den één geluk, voor den ander droefheid, leed en smart en diepe duisternis. Maar zij, die liefde bezitten en open staan voor het leven zooals het tot hen komt, zij zijn de gelukkigen aan gene zijde en zullen licht zien en veel liefde ontvangen, die zij in hun leven op aarde aan zoovelen hebben gegeven. God weet hoe hun leven is geweest en naar innerlijke kracht zullen zij ontvangen.

Een patiënte kwam bij mij met het verzoek, om naar een foto een diagnose voor iemand anders te stellen. Ik nam het portret in mijn handen en na eenige minuten hoorde ik mijn leider Alcar zeggen: „Hier is niets meer aan te doen. De ziekte is in een tè ver gevorderd stadium gekomen; hij zal eraan sterven. Zeg haar, dat je hem niet kunt genezen. Toch zul je hem behandelen, wanneer zij het wenschen." Ik deelde dit aan de dame mede, maar mijn bezoekster antwoordde: „Hoeveel moeite heb ik niet gedaan om hem zoover te krijgen. Deze man is een priester en zijn geloof houdt hem tegen. En nu ik hem heb overgehaald kunt u hem niet eens helpen?"

„Ik kan hem helpen," zeide ik, „maar ik zal hem niet genezen."

„Dat stelt mij bitter teleur," hernam zij, „we willen hem zoo gaarne behouden. O, hij is zoo'n goed mensch. Het zal hem echter in ieder geval verlichten, wanneer u hem helpt."

---

* Op verzoek van de nabestaanden laat ik de initialen van hun overgeganen Vader weg.

„Dat in ieder geval," zeide ik. „Maar u moogt hiervan niets aan zijn familieleden zeggen, zij mogen het niet weten. Nu echter iets anders. Ik moet over een maand de stad uit."
„Duurt het lang?" vroeg zij.
„Drie weken."
„Ja wat nu? Zal ik hem dan toch maar bij u brengen, dan is er contact en kunt u, wanneer u terug bent, dadelijk weer beginnen."
„O, ik vind het best," gaf ik ten antwoord.
„Is het ernstig?"
„Ja, heel ernstig."
Eenige dagen waren voorbijgegaan, toen op een middag de zieke mij kwam bezoeken. Het was een lange, magere man, maar een mooie verschijning. Er ging iets van hem uit, wat ik terstond aanvoelde. Hij had mooie blauwe, kinderlijke oogen, stralend van liefde. Hij legde zich neder om te worden behandeld en was blijkbaar zeer benieuwd hoe dit zou geschieden, omdat hij nog nimmer was gemagnetiseerd. Hij gaf zich echter gewillig over, sloot zijne oogen en stelde zich geheel voor mij open. Na de behandeling, die hem goed deed, zeide hij: „Moet u mijn broek en jas eens zien, ik kan er wel tweemaal in, want ik ben erg vermagerd." Daarbij moest hij om zijn eigen figuur lachen. Hij was van een andere nationaliteit en sprak gebroken Hollandsch, met een eigenaardig accent, maar zoo schoon en met zoo'n sympathieke stem, dat iedereen onmiddellijk van hem zou gaan houden als men hem hoorde spreken.
Alleraardigst, dacht ik, prettig om hem te hooren.
„Ik ben rustig geworden," zeide hij, „het heeft mij goed gedaan; u hebt veel kracht."
Nu had ik een Christusbeeld van één mijner patiënten ontvangen, 't welk zij zelf voor mij had gemaakt; daarnaar keek hij en vroeg: „U bent geloovig?"
„Ja," antwoordde ik, „ik ben zeer geloovig."
„Een mooi beeld. Een groot artist die het maakte, prachtig."
In dat woord prachtig, zooals hij dat uitsprak, lag zijn geheele

persoonlijkheid. „Geweldig," zeide hij weer, „zeer gevoelig." Daarna ging hij heen.
Toen hij voor den tweeden keer terugkeerde, gold zijn eerste blik den Christus; het beeld van Gods volmaakte Kind interesseerde hem bijzonder. Ik kon dat begrijpen, want hij was immers een priester.
„Het heeft mij goed gedaan," zoo begon hij, „heel goed. Ik ben blij dat ik heb besloten, mij door u te laten behandelen. Weet u dat ik een priester ben?"
„Ik heb zulks reeds vernomen."
„O," glimlachte hij, „van haar."
„Ja," zeide ik, „zij heeft het mij verteld." Wat een pracht van een glimlach, dacht ik, daarmede steelt hij aller harten. Wie hem zag glimlachen, voelde een stroom van liefde door zich heengaan.
„Ik heb mij nog nooit aan deze dingen overgegeven, maar u vertrouw ik volkomen!"
Ik dankte hem voor dit compliment en ging tot behandelen over. Onder de behandeling voelde ik, dat hij zijn blik op het Christusbeeld gevestigd hield en dat ik tot diep in hem kon binnendringen. Op deze wijze een mensch te mogen helpen is een heerlijk en groot geluk. Mijn uitstraling en magnetische krachten zoog hij in zich op en dat zou hem verlichten. Ik voelde tevens, dat ik innig met hem werd verbonden. Zulke menschen zag ik niet iederen dag. Zich geheel open stellen, dat kunnen maar weinig menschen. Het speet mij, dat ik zijn toestand niet kon veranderen, doch er waren andere, hoogere krachten noodig om hem beter te kunnen maken. Wat mijn leider mij had doorgegeven, daarop kon ik vertrouwen, doch het was wel een groote teleurstelling. Intusschen had ook deze behandeling hem goed gedaan.
„U heeft mij goed geholpen," zeide hij.
„Ik kan niet anders dan mijn best doen en laten we hopen, dat het u goed blijft doen. We zullen moeten afwachten."
Ik peilde hem om te voelen, hoe hij over zijn eigen toestand dacht, maar hij was rustig.

„Ja," zeide hij, „wij zijn allemaal maar menschen." en keek onderwijl naar den Christus. Ik begreep dien blik: we zouden zooals hij moeten worden. Hij sloeg zijn schoone blauwe oogen neder en sprak: „De Zoon des menschen." Ik voelde van hem een groote liefde naar den Christus uitgaan. Een oogenblik stond hij in diep gepeins verzonken. Dan zag hij mij aan, twee zonnen straalden mij tegemoet en ik voelde de warmte, die hij innerlijk droeg, in mij stroomen. Een schoon oogenblik, dacht ik, hij geeft zich geheel. Hij was een zon gelijk en zijn geheele wezen straalde liefde uit. Geen wonder, dat men hem nog gaarne wilde behouden; men kon hem niet missen.

„Ik heb veel in mijn leven medegemaakt," zeide hij.

Ik voelde wat hij bedoelde. Van zijn eigen leven ging hij over op dat, waarmede hij thans was verbonden.

„Ik heb met deze dingen nooit te maken gehad, maar weet er toch veel van. Nu moet ik echter naar huis gaan," en hij ging.

Na de derde behandeling waren we reeds goede vrienden geworden. We voelden elkander aan en langzaam en voorzichtig begon hij vragen te stellen. Al zijn vragen waren op eigen leven en godsdienstig gebied gericht. De ellende der wereld trok hij zich heel erg aan, want het was niet noodig, zeide hij, dat zoovele menschen moeten lijden. Hij voelde al die ellende en dat maakte hem verdrietig. Maar ik begreep tevens, dat hij bergen zou kunnen verzetten. In dezen priester lag een groot geloof en vertrouwen op Gods rechtvaardigheid. Wanneer hij van zijn eigen leven en al die ellende der menschen vertelde, sprongen de tranen hem in de oogen en ook in zijn stem lag een groote mate van liefde.

Ik vroeg hem of hij mijn mediamiek verkregen schilderijen eens wilde zien. „Gaarne," zeide hij, „maar dan moet u ze mij uitleggen, ik wil weten wat ze beteekenen."

Ik zeide hem, dat ik niet schilderen of teekenen kon, maar dat ik ze in trance had ontvangen. Hij glimlachte slechts en zweeg. Maar in zijn schoonen glimlach lag zijn bewondering voor dit gebeuren. Geruimen tijd stond hij in gedachten naar mijn stukken te kijken.

„Wonderlijk," zeide hij, „maar beangstigend."
„Angstig," vervolgde ik het gesprek, „waarom angstig? Is het niet heerlijk zoo iets schoons te mogen ontvangen? De geesten komen tot mij met goede bedoelingen. Er is toch aan al die schilderijen niets verkeerds te zien? Alles beteekent liefde en geloof, het geloof aan een eeuwig voortleven. Wat ik heb ontvangen is liefde."
Hij bleef glimlachen. Van het eene schilderij ging hij naar het andere. Lang dacht hij over alles na, als wilde hij voor zichzelf dit raadsel oplossen. Dan zag hij weer naar den Christus, als trachtte hij van Hem de waarheid te ontvangen. Ik liet hem begaan, ik had ontzag voor zijn persoonlijkheid. Ik wilde mij in geen geval aan hem opdringen.
Nadat hij alles had gezien, zeide hij: „Ik ga heen, later zullen wij daarover spreken, later." Hij drukte mij beide handen hartelijk tot afscheid en ging heen.
Een volgenden keer vroeg hij mij heel onverwachts: „Gelooft u aan Maria?"
Aan Maria, dacht ik, wat beteekent die vraag? En ik zeide, nadat ik innerlijk had gevoeld, wat hij daarmede bedoelde: „Maar natuurlijk geloof ik aan Maria. Ik geloof aan alle heiligen. Het was immers mijn geloof!"
„Nu dan niet meer?"
Ik peilde hem opnieuw, voelde waarheen hij wilde en zeide tot hem: „Dat zal ik u duidelijk maken." De priester zag naar den Christus, alsof hij voelde waarover ik zou beginnen. „Ik heb een andere religie ontvangen en wel door de geesten, dus door hen, die vóór ons zijn heengegaan. Dit geloof is dieper dan dat, wat ik vroeger kende en bezat. Maar laat ik u vooruit dit zeggen, dat ik de geesten niet roep, want zij laten zich niet roepen. Ik geloofde aan alle heiligen en waarom zou ik, juist nu ik dit alles weet, niet meer aan hen gelooven? Al die heiligen, die u kent, hebben nu een andere en veel grootere beteekenis voor mij dan vroeger. Nu ga ik hun leven op aarde begrijpen en de zending, die zij volbrachten. Ja, ik voel, hoe schoon hun leven is geweest. Dat kon ik

vroeger niet — en dit hebben mij de geesten duidelijk gemaakt. Zij, die op aarde zijn gestorven en tot ons terugkeerden, kennen al die heiligen en zij weten hoe wij moeten leven, om ons die heiligheid eigen te maken. Zij zeggen, dat wij het leven moeten liefhebben en dat wij na den aardschen dood, wanneer wij een goed leven hebben geleid, gelukkig zullen zijn en alle heiligen zullen terugzien."
Hij knikte dat het zoo was en stemde daarmede in.
„De lessen die ik uit den geest ontvang, behandelen steeds die vraagstukken, welke het menschdom het meest bezig houden, dat is het geloof en de liefde. Zij wijzen mij hoe ik moet leven, wil ik in het leven na den dood geluk en licht bezitten. Dat leven vind ik in de natuur, daarin leer ik Gods leven kennen. De natuur is God, zoo zeggen zij. Hun leer is diep en vol waarheid. Zij vertellen mij van hun leven en ik heb meermalen hun leven mogen zien, door uit mijn lichaam te treden. Ik heb gezien hoe vroom en heilig hun leven is. Zij zeggen, zooals ik reeds opmerkte, dat wij alle leven moeten lief hebben, wijl het door God is geschapen. En zij, die zoo iets zeggen, kunnen toch geen duivelen zijn? De menschen kunnen dit niet gelooven, hoewel het de waarheid is. Geloof mij als ik u zeg, dat wanneer ik geestelijk voedsel zou ontvangen dat mij terugvoerde, ik met die geesten niet te maken zou willen hebben. Maar nog steeds is alles rein en zuiver geweest en het zal ook zoo wel blijven. Slechts liefde is het wat ik door hen ontving en dit is nu mijn geloof geworden. U zegt zelf dat u er veel van weet, dan kunt u zich mijn toestand toch wel indenken? Zij wijzen mij naar Hem, die daar achter u staat, naar die groote figuur, naar den Christus. Zijn voorbeeld, zoo zeggen zij, moeten alle menschen volgen. Hij is voor ons gestorven, Zijn liefde zullen wij ontvangen wanneer wij den weg volgen, dien de geesten ons wijzen. Zij leven achter den sluier en die sluier wordt voor mij opgelicht. Is het niet heerlijk om van de aarde af in hun schoon en rein leven te mogen zien? Zooiets te ontvangen is een groote genade en ik ben daar zeer dankbaar voor. Om voor hooge geesten als

instrument te mogen dienen, is een groote en heerlijke taak en die taak goed te volbrengen is zeer moeilijk. Mijn leven is veranderd, nadat ik met hen in verbinding ben gekomen. Ze zeggen, dat alle godsdiensten één zijn en dat allen gelijk hebben. Maar de verbinding die ik thans bezit, dit geloof, is dieper dan al het andere. Door de geesten heb ik geestelijke wetten leeren kennen en dat kan mij geen andere godsdienst geven, want ik ben met die wetten in verbinding, zij zijn de wet zelf. Zij toonen en hebben mij duidelijk gemaakt, hoe hun leven op aarde was en nu is geworden. Ze zijn gelukkig en dat zullen zij eeuwig blijven."
„Gelooft u werkelijk," vroeg hij onverwachts, „dat wij voortleven en dat het zoo zal zijn zooals zij zeggen?"
„Maar natuurlijk. Ik zeide u toch, dat ik hen zie en hun leven ken. Ik ben daar meermalen geweest en ik verzeker u, dat de mensch niet veranderd zal zijn, wanneer hij dat leven binnentreedt. We blijven zooals we nu voelen. Niets verandert."
Weer glimlachte hij, maar zeide niets.
„Kunt u dit niet aanvaarden?"
„Neen," zeide hij openhartig, „te ongeloofelijk voor mij, te mooi om waar te zijn."
„U gelooft aan een eeuwig voortleven en toch denkt u, dat alles anders is?"
„Ik weet niet, maar zal afwachten."
„En toch is alles waarheid."
„U bent ook een priester," zeide hij tot mij.
„Menschen," vervolgde ik, „die op den geestelijken weg zijn en daarvan aan anderen vertellen, zijn allen priesters."
Hij zag mij aan en zeide: „Heel goed, heel duidelijk."
Toen hij was heengegaan, zeide Alcar tot mij: „Een mensch in de goede beteekenis van het woord. Er zijn maar weinig priesters zooals hij. Op aarde kan men deze menschen tellen. Lang hoeft hij niet meer op aarde te zijn, weldra zal hij ons leven zien. Zijn gevoel vindt afstemming in den geest."
Heerlijk, dacht ik, dat Alcar zoo over hem sprak. Toen hoorde ik mijn leider nog zeggen: „Je leert hem nog beter kennen."

Op een middag, toen ik hem had behandeld, vroeg hij mij: „Wat geeft ge mij toch? Ik voel mij telkens zoo verfrischt en opgewekt, wanneer ge mij hebt behandeld. En wat doet ge, als ge daar zoo stil uw handen legt op mijn lichaam daar, waar ik pijn heb?"

„Wat ik doe? Dat zal ik u vertellen. Wanneer ik mijn oogen sluit, ga ik bidden en vraag aan God kracht om u te mogen helpen en uwe pijnen te mogen verzachten. Buiten Zijn hulp en kracht kan ik niets bereiken. Wanneer ik heb gebeden, ga ik mij op uw toestand instellen en dan voel ik in mijn eigen lichaam, waar u pijn hebt. Daarna ga ik mij op mijn leider concentreeren, die mij het noodige zal zeggen over wat ik doen moet en waarnaar ik dan handel. Dat houdt allemaal verband met uw ziekte, want Alcar is het, die het leed en smart van de menschen in geluk wil veranderen. Niet alleen lichamelijk, maar vooral geestelijk. Ik voel en zie hem naast mij, ja, ik hoor hem tot mij spreken. Hij ziet door alle stof heen en mijn kennis is de zijne. Ik ben en kan niets zonder hem en ik geef mij met hart en ziel aan hem over. Wanneer hij mij zegt op te houden, dan weet ik, dat ik u voldoende heb behandeld. Ik kan hem in alles vertrouwen en op hem rekenen. Hij is een meester en een Vader voor mij, door hèm zie ik, door hèm heb ik het leven leeren kennen en moeilijke geestelijke problemen zal hij voor mij oplossen. Door hem leerde ik Gods heilige liefde waardeeren, zoover die te waardeeren in mijn macht is, want ik ben immers maar een mensch? In zijn liefdevolle handen voelen de menschen zich veilig, zij kunnen zich geheel aan hem overgeven. Mijn leider, eerwaarde priester, is een geest van liefde en als zoodanig zullen de menschen, die met mij in verbinding komen, hem leeren kennen. Wie zich in Alcars handen overgeeft, voelt zich nooit bedrogen."

Hij zag mij verwonderd aan en vroeg: „Hoe komt u aan dien naam? Wie heeft u dien genoemd?"

„Hij zelf. Ik zeide u toch, dat ik de geesten kan zien en hooren spreken? Hij zelf zeide mij zijn geestelijken naam. Toen

mijn leider nog op aarde leefde droeg hij een anderen naam. Ik zie zijn schoone gestalte, hij straalt rein en zuiver licht uit en zijn leer is als die van Hem." Ik wees naar den Christus. „Alles is liefde!"

„Prachtig," zeide hij. „Het doet mij goed en het geeft mij steun.. Als het zoo maar blijft," liet hij er op volgen.

„Daar zal ik voor zorgen. Het is een groote genade en ik wil niet ondankbaar zijn. Mijn gaven zijn mij heilig; ik leef er voor en heb reeds in mijn gevoel van de aarde afscheid genomen. Geloof mij als ik u zeg, dat ik het leven na den dood beter ken dan mijn aardsche leven."

„U hebt veel krachten."

„Ja, die heb ik. Nogmaals, ik ben er dankbaar voor. Ik ben helder-ziend en helder-hoorend, schilder, genezend en schrijvend medium, maar te mogen uittreden, dat is wel het schoonste van alle gaven. Dáár te mogen vertoeven en hun leven te zien, o, dat is zoo heerlijk! Dit is een groot Godsgeschenk, zooals maar weinig menschen ontvangen. Voor de menschen die deze krachten niet kennen, zijn het geen wonderen en heeft alles ook geen waarde, omdat zij die waarheid niet aanvaarden en het gevoel daarvoor niet bezitten."

„Dat uittreden, zooals u het noemt, is dat het schoonste?"

„Ja, het mooiste en het grootste van alles. Want door den menschen daarvan te vertellen, zullen zij anders gaan leven en zullen oorlog en doodslag ophouden te bestaan."

„Ge zijt een profeet."

„Neen, eerwaarde, dat ben ik niet, ik ben maar een gewoon mensch zooals alle menschen, maar wat ik u vertel is de waarheid. Is het niet heerlijk om den menschen over een eeuwig voortleven te vertellen, zooals je het zelf hebt beleefd? Zij kunnen zich daaraan vastklampen, want zij hebben een steun noodig."

„Ge zoudt daar veel over kunnen vertellen," zeide hij.

„Dat heb ik reeds gedaan en wanneer u mijn leider en mijn leven en dat van hen aan gene zijde wilt leeren kennen, dan kunt u het eerste deel van mijn boek meenemen, ik heb ze

hier in de kast staan. Daarin krijgt u een waarachtig beeld van het leven na den dood."
Hij ging er evenwel niet op in en vroeg: „Hoe oud bent u?"
„Ik ben acht en dertig jaren oud."
„Prachtig, dan kunt u nog veel voor de menschen doen. Ik heb mijn leven lang niet anders gedaan en heb er nog steeds geen spijt van, integendeel, het maakte mij steeds gelukkig. Maar," zeide hij, als schoot hem mijn gesprek weer te binnen, „ziet u de geesten zooals u zelf bent?"
„Ja; ik zeide u reeds, dat ik hen zie, hoor en voel. Ze zijn zooals wij, maar verder op den geestelijken weg, althans zij, die licht bezitten. Er bestaat nog altijd zooiets als een hel en die daarin leven, zullen een langen weg hebben af te leggen en zichzelf stuk voor stuk moeten afbreken. En dat afbreken is niet zoo eenvoudig, daarvan hebben de menschen geen begrip. Wij menschen voelen ons over het algemeen nog te veel. Ik heb de hel en den hemel gezien, neen, verschillende hellen en hemelen aan gene zijde, maar vuur is er niet. Daar brandt het vuur van hartstocht en geweld in hun zielen, ik bedoel van diegenen die in duisternis leven. Hierover vertel ik in mijn boeken." Tegelijk ging ik naar de boekenkast en haalde het eerste deel van „Een blik in het Hiernamaals" er uit en zeide tot hem: „Zie hier mijn eerste pennevrucht en ook het tweede deel is reeds uitgekomen. Het is niet litterair of wetenschappelijk, maar wat daar in staat is de heilige waarheid. U zult het wonderlijk vinden en u afvragen of alles zoo wel zal zijn, wanneer wij straks dat leven binnentreden. Ik heb echter dit alles mogen beleven. Hierin zult u mijn leider leeren kennen en ook vele andere geesten. Dan zult u zich verbaasd gevoelen wanneer u daarin leest, hoe grootsch het leven na den dood is, dat er geen wonderen meer zijn en alle problemen ophouden te bestaan, wanneer de mensch die wonderen en problemen leert kennen. Het is geen romantische visie of verdichtsel, het is werkelijkheid." Ik gaf hem het boek over, hij nam het in zijn mooigevormde handen en vroeg: „Mag ik het medenemen?"

„O, neemt u het gerust mede, ik heb er genoeg van en als u het uit hebt kunt u, wanneer u wilt, het tweede ook lezen." Hartelijk nam hij daarop afscheid.
Toen mijn patiënte later mij kwam bezoeken, zeide zij: „Weet u dat hij veel van u houdt? Hij noemt u André en Jozef en zegt, dat André in het Universum zweeft en daaruit zijn wijsheid haalt en met de geesten spreekt. Hoe komt hij in vredesnaam aan al die dingen? Heeft u met hem gesproken en van uwe ondervindingen verteld?"
„Heel veel heb ik zelfs met hem gesproken, maar heeft hij u niet verteld, dat ik hem het eerste deel van mijn boek heb medegegeven?" Het was voor mij namelijk een bewijs, dat hij er reeds in gelezen had daar ik wist waar die passage stond, die over het universum handelde.
„Hij gaat vooruit," zeide zij heel gelukkig, „vindt u niet? Wij allen zien het. Hij is zoo vroolijk de laatste dagen en hij roemt u, wijl het hem zoo goed gaat. Hij voelt zich ontegenzeggelijk den laatsten tijd beter. Hij moet dus tòch vooruit gaan."
Ik liet haar uitspreken, maar voelde waarheen zij wilde en toen ik daarop niet inging, vroeg zij: „Waarom zegt u niets? Hij gáát toch vooruit?"
Doch ik antwoordde niet rechtstreeks en zeide: „Laten we dankbaar zijn met hetgeen we hebben bereikt en liever niet vooruit loopen."
„Maar wij zién het toch?"
Ik zeide haar: „Wat wij bereiken is winst."
„Winst, zegt u, bah wat akelig."
„Heelemaal niet akelig," herhaalde ik, „daar is nu eenmaal niets aan te doen. Laten we blij zijn, dat het hem goed gaat en afwachten."
„We kunnen dien lieven schat nog niet missen," zeide ze.
„Toch is er niets aan te doen."
Verdrietig ging zij heen. Ja, het was jammer, dat hij zou sterven. Dezen priester kon men niet missen, want hij was zeer geliefd, maar wanneer hij zich goed voelde, kon hij reeds gelukkig zijn. Ze wilde hem gaarne behouden, maar haar

priester en vader zou heengaan. Als ik haar teleurstelde kon ik daar niets aan doen, want wat mijn leider zeide, daarop kon ik vertrouwen. Ik was wel nieuwsgierig wat de priester van mijn boek zou zeggen, want hij bleek ruim van opvatting te zijn. Ik was dan ook niet verwonderd, toen hij bij mij terugkeerde en naar het tweede deel vroeg. „Later zullen wij praten," zeide hij „en dan zal ik u veel vragen stellen, maar eerst wil ik alles lezen."

Er volgde na de behandeling geen gesprek en ik nam voor drie weken afscheid, daar de tijd was aangebroken, dat ik uit de stad zou gaan. Hij voelde zich heerlijk, had geen pijn en zou, wanneer ik terug was, weer bij mij komen. Hij wenschte mij goede reis en veel geluk. Nog zeide hij: „Ik zal mij rustig houden en lezen." De priester ging heen.

Mijn patiënte, die mij nog zou komen bezoeken, zeide: „Gisterenavond was ik bij hem, er was kerkavond. Na de mis zeide hij plotseling tegen mij: „Jozef weet welke ziekte ik heb, hij en jij weten het, alle anderen niet." Ik dacht door den grond te zinken. Hoe komt hij daar nu zoo ineens aan? Niemand heb ik er iets van verteld. Zou hij weten, dat het ernstig is? Is het nu werkelijk zoo, heeft hij die ziekte? Is die kwaal niet te genezen? Ik begrijp niet hoe hij daar zoo ineens aan komt," herhaalde zij nogmaals. „Kunt u dit verklaren?"

Neen, ik kon dit niet en zeide, dat ik het niet wist.

„Ik hoop maar," ging zij verder, „dat hij niet achteruitgaat wanneer u weg bent." Zij ging heen en ik maakte mij gereed om te vertrekken.

Alcar zeide mij: „Hij voelt zijn einde naderen."

Toen reisde ik af. Maar, op verren afstand van hem verwijderd, voelde ik hoe de priester het maakte. Alcar zeide mij tevens, dat hij achteruit was gegaan. Toen ik van mijn reis terugkeerde, liet men mij aanstonds roepen. Hij lag reeds eenige dagen te bed. Daar heb je het al, dacht ik. Het begin van zijn einde is in aantocht. Als het nu maar niet zoo lang duurt. Deze ziekte kon sleepend zijn. Al zijn vrienden en geliefden vonden het jammer en dachten, dat wanneer ik niet

was opgehouden, het niet zoover zou zijn gekomen. Maar ik wist beter. Op een Woensdagmorgen ging ik hem bezoeken. Toen ik zijn kamer binnen kwam, straalde hij van geluk en was verheugd mij weer te zien. Hij vatte mijn beide handen, zag mijn aan en zeide: „Mijn Jozef! Hoe heb ik naar je verlangd."
Ik voelde zijn groote liefde voor mij, wat mij zeer gelukkig maakte en het was, alsof hij mij niet meer wilde loslaten.
„Gelukkig dat ge er bent. Boeken uit, Jozef!"
Ik beefde; wat zou hij mij zeggen?
„Prachtig! prachtig!" Hij sloot zijn oogen, geen woord kwam er meer over zijne lippen. Hij lag daar stil terneer en dacht schijnbaar na. Ik voelde op dit oogenblik de stilte des geestes, die van hem in mij kwam en ook ik werd stil. Dicht naast zijn bed nam ik plaats en beiden waren wij in gedachten verdiept. Ik dacht aan zijn groote vriendschap en liefde, die hij voor mij voelde. Gaarne aanvaardde ik zijne reine liefde en was er zeer dankbaar voor. Hoe kort kende ik dezen mensch en toch was het, alsof er vele jaren waren voorbijgegaan. Ik bad voor hem en ging tot de behandeling over. Naast mij zag ik mijn lieven leider, den geest van liefde, die mij met den zieke had verbonden. Thans waren wij één en ik wachtte af wat mijn leider te zeggen zou hebben, daar ik zag dat hij den zieke onderzocht. Lang behoefde ik niet te wachten en toen ik met Alcar verbinding kreeg, hoorde ik hem zeggen: „Hier is geen hulp mogelijk, weldra zal hij overgaan. Ik zal je daarvan bewijzen geven, wacht maar geduldig af."
Ik sidderde. Wat nu? Ik vroeg aan God, of hij zonder pijnen dit leven zou mogen verlaten. Meer durfde ik niet te vragen, men kon hem niets meer geven. Licht zou hij in het leven na den dood bezitten en licht beteekende geluk. De man, wiens handen ik drukte, had een schoon leven volbracht en was bereid te sterven. Zijn oogen nog steeds gesloten en zijne handen gevouwen, zeide hij na een lange stilte: „Prachtig, Jozef, mooi voor de menschen, maar weinigen zullen het gelooven. Moeilijk, zeer moeilijk is dit alles te aanvaarden.

Groote liefde, Alcar." Stootend, woord voor woord, sprak hij, maar ik ving het op. Goddank, dacht ik, hij heeft mijn werk begrepen. Het waren maar weinig woorden die hij had gesproken, maar het deed mij goed ze uit zijn mond te hooren. Het stemde mij gelukkig. Ja, weinig menschen konden dit aanvaarden. Ik hoorde zoo heel vaak dat ik te eenvoudig was, niet litterair, niet suggestief genoeg, zoodat men alles, wat ik van het leven na den dood vertelde, niet kon waardeeren. Ze vonden het te zoet! Eens echter zouden ze allen zoet worden, als honig zoo zoet. Wanneer deze menschen voor het grootste en laatste probleem werden gesteld, wanneer hen de schellen van de oogen vielen, wanneer zij achter den sluier zouden mogen zien, wanneer zij naakt stonden voor Gods heiligen troon, dan zou alles niet te zoet en te eenvoudig zijn en zouden zij veel, heel veel van dien eenvoud willen bezitten. Daar eerst zagen zij zichzelf, eerst dan zouden zij dit alles waardeeren. Maar voor die menschen schreef ik ook niet. Deze waren niet te bereiken. Hij, die daar op zijn sterfbed lag, hij, de priester, voelde de warmte en de geestelijke kracht, die uit alles straalde en vooral de groote liefde van Alcar. Meer had ik niet kunnen verwachten. Ook van hen, die in leed en smart verkeerden, die alleen waren achtergebleven en tot de hoogste klasse der maatschappij behoorden, had ik brieven ontvangen dat zij zeer, zeer gelukkig waren. In de uren van scheiding had Alcar hen door zijn groote liefde gesteund. Zij wisten nu, dat zij hun geliefden zouden terugzien. Zij hadden het grootsche zien gebeuren; aan het sterfbed van hun geliefden hadden ook zij iets waargenomen. De stervende zelf had het uitgeroepen. Voor hen allen waren mijn boeken een geestelijke steun geworden, de kracht, om het leven nu alleen te kunnen voortzetten. Door datgene, wat Alcar zeide, hadden zij het kruis op de schouders genomen, wat God hun te dragen had gegeven. Alleen wanneer de menschen in leed en smart verkeerden, dan eerst waren zij te bereiken en gaven zij zich gewillig over. Geen aardsche geleerdheid kon hen dan helpen; dan verlangden

zij naar de geestelijke warmte, naar een zelfde gevoel en naar liefde. Dan vielen hen de schellen van de oogen en luisterden zij naar die zachte maar duidelijke stem en vonden zij zichzelf. Maar die anderen hadden geen geestelijk voedsel noodig, zij stonden en wilden met beide beenen op den grond blijven, naar zij zelf zeiden. Ze waren afgedwaald; het leven op aarde had ook hen opgeslurpt. Zij gooiden mijn boeken in de kachel en stookten het vuur nog eens op, maar innerlijk verteerden zij van koude en geestelijke armoede. Zij dachten er niet aan, dat ook hun tijd spoedig zou kunnen komen. Waneer ik alleen voor hem had mogen schrijven, dan nog zou ik het zeer zeker hebben gedaan, maar gelukkig waren er nog vele anderen. Het deed mij echter goed, dat de priester mij zoo juist begreep. Niet dat ik dat noodig had, ik stoorde me aan niemand, want ik zag het leven waarover ik schreef, ik trad uit mijn stoflichaam en mocht het beleven. Alles was waarheid, iedereen zou het ééns zien, wanneer zij dat leven zouden binnentreden. Maar vele menschen leefden materisch en lachten om alles, ook om hun eigen domheid. Deze groote en volwassen menschen waren als kleine kinderen. Maar kinderen kunnen meer voelen dan groote en geleerde menschen. Zij, die zich in het leven na den dood verdiepten en er naar leefden, waren de gelukkigen aan gene zijde. De anderen zouden vele jaren noodig hebben eer zij licht zouden zien, omdat hun gevoel was vertroebeld. Het geestelijke leven is moeilijk te bereiken. Maar wanneer men het voelt, dan brengt het geluk en eeuwige waarheid, een groot en krachtig vertrouwen en het bezit van een geheiligd leven. Het brengt liefde, reine en zuivere liefde. Deze mensch voelde het.

„Jozef," sprak de priester plotseling, „ik ga zweven, ver weg van de aarde."

Ik schrok. Juist over datgene waar ik aan dacht, begon hij te spreken. Het was alsof iemand anders hem de kracht had gegeven, om het mij te zeggen. Daarbij kwamen hem de tranen in de oogen. De aartspriester was als een kind en ook ik

voelde mij zoo. We waren twee volwassen menschen en toch kinderen in den geest. We hadden één God en waren in elkander overgegaan. We voelden één leven, één liefde, hij als priester, ik als instrument. Beiden dienden wij één God, wilden één God dienen, we hadden één Vader en kenden één waarheid. Hij had zich die waarheid en wijsheid door studie weten eigen te maken en door het leven te beleven, zooals God het van den mensch wilde hebben. Daardoor was hij ontwikkeld. Ik kreeg het rechtstreeks uit het Hiernamaals en was met het eeuwige leven verbonden geworden. Ik mocht door zijn studie heen zien en daardoor kende ik tegelijk zijn theologie en het leven achter den sluier. Al dat groote ging door mij heen; door mijn geestelijken leider Alcar werd ik in den kosmos opgenomen. Ik wist nu, dat ik een deeltje was van dat machtige, dat groote en heilige leven. Toch had ik niet gestudeerd en kwam van een boerendorp, maar had een wetenschap en geloof ontvangen, zuiver als kristal. Het was eenvoudig natuur en men kon het niet leeren, men moest het voelen. De priester voelde het; hij was zacht, zacht als het leven zelf en stond open voor dat machtige leven. Het leven lag in zijne schoone oogen, in zijn stemgeluid, het bracht de zachte gevoelens van ziel en hart tot uiting en daaraan kende men zijn persoonlijkheid. Dat kinderlijke, dat reine, doorstroomde zijn geheele wezen. Als kind zou hij straks de sferen binnengaan en die hemelen betreden, waar hem een ongekende schoonheid wachtte. Deze priester had de menschen lief met al hun fouten en zonden. Hij kende de hartstochten en begreep, omdat hij wilde begrijpen. Hij wilde geen fouten zien en gaf, gaf steeds met volle handen. Nooit waren die handen gesloten geweest en wie aan zijn zielewoning klopte werd binnen gelaten. Zijn zieledeurtje kraakte in zijn hengsels, de scharnieren waren stuk gerukt, de deurposten verbrijzeld en hij repareerde ze niet daar hij wist, dat ze opnieuw verbrijzeld zouden worden. Hij liet de deur open staan en iedereen, oud en jong, arm en rijk kon binnentreden. Hij liet dit toe, omdat hij lief had en veel liefde bezat; anders

was het immers niet mogelijk om hen te helpen. Wie aan zijne woning klopte werd binnengelaten en velen traden binnen. Maar er kwamen er met modder en slijk aan de schoenen; dat bemerkte hij echter niet; hij wilde het niet zien. Hij had hen immers lief met al hun fouten en zonden. „Kom binnen," hoorde ik hem zeggen, „o, kom gerust, weest niet beangst, mijn deur staat open" en glimlachend trad hij de menschen tegemoet en stelde hen gerust. „U ziet het, het deurtje is vernield en ik kan en zal het niet meer sluiten. Het zal open blijven voor iedereen, voor eeuwig." Dit had hem het leven geleerd en veel menschen waren tot hem gekomen. De één zette zijn klompen voor de deur en trad hem zachtkens tegemoet. Dezulken voelden ontzag, heilig ontzag voor zijn persoonlijkheid en eerbiedigden zijne zielewoning. Zij wilden zijn zielsrust niet storen en keerden kalm huiswaarts. Naar ziel en lichaam had hij hen geholpen. Maar er kwamen ook anderen, die zoo maar binnenvielen; die kenden en voelden geen ontzag. Verbaasd zag hij hen dan aan, maar zeide niets. Een mensch had hulp noodig en die hulp wilde hij hun geven. Hoewel bevend van schrik, den mensch voelende met al zijn gebreken en fouten, wist hij zichzelf tot kalmte te brengen. Hij beheerschte zich, glimlachte slechts en stelde hen gerust. Zijn eeuwigdurende glimlach verrichtte wonderen. Velen traden binnen, zagen hem scherp in de oogen, waarvan hij rilde en beefde, maar hij stond voor hen als een kind en was verbaasd over zooveel onmenschelijkheid. Zijn schoone zielswoning, steeds verzorgd zoodat God kon binnentreden, werd door den mensch bezoedeld. Dan bleef hij, wanneer de mensch was heengegaan, alleen achter met al dat menschelijke. Hij moest het alleen zien te verwerken. Niemand kon hem daarbij helpen, maar hij had ook geen hulp noodig. Hij wist en bezat de kracht en verstond de kunst en had de kennis die er voor noodig was, om zijne geestelijke woning schoon te houden, zoodat God op het onverwachtste oogenblik kon binnentreden. Hij bezat die groote kracht en droeg ze en diep, heel diep in hem lag die reine liefde.

Neen, zijn zielehuisje konden de menschen niet besmeuren. Een zee van liefde spoelde het schoon, niets bleef op zijn plaats en de vlammen van zijne onuitputtelijke liefde droogden het. Geen mensch kende zijn geheim, maar zij wilden het ook niet kennen. In stilte droeg hij dezen schat en glimlachte slechts, waarmede hij alle menschen aan zich verbond, die tot hem kwamen. Zoo leefde hij, zoo had hij geleerd te moeten leven. Zóó voelde ik dezen priester aan. Het was stil rond den zieke en ik dacht aan Alcars woorden, dat hij een groot priester was geweest. Ik voelde de stilte van den dood, het heengaan van deze wereld, het binnentreden aan gene zijde. Dat probleem woelde in mij; ik voelde en zag het en ik werd daarin opgenomen. Wat ik thans beleefde, zou ieder mensch die op aarde leefde, moeten doormaken. Ik voelde den priester, peilde zijn innerlijken toestand en wist hoe gelukkig hij straks zou zijn. Hij had geleefd als mensch, als een kind van God.

Plotseling deed hij zijne oogen open en vroeg: „Gelooft ge in de menschen?" Ik schrikte. Hij had weer mijn gedachten overgenomen, want hij liet er op volgen: „De dood is mijn vriend, Jozef." Voelde hij reeds de geestelijke taal, die men alleen in het leven na den dood kende en gebruikte?

„Ik geloof," zeide ik en wist niet, welk antwoord ik hem anders moest geven. Dan sloeg hij zijn oogen op en zag naar den Christus, die boven zijn bed hing. Daarheen richtten zich zijn mooie oogen. Een kind vroeg om kracht om te worden opgenomen, om zijn einde te vervroegen. Toen, na eenige seconden, zeide hij: „Je bent begenadigd, Jozef."

Het was alsof de Christus zelf hem dit had gezegd. „Je mag de heiligen niet vergeten," vervolgde hij en toen heel onverwachts, na nogmaals zijne oogen op den Christus gevestigd te hebben, zeide hij: „Ik ga sterven, Jozef; vóór deze maand om is ben ik niet meer. Dan ga ik zweven, zooals gij."

Hoe is het mogelijk, dacht ik. Had Christus het hem gezegd? Is hij zoo innig verbonden? Hoe kwam hij daar zoo ineens aan? Ik vond het wonderlijk, zoo rustig als hij was. Hij voelde

welke gaven ik bezat en ik dankte hem in stilte voor zijn weinige maar zoo diep doorvoelde woorden. Daarin lag voor mij een waarschuwing om mijn gaven rein en hoog te houden. Ver, heel ver was hij thans van mij verwijderd. Ik volgde hem innerlijk en voelde, dat hij zich geheel overgaf. Ook dat geheim kende hij alleen, hij voelde zich met den Zoon des menschen verbonden. Nogmaals zag hij naar den Christus. Tranen vloeiden over zijn lief gelaat en een lichtstraal bescheen het. Een engel, dacht ik, ben je. Hij bezat een wetenschap, die alleen stervenden bezitten, ja, beleven. Hij was reeds in dien onverklaarbaren toestand, waarin aardsche wetten en geleerdheid oplosten en werden opgenomen. Er lag geen twijfel in hem, niet de geringste aarzeling voelde ik. Dit was wijsheid die hij zooeven in alle stilte had beleefd en uit een hoogere bron had verkregen.

Ik beleef vanmorgen iets grootsch, iets onnatuurlijks. Het zal wel bovennatuurlijk zijn, dacht ik. Het bovennatuurlijke bescheen hem, die krachten gingen in hem over en hij zeide het mij, liet mij erin deelen.

„Zult ge me helpen, Jozef?" vroeg hij weer heel onverwachts. „Ik ga."

Toen ik hem aanzag, beefde ik. Het trilde in mij en ik voelde een groot geluk. „Maar natuurlijk," zeide ik en zag dat hij weer schreide.

Hij voelde mij en sprak: „Niet omdat ik ga, Jozef, daarom niet, denk dat niet."

Ik begreep en voelde, waarom hij zijn tranen liet vloeien. Hij dacht aan al zijn kinderen. Daarvan te moeten scheiden was voor hem moeilijk. Ze zouden hem niet kunnen missen, want ze konden niet meer binnentreden en eene geopende woning terugvinden, waarin zij zich konden verwarmen. O, het was zoo gemakkelijk niet!

Weer sprak hij en gaf mij antwoord op mijn innerlijke gedachten. Wonderlijk was het. „Daarvan te scheiden is moeilijk." Zuiver had hij mij aangevoeld en alles weder overgenomen. Het waren voor mij bewijzen, dat er een andere kracht

in hem werkte. Het waren bewijzen, dat hij een groote liefde bezat en dat hij geestelijke krachten en waarheden kon opvangen, doordat hij reeds in den geest was verbonden. Zooiets schoons zag en beleefde men niet vaak aan een sterfbed. Dit was wel een zeer bijzonder overgaan, een voorbereiden voor de eeuwige wereld. Niet alleen, dat hij zijn overgaan voelde, maar hij kende reeds de geestelijke taal, die men daar sprak. Hij bezat reeds het vermogen om van den eenen mensch in den andere over te gaan en toch leefde hij nog op aarde. Het was grootsch, wat ik daar in dat oogenblik beleefde.

„Nu moet ge gaan, Jozef."

Ik nam afscheid. Nog geen half uur was er voorbij gegaan en hoeveel had ik niet beleefd.

Onder het naar huis gaan dacht ik aan al deze dingen. Hoe schoon was deze morgen geweest. Hoe groot om zoo overtuigend dit leven vaarwel te zeggen. Heerlijk was het ook om op deze wijze stervenden te mogen helpen. Ik had er reeds velen zien overgaan, maar niet een zooals hij. De één was beangst, anderen namen krachtig voedsel tot zich, omdat zij niet wilden sterven. Maar wanneer de dood zich meldde, kon geen geleerde meer helpen en ook geestelijke krachten konden geen verandering brengen. Daaraan kon niemand ontkomen, wat wel het éénige rechtvaardige op deze verschrikkelijke aarde was. Deze priester was vertrouwd met den dood. Voor hem was het een welkome vriend, een vriend die hem van zijn lijden verloste, die hem geluk bracht, licht, liefde en schoonheid, ja eeuwig leven. Wat bleef er dan nog van den dood over? Waar was zijn macht? Waar bleef al dat verschrikkelijke, wanneer men den dood een vriend kon noemen? Bij hem vond de dood geen voedsel. Want hij kende geen angst en voelde geen leed of smart en dat was het, waaraan de dood zich te goed deed. De dood moest en zou bij hem armoede lijden. Hij zou verhongeren, want hij werd niet gevoed. Hij voerde met den dood een machtig gesprek, hij glimlachte hem toe en de dood glimlachte terug. Ze waren

met elkander vertrouwd, groote heel groote vrienden geworden. Dit had het leven hem geleerd door alle menschen in zijn zielewoning te ontvangen en niet te mopperen wanneer zij met klompen en al binnentraden, maar hen in liefde te ontvangen en tegemoet te treden. Daardoor had hij den dood leeren kennen en wist hij, dat deze eeuwig leven beteekende. Hij zag door zijn masker heen, hij was helderziend en zag achter het waas van verderf en verschrikking. Hij zag, dat de dood niet het einde was, doch een verder gaan naar onbekende gebieden. Voor hem was die wreede man met zijn zeis vervangen door een azuren hemel, een paradijs van louter geluk. Het noodlot hield op te bestaan, voor hem was alles Gods heilige leiding. God riep hem tot zich en de dood maakte plaats en verdween, want hij kon hem niet naderen. Neen, deze priester bezat alles wat hij noodig had in het land van eeuwige waarheid. De dood was gelukkig, dat onder al die menschen er enkelen waren, die voor hem geen angst hadden. „Hoort mij aan," zoo hoorde ik als het ware de dood tot mij zeggen, „gij mensch der aarde, hoort wat ik zal zeggen. Zie naar mij, ik ben niet dood. In u vlamt het, het is God die u zijne liefde toezendt, die u allen in leven houdt. Dat wat gij ziet, wat gij uiterlijk zijt en verzorgt, dàt gaat dood. Maar in u leeft er iets, dat voortleeft, steeds voortleven zal en dat oneindige diepten zal leeren kennen. Een verheven geluk wacht u, doch alleen hen, die in mij het leven zien. Ik gaf mijzelf dien naam „dood" niet, maar dat deedt gij, gij mensch, omdat gij mij niet kent. Voor u was ik „dood", maar dat ben ik slechts voor hen, die zelf levend dood zijn. In u ligt een vonk van eeuwig leven, in u ligt de eeuwige waarheid. Laat, o mensch, uw leven door mijn naam niet vergallen. Ik ben niet dood, ik ben leven en wie mij kent zal gelukkig zijn."

Ik had alles kunnen volgen, maar wie sprak zoo met mij? De dood! Hij was een levend wezen, dat verder zag dan wij, die dachten te leven. Hij was koud en bezat tegelijk zon, waardoor hij allen kon verwarmen, die in hem het leven zagen.

Met een gevoel van groot geluk trad ik mijn woning binnen. Wat een morgen! Hoeveel had ik ontvangen en mogen beleven? Wat was het dan heerlijk om medium te zijn. Het leven, dat achter den sluier leefde, leerde ik aldus kennen. En dit door hem, dien ik nog zoo kort had leeren kennen, maar wiens groote menschenliefde ik had ontdekt. Spoedig zou voor den priester de ware beteekenis van den dood duidelijk worden en zou hij in een paars licht overgaan. Het paarse zou zich met duizend andere kleuren verbinden, die de uitstraling van zijn eigen innerlijk leven waren. Het was zijn hemel, dien hij voelde en zag. Dáár zou men hem opwachten.. Een onvergankelijke schoonheid en een eeuwigdurende rust wachtten hem. Weinig vermoedde ik op dit oogenblik, dat ik nog meer schoons en verhevens met den priester zou beleven.

Spoedig was het Zaterdag. Ik verlangde reeds tot hem te kunnen gaan. Bij hem voelde men mijn krachten en werd ik begrepen. De priester wachtte reeds. Hij nam mijn handen in de zijne en zeide: „Mijn Jozef." Hoe was deze man van mij gaan houden! De tranen schoten mij in de oogen. Zienderoogen ging hij achteruit, de ziekte was niet tegen te gaan. Ik nam naast hem plaats, legde mijn linkerhand op zijn voorhoofd, mijn rechter op zijn borst en bestraalde hem. Hij, de priester, zoog die kracht in zich op en deze schonk hem rust, die hij zoo noodig had voor zijn laatste dagen op aarde. Het zou zijn heengaan vergemakkelijken. Hij voelde de heilzame inwerking van het levensmagnetisme.

Hier konden geen medicijnen meer helpen en ook ik kon daaraan niets veranderen. Nadat ik gebeden had, hoorde ik mijn leider zeggen, dat ik mij in den geest moest concentreeren. Op hetzelfde oogenblik, dat ik me instelde, dacht ik intelligenties waar te nemen. Ja, ik had goed gezien. Rondom het bed van den priester zag ik verschillende geesten. Zij waren in mooie gewaden gekleed en straalden een prachtig licht uit. Zij zagen naar hem, die spoedig zou overgaan. Wat zou dit te beteekenen hebben? vroeg ik mijzelf af. Maar al

spoedig werd het mij duidelijk, daar ik hoorde zingen. Het waren geestelijke liederen en twee stemmen namen al mijn aandacht in beslag. Het was een tenor en een bas en de andere stemmen vulden deze beide stemmen aan, om tot één geheel te versmelten. Hemelsch was het! De tenorstem was van ongekende schoonheid. Het ontroerde mij diep, zoo machtig was het en zoo verheven.

Toen de zang was opgehouden, zeide Alcar tot mij: „De priester is aan een orde verbonden en zij, die aan zijn sterfbed zijn gekomen, willen zijn overgaan vergemakkelijken. Uit het Hiernamaals komen zij tot hem, het zijn liefdegeesten. De geestelijke kracht van dit gebeuren gaat in hem over. Nog is hij onbewust daarvan, maar toch zal hij iets voelen."

Ik ontdekte, dat ik met de uitstraling van dit gebeuren verbonden werd. De liefde van al die wezens zag ik in een licht en dat licht ging op den zieke over. Het lag om hem heen en zou daar blijven om andere krachten tegen te houden. Dit was nu geestelijke rust, een inzegening in den geest. Het licht lag thans òm hem als een geestelijke muur, een vesting van liefdekracht. Het was grootsch, wat ik daar mocht aanschouwen. Zij, die reeds in het Hiernamaals leefden en hem op aarde hadden gekend, wisten dat hij zou sterven en ook hij wist dit. Ik voelde daarin een verbinding, één weten. Liefde ging tot over het graf. Al deze wezens waren op aarde priesters geweest en hadden een mooi leven volbracht. In hun midden zou hij worden opgenomen, want hij behoorde bij hen en dat hij reeds op aarde daarmede was verbonden, was toch wel iets bijzonders, zooiets ontvingen maar weinig menschen. De zieke was in slaap gevallen en ik verwijderde me in stilte. Ook de geestelijke wezens waren voor mij opgelost. Toen ik beneden kwam, vroeg zijn vrouw mij, hoe ik haar man vond. „Kan het nog lang duren?"

„Neen," zeide ik, „lang zal het niet meer duren. Maar wannéér weet ook ik nog niet. Als het noodig is, zal ik het u zeggen."

Den daaropvolgenden keer beleefde ik andere wonderen.

Toen ik binnentrad, vroeg men mij te wachten. Er was een priester uit Parijs overgekomen, maar de zieke gaf hem maar één minuut. Ik glimlachte en voelde, dat hij van den tijd, dien ik bij hem zou zijn, geen seconde wilde missen. Na een minuut werd ik reeds geroepen en trad ik de ziekenkamer binnen. De patiënt was zeer verheugd en brandde van verlangen om mij iets te zeggen. Ik voelde dit, zoodra ik hem zag.

„Luister," zeide hij, „ga zitten. Ik heb gezweefd, Jozef, heel, heel hoog, zooals jij. Prachtig was het. Mooie dingen gezien." Telkens wachtte hij even om weer op adem te komen en om te zien hoe verwonderd ik wel zou zijn. Hij was zeer, zeer gelukkig. Dan sprak hij verder. „Ik zag bloemen, o, zoo mooi. Niet hier, neen, hier zijn ze niet zoo mooi. Deze waren anders. Ik hoorde ook zingen, prachtig zingen, heel mooi."

Ik schrikte. Zou hij dan toch dat gezang hebben gehoord?

„Prachtig zingen," zeide hij weer, „o, zoo heerlijk. Mooie stemmen."

Wonderlijk, dacht ik, de man is helderhoorend, helderziend en heldervoelend medium geworden. Op het laatst van zijn leven waren die gaven blijkbaar tot hem gekomen. Ik begreep dit volkomen. Zijn gevoel ging in den geest over. Geen wonder, dat hij gelukkig was. Zoo zag en hoorde ik het steeds bewust, maar wanneer ik daarvan vertelde, konden de menschen het niet gelooven. Hij, de priester, was nu met het eeuwige leven verbonden geworden. Toen hij uitgesproken was, stonden hem de tranen in de oogen, zoo had het hem ontroerd. „Veel menschen heb ik gezien," begon hij weer opnieuw. „Prachtig, prachtig, mooie stemmen." Daarbij zag hij naar den Christus, om Gods Zoon voor alles te danken. Als gewoonlijk nam ik naast hem plaats en behandelde hem. Alcar zeide mij op te letten, er zou mij weer iets getoond worden. Den priester voelde ik onder mijne handen wegzinken. Plotseling zag ik een lichtschijnsel en in dat licht manifesteerde zich een stralend wezen. Het werd steeds dichter, zoodat ik het duidelijk waar kon nemen. Het verplaatste zich van het hoofd naar het voeteneind en maakte mij dui-

delijk, dat ik goed zag en voelde. Nu zag ik in dat licht een verschijning, een jongen geest in stralende schoonheid. Onwillekeurig schatte ik zijn leeftijd en dacht dat hij den ouderdom tusschen vijf en zeven en dertig jaren zou hebben bereikt. Daarna vervaagde het beeld en zag ik een ander. De verschijning zelf toonde mij iets, ik zag een wieg en daarin een dood kind. Boven de wieg zweefde het getal zeventien. Het getal was verlicht, zoodat ik het duidelijk kon waarnemen. Zeventien, dacht ik? „Maanden," hoorde ik toen zeggen, „gestorven!" Kort maar krachtig werd mij deze waarheid gegeven. Het liet niets te vragen over en ik begreep het onmiddellijk, toen ik hoorde zeggen: „Mijn Vader!"

„Mijn Vader?" dacht ik. Mijn God, hoe groot is dit wonder. Zijn Vader? Het was dus de zoon van den priester, een zoon, die op jeugdigen leeftijd de aarde had verlaten? Toen zeide Alcar dat ik goed had gezien en ik wachtte af wat verder zou geschieden. Een kind dat, zeventien maanden oud, de aarde had verlaten, keerde op zeven en dertig-jarigen leeftijd terug, om zijn eigen vader te komen halen? Om zijn Vader bij het overgaan te helpen? Maar dat was toch wel iets heel bijzonders. Het was een diep mysterie en voor geen menschelijk brein te doorgronden. Welk een wijsheid! Hoe groot was deze wetenschap en wat een grootsch probleem was het. Het kind had geleefd, het was dus niet dood; anders was het onmogelijk zich te manifesteeren en het was opgegroeid. Maar waar? Kon dat? Ik zag toch duidelijk een beeldschoon wezen, een geestelijke verschijning. Was dit niet een raadsel? Een bovennatuurlijk raadsel werd mij getoond en daarmede werd ik verbonden. Een probleem, waarvan men op aarde niets wist en dat niet begrepen kon worden. Toch was het de waarheid, want ik zag het. Dit waren geestelijke problemen en wetten, die men alleen na den dood leerde kennen, in het leven dáár, waar mijn leider leefde en millioenen anderen. Dáár, waar ik reeds meermalen mocht vertoeven en waar de verschijning was opgegroeid. Dit was een groot en machtig bewijs van het voortleven, wanneer men het zou willen aan-

vaarden. Welk een schat van waarheid mocht ik thans ontvangen. Ik voelde honderden vragen in mij opkomen en op al die vragen kon ik mijzelf antwoord geven.
Waar bleef nu de dood en zijne macht? De mensch bedroog zichzelf. Wie zou er nu nog aan den dood gelooven? Hier keerde het jonge leven, het kind dat men dood waande, als een engel naar de aarde terug, om zijn vader in de stof te helpen en te komen halen. Hoe diep was dit probleem en hoe kwam dit wezen aan deze waarheid? Hoe wist het, dat zijn Vader zou sterven? Hoe wist het iets van Vader of Moeder af, want het besefte niet toen het heenging, wat Vader en Moeder beteekende. Toch keerde het terug, juist nu, nu zijn Vader zou sterven, zou overgaan naar dat andere leven, waar zijn kind leefde.
Thans zeide mijn leider mij te luisteren en hoorde ik het schoone wezen zeggen:
„Ik ben gekomen om hem te halen: dit is mij toegestaan. Het is Gods wil. Vraag haar, die mijne Moeder is, of ik op dezen leeftijd ben gestorven, zij zal het bevestigen. Een liefdeband hield mij met hen verbonden. Een eeuwige band van liefde bindt ons, verbindt alle menschen met hun geliefden die aan deze zijde leven en hen zullen opwachten, wanneer ook zij zullen overgaan. Ik mocht op jeugdigen leeftijd de aarde verlaten. Dit is reeds een groote genade. U ziet, dat ik leef en hoort mij tot u spreken. Alles is de heilige waarheid. Overtuig u en vraag het aan haar."
Diep ontroerd door dit gebeuren, had ik in bewondering naar deze verschijning geluisterd. Nog hoorde ik zeggen:
„Ik groeide op in de sferen van licht, want weet dat het leven eeuwig is. Ik denk, zooals u denkt en leef in den geest. Ik zie en hoor u en kan mij met uw leven verbinden. Ik weet dat hij die daar neder ligt, mijn Vader is, mijn Vader in de stof. Doch wij hebben en kennen maar één Vader en dat is God. Ik dank u, dat u bereid was naar mij te luisteren en uwe innerlijke oogen voor mij te openen. Ook dank ik u voor uwe liefde, aan hem gegeven. Dank tevens haar, die mijne Moeder

is, voor al hare liefde. Ik voel en ontvang hun liefde, omdat ik leef en steeds met hen verbonden zal blijven. Ik weet, dat zij mij lief hebben en dat wij elkaar eens zullen terugzien, voor eeuwig, voor eeuwig. Dit oogenblik is heilig voor mij, zult u dit nooit vergeten? Zoudt u het ook aan hen, aan al mijne geliefden willen zeggen? In de sferen van licht leef ik en ook mijn Vader zal licht en geluk bezitten. Straks zal hij bij mij zijn en dit alles is Gods heilige wil, Zijn wil geschiede! Het is de waarheid en omdat het waarheid is, is het heilig en zal de mensch zijn hoofd buigen voor Hem, die ons aller Vader is. Voor u is het een groote genade, dit te mogen beleven. Ik roep u en allen menschen van deze zijde toe: hebt geen angst voor den dood, wij leven in hemelsche schoonheid. U zult licht zien, wanneer het in u licht is. Dit alles is liefde, heilige liefde. Ik zal bij hem blijven tot aan het einde. Zijn aardsche kleed wordt begraven, maar zijn geesteslichaam keert terug naar het leven, het leven dat God is. Geen mensch zal hieraan iets kunnen veranderen. Ga nu, ik waak, niets zal zijne rust verstoren. Ik dank u."

Daarna zag ik dat de verschijning zich terugtrok en oploste. Ik voelde mij zweven, voelde mijzelf niet meer, want ik had iets heiligs beleefd. Voor ik heenging, dankte ik God voor alles, wat ik had ontvangen. Daarna nam ik afscheid van mijn lieven vriend, broeder en vader. Beneden gekomen, vroeg ik aan de moeder van de verschijning, de echtgenoote van den priester, naar de waarheid van dit probleem.

„Heeft u een kind gehad," zoo vroeg ik haar, „dat op den leeftijd van zeventien maanden is gestorven? Een jongen? Kan het kind, wanneer het was blijven leven, thans zeven en dertig jaren oud zijn geweest?"

Aan de waarheid behoefde ik niet te twijfelen, daar zij hevig begon te schreien.

„Ja," zeide zij, „onze jongen is zoo jong gestorven."

Ach, dacht ik, wat een wonder. Hoe groot was deze waarheid, hoe heilig was alles.

Nu hoorde ik Alcar zeggen: „Zeg haar, dat je met haar kind

hebt gesproken, ze moet het weten." Toen vervolgde ik: „Zooeven heb ik iets schoons beleefd. Uw kind manifesteerde zich bij zijn Vader." Doch ik voelde, dat zij niet wist of begreep wat manifesteeren was en dat ik niet verder moest gaan, dit was te diep, te onwerkelijk. Bovennatuurlijke dingen konden de menschen niet aanvaarden en ik nam dus maar afscheid van haar.

Den geheelen morgen had ik den moed niet, om over dit probleem verder na te denken. Daarvoor moest ik rustig zijn, het had ook mij aangepakt. Vele problemen spookten door mijn hoofd, ik zag diepten en vergezichten aan den nog zoo onbekenden menschelijken horizon. Een verschrikkelijk iets vertroebelde al deze heerlijkheid, al dit schoons en dat was de dood. Dit beeld vernielde alles, zoodat de mensch het eeuwige leven niet kon aanvaarden. De menschen haalden hun schouders op en keerden terug tot hun dagelijksche beslommeringen. De dood vernietigde 's menschen geluk, hij bracht leed en smart en kon toch slechts een groot geluk beteekenen. Hij legde zijn doodssluier voor het eeuwige licht en verdoezelde de heilige waarheid en alleen, omdat de menschen dat zelf wilden. Zij hielden van hem en wilden het licht niet zien. Maar hier werd het bewaarheid, dat de dood het leven beteekende. Een kind van zeventien maanden keerde terug op ouderen leeftijd en zei, dat het in de sferen van licht, in het eeuwige leven, was opgegroeid. In een hemelsche schoonheid leefde dat kind. O, dood, verdwijn van de aarde en vernietig niet 's menschen geluk. Ga en berg uw zeis op, want ge zijt liefde. Bestraal de menschen met uw eeuwig licht, uw zonnegloed en strooi bloemen op hun pad en verlicht hun wegen, waar gij voorheen verderf bracht. Dood, waar blijft uw macht, uw ouderdom en verschrikking? Gij zijt als het kind, het kind, dat de aarde verliet en als jonge man terugkeerde. In u, menschen der aarde, ligt deze waarheid. Gij leeft in de stof en hebt eeuwige afstemming. Het eeuwige leven brandt in uwe zielen, de dood smelt en verdampt, ja lost op en gaat verder, hooger en hooger, totdat

het leven de hoogste hoogten zal hebben bereikt en het God voelt. Dáár, waar het kind van den priester opgroeide. Berg op uw zwarte kleed, het is slechts schijn. Wij kennen de waarheid van een eeuwig leven, zooeven is het ons immers getoond. Hieraan iets niets te veranderen.
Ik voelde nu een tijd komen, dat de mensch den dood niet meer zou willen kennen, dat zijn bestaan ging tanen, zijn wezen veranderde. Zijn koninkrijk van somberheid zonk ineen; het kon niet langer bestaan. De mensch zelf onttroonde hem. Lang genoeg had hij het aardsche leven vergald. De mensch zou weten, dat er geen dood bestond en dat slechts het leven werkelijkheid was. Eindelijk veranderden leed en smart in geluk en in een eeuwig samenzijn aan gene zijde. Merkwaardig waren al de bewijzen daarvoor en hoe groot was deze wijsheid. Hoe wonderlijk diep, hoe machtig bleek alles te zijn. Een kind, dat vroeg de aarde had verlaten, keerde terug, omdat het wist, dat zijn Vader zou sterven. De zeventien maanden en zeven en dertig jaren omsloten één leven. Voor den mensch op aarde lag over al dit grootsche een sluier, maar ik zag er doorheen en begreep alles. Goddank, dat wij dit thans kunnen uitroepen met hen, die ons zijn voorgegaan, die tot ons terugkeerden om het ons te zeggen. Zij roepen heel hard: „Er is geen dood, er is niets dan leven!"
O God, wat geeft Gij den mensch een ontzaglijke waarheid en een groot geluk. Maar ze zullen die waarheid niet aanvaarden, voordat ze zelf zien. Zij willen en kunnen niet aanvaarden en zijn beangst dat hun eigen bouwsel van wetenschap zal ineenstorten. Ze gelooven liever in dat voordierlijke wezen, in een dood, die hen angstig maakt en leed en smart brengt, waar geluk kon heerschen. Zij slapen hun diepen geestelijken slaap en zullen blijven slapen. Ze hooren die zachte maar duidelijke stem niet; ze willen die niet hooren en hun zielehuisje is en blijft gesloten.
Moet de dood blijven bestaan, blijven voortgaan 's menschen geluk te vergallen? Is het dan geen geluk, de waarheid reeds op aarde te mogen ontvangen en juist door bemiddeling van

hen, die voor ons heengingen? Zet uw huis toch open en ontvangt het leven! Het kan uw kind, zuster, broeder, vader of moeder zijn, die vraagt om te mogen binnentreden. Geeft deze zekerheid ons niet de kracht om alles, wat God ons te dragen geeft, op onze schouders te nemen? Geeft het ons geen antwoord op onze vraag: waar zijn onze dooden? Leven zij? Hoe lang heeft zich de mensch dit niet afgevraagd? Nu ontvangen wij bericht van hen, van onze geliefden. Zegt het ons niet, dat de liefde ons verbindt en eeuwig zoo verbonden zal laten blijven?

Om het hoofd van den priester lag een aureool van geestelijke waarheid, door zijn eigen kind geweven. Door hem leerden wij het eeuwige leven kennen. Wanneer één van hen, die hem liefhebben, die boodschap zal aanvaarden en de dood zich zal oplossen, loont het werk de moeite, dan is terugkeeren van zijn kind beloond.

Ik had in den priester een groot spiritist leeren kennen, die zich niet spiritist noemde. Hij was het echter met hart en ziel, want hij was geest en lééfde. Dit nu is het spiritualisme. Dit nu is dat, wat de mensch duivelswerk noemt en waar men zich angstig voor maakt. Ook het spiritualisme werd evenmin als de dood begrepen, maar beide beteekenden geest en leven. Door dit alles leerde de mensch een heilig spiritualisme kennen. Hierin loste alle ellende op en de dood werd „leven" en glimlachte zacht als de zoete glimlach van een kind. De duivel, die zich achter het spiritualisme verborg, was veranderd in een hemelsch wezen. De dood ging daarin over, beiden waren één, broeders in den geest. Urenlang had ik wel kunnen doordenken, er scheen geen einde aan te komen, want het einde van dit wonderlijke gebeuren, van dit probleem, lag in de eeuwigheid. Dáár bestond het; het probleem was de mensch, het kind van God.

Nog had ik alles niet ontvangen; nog was ik onkundig van steeds grootere waarheden en wonderen, dan die ik tot nu toe had ontvangen. Maar spoedig zou ik ook deze beleven.

Het werd Zaterdagmorgen en als gewoonlijk ging ik naar den

zieke. In zijn oogen lag nu een glans, dien ik in de sferen van licht, bij de engelen die daar vertoefden, had waargenomen. Dezen glans kon men ook bij kinderen zien; de reinheid van ziel straalde uit die kleine wezens. Ik stond voor zijn bed en de priester opende zijne oogen. Een golf van liefde doorstroomde mij, twee oogen peilden, twee oogen voelden, twee oogen zonden liefde tot mij en vertelden van heengaan. Ze sloten zich heel zacht, heel langzaam en ik wist: ze sloten zich voor deze aarde. Een schok ging door mij heen. Zouden ze niet meer voor mij open gaan? Wat ben je veranderd, dacht ik, mijn lieve vriend en Vader. Lang zal het nu niet meer duren. Ik dacht aan het begin, toen mijn patiënte bij mij kwam en mijn leider Alcar mij het bericht van 't naderende einde had doorgegeven. Hoe waar was alles. Hoe zuiver en welk een macht lag er verscholen in dit gebeuren. Wanneer zij dit wilden, wisten de geesten alles en konden zij alles van den mensch weten. Zouden zijn lippen nog spreken? Zouden die lieve blauwe oogen mij nog eens aanzien? Zouden ze in werkelijkheid niet meer open gaan? De paar stappen van achter het bed waar ik stond, naar de plaats waar ik steeds zat, leek mij een eeuwigheid. Ik voelde het, er kwam iets in mij, dat mij zeide, dat hij niet meer zou spreken of kijken. In hem lag de eeuwige rust en die rust ging in mij over. Naast hem waakte nog steeds het jonge hemelsche wezen, zijn kind, dat mèn dood waande. Ik zag en voelde het wezen en het had zijne mooie handen op het hoofd van zijn vader gelegd. Een groot licht bestraalde den priester. In dit licht, dat om en in hem was, zou hij overgaan. In de sferen van geluk en liefde zou hij ontwaken en leven. Ik voelde de stilte des geestes en in dezen toestand kon men alleen maar voelen, het gesproken woord zou de rust verstoren. Ik bad innig, dat het niet lang meer zou duren. Hoe verheven was dit sterfbed! In de verschijning lag het geduld van de eeuwigheid. Zijn reine handen straalden dat licht uit. De priester lag in een diepen slaap; het genezend magnetisme had hem in slaap gewiegd. Eenige minuten

waren voorbijgegaan, toen ik reeds hoorde dat ik moest ophouden. Het was mijn leider, die mij deze boodschap gaf. Tevens hoorde ik: „Neem afscheid van hem, Jozef." Gaat hij dan over? dacht ik. „Dat zul je spoedig weten, ga nu heen!" Ik zag voor het laatst naar hem, die een vriend en vader voor mij was geweest. „Vaarwel, brave priester, velen zullen u missen."

Aan de deur bleef ik staan. Zouden zijn oogen nog open gaan? Zeggen die lippen niets meer, hebben ze niets meer te zeggen? Als een marmeren beeld lag hij daar. Zelfs zijn ademhaling scheen ingeslapen. Iets schoons moest ik achterlaten, maar iets nog schooners zou ik terugontvangen. Maar daarvan wist ik nog niets; dat alles zou ik later beleven. Daar lag een mensch, waardig dien naam te dragen. Wat was een mensch dàn mooi; dan straalde hij, dan was hij de cosmisch ontwaakte. Zie, dan was de mensch een kind van God, zooals God al Zijn kinderen wilde zien. Hoe heerlijk zou de wereld wel zijn als alle menschen zoo waren? Nu voelde ik een drang, dat ik moest heengaan; Alcar stuurde mij de kamer uit. Beneden vroeg men mij weer of het nog lang zou duren, doch ik wist nog niets en wenschte hun kracht en sterkte toe en ging heen.

Dit alles te mogen beleven was toch wel een groote genade. Het te voelen was geestelijk geluk, het te mogen zien was nog wonderlijker. De priester was als een kind, hij was Vader, zieleherder en vriend voor iedereen, die zijn hulp noodig had. Als kind zou hij de sferen van licht binnentreden, als Vader en zieleherder was hij de stuwende kracht en de reddende engel. Ik zag in hem het symbool van geluk en ware menschelijkheid. De stralen van het eeuwige leven voedden zijn dagbewustzijn, daarin had hij geleefd.

Zondag en Maandag gingen zoo voorbij, waarin ik niets meer van hem hoorde. 's Maandagsavonds zou ik als gewoonlijk nog een patiënt behandelen. Precies op tijd trad de man binnen. Onder de behandeling beleefde ik echter de wonderlijkste dingen, zooals ik nog niet door mijn mediumschap had

beleefd. Ik voelde een andere, tevens hevige inwerking. Die inwerking was niet als gewoonlijk en ik dacht erover, wat dit wel te beteekenen zou hebben. De man dien ik behandelde, voelde er niets van, het was alleen voor mij bestemd. Ik concentreerde me op mijn leider en hoorde Alcar zeggen: „Zie om je heen, Jozef, wie hier is."
Wie hier is? dacht ik.
„Zie, wie is gekomen," hoorde ik weer. „Zie, wie daar naast je staat!"
Ik stelde mij geestelijk in, nam waar en schrikte hevig. Zag ik goed? Daar naast mij stond de priester. Hij straalde! Mijn God, dacht ik, wat moet ik thans weer beleven? Is dat mogelijk? „Bent u reeds gestorven? Zie ik wel duidelijk?" vroeg ik.
Toen hoorde ik een zachte stem, die ik herkende en die ik zoo lief had gekregen, tot mij zeggen: „Ziet ge me, Jozef?"
„Ja," zeide ik, „ik zie u; ik vind het wonderlijk."
„Hoort ge me, Jozef?"
„Ik hoor u, ja, ik hoor u! Bent u reeds gestorven?"
Toen hoorde ik hem duidelijk zeggen: „Neen, nog niet."
O, welk een probleem, dacht ik. De geest van priester X stond daar voor mij. Dit was een zeldzaam gebeuren, want zij die zich direct kunnen manifesteeren, dragen wel een groot innerlijk bezit in zich om. Dezulken zijn sterk bewust het eeuwige leven binnengetreden.
„Jozef," zeide hij, „ik zweef, ik zweef! Nu ga ik sterven, O, hoe prachtig is het hier, Jozef. Zul je me helpen?"
„Natuurlijk zal ik u helpen."
Ik dacht door den grond te zinken. Ik zag hem glimlachen, zijn bijzonderen en schoonen glimlach. Ook in dat andere leven had hij dien niet verloren. Hoe wonderlijk was alles; geen woorden kon ik er voor vinden. Mijn gedachten dwarrelden dooreen, ik kon mij bijna niet meer concentreeren. Nu voelde ik, dat ik door Alcar werd geholpen. Hoe schoon was hij! Naast hem zag ik een jong en prachtig wezen, dat ik kende. Ook dat nog, dacht ik, dat is zijn zoon, hoe is het mogelijk. De priester scheen reeds verjongd te zijn en toch

was hij nog met zijn stofkleed verbonden. Vader en zoon waren al vereenigd. Dit oogenblik was onvergetelijk. Hij zou zich gaarne aan al zijn geliefden hebben getoond, maar dit was niet mogelijk. Hier naast mij stond de priester met zijn eigen kind. Toch moest hij nog eens terugkeeren, maar niet lang zou het meer duren of hij was vrij van de aardsche banden en kon gaan waarheen hij wilde. Een stervend mensch was uit zijn lichaam getreden. Was het niet wonderlijk?
„Alcar," hoorde ik hem zeggen, „Alcar is hier; ik heb hem gezien. Prachtig, Jozef."
Nog steeds stond hij naast mij, hij leefde meer dan ooit te voren. Een dergelijk wonder had ik nog niet beleefd. Velen had ik zien overgaan, doch niet één droeg het bezit, dat hij bleek te hebben. De eeuwige rust straalde uit hem. Ik voelde mijn hart hevig kloppen. In niets was hij veranderd, alleen jonger geworden. De priester zag mij aan en zeide: „De boeken, Jozef, alles is waarheid! Prachtig!"
Dit was te veel voor mij; daaraan had ik nog niet gedacht. Dat men uit het Hiernamaals daarover kwam vertellen! „Ik kan nog niet veel praten," vervolgde de priester, „alles wat daarin staat is waarheid, Jozef." Dikke tranen van geluk vloeiden over zijne wangen, het was zijn geluk, mij dit alles te kunnen mededeelen. „Nu moet ik gaan," hoorde ik hem nog zeggen, „maar ik zal terugkeeren." De geestverschijning van priester X en die van zijn zoon losten voor mij op en ik wist waarheen zij gingen. Terug naar zijn stofkleed om zijn laatste uren op aarde te beleven.
Hoe dankte ik God zoo iets schoons en verhevens te hebben mogen aanschouwen. Hoe moeten wij allen God er voor danken, dat ons die bewijzen van voortleven worden gegeven. Door Hem ontving ik bewijzen, waaraan ik nooit zou hebben gedacht en dit alles diende om de menschheid te overtuigen van een leven na den dood. Dit alles geschiedde onder de behandeling van mijn patiënt door en deze had niets gehoord, noch gevoeld of gezien. Alles greep plaats buiten hem om, wijl hij niet „verbonden" was. Zou hij mij kunnen gelooven,

dacht ik, wanneer ik hem zeide wat ik zooeven had mogen beleven? De man zou nadenken en nog eens nadenken, om dan toch niets te kunnen zeggen, daar hij dit raadsel niet kon oplossen. Dit alles was voor hem te diep. Met drie wezens was ik in verbinding geweest, ik behandelde een mensch, nam de pijnen weg, waarmede hij was gekomen en sprak met wezens in den geest, waarvan er één op sterven lag. Welk een wonder van natuurkracht! Toch was alles eenvoudig wanneer men die krachten kende en zag, hoorde en voelde, wanneer men wilde aanvaarden. Wanneer men het gezicht bezat om te zien, het gehoor om te hooren, om hun duidelijke maar zachte stemmen te kunnen opvangen, dan waren al deze problemen geen problemen meer en het wonder geen wonder, maar waren het menschelijke krachten van den geest, dan was het de liefde die het wezen bezat. Voor mij loste dit probleem zich op en was het een natuurlijk gebeuren. Doch wie dit niet kan zien of voelen, lacht om alles. Wie deze afstemming niet bezit, lacht, maar hij lacht om zijn eigen domheid.

Menschen op aarde, zegt het u niets? Stemt het u niet gelukkig? Aanvaardt gij dat gij eeuwig leeft? Dat wij steeds verder zullen gaan en onzen weg zullen vervolgen, dat gij van de eene planeet naar de andere zult evolueeren? Voelt u dat het leven op aarde reeds de eeuwigheid is? Dat in ons ligt het eeuwige leven? Toonen deze bewijzen u niet, dat zij, die op aarde zijn gestorven, in een anderen toestand leven? Het ligt aan ons, of zij ons die bewijzen kunnen geven. Wij moeten ons open stellen, de deuren van onze zielewoningen openen. Dan zullen wij ontvangen, veel ontvangen, heel veel schoons. Onze geliefden zullen terugkeeren om ons in de laatste uren bij te staan. Zij geven ons bewijzen, dat zij ons opwachten. Lacht dus niet over een wetenschap, die gij niet in u voelt of kent. Lacht om geen anderen godsdienst en vervloekt geen ander mensch, want gij vervloekt uw eigen eeuwige afstemming. Leeft een leven in den geest en de schatten des geestes zullen u worden toegeworpen. Dan zullen

de poorten der hel voor u niet ontsloten worden, want de sferen van licht wachten u op. Maar de mensch vervloekt zichzelf, als hij alleen aan zijn stofleven denkt en zijn innerlijk, dat eeuwige lichaam, laat sterven van geestelijken honger. Een geestelijke ondergang is een in lompen gehulde intrede in het land van eeuwigen vrede. Duizenden jaren zijn er reeds voorbij gegaan en nog lacht de mensch over al deze wonderen. Nog bespot hij die wonderen en voelen geleerden zich „geleerd."

Hoort gij de geesten kloppen? Zij kloppen aan uwe woning, maar gij wilt hen niet binnen laten en toch vragen zij of u uw deur wilt openen. De één klopt zacht en de ander heel hard. Allen kloppen, maar de mensch houdt de deur van zijn geestelijke woning gesloten. Niemand wordt binnengelaten. O, mensch, wees niet beangst, zij vernielen niets, ze komen met niets dan liefde, zij treden zachtkens binnen en brengen u geestelijke wijsheid. Zij brengen u licht, veel, heel veel licht en de groeten van uw geliefden, die vóór u zijn heengegaan. Maar de menschen zeggen ik wil met dat alles niets te maken hebben. Zij barricadeeren hun deuren en willen daarover niet spreken. Dat geklop gaat hen vervelen, zij leven in een modernen tijd en hebben die liefde niet noodig, daar zij hun eigen liefde bezitten. Doch welke? De eigenliefde! Dan valt de deur toe en de geest verdwijnt. En de enkelen, die hebben opengedaan, zijn het spoedig weer weer vergeten, of ze zijn teleurgesteld, daar de liefde, die de geest brengt, boven hun begrip ligt. Zij willen dát leven niet; zij kunnen die liefde niet begrijpen, omdat die te duur betaald moet worden en er te veel strijd voor noodig is. Voor de geestelijke liefde moet men zichzelf verliezen, moet men zijn geheele persoonlijkheid afleggen. Maar de menschen blijven doof en hard; zij willen die liefde niet voelen en dat kloppen niet hooren. Ze zijn niet te overtuigen. Zij zien in die geesten „vreemden" en willen er niet mede te maken hebben. Maar wanneer zij goed en duidelijk willen zien, dan staat daar voor hen hun Moeder of Vader, zuster of broeder.

Deze zijn het die terugkeeren, met een hart vol liefde, om ook hen te verwarmen, maar zoo'n doode wil men niet kennen. Toch zullen zij allen terugkeeren, telkens en telkens weer, totdat de deuren voor eeuwig open blijven. Dan eerst neemt de geest rust en zijn allen vereenigd. Dan is kerk en spiritualisme één en is de dood „leven" geworden.
Zijn zij niet liefdevol, die tot ons terugkeeren? Is dit alles niet de moeite waard om er eens over na te denken? Hier is het een kind dat klopte en Goddank, het werd gehoord. Dit alles moet men goed doorvoelen. Steekt uw geestelijke voelhorens uit en tast in dat onzichtbare leven; er zijn er duizenden, die u zullen helpen. Door te voelen gaat u zien en dit zien is gelijk weten. Dan eerst breekt een menschenhart en buigt de mensch zijn hoofd. Velen keeren nog op tijd en anderen zijn te laat. In hun duister leven zou dit alles voedsel kunnen zijn, om het licht te brengen. Hoe waar is alles, dacht ik, even waar, als dat de mensch een hart bezit en weet dat hij mensch is. Maar de mensch als werkelijk levend mensch, kent men niet; is dat niet verschrikkelijk? De werkelijk levende mensch moet aan den geslotene vertellen, dat deze levend dood is. Die diepte van een ziel kan de mensch niet peilen. Het onzichtbare leven kan hij niet aanvaarden en toch leeft het in hem, ja hij is zelf dat groote probleem. Toch vervloekt hij en gaat door met vervloeken, alles wat hij niet begrijpt, dus ook zichzelf. Wanneer geesten tot ons terugkeeren, die dat eeuwige leven hebben leeren kennen, moeten wij dan daarvoor onze oogen sluiten? Mogen wij hun toeroepen: „gaat onze deur voorbij"? Kunnen wij hen niet een oogenblik binnenlaten? Zij zullen ons voeren naar onbekende gebieden en ons ongekende schoone vergezichten in stralenglans laten zien. Zij zullen spreken van natuurpracht en schoonheid en ons loodsen over zeeën tusschen gevaarlijke klippen door en de stormen weten te ontzeilen.
Toen mijn patiënt was heengegaan, zeide Alcar tot mij, dat ik de ontvangen bewijzen moest vastleggen. Ik vertelde een vriend en mijn vrouw wat ik had beleefd en dat de priester

dien nacht zou sterven. Den volgenden morgen, toen ik mij had aangekleed, zag ik hem. Ik wandelde naar de zitkamer en voelde, dat ik onder invloed kwam. Toen ik de kamer binnenstapte, zag ik bij het Christusbeeld den geest van priester X. Ik schrok en bleef stokstijf staan. In een stralend gewaad stond hij daar voor mij en zag mij aan met dien heerlijken glimlach op zijn gelaat. Ik zonk op den divan neder en voelde dat ik met hem werd verbonden. Daar stond mijn vriend, hij was op aarde gestorven! Het aardsche leven had hij vaarwel gezegd. Thans was hij voor eeuwig geest!

„Nu ben ik gestorven," hoorde ik hem zeggen, „vannacht. O, het is hier zoo prachtig!" Ik schreide, diep getroffen door zooveel schoons en heiligs en knikte, maar kon geen woord spreken, het was teveel voor mij.

„Ik ben gestorven en ik leef," zeide hij weer. „Ik zweef, Jozef! Jozef, ik zweefde naar hier," herhaalde hij. „Niemand weet het, alleen gij. Nog niet veel praten."

Met tusschenpoozen, woord voor woord, had hij gesproken. Ik zag, dat hij zijne oogen omhoog sloeg. De priester schouwde in den oneindigen cosmos; daar ging hij zijn eeuwige rust tegemoet, naar zijn bezit in het leven na den dood. Ver van de aarde was hij reeds verwijderd. Het licht, dat hij uitstraalde, was de liefde die hij in zich had. Naar liefde, licht en geluk!

„Waar gaat u thans heen?" vroeg ik, na een korte poos.

„Nu ga ik lekker slapen," antwoordde hij, „ik ben moe."

Nu zag ik, dat mijn leider tot hem sprak en de priester zag hem aan en ging heen.

„Vaarwel, mijn Jozef," hoorde ik hem nog zeggen, „ik kom terug," en voor mijn oogen loste hij op. Onbeschrijfelijk schoon was dit alles.

Denzelfden avond stonden alle couranten vol over zijn heengaan. Iedereen, die hem had gekend, roemde hem wegens zijn edel menschelijk gevoel. Een groot priester, vader en vriend, was heengegaan; hij was niet te vervangen. Zijn dood had hij van te voren gevoeld; ik had nog nimmer zoo'n sterf-

bed beleefd. Iets dergelijks zou ik niet spoedig weer doormaken.
Veertien dagen gingen er voorbij. Op een middag, toen ik rustig in mijn kamer zat, zag ik plotseling den priester. Alcar maakte er mij op attent en verbond mij met hem. Glimlachend trad hij mij tegemoet.
„Nu is alles voorbij," zeide hij, „ik ben wakker, eeuwig wakker." Hij sloeg zijn arm om mijn schouder en zweeg. Diep in gedachten stond hij daar en ik voelde waaraan hij dacht. Een levensfilm trok nu aan mij voorbij. Toen zag ik het oogenblik van onze verbinding komen en daarin lagen schoone gedeelten, te mooi om ooit te vergeten. Dan zag ik zijn sterven en het binnentreden in de geestelijke wereld.
Grootsch, machtig en diep was alles. Als een wijsgeer stond hij naast mij. In het leven had hij die wijsheid verkregen en nu was het zijn bezit. Hij toonde mij vele toestanden in den geest waar hij reeds was geweest. Los van de aarde leefde hij in de derde sfeer. Nog een sfeer en het Zomerland zou hij binnentreden. Daarna liet hij mij een ander beeld zien. Het was het beeld van haar, die hem tot mij had gebracht.
„Dank haar en breng aan alle anderen mijne groeten. Ik leef en ben gelukkig. Tot ziens, Jozef, ik kom terug.".
De tijd brak aan, dat ik dit alles zou beschrijven. Toen ik het bericht van Alcar had ontvangen, zag ik samen met mijn leider den priester. Hij was verheugd bij mij te kunnen terugkeeren en dat alles van gene zijde te kunnen medemaken. Naast mijn schrijftafel nam hij plaats en toen dit was geschied, ging hij weer heen. Veel had hij nog niet te vertellen. „Later," zeide hij, „ik moet mij eerst veel eigen maken; alles eerst zien!" Een beschrijving van zijn sfeer kon hij niet geven. Hij was niet een mensch van veel woorden en moest het geestelijke bestaan nog leeren kennen. Ik kende echter de derde sfeer, ik was daar met mijn leider geweest en ik kende ook het geluk, dat zij bezitten, die daar leven. Allen zijn geesten van het licht en bezitten liefde, reine liefde. Wat moet ik hier nog aan toevoegen? De bewijzen spreken voor zich-

zelf. Alle vrienden en familieleden roep ik van deze plaats toe: „Uw geliefde priester leeft en is gelukkig. Gij zult hem terugzien, want hij zal u niet vergeten. Wanneer dit één van u moge overtuigen, dan zullen hij en zijn zoon gelukkig zijn. Hij wacht u en dankt u voor uwe liefde."
Ik heb dit alles in waarheid doorgegeven, zooals ik het mocht beleven.

Wie zich meester noemt op aarde
Is de leerling aan gene zijde.

ALCAR

HOOFDSTUK II

ER IS GEEN DOOD, ER IS SLECHTS LEVEN

OP zekeren dag ontving ik bezoek van een patiënte, die mij vroeg of ik een diagnose wilde stellen. De diagnose, welke ik door mijn leider Alcar mocht vaststellen, hield in: „Niets aan te doen, maar je kunt haar verlichten." Hoe moet ik haar dit zeggen, dacht ik; doch terwijl ik nog daarover nadacht, viel ze mij in de rede en zeide: „Ik weet wat u mij zult zeggen."
Ik zag haar aan en dacht, kent zij dan haar toestand?
„De doktoren," zeide zij, „hebben mij opgegeven, meer behoef ik u niet te zeggen." Het was overweldigend; zooveel moed om voor hun ziekten uit te komen en dit lot te aanvaarden, zag men weinig bij menschen. Dit vereischte kracht en persoonlijkheid. Daarna vroeg zij mij: „Maar u kunt mij toch wel wat verlichten?"
Ik vroeg mij af, of ze helderziend en helderhoorend zou zijn, daar zij zoo nauwkeurig mijn gedachten en diagnose had overgenomen. Zij was zeker sensitief en uiterst gevoelig. Ik antwoordde: „Ik kan u niet terugbrengen in uwen vorigen toestand, maar het zal u zeer zeker verlichten."
De dame stelde zich onder mijn behandeling, maar na twee maanden moest ik haar reeds thuis behandelen, daar het voor haar te vermoeiend werd zich naar mij te begeven. Haar ziekte verergerde zienderoogen. Ik vertelde haar, dat mijn eerste boek zou uitkomen en zij was de eerste, die het bestelde. Maar hoe verwonderd was ik, toen mijn leider op hetzelfde oogenblik zeide: „Zij zal het niet meer lezen!" Kort maar krachtig waren zijn woorden. Niet meer lezen, dacht ik, dan gaat zij dus spoedig over, want over twee maanden zou mijn boek reeds verschijnen. Dit was een zeer merkwaardig bericht; het betrof den dood van mijn patiënte, waarmede ik zulke goede vrienden was geworden. Ik twijfelde echter

geen oogenblik aan hetgeen mijn leider mij had verteld, maar met haar sprak ik er natuurlijk niet over. Jeanne, zoo heette zij, was van een voortleven overtuigd en wij hadden dikwijls heerlijke gesprekken. Ze vertelde mij veel over haar leven, toch keerde zij steeds naar het leven na den dood terug; dit had haar innigste belangstelling. Ik leerde haar als een krachtige persoonlijkheid kennen. Zij was groot in haar opvattingen, want zij had in het leven geleerd, zich de goede krachten eigen te maken. Wanneer zij mij over haar leven vertelde, was zij als een klein meisje en toch was zij de vijftig reeds gepasseerd. Innerlijk droeg zij een grooten schat, ze was eenvoudig en vol liefde voor iedereen, die tot haar kwam; zacht in gevoel en gereed om anderen te helpen. „Je weet nooit," zoo zeide ze, „hoe je ze zelf nog eens noodig hebt en daarmede heb ik steeds rekening gehouden."

Op een morgen vertelde zij: „Wanneer ik in het Hiernamaals ben aangekomen, dan kom ik uit die wereld je bezoeken. Je zult mij immers zien, nietwaar? Of denk je van niet?"

Ik zeide niets, maar glimlachte en dacht, hoe komt een mensch, een zieke, aan zulke gedachten.

„Ja, lach maar niet, ik kom terug naar de aarde," ging zij verder. „Zou je dat heerlijk vinden, Jozef? Denk je dat eens in, hoe schoon, hoe heerlijk het is, dat te mogen beleven. Maar," liet zij er op volgen, „als het mag, want je kunt daar maar niet doen wat je zelf wilt. Ik heb er genoeg over gelezen en weet er veel van af, ik ken de daaraan verbonden moeilijkheden. Hoevelen zeggen niet, dat zij zullen terugkeeren, maar je ziet en je hoort ze niet. Anderen komen zich bij hun familieleden manifesteeren en zeggen, dat ze gelukkig zijn en leven. Ja, het leven dáár moet wonderlijk zijn. De menschen moesten er dieper op ingaan, maar de meesten zijn er angstig voor. Heerlijk, daar te zijn, te weten, dat je leeft en nog alles van je aardsche leven weet, vind je niet?"

„Ja," zeide ik, „het is prachtig en het stemt je gelukkig."

„Je moet een goed leven hebben geleid," vervolgde Jeanne, „anders is het niet mogelijk. Hoe denk jij er over?"

„Ik denk er net zoo over," was mijn antwoord, maar onderwijl dacht ik aan andere dingen. Want het waren schoone woorden, die ik hoorde en vele menschen konden daar een voorbeeld aan nemen. Ik kende menschen, die geen noemenswaardige ziekte hadden, maar reeds beangst waren dat zij zouden sterven. Jeanne sprak over den dood als over een waar vriend; in haar lag een groote kracht, dit was de overtuiging van het andere leven.

Ik vervolgde: „Het is daar zooals je zelf zegt. De kracht om naar de aarde terug te keeren moet je innerlijk dragen. Ieder, die daar aankomt, kan zich maar zoo niet met den mensch op aarde verbinden. Dat is een groote moeilijkheid en wij hebben die te leeren. Dat zijn wetten, Jeanne, geestelijk bezit, liefde, die men moet voelen voor al het leven dat God heeft geschapen. Daarom kunnen zooveel menschen niet terug komen; zij kenden zichzelf niet. Ze zullen wel in de sfeer der aarde zijn, maar hebben en kennen die krachten niet, om den stoffelijken mensch te bereiken. Ze dwalen in onze omgeving rond en wachten met smart op het oogenblik, om verbonden te kunnen worden. Dat is een vreeselijke toestand; daarin te moeten leven beteekent veel strijd, leed en smart. Zij dachten, dat het leven in den geest zoo zou zijn als dit leven, maar dat is niet waar. Het is afhankelijk van de uitstraling, die men moet bezitten en dat is liefdekracht, persoonlijkheid, of hoe je het ook noemen wilt. Er leven aan gene zijde menschen, die niet eens weten, dat zij op aarde zijn gestorven. Je voelt wel hoe ver die wezens van de waarheid zijn verwijderd. Ze moeten zich eerst kunnen indenken, dat zij het aardsche lichaam hebben afgelegd en dat is zeer moeilijk. O, als de menschen eens wisten hoe natuurlijk het leven aan gene zijde is, hoe reëel, hoe menschelijk; zij zouden dan anders gaan leven en zich zelf willen leeren kennen. Maar zij leven aardsch en wie aardsch leeft kan zich uit dat leven met een mensch op aarde niet verbinden. Doch ook zij worden geholpen, daarvoor zijn er hoogere geesten. Zij zijn het, die hen naar de aarde begeleiden, om hen met hun

familieleden te verbinden. Maar om zich op eigen kracht te kunnen verbinden, daarvoor is geestelijk bezit noodig."
„Vindt je het niet droevig, Jozef, als je niet eens weet dat je op aarde bent gestorven? Het lijkt mij iets vreeselijks."
„Dat is het ook, Jeanne, het is geestelijke armoede. Het zijn menschen, die zichzelf hebben vergeten en nooit aan een voortleven hebben gedacht."
„Dan ben ik een gelukkige, Jozef, want ik weet er reeds veel van en ben niet eens beangst voor den dood."
Jeanne was in diep gepeins verzonken en sprak in gedachten verder. „Waarom," hoorde ik haar zeggen, „waarom en waarvoor willen de menschen niet overtuigd worden? Wanneer ze van den dood hooren spreken, rillen ze reeds van angst en toch kan het zoo mooi zijn."
„Wat bedoel je met mooi zijn, Jeanne?"
„Ik dacht aan deze wereld. Het kon hier zoo mooi zijn als de menschen wisten, ja wisten, dat ze zouden verder leven en zich op dat andere leven wilden afstemmen. Dan zou er niet zooveel ellende zijn, dan was er voor iedereen geluk, een groot en machtig geluk en zij zouden hun medemenschen niet dooden en zouden liefhebben alles wat leeft. Zoo stel ik mij de aarde voor en daar dacht ik aan."
Jeanne was een strijdster voor het goede. Het waren mijn gedachten, die ze uitsprak en mijn gansche innerlijk wilde ik voor dat doel geven. Ja, dan was de aarde schoon en waren allen kinderen Gods.
„O," ging Jeanne verder, „ik weet niet waar ik zal aankomen, of ik licht of duisternis bezit, maar één ding weet ik, slecht ben ik nooit geweest. Ik heb niemand kwaad gedaan, althans niet bewust. Als de menschen over mij praatten of wanneer zij mij kwaad maakten, ging ik heen en stoorde mij er niet aan. Dan blijf je je zelf, zie je, en kunnen ze je niet vatten, want dan ben je ze de baas. Dat heb ik van mijn moeder geleerd. Ze was dàpper en wijs en gevòelig. De menschen, die dat niet kunnen, moeten het nog leeren. Maar dat leeren is niet zoo eenvoudig, daar gaat een half leven mee heen en

dan kunnen ze het nog niet. Ze maken zich kwaad om niets en in het leven daarginds mogen we ons niet kwaad maken, want daar heerscht slechts rust. Als het daar niet zoo was, dan zou het niet waard zijn dat we leefden. Neen Jozef, slecht ben ik niet geweest, tenminste niet moedwillig. Maar een mensch zondigt zonder dat je er erg in hebt, is het waar of niet? En soms heele groote zonden, die we moeten goedmaken. God zal wel weten waar mijn plaatsje is. Ieder mensch ziet licht en ontvangt zijn plaats, zooals hij heeft geleefd. Hij wijst zichzelf een eigen plaats in het Hiernamaals aan. Zoo voel ik het, zoo moet het zijn. Is het niet zoo, Jozef?"

„Zoo is het, Jeanne." Ik vroeg mij af, hoe ze aan al die wijsheid kwam. „God kent," vervolgde ik, „alle menschen. Niet één kan zich verbergen. Geen kluizen en gebouwen zijn dik genoeg, of God ziet er doorheen. Hij kent al zijn kinderen."

„Ik vind het zoo heerlijk om met jou over deze dingen te kunnen praten; het verveelt mij nooit en je raakt er niet over uitgepraat. Dan bemerk je eerst, dat je leeft en voel je je bloed weer stroomen. Het leven onder de oogen zien, zeide mijne moeder, en niet beangst zijn als de dingen niet komen zooals wij ze willen. Ja, moeder was verstandig. O," vervolgde ze, „ik heb geen angst voor den dood, al zou ik morgen reeds die onbekende reis moeten beginnen, hoe eerder hoe liever! Het is op deze aarde ook niet zoo prettig! Je werkt dag en nacht en je hebt nooit rust, steeds zit je midden in de ellende. In mijn leven is weinig zon geweest. Jarenlang treurde ik over dingen, die ik zoo graag had willen beleven en die toch niet voor mij waren weggelegd. Gods wil zal geschieden. Er is daar nu eenmaal niets aan te veranderen. Dan dacht ik steeds aan moeders woorden: aanvaard kind en neem het zooals het is, het zou nog duizendmaal slechter kunnen zijn. Ook dat heb ik geleerd en moedertje sprak de waarheid. Als je naar anderen ziet, dan zou je je eigen ellende niet willen ruilen. Wat zij bezitten, is nog meer strijd, smart en ellende dan je zelf bezit. Je moet je kruis kunnen dragen; anderen kunnen je daarmede niet helpen. Niet waar, Jozef?"

„Je bent dapper, Jeanne," zeide ik, „heel dapper."
„De menschen zien steeds naar anderen," vervolgde zij, „maar als ze weten, wat die anderen bezitten, dan willen ze niet met hen ruilen. Dan zijn ze meestal ineens genezen. De meesten loopen — wat ik nooit heb gedaan — met al hun ellende te koop. Iedereen moet het weten, waar zij ook komen, vertellen zij van hun verdriet. Toch kan niemand hen helpen. Zij moeten het zelf zien te verwerken en dat is maar goed ook, want dan zou de één op den ander steunen. Zoo gaan levens voorbij zonder dat men heeft geleefd. Wanneer je alles van een ander weet, voel je eerst hoe gelukkig je nog bent en kun je alles weer dragen en is dat dragen lichter geworden zonder dat je er erg in hebt. Dan is het klagen voor een tijd gedaan. Dan schijnt de zon weer en die schijnt toch al zoo bitter weinig in 's menschen leven. Er zijn tijden, waarin je denkt dat je er bent, maar dan keert het weer tot je terug en komt alles van voren af aan op je los stormen en begin je weer opnieuw te piekeren. We zijn hier om te leeren, zei moeder en wat je hier leert, behoef je bij Onzen Lieven Heer niet meer te leeren. Vind je haar niet verstandig, Jozef?"
„Heel verstandig, Jeanne," gaf ik haar ten antwoord.
„In mijn leven," vervolgde Jeanne, „ben ik steeds zoo geweest. Wat anderen deden weet ik niet, want ik had nooit veel vrienden of vriendinnen. Wanneer de zon scheen profiteerde ik er van. Spoedig genoeg kwamen er donkere wolken, die het licht verduisterden. Voor mijn moedertje was het hier boven beter dan op aarde, want ze was een goed mensch."
„Je moeder was een wijsgeer, Jeanne."
„Ja, dat was zij; vele menschen heeft ze geholpen, rijken en armen. Geleerd was ze niet, maar zij bezat levenswijsheid. Hoe zij dat alles wist, weet ik niet, maar ze wist steeds raad en op iedere vraag kreeg je aanstonds antwoord. Ik geloof, dat ik veel van haar heb geërfd, als dat tenminste mogelijk is. In sommige dingen ben ik precies zooals zij, want in mijn karakter zie ik eigenschappen, die ook zij bezat. Voor haar

was doodgaan niet dood. Zij zei: „Dan eerst begin je te leven."
„Het is een groot bezit als de menschen zoo kunnen denken," sprak ik, „want dan is het leven niet zoo moeilijk. Dat is het groote vertrouwen en dat moeten we bezitten, dan regelt zich alles vanzelf."
„Toen mijn moeder heenging, Jozef, was ik de eenige die mij wist te beheerschen. Mijn broers en zusters hadden hun hoofd verloren en waren als gebroken. Ik vatte alles op als een wet en zeide tot hen: we zien haar immers terug. Maar ze waren niet zoo geloovig als ik en hadden geen vertrouwen. Voor hen was het een groot verlies, voor mij was het een kort afscheid. Ja," vervolgde Jeanne haar gedachten, „het is wel een groote reis, die je gaat maken, ver, heel ver van de aarde weg en toch is het zoo dicht bij. Maar dat moet je voelen, duidelijk voelen, anders zegt het je niets. Voor ons allen komt eens die tijd en dan is het koffers pakken."
Ik moest om haar lachen, doch zij vervolgde: „Je hebt daar anders weinig voor noodig. Het is de goedkoopste reis die je ooit kunt maken en toch is het de grootste. O, ik lig er veel over te denken, dan krijg ik eigenaardige dingen in mijn hoofd en vaak droom ik er over. Sommigen, zoo denk ik mij dat in, gaan door dalen en over bergen en zien op die reis heel mooie natuurtafereelen, heel anders dan je in je eigen land ziet. Daarvan kunnen ze genieten als ze niet zenuwachtig zijn, want de meesten zullen zichzelf wel hebben verloren en zijn angstig voor hetgeen hun te wachten staat. Ik zag soms vele reizigers voor mij, één voor één heb ik hen gevolgd. Daaronder zag ik menschen, die heelemaal niet op reis wilden. Die spartelden tegen, maar ze werden in den trein geduwd en gingen het onbekende tegemoet. Dan zag ik anderen, die zeer bedroefd waren en die droefheid kwam, doordat ze zooveel vrienden en geliefden achterlieten. Vooral zij, die veel kinderen hadden, wilden niet, omdat die kinderen alleen achterbleven. Ik zag menschen, die zich als wilde beesten gedroegen, zij wenschten heelemaal niet op reis

te gaan. Het kwam ook zoo onverwachts, zie je. Ze bleven liever thuis bij hun wijntje en alle andere dingen. Zij hadden het ook zoo goed op deze wereld en ik kon mij dat indenken. Wie wil nu naar onbekende gebieden, als je het thuis zoo goed hebt? Maar ik zag ook dezulken, die dadelijk hun koffers pakten en op reis gingen. Bijvoorbeeld mijn eigen moeder. Ze groette ons allen en de reis nam een aanvang. Ik hoop maar, dat ook ik mag vertrekken, zooals zij het deed. Zij vertrok in stilte en dat was heerlijk, o, zoo mooi. Het was precies, alsof zij in den trein werd gedragen. Ze verlangde er ook naar, ik weet het, dat er velen waren, die haar op reis begeleidden. Ik zag die onzichtbare wezens niet, maar ik voelde ze. Dan zag ik menschen, die zonder iets meer te hebben kunnen zeggen op reis waren gegaan. Die waren reeds lang op weg, voordat de familieleden het hoorden, die dan natuurlijk schrokken. Ja, die waren bedroefd, zeer, zeer bedroefd."

Plotseling zeide Jeanne: „Je vindt dat ik erg veel praat, Jozef?"

„Heelemaal niet, Jeanne."

Daarna vervolgde zij: „Maar vergeet ook niet, dat hier niemand is, waarmee ik over al deze dingen kan spreken. Ze zijn er bang voor en als je zoo alleen ligt, dan gaat er veel in je om. Ik heb menschen op reis zien gaan, die voor donkere tunnels kwamen, die ik van verre reeds kon zien. Dan dacht ik, o, wat zullen jullie het moeilijk hebben, want een anderen weg zag ik niet, zij moesten er doorheen. Vind je het niet gek, waarover ik je vertel, Jozef?"

„Neen, Jeanne, ik vind het heerlijk."

„Maar nu het merkwaardige van alles. Meestal droomde ik en zag dan de menschen voor mij en ik wist steeds waarover ik had gedroomd. Ja, ik kende vele menschen, die op reis moesten. Soms hoorde ik het reeds enkele dagen later en dacht er over na, of dat met mijn droom verband zou kunnen houden. Dat kan toch niet? Wat denk jij ervan?"

„Wat ik er van denk, zal ik je zeggen. In de eerste plaats is

dat mogelijk. Het zijn opgelegde droomen. Droomen, die je door intelligenties, dus geesten, zijn gegeven. Ik voor mij voel en zie, dat het niet anders is. Dat je vele menschen op reis zag gaan, beteekent, dat men jou dat van te voren wilde doorgeven, dus vertellen, waardoor je beleefde dat zij zouden heengaan. Die droomen zijn wel merkwaardig, je had ze moeten vastleggen."

„Onder hen, die ik zag heengaan, waren verschillende familieleden en daarvan ben ik hevig geschrokken. Als ik op reis moet, dan hoop ik maar dat er veel bergen om mij heen zijn, want ik houd van bergen. Ik klim er dan boven op en zie vandaar uit de geheele omgeving. Dat is heerlijk! Als kind reeds klom ik overal op en dan moest moeder mij er weer afhalen, want ik verrichtte vaak halsbrekende toeren. Als ik dan ergens bovenop was geklommen, vertelde ik moeder, wat ik zoo dacht te zien. Ja, dat waren mooie momenten, met moedertje zoo tezamen. Neen, Jozef, ik ben niet angstig wanneer ik op reis moet."

„Waar heb je al die wijsheid vandaan, Jeanne, uit boeken?"

„Niet alles, maar ik voel veel voor de natuur en ik zeide je reeds, dat ik van moeder veel heb geleerd. Ik zal je eens wat vertellen, dan weet je meteen waarom ik niet angstig meer ben voor den dood. Dat bedoel je toch, hé, Jozef?"

„Ja," zeide ik, „dat bedoel ik."

„Vroeger, als kind, zag ik heel veel, maar nadat ik wat ouder werd heb ik weinig meer gezien. Waarvan ik je wil vertellen, is nog niet zoo lang geleden gebeurd. Toen was ik zeer angstig, want het gebeurde zoo onverwachts. Ze denken hier wel, dat ik gek ben, of dat het hallucinaties zijn, maar ik weet wat ik zag. Ik houd me met geen hallucinaties op, want ik ben veel te nuchter. Een mensch, die er nu eenmaal niet in gelooft en zelf niets kan zien, denkt, dat je je iets verbeeldt. Maar luister. Een vriendin van mij is eenigen tijd geleden gestorven. Het was zeer plotseling en ik schrikte er dus hevig van, want eenige dagen voordat zij overging, had ik nog met haar gesproken. Ze heette Greetje en was een groot artiste.

Je kent haar als ik haar naam noem. Ze is verongelukt. Ik was van dit plotselinge overgaan vreeselijk overstuur en schreide dagen achtereen. Hoe dat zoo kwam, daar kon ik niet achter komen. Ik was van een voortleven overtuigd, toch kon ik die droefheid niet van mij afschudden. Meermalen had ik ook met haar over het spiritisme gesproken, want zij bezat een gave; ze zag vaak heel duidelijk, al wilde ze er niets van weten, ook, omdat het leven haar te veel in beslag nam. Die droefheid duurde geruimen tijd. Soms was het iets gemakkelijker voor mij, maar dan ineens kwam dat leed weer in hevigheid opzetten. Ik bad veel voor Greetje, maar ook dat hielp me niet." „Zie je haar niet?" onderbrak Jeanne zichzelf, „ik heb vaak het gevoel dat ze hier is."

„Neen, ik zie haar niet, maar ik zie iemand anders, waarover ik je straks zal vertellen."

Zij vervolgde: „Op een nacht zag ik Greetje en ik schrok er geweldig van. Het was precies vier uur in den morgen toen ik klaar wakker werd. Ik dacht bij mezelf, wat is dat, hoe kom ik zoo klaar wakker? Het was iets ongewoons, wat ik duidelijk voelde. Toen ik zoo lag te denken, zag ik haar voor mij staan. Dáár stond ze, Jozef;" en ze wees mij de plaats aan, waar ze de verschijning had waargenomen. „Vlak voor mijn bed! Verschrikkelijk, dacht ik en riep om hulp. Mijn zuster, die hiernaast slaapt, kwam op mijn hulpgeroep aansnellen en vroeg wat mij hinderde. „Wat heb je," zeide ze, „je ziet zoo wit?" Ik beefde over mijn geheele lichaam. Toen ik wat kalmer was geworden, vertelde ik haar wat ik had gezien. Weet je hoe zij er over dacht? „Och kind," zei ze, „je verbeeldt je maar wat, ga maar gerust slapen, ik zal je toedekken." Maar ik liet mij wat ik had gezien zoo niet afhandig maken. „Ik heb niet gedroomd," zeide ik, „ik was klaar wakker, ik ben nog nooit zoo wakker geweest. Dáár stond ze!" Maar mijn zuster keek mij aan alsof ik zelf Greetje was. Ik wilde haar echter niet angstig maken en zeide niets meer. Maar van slapen, meende ik, zal nu wel niet veel meer komen, want ik dacht voortdurend aan haar. Toch moet ik

weer in slaap zijn gevallen, want weer werd ik plotseling wakker. Dadelijk dacht ik aan Greetje en aan hetgeen ik had gezien en jawel, daar stond ze voor de tweede maal voor mijn bed. Ik schrikte nu heelemaal niet en was zeer rustig. Ze zag mij aan en glimlachte mij toe. O, wat was dat heerlijk, wat was ik gelukkig, want een groot geluk voelde ik in mij komen, zooals ik niet zou kunnen beschrijven. Op hetzelfde oogenblik was mijn droefenis en angst voor den dood verdwenen. Ik wreef echter eerst mijn oogen nog eens uit en dacht: ben je het, of ben je het niet? Maar zij was het! Ze lachte nog een keer, maar toen ik haar bij haar naam noemde, verdween ze zooals ze gekomen was. Daarvan begreep ik niets en ik lag er lang over na te denken. Ik kon er echter geen verklaring voor vinden en nadien heb ik niets meer gezien. Schrok zij en was het dus mijn schuld, dat ze weer zoo plotseling verdween? Had ik haar niet mogen roepen? Weet jij dat, Jozef? Kun je me daar een verklaring voor geven? Waarom, zoo waren mijne gedachten, laat ze zich dan zien, om weer op hetzelfde oogenblik te verdwijnen? Ik vond het zoo vreemd, want ik had haar veel te vragen. Had ik haar naam niet mogen uitspreken?"

„Luister," zeide ik, „ik zal je dit duidelijk maken. Het is zeer interessant wat je hebt waargenomen. Wanneer een geest zich manifesteert, dan doet die dat op eigen kracht. Dacht jij, dat je door eigen vermogen, dus door de gave van helderziendheid, Greetje zag?"

Jeanne dacht na en zeide: „Ja, want ik zag haar immers?"

„Juist, dat wil ik je nu duidelijk maken. Het is precies andersom, want „Greetje" wilde, dat je haar zoudt waarnemen. Je zag dus omdat zij het wilde. Want waarom zie je haar nu niet? Bezit je deze gave? Ja, in geringe mate, omdat je er aanleg voor hebt. Maar toch zie je nu niets en daar gaat het juist om. De geestelijke wereld is nu voor je onzichtbaar, omdat je de gevoelsafstemming niet bezit, welke de gave van helderziendheid insluit, anders zou je op elk oogenblik kunnen zien. Is je dat duidelijk?"

Weer dacht Jeanne na en zeide na een kort oogenblik: „Neen, dat begrijp ik niet, ik kom er niet achter, want ik zag haar toch?"

„Luister dan. Op het zelfde oogenblik dat je Greetje waarnam, was je met haar verbonden, was je één in gevoel, je voelde dus wat Greetje wilde dat je zoudt voelen en daardoor kon zij jou zoo plotseling wakker maken. Tijdens je slaap heeft Greetje zich met jou verbonden, maar toen je je oogen uitwreef, had die verbinding reeds verbroken kunnen zijn, omdat je in je gevoelsleven weer tot jezelf terugkeerde. Greetje hield echter deze verbinding tot stand. In gevoel waren jullie dus één en kon ze zich manifesteeren zooals zij het wilde. Ze bracht je in een verhoogde geestelijke afstemming en wel die der helderziendheid. In dezen toestand kan men alleen voelen, want doordat je ging spreken en haar naam noemde, keerde je in je eigen gedachtenleven terug. Je concentratie was weer op jezelf gericht, het contact werd verbroken en zoo kon je niets meer waarnemen. Want waarom zag je haar later niet meer? Je was toch helderziende op dat oogenblik? Je zoudt haar ook nu moeten zien, maar dat is niet mogelijk. Daarom is het meestal net andersom. Je verbrak dus zelf de verbinding met Greetje. De meeste menschen denken dat ze helderziend zijn geworden, maar het is nog steeds geen eigen gave. Het is heerlijk en een groot geluk zooiets te mogen beleven, wanneer je er tenminste van houdt. Greetje zal daar nog lang zijn geweest, maar zij kon je niet meer bereiken. Alleen in dien onbewusten toestand was dit mogelijk. Je was dus in je dagbewustzijn teruggekeerd en voor Greetje onbereikbaar. In je slaap was je, zooals ik reeds zeide, met Greetje in gevoel één. Maar zooals jij Greetje hebt gezien, zie ik in mijn dagbewustzijn. Ik kan dus steeds zien en dan nòg, wanneer mijn leider wil dat ik zál zien. Je ziet, alweer door verbinding."

„Wanneer de geesten een boodschap te geven hebben, moeten zij dat zelf willen. Ik stel mij dan open en ontvang en geef door wat zij mij te zeggen hebben. Om mij goed en duidelijk

te kunnen openstellen, is niet zoo eenvoudig, maar dat heeft mijn leider mij geleerd. Wanneer ik zie, dan ga ik in hun leven over, doch Greetje trok je in haar leven, waarin ze thans leeft. Is het je nu duidelijk, waarom ze niet terugkeerde?"

„Ja, nu begrijp ik het, Jozef, wat is het eenvoudig."

„Ik weet hòe ik zie, Jeanne en ken al die graden van helderziendheid. Er zijn zeven graden, maar de zevende wordt door geen helderziende op aarde bereikt. Er is daar zooveel over te vertellen."

„Wat heb je me dat heerlijk uitgelegd. Ik zie, voel en hoor, dat het zoo is; een andere uitlegging is er niet. En die wonderen zie jij steeds?"

„Steeds, Jeanne en ik kan me indenken dat je angstig was. Ook ik maakte me angstig toen ik voor het eerst mijn leider zag en dat is nog wel een zeer hooge geest."

„Greetje zag er heerlijk uit, zij straalde heelemaal, maar het was zoo onverwachts dat ik haar zag."

„De meeste menschen, die op deze wijze iets waarnemen, verbreken meestal op hetzelfde oogenblik de verbinding, omdat ze trachten het nog beter te willen zien. Maar dat beter zien is dus terugkeeren in hun eigen gevoelsleven en zoo verbreken zij het contact. Greetje zal toen waarschijnlijk nog langen tijd bij je zijn gebleven, om toe te zien hoe je reageerde. Zoo zijn onze geliefden om ons heen en de mensch weet van hun bestaan niets af. Hoe gaarne zouden zij alles willen vertellen van dat schoone en machtige leven waarin zij verkeeren, maar de mensch is niet te bereiken. Ze zijn om en in ons en toch voelt en ziet de mensch hen niet."

„Greetje was verjongd en schoon, ik zag haar als iemand van dertig jaar. Als alle menschen maar even mochten zien, zouden zij geen angst meer voor den dood voelen. Dan zou de aarde veranderen, omdat zij een beter leven zouden leiden. Zie, en daarom ben ik niet meer beangst. Heeft Greetje nu die droefheid van mij weg genomen? Wist zij dat ik droevig was en dat ik steeds schreide? Kun je me dat ook uitleggen?

Gaarne had ik haar stem even gehoord. Desniettegenstaande dankte ik God, dat ik haar had mogen zien."
„Ik zal je dat uitleggen. Het was dus Greetje?"
„Ja, niemand anders."
„Zij moet zich reeds langen tijd van te voren, men kan wel zeggen van het oogenblik af dat het ongeluk geschiedde, met jou hebben verbonden. Wanneer wij overgaan, zullen wij het eerst aan hen denken, die wij het innigst liefhebben. Liefdebanden verbinden ons en die geestelijke krachten zullen wij eerst in dàt leven leeren kennen. Toen Greetje in dat leven ontwaakte, zal zij zeer zeker hebben gevoeld dat je treurde. Doordat zij het voelde, trok je haar naar de aarde terug."
„Ik?"
„Ja, jij."
„Hoe is dat mogelijk?"
„Je ziet, hoe innig gedachtekrachten kunnen zijn, je zult het later beleven, wanneer ook wij dat leven binnentreden. Je stoorde haar geluk, omdat je treurde en met haar was verbonden. Dit is een groote belemmering voor hen, wanneer zij daar aankomen. Greetje keerde terug, maar zag dat je haar niet waarnam; toch trachtte zij je droefheid in geluk te veranderen en wel op een wijze, die je reeds bekend is. Toen zij zich dus liet zien, loste al die narigheid op en je keerde terug in je eigen afstemming."
„Wat is dat mooi, Jozef."
„Zeer zeker is het de moeite waard, want die toestanden hebben een diepere beteekenis. Maar je voelt wel, dat er duizenden overgeganen worden teruggetrokken en wanneer zij hun geliefden bezoeken, beleven zij dat zij hen niet kunnen bereiken. Dat is vreeselijk en dan is er een leed geboren zoo intens diep en krachtig, dat het alleen door het spiritualisme kan worden opgelost. Daarom is het spiritualisme heilig en is het voor den mensch een groote genade, dit van God te hebben ontvangen. De mensch op aarde weet nog zoo weinig van al die wetten af. Er was dus maar één wezen, dat wist dat je treurde en dat was Greetje. Zij wist het, zij voelde het;

jij was met haar één, dus één in gevoel. Wanneer Greetje je niet had kunnen bereiken en je zou lang in dat leed hebben verkeerd, was het leven voor jou ondragelijk geworden. Zij die blijven treuren, gaan ten onder en dat is de bedoeling niet van God, vooral niet, wanneer de mensch van een eeuwig voortleven weet."
„Het is ontroerend schoon, Jozef, hen te kunnen zien."
„Dat is het, Jeanne."
„Wat ben je dan toch begenadigd, dat je hen altijd kunt zien."
„Dat ben ik en ik zou mijn gaven niet willen missen, voor niets van deze wereld."
Plotseling zeide ze: „Wat denk je van mij?"
„Wat ik van jou denk?"
„Ja, ik bedoel van mijn ziekte. Ik word niet beter, want ik weet wat me scheelt. Voor mij is er geen kruid gewassen. Weet je dat ook?"
Ze zag mij scherp aan en ik voelde dat zij de waarheid wilde weten, maar ik keek naar iets anders en deed alsof het niet tot mij door drong. Hoe komt zij daar zoo ineens aan, dacht ik. Haar vraag was op de man af en te ingrijpend voor haar toestand. Als in een flits had ik dit alles doordacht. Ik mocht haar dit nog niet zeggen, al wist zij nog zooveel van het leven na den dood af en al was zij bereid om te sterven. Ik ging er dus niet op in en bleef in de richting kijken waar ik iets waarnam. Toen vroeg ze: „Zie je iets?"
„Ja," zeide ik, „ik zie een intelligentie, een vrouw. Zij is hier reeds geruimen tijd en wacht om verbonden te worden, ik zag haar reeds toen je ging vertellen en ik geloof dat je haar zult kennen, want je lijkt op haar. Ik zal haar beschrijven."
Ik was intusschen nog niet gereed om al de bijzonderheden van het wezen, dat ik waarnam, te vertellen, toen zij reeds uitriep: „Och, Moedertje, bent u hier? Moedertje bent u het werkelijk? Het kan niet anders, dat is mijn moeder."
De verschijning toonde mij iets, waarop tegelijkertijd Jeanne sprak: „Hier, Jozef, kijk, hier heb ik het."
Ze toonde een medaillon, dat zij droeg en daarin was het

portret van haar moeder. „Waar is ze, Jozef?" Jeanne kreeg tranen in de oogen. „Ik voel moeder, Jozef, ze is dicht bij mij, kan dat? Zegt ze niets?"
Ik zag dat de geest, die haar moeder was, hare armen om haar heen sloeg en haar kind kuste. Toen ik dit waarnam, riep Jeanne plotseling uit: „Ik voel haar, Jozef, ik heb het gevoel dat zij haar armen om mij heen geslagen heeft, net zooals vroeger als ze mij een zoen gaf; op mijn wang voel ik het!"
Ik beefde van ontroering. Jeanne was heldervoelend, nog een graad hooger en ze zou helderziende zijn. Maar ook deze verbinding werd verbroken en er volgde nu een korte stilte. Jeanne voelde de stilte des geestes, die in haar was gekomen door de komst van haar moeder. Dit alles moest zij eerst verwerken, maar na een korte pauze zeide ze heel onverwachts: „Weet je, Jozef, welk gevoel ik heb, nu mijn Moeder en Greetje bij me komen?"
„Neen," zeide ik, maar ik voelde wat ze wilde zeggen.
„Dat ik spoedig vertrek, — sterf," liet ze er op volgen.
Wonderlijk, dacht ik, en weer doorboorde ze mij met haar blik. Hoe juist waren haar woorden, toch weerstond ik haar blik en ging kalm verder. „Och, wat zal ik je daarvan zeggen, dat heeft niet altijd met den dood te maken. Veronderstel dat iedereen zou overgaan, wanneer de familieleden zich manifesteerden. Dat is toch niet mogelijk? Ze zijn vaak in de sfeer der aarde en doen hier dan werk." Maar onderwijl dacht ik: in dit geval is het wel om je te komen halen, want lang zal het niet meer duren. Jeanne werd tè gevoelig. Ze sprak niet alleen de waarheid, maar zij voelde die waarheid, want die lag in haar.
Ze was echter nog niet tevreden en zeide: „Zoo, denk je dat? Ik word zoo gevoelig den laatsten tijd. Soms denk ik, dat ik hen zie, maar dan ben ik bang, dat ik me wat verbeeld en dat wil ik niet."
Alcar gaf mij te kennen, haar de waarheid niet te zeggen en heen te gaan. Ik maakte mij dus gereed en nam afscheid.

Het is toch wel merkwaardig, dacht ik: nu zij de aarde spoedig gaat verlaten, voelt ze de geestelijke wereld. Doch ik kende al deze toestanden; bij vele anderen had ik deze krachten en inwerkingen mogen waarnemen. Wanneer zij weldra hun groote reis zouden aanvangen, zooals Jeanne dat zoo mooi kon zeggen, dan voelden zij in den geest en ging hun gevoel in dat leven over. Zoo was het ook thans met haar. De gevoeligheid, die zij als kind reeds bezat en die zij steeds had gedragen, was haar nu bewust geworden. Ik vond haar echter zeer dapper; ik hoorde weinigen op dergelijke wijze spreken. Zij was niet beangst voor den dood; voor haar was de dood een vertrouwd vriend.

Op een anderen morgen, dadelijk toen ik binnentrad, vroeg zij: „Je moet me eens zeggen, Jozef, als ik sterf ben ik dan dadelijk van mijn stoflichaam los?"

„Begin je weer te praten? Eerst goedenmorgen en dan zullen we wel weer zien." En ik ging haar eerst behandelen. Na de behandeling kwam zij er toch op terug en vroeg: „Nu, wat denk je, ben ik los? Ik heb daarvan gelezen, zie je." Ze zag mij als een kind aan en glimlachte.

Voorwaar een schoone vraag, dacht ik. Niet vaak zou deze vraag door zieke menschen worden gesteld, want van doodgaan wilde men niet hooren. Ik bewonderde daarom Jeanne, dat zij zich zoo geheel kon overgeven. Toen zeide ik: „Ja, je bent los."

„Weet je dat zoo maar ineens?" Ze zag mij verwonderd aan en wachtte op antwoord.

„Ik zal je zeggen, waarom ik dat weet: omdat ik het zie en voel. Ben je nu tevreden?"

„Neen, nog niet, ik wil gaarne weten waarom en waar het aan ligt, je voelt wel wat ik bedoel."

„Luister dan. Zooals ik jou innerlijk voel, je geestelijke afstemming waarneem en je uitstraling zie, zeg ik je, dat je los bent van je stoflichaam."

„Hé, wat is dat eenvoudig, ik dacht een heel verhaal te zullen hooren. Maar toch ben ik gelukkig, want daar lag ik de laat-

ste dagen over te denken, het hield me steeds gevangen. Veronderstel, dacht ik, als ik nu eens niet van mijn stoflichaam bevrijd werd! Kun je me daar nog meer van vertellen?"
„Ik heb er veel van verteld in mijn boek."
Ik zag haar aan en wilde weten hoe zij thans zou reageeren. Doch zij ging er niet op in, waardoor ik voelde, dat verschillende problemen haar bezig hielden. Zij was vol van de groote reis, die ze zou gaan maken en zeide: „Als het maar niet zoo lang duurt, ik wil wel op reis." Ze was haar eerste vraag al weer vergeten en ze schaterde van het lachen. Jeanne was groot, heel sterk in haar gevoelsleven. Zij vervolgde: „Ik kom heusch niet door donkere tunnels, o, neen, ik zie me reeds in de schoone natuur! Als ik maar niet zooveel behoef te lijden, dan ben ik reeds dankbaar."
Je bent een schat, dacht ik, een echte lieve schat. Er lagen een zeer groot geloof en een diepe overtuiging in haar. Ik zou alles doen om het haar zoo licht mogelijk te maken.
Nu vroeg ze plotseling: „Is je boek er nog niet?"
„Neen, nog niet, maar het komt spoedig."
„Fijn," zeide ze, „heerlijk, dan ga ik lezen. Het is hier zoo heerlijk rustig."
Arme Jeanne, zij zou het niet meer lezen. Het ontroerde mij hevig.
„Vertel me eens wat van je boek, Jozef, wil je? Of heb je vanmorgen niet zooveel tijd?"
Ik had me er reeds op voorbereid om met haar te kunnen spreken. Deze gesprekken, zoo zeide mijn leider Alcar tot mij, geven haar de kracht straks alles te kunnen dragen, ze geven haar steun in de moeilijke uren, die zullen komen en ook bij haar aankomst in de sferen. „Vraag me maar iets," zeide ik, „wat je gaarne zou willen weten."
Ze behoefde niet lang na te denken; reeds op hetzelfde oogenblik vroeg ze: „Als ik sterf, zie ik dan aanstonds moeder en Greetje?"
„Ja, je zult haar zien."
„Heerlijk, wat zal ik blij zijn. Zeer nieuwsgierig ben ik hoe

alles daar aan de overzijde is. Zullen ze mij opwachten?" Het mankeerde er nog maar aan, dacht ik, dat ze vroeg of ze haar zouden komen halen? Ik behoefde haar echter niet veel te vertellen, daar zij zelf reeds verder ging.
„Wil je wel gelooven, dat ik er reeds naar verlang? Wat heb ik op deze wereld? Niets! Steeds alleen met mijn zuster, waarmede je nergens over kunt praten. Dan die rust, die ontzaglijke rust, waar ze zooveel over schrijven. O, die stilte! Heb jij die daar ook gevoeld? Het is bijna niet te gelooven, maar ik voel toch dat het zoo zal zijn. En dan eeuwig, eeuwig ben je verbonden! Jozef, denk je dat nu eens in. Je benijdt me zeker dat ik heen zal gaan?"
Jeanne was een wijsgeer, hoe ver gingen haar gedachten. Van de eene verwondering viel ik in de andere. Zelf zou ik liefst willen sterven. Het schoonste wat men mij op aarde zou kunnen geven, was de dood. Maar ook in haar was die kracht. En toch was zij niet in de sferen geweest, was geen zienster en bezat niet die groote verbinding die ik bezat. Ik voelde echter waarom zij zoo zeker in alles was. Steeds meer naderde zij haar reis en hoe meer die tijd naderde, des te gevoeliger werd zij. Het was heel natuurlijk, zoo moesten alle menschen zijn; ze zouden zich moeten overgeven, dan was de dood geen kwelling, maar een reis naar de eeuwigheid."
„Wat zal moedertje mij verknoedelen, Jozef."
„Wat zeg je?"
„Verknoedelen," herhaalde ze. „Dat is een woord van haar, een woord, zooals vele menschen hebben om er iets liefs mee uit te drukken. Ik ga in het Hiernamaals bij een hoogen berg wonen, dan kan ik naar boven wanneer ik zelf wil. Kan dat?"
„Ook dat is mogelijk. De mensch bouwt zich in de sferen zijn eigen woning. Op aarde zijn we daar reeds aan begonnen, tenminste zij, die zich geestelijk willen verrijken. Anderen leven in duisternis en koude en hebben geestelijke armoede."
„Daarvan zal ik je komen vertellen, wanneer ik eenmaal daar ben en tot je mag terugkeeren. Ik zal er voor bidden, Jozef en ik weet dat ik je kan bereiken; dat lijkt me zelfs

heel gemakkelijk. Ik voel je zoo echt als een broer en omdat ik je zoo voel, kan ik je, als ik over ben, gemakkelijk bereiken. Het is alsof ik je mijn geheele leven heb gekend en toch zijn het eerst enkele maanden. Je bent zoo eigen, zoo open, Jozef, je geeft je geheel, je bent als een kind en toch een groot en volwassen mensch. O," ging zij verder, „als ik aan jou mag vertellen hoe ik daar ben aangekomen en hoe mijn leven aan gene zijde en dat van moedertje en Greetje en vele anderen is, dan moet ik er niet aan denken hoe groot het geluk zal zijn dit te beleven. Ja, ik zal er voor bidden, steeds maar bidden en God zal mijn gebed verhooren. Ook bid ik, dat het niet zoolang meer zal duren, want ik ga heel erg naar moeder en Greetje verlangen."

„Het is zoo prachtig, dat je over alles zoo rustig kunt praten."

„Daarvoor ben ik God reeds dankbaar en ik ben ook zeer blij, dat ik jou heb leeren kennen."

Jeanne verviel weer in een diep gepeins en toen ik haar peilde, zag en voelde ik, dat zij in geestelijk contact was gekomen.

„Zag jij het ook?" vroeg ze onverwachts, alsof ze wist, dat ik haar volgde.

„Ja, ik zag het."

„Wat zag je, Jozef?"

„De eeuwigheid."

„Werkelijk, was dat de eeuwigheid? Ik zag een ander land, een heel ander land als de aarde en zag licht, een groot en krachtig licht. Daarna zag ik menschen, in prachtige gewaden gekleed, en het was alsof ze zweefden. Zie, dacht ik, dat zijn geen aardsche menschen en ik voelde dat het geesten waren. Mijn God, wat is dat mooi. Wat kun je in een paar seconden toch veel zien. Ik voelde dat ik er was en of ik het zelf beleefde. Voelde jij dat ook? Hoe kwam dat zoo ineens?"

„Op dat oogenblik was je helderziende!"

„Nu begrijp ik nog beter wat je bedoelde, toen je mij dat van Greetje duidelijk maakte. Nu begrijp ik het, ik voel het, heel diep in mij daar ligt het. Mijn reis, mijn groote reis!"

Rustig sprak zij woord voor woord uit, maar bleef in gedachten voor zich uitkijken. „Ik word gewaarschuwd, ik voel het, neen, ik weet het. Voor mij zijn ze aan het koffers pakken."
Daarna, alsof ze wakker werd, zeide ze: „Wat ben ik toch weer aan het praten, ik hoorde mijzelf! Wat is dat, Jozef? Toe, maak me dat duidelijk?"
Ik had al dien tijd stil en met aandacht zitten luisteren, maar ondertusschen was ik met Alcar in verbinding. Jeanne sprak in halftrance, ze was in het geestelijke leven opgenomen en toch nog in haar stofkleed. Zoo spraken vele media en ik kende dezen toestand.
„Nu," zeide ze, „zeg eens iets."
„Ik moet eerst denken en mij op mijn leider instellen," zeide ik, maar in werkelijkheid wist ik niet meer, hoe ik haar de waarheid kon verhelen. „Mijn leider heeft je met de sferen verbonden, hij liet je zien, omdat je zoo dapper bent."
Ze was als een kind zoo gelukkig en sprak: „Dat is aardig, Jozef! Lief van je leider, mij een flits van dat groote te toonen. Ik ben erg blij, zeg dat maar. Wat is dan de dood mooi. Zouden de menschen nu niet gelukkig moeten zijn? Wat wil de mensch nog meer? Om voorgoed dit tranendal te mogen verlaten, is dat geen genade? Het is niet te gelooven en toch, ik zag dat het de waarheid is. Velen zijn beangst, maar ik wil gaarne heengaan. Is het voor jou niet heerlijk, met menschen of patiënten te kunnen spreken die niet beangst zijn voor den dood? Die bereid zijn te sterven? Neen, ik ben niet bang en vind je het niet prachtig; de dood stond voor mijn bed en lachte mij toe. Maar de dood was moedertje en Greetje, mijn vriendin, mijn zuster! Wie is nu nog beangst voor den dood? Ik niet en geen mensch zou dat zijn, wanneer zij dit alles zouden beleven. De dood beteekent voor velen leed en smart, het verlies van hun bezit, niets dan ellende. Sedert ik echter alles weet, is het leven voor mij anders en voller geworden en voel ik de beteekenis van het leven op aarde. Voordien was ik levend dood. Geestelijk was

ik in een onwerkelijken toestand, nu eerst begin ik te leven, nù, nu mijn einde nadert. Zoo zie ik het, zoo voel ik het, Jozef."

Vol bewondering zag ik naar haar en Jeanne vervolgde haar diep menschelijk gesprek. „De dood, in de gedaante van Greetje, is een lieve schat. Zij, die ik reeds jaren kende en dood is, stond daar voor mijn bed en leefde, was jong en schoon. Zij leefde, zooals zij misschien nog nooit geleefd heeft. Ze was wakker, duidelijk voelde ik het. Als zij kan terugkeeren, kan ik het ook. Ze zal mij dien weg wijzen en ik zal dien leeren. Ik zal je vinden, Jozef, ik kom bij je terug!" Zij zag mij aan terwijl tranen over haar wangen vloeiden. „Ik ben zoo gelukkig, zoo in-gelukkig, dat ik een flits heb mogen zien van al dat groote dat mij wacht. Hoe kan ik God danken!"

Ze nam mijn beide handen en drukte ze hartelijk. „Als je goed aan den dood denkt," begon ze opnieuw, „blijft er van al zijn ellende niets meer over. De dood was verjongd en schooner geworden en kende mij en nam al die narigheid van mij weg. De menschen vinden hem wreed en hard, omdat zij den dood niet kennen. Maar ik ken hem nu en zal hem spoedig geheel kennen, maar in een andere schoonheid. Wat is alles grootsch, Jozef, maar het schoonste van alles is wel, dat zij, die dood zijn, meer weten dan wij, die leven."

Spoedig zal zij daar zijn, dacht ik. Nog eenige weken en mijn boek zou uitkomen. Ze zou het immers niet meer lezen? Toen ik daaraan dacht, deed ze plotseling een vraag, een vraag waarvan ik hevig schrok: „Is het mogelijk, Jozef, dat ik de drukproeven lees?"

„De drukproeven?" herhaalde ik haar vraag, „hoe kom je daar zoo ineens bij?"

„Ik dacht daar net aan."

Hoe gevoelig werd zij. Het waren immers de gedachten, die zij van mij had overgenomen.

Jeanne vervolgde: „Ik dacht, wanneer ik nu eens spoedig overga, kan ik je boek niet meer lezen. Misschien zijn dan de

drukkers zoo ver en lees ik de proefvellen. Zijn ze nog niet zoo ver?"
Ik moest met al mijn krachten trachten mijn innerlijke gevoelens te verbergen. Jeanne was helderziend, helderhoorend en heldervoelend medium geworden. De dood, het overgaan naar de geestelijke wereld, was de stuwende kracht voor deze gaven. Het sterven voerde haar omhoog, omdat zij innerlijk wilde, waardoor zij het nieuwe leven voelde en zag. Het was merkwaardig, maar dan was haar einde wel zeer nabij. De drukkers waren bijna gereed. Nog veertien dagen en ze zou het werk kunnen lezen. „Neen," sprak ik, „ze zijn nog niet zoo ver."
„Jammer," was alles wat ze zeide. Het was alsof zij haar einde voelde naderen. „Zie je Greetje of moedertje niet?"
„Neen, op het oogenblik zie ik niets."
„Hoe komen ze naar de aarde, Jozef? Gaat dat vanzelf?"
„Door gedachtenkracht," zeide ik.
„Dus door te willen, ga je vanzelf naar het punt waarnaar je verlangt?"
„Zoo is het, maar er zijn nog andere toestanden en wetten, die wij bij aankomst dáár hebben te leeren."
„O, dat dacht ik wel," liet zij er op volgen, „want het leek me anders te eenvoudig."
Verbazend scherpzinnig ben je, dacht ik.
„Maar ook dat weet ik, Jozef."
„Zoo, weet je dat ook? Wat weet je?"
„Hoe zij zich verplaatsen."
„Hé, hoe kom je daar aan?"
„Dat heb ik eens beleefd, luister. Als ik snel wilde gaan, dan wilde ik het en dan ging het vanzelf. In mijn droom zweefde ik over bergen en dalen en was mij bewust van alles. Komt dat nu, doordat ik zooveel van bergen houd? Als de wind zoo snel ging ik. Is dat mogelijk? Was ik uitgetreden?"
„Ja, dat is mogelijk."
„Zou dat kunnen?"

„Ieder mensch treedt uit, bewust en onbewust."
„Maar ik droomde toch, Jozef?"
„Dat denk je, maar je was in de sferen en welbewust. Vele menschen zijn des nachts in de sferen. Je hoort dan zoo heel vaak, wanneer ze des morgens wakker worden, dat ze met familieleden hebben gesproken, die toch reeds lang zijn gestorven. Ze weten zich alles te herinneren en vertellen van schoonheid en geluk; toch aanvaarden ze het niet. Het aardsche leven neemt hen in beslag en die geestelijke krachten gaan dan verloren. Die droomen zijn meestal uittredingen, maar je hebt ook wenschdroomen. Bijvoorbeeld, zooals je zelf zegt, dat je zooveel van bergen houdt. Dat kun je geestelijk beleven zonder dat je bent uitgetreden. Dan ben je en blijf je met je stoflichaam verbonden, maar in den geest maak je groote reizen."
„Nu valt me nog een heel mooie droom in, Jozef. Op een nacht droomde ik, dat moeder tegen mij zeide, dat ik naar een dokter moest gaan en daar niet te lang mee moest wachten. Toen ik 's morgens wakker werd, was het eerste, waar ik aan dacht, mijn droom. Toch ging ik niet, omdat ik mijzelf niet geloofde, want ik voelde mij niet ziek. Ik had wel pijn, maar dat was de moeite niet waard om daarvoor naar een dokter te gaan. Maar stel je voor, eenige dagen later droomde ik hetzelfde weer, Moeder zeide, alsof ze nog op aarde was en met mij sprak: „Kind, ga nu naar den dokter, anders moet je geopereerd worden." Ik schrok hevig en was meteen klaar wakker. Dienzelfden dag ging ik naar den dokter. Wat denk je, dat hij tegen mij zeide? „U komt juist op tijd, anders moest u zich laten opereeren." Hoe vind je het?"
„Geweldig, Jeanne."
„Was dit nu een droom, was het moeder, of was het een uittreding?"
„Het was je moeder, zij gaf je die geestelijke waarheid, maar niet door uittreding. Zij wilde niet het risico loopen, dat je het in den morgen, bij het wakker worden, weer zou vergeten. Zij werkte bewust op je in en legde die kennis in je,

voerde met jou een geestelijk gesprek en liet je daarna ontwaken. Je werd wakker en wist, dat het je moeder was; je voelde angst en dat alles deed de geest van je moeder. Zij liet je dit alles beleven, precies zooals Greetje het deed. Wonderlijke dingen heb je reeds beleefd, Jeanne."

„Ja, dat heb ik. Moeder waarschuwde mij voor nog meer dingen. Op een morgen wilde ik in de voorkamer gaan opruimen, toen ik, voordat ik de deur opende, hoorde zeggen: „Ga er niet in." Ik bleef stokstijf staan, want ik hoorde aan den klank van de stem dat het moeder was. Ik zag haar echter niet, hoe ik mij ook inspande, maar de stem van je moeder herken je uit duizenden. Waarom niet, dacht ik? Nu kon ik ook nog in die kamer komen door een kleine gang. Dat deed ik en toen ik binnentrad zag ik het onmiddellijk. Boven de deur hing een zwaar schilderij. Het leunde op de deur en als ik van dien anderen kant was binnengegaan, had ik het schilderij op mijn hoofd gekregen. Is dat niet wonderlijk?"

„Je bent prachtig beschermd."

„Nu weet ik ook, wanneer die dingen tot mij terugkeerden. Het was toen ik begon te sukkelen."

Heel goed, dacht ik, leed en smart, ziekte en andere verschijnselen, die maken den mensch gevoelig.

„Als ik zoo nadenk heb ik toch nog heel wat beleefd. Ik kon het dus hooren, Jozef, omdat moeder mij kon bereiken, anders had ik het schilderij zeer zeker op mijn hoofd gekregen, niet waar?"

„Ja, je was te bereiken. je moeder werkte op je in en dat is haar volkomen gelukt."

„Je lijkt wel een wijsgeer, zooals je me alles uitlegt."

„En jij," liet ik er op volgen, „bent een weetgier."

Jeanne lachte en ik maakte mij gereed om te vertrekken.

„Ga je heen, Jozef? Hè, dan moet ik weer twee dagen wachten."

„Ja, ik moet weg, er zijn nog meer menschen, die mij noodig hebben." Dit afscheid was moeilijk; ook Jeanne voelde het.

Ze zag mij aan, maar zeide niets, doch ik wist, waaraan zij dacht, omdat ik haar aanvoelde. Geen woord werd er meer gesproken. Om haar heen lag de dood, waar zij op wachtte. Wij voelden het beiden.

Toen ik den volgenden keer bij haar kwam, zag ik terstond, dat haar einde naderde. Op haar gelaat lag de dood, haar vriend, dien zij spoedig zou leeren kennen. Geestelijk was zij zich bewust van alles en dadelijk begon zij weer vragen te stellen. „We hadden het laatst over droomen, niet waar? Ik zeide, kort voordat je heenging, dat ik wist wanneer het bij mij was teruggekeerd. Weet je dat nog?"

Ik maakte daaruit op, dat zij dag in dag uit aan al die dingen lag te denken en ik vroeg haar: „Wat wil je daarmee zeggen?"

„Ik wil weten hoe dat kan?" Ze was zeer scherpzinnig in haar vragen, doch mijn leider zeide, haar niet meer te vermoeien en spoedig heen te gaan. Ze wist nu voldoende!

„Nu, zeg je niets?"

„Je bent ongeduldig, Jeanne, ik moet eerst denken." In waarheid was ik met mijn leider in contact, waarvan zij echter niets hoorde of zag. „Dat je veel hebt gedroomd komt, omdat je ziek bent, dan wordt de mensch gevoelig, doch alleen dàn, wanneer men het geestelijke leven wil leeren kennen. Hoe gevoeliger de mensch is, hoe meer hij in den geest waarneemt, wanneer hij zich op het geestelijke leven gaat instellen. Wanneer men een geliefde heeft verloren, dan eerst krijgt het spiritualisme waarde; voordien was het onzin. Ik beleef dat vaak, heel vaak, wanneer de menschen tot mij komen. Je kunt hun dan niet genoeg over het leven na den dood vertellen; ze willen er alles van weten. Dan eerst lezen ze geestelijke boeken en gaan er dieper op in. Dan zijn hun harten gebroken en zijn zij te bereiken. Dus hoe meer strijd, ziekte, leed en smart de mensch ontvangt, hoe gevoeliger hij wordt, hoe verschrikkelijk het ook is. Voel je wat ik bedoel?"

„Ja, ik begrijp het."

„Wanneer de mensch afstand kon doen van zijn bezit, dan

eerst leeft hij zooals God het wil. Doet hij dat niet, dan voelt hij strijd en gaat er vaak in ten onder."
„Dan kan ik mijzelf feliciteeren," zeide Jeanne, „ik hecht aan geen bezit."
Toen ik den volgenden keer bij haar kwam, had de huisdokter met haar besproken haar in een ziekenhuis te doen opnemen. Nu was ze uitgepraat. Hoe was ik van haar gaan houden! Ze was mijn zuster geworden. Een tijdlang bleef ik bij haar, beiden voelden we de stilte des geestes. Ze sprak geen woord, maar haar oogen vroegen om kracht. Met haar hand in de mijne, bad ik tot God, dat zij spoedig mocht heengaan. Roerloos, met sneeuwwit gelaat, de sporen van den naderenden dood op haar lippen, zag zij in die ontzagwekkende ruimte, waaruit een lichtstraal haar bescheen. Haar levendigheid had ze reeds verloren, haar leven op aarde liep ten einde. Dit was een zuiver heengaan, een geestelijk overgeven aan Hem, dien men God noemde. In Uw handen beveel ik mijnen geest! Deze gedachte kwam in mij op. Was het ook de hare? Dacht zij daaraan? Het groote probleem was begonnen zich te openbaren.
Mensch, mensch der aarde, weet gij dat gij eeuwig leeft? Voelt Gij, dat wij eens voor Gods heiligen troon zullen verschijnen? Dat wij naakt zullen staan, zoodat iedereen zal zien hoe wij zijn, hoe wij voelen?
Een kind Gods zou thans overgaan; lang behoefde zij niet te wachten, haar koffers waren reeds gepakt. Jeanne was ingedommeld en stillekens ging ik heen. „Vaarwel, kleine meid, vaarwel," zeide ik in gedachten, „groet mijne vrienden in de sferen, spoedig zul je moedertje en Greetje zien, beiden in geluk en eeuwige schoonheid."
Mijn taak was voorbij.
Eenige dagen later kwam haar zuster mij bezoeken. „Wilt u haar nog een bezoek brengen, zij vraagt naar u."
„Gaarne," zeide ik, „ik zal haar morgen bezoeken."
„Ze is verbazend achteruitgegaan, u zult haar niet meer herkennen."

Den volgenden dag ging ik naar haar toe. Jeanne was reeds bewusteloos en haar oogen waren gebroken. Ik vond het heerlijk, dat ik zooveel met haar had mogen spreken. Dat zou een groote steun zijn, wanneer zij het leven aan gene zijde zou binnentreden. In haar lag die wetenschap, het was de rust voor haar geestelijk leven. Zij leefde reeds in het onbekende, in den geest, ver van de aarde verwijderd, dáár, waar Greetje en haar moeder leefden. Waar zou zij thans vertoeven? dacht ik. Ze zag en hoorde misschien reeds in den geest. Het sterven was toch wel iets wonderlijks. wanneer men wist waarheen men ging. De dood lag in haar oogen, deze hadden hun glans verloren, de kracht, die vroeger uit haar oogen straalde, was in het niet gezonken. Als in een flits herinnerde ik mij alle gesprekken. Hoe heerlijk waren die oogenblikken geweest, hoe krachtig was zij en hoe durfde zij over den dood spreken! Geen traan van verdriet of angst had ze laten vloeien. Een groot wezen was Jeanne en ik was verheugd, dat ik haar had mogen leeren kennen. Aan haar kon men een voorbeeld nemen, ik zou haar mijn geheele leven niet vergeten. Zij zou zweven tot die hoogten, die onpeilbare hoogten, waar zij zooveel van hield. De dood maakte haar lichaam onherkenbaar, maar gaf haar een eeuwig kleed en dat eeuwige zou steeds schooner worden.

Daar lag ze nu, de praatster! Als zij mij hoorde, zou zij er zelf om lachen. Voor haar en voor mij was er geen droefheid, geen leed, smart of ellende. Jeanne ging naar een feest, ze maakte een prachtige reis, maar ik moest nog wachten. Hoe gaarne zou ik met haar zijn meegegaan! O, hoe groot voelde ik het geluk van hen, die op deze wijze mochten overgaan. Ik vatte haar kleine hand, die zij mij nog zoo kort geleden hartelijk en vol blijdschap had toegestoken. Deze was koud, zoodat ze blijkbaar spoedig zou sterven. Ik concentreerde me op haar en voelde, dat zij diep was ingeslapen. Ik kon haar niet meer vinden, ze was in den geest ver van mij verwijderd. Haar zuster schreide, want voor die ging zij dood. Welk een verschil van geestelijk bezit. Zij waren van één moeder en

toch zoo ver van elkander verwijderd. Ik zag, dat mijn leider Alcar naast mij stond. Nu kan ik niet meer met haar spreken, dacht ik. Wat jammer, dat ik niet eerder ben gegaan, maar ik had mij niet vrij kunnen maken. Andere zieken hadden mijn hulp noodig. Ik maakte mij geen verwijt, omdat ik toch reeds van haar afscheid had genomen.
Zoo stond ik eenige minuten in gedachten, toen ik mijn leider hoorde zeggen, dat ik mij op hem moest concentreeren. Ik deed wat Alcar wilde en hoorde thans: „Ik zal je met haar verbinden." Op hetzelfde oogenblik voelde ik mij wegzinken. Waarheen zou ik gaan? Het was mij niet bekend, waarheen mijn leider mij voerde. Ik begreep er niets van. Nu voelde ik iets zeer merkwaardigs. Ik wist, dat ik Jeannes hand in de mijne hield, dat ik naast haar bed stond en dat rechts van mij haar zuster zat. Het was zoo stil, dat men een speld zou kunnen hooren vallen. Toch voelde ik, dat ik daalde, steeds maar in gevoel daalde en dat ik in die wereld kwam, waarin Jeanne thans verkeerde. In den geest naderde ik haar, dit was iets zeer ongewoons; iets dergelijks had ik nog niet beleefd. Of verbeeldde ik mij maar wat? Waren het geen hallucinaties? Maar ik was mij toch van alles bewust. Ik dacht Jeanne te voelen en 't was of ik dicht bij haar was evenals voorheen, wanneer ik haar kwam bezoeken. Het was iets machtigs, iets bovennatuurlijks. Ik leerde wetten kennen, waarvan ik zelfs nooit gehoord had. Dit was iets wonderlijks. Op aarde kende men deze krachten niet; dat wist ik heel zeker.
Nu hoorde ik Alcar zeggen: „Luister mijn jongen. Het zijn geen hallucinaties, geen hersenschimmen, geen eigen gedachten, maar ik ga je met Jeanne verbinden, zoodat je toch, versta mij goed, al is zij voor de aarde in een bewusteloozen toestand, met haar kunt spreken."
„Spreken zegt u? vroeg ik verwonderd.
„Spreken, Jozef. Voor den aardschen mensch is dit niet mogelijk, doch door mijn hulp, dus door onze kracht kun je zoo aanstonds met Jeanne spreken. Jeanne leeft, Jeanne blijft

leven en omdat zij leeft is het mogelijk met haar te spreken, al is zij ver van haar aardsche bewustzijn verwijderd."
Ik kon geen woorden vinden, dat was alles te diepzinnig voor mij. „In een flits," hoorde ik Alcar zeggen, „kan ik je nu verbinden, doch ik wilde dat je al deze overgangen en de diepte van haar slaap zoudt beleven. Haar geesteslichaam leeft reeds in den geest en omdat ik aan deze zijde leef en haar afstemming ken, kan ik jou met haar verbinden. Nogmaals, alleen door geestelijke inwerking van onze zijde is dit wonder tot stand te brengen. Ik wil je hierdoor tevens duidelijk maken, dat in wezen feitelijk geen bewusteloosheid bestaat. Haar bewusteloosheid beteekent, dat zij het geestelijke leven binnentreedt. Het voertuig heeft dus het stoflichaam verlaten, het leeft aan deze zijde verder en is het geesteslichaam. Jeanne verkeert in een voor haar onbekenden toestand, doch ik zie waarin zij leeft en ken al deze wetten. Straks zal zij deze afstemming zien, wanneer zij in dit leven bewust wordt."
Ach, wat is dat heerlijk, dacht ik, te diep voor een menschelijk begrip; dit kan een mensch niet bevatten. „Doch niettemin waarheid en natuur," hoorde ik Alcar zeggen. „In ons liggen al die wetten, wij zijn het zelf; het zijn liefdekrachten die de mensch bezit."
Ik voelde nu een groote rust in mij komen. Het was dezelfde rust van den geest, die ik aan gene zijde voelde, wanneer ik met mijn leider in de sferen vertoefde. Toch was Jeanne nog met haar stoflichaam verbonden. Wanneer dit koord, het was een verlicht zilveren snoer, zooals ik duidelijk waarnam, zou breken, zou zij sterven en haar stoflichaam kunnen verlaten; eerder was dit niet mogelijk. Dan eerst was zij voor de aarde gestorven en ik begreep nu de geheele beteekenis van het groote probleem. Nu voelde ik een zacht verlangen in mij komen en toen ik mij op Jeanne concentreerde, wist ik dat het van haar afkomstig was. Jeanne was ingeslapen met gedachten aan mij. Hoe wonderlijk, hoe heerlijk was dit gebeuren. Voor de aarde, voor haar zusters en broeders, was zij reeds onbereikbaar. Wie wist ooit waaraan stervenden

dachten? Ik mocht dit echter beleven. Wonderen in den geest werden mij duidelijk gemaakt en leerde ik kennen. Steeds korter werd de afstand en ik voelde dat Jeanne in mij kwam, wij werden geestelijk verbonden. Ik voelde haar, ik was één van ziel en geest. Of zij mij ook voelde, dat wist ik niet. Daarna kwam er een groot geluk in mij. Het was als de opkomende zon, een ontwaken in den geest, het opstaan eener doode, waarvan het leven opnieuw begon te ontwaken door hooge geestelijke krachten, die daarop inwerkten. Dat was Alcar, mijn geestelijke leider. Jeanne was gelukkig, zij voelde mij ook en nu gebeurde het grootste wonder van al wat ik misschien ooit door mijn gaven zal beleven. In deze onnoemelijke stilte hoorde ik Alcar zeggen: „Nu opletten, Jozef, ik ga je verbinden. Je zult met haar kunnen spreken." Plotseling voelde ik in mij spreken en hoorde ik zeggen: „Ben je gekomen, Jozef?" Het was de stem van een kind en het ontroerde mij diep.

„Ja," seinde ik haar, „ik ben het Jeanne." Het was, alsof Jeanne van achter een sluier tot mij sprak; haar geluid was een zacht gefluister, dat ik voelde en verstond. Nu hoorde ik Alcar zeggen: „Het is diezelfde kracht, die werkte toen je op verren afstand met je stoflichaam sprak." Thans begreep ik het; ik had het reeds beleefd. Ik voelde Jeannes stemgeluid. Zij sprak, zooals de geesten met elkander spraken, het was de geestelijke taal die zij nu reeds kende en gebruikte. Hoe wonderlijk is dit groote gebeuren, dacht ik. Nu voelde ik, dat zij geheel in mij kwam, één van ziel, één van gedachten waren wij. Ik zag haar voor mij en de sluier, dien ik zooeven nog had waargenomen, werd verwijderd. In stralende schoonheid zag ik haar, want haar geesteslichaam was reeds aan het veranderen. Jeanne ging in den geest over en door haar mooie aardsche leven, door de liefde, die zij droeg en voelde, nam het geesteslichaam die heerlijke uitstraling over. De woorden die nu in mij kwamen, benamen mij schier den adem. Jeanne zeide: „Nu ga ik sterven, ik ben bezig, Jozef. Nu ga ik op reis, mijn koffers zijn reeds gepakt."

O, mijn God, dacht ik, wie zal ooit kunnen gelooven, dat ik dit heb beleefd? Ik beefde, doch niet omdat zij heenging, maar omdat ik het haar zelf hoorde zeggen en zij zich dus daarvan bewust was. Hier waren geen woorden voor te vinden. „Ga," zeide ik, niet wetende wat te zeggen, „ga lieve, Jeanne, moge God je op je tocht geleiden. Ik zal je nooit vergeten; wij zijn voor eeuwig broeder en zuster geworden."
Daarna werd het nog stiller en in die stilte voelde ik, dat Jeanne zich van mij verwijderde. Ik hoorde en zag niets meer van haar. Maar daarna — het had even geduurd — keerde zij tot mij terug en zeide: „Ben je er nog? Ik voelde mij weer in slaap vallen, want ik ben zoo moe, maar werd toch weer wakker. Weet jij wat het is?"
De oude Jeanne, dacht ik, hoe ontroerde mij haar vraag. Ik voelde dit alles, doordat mijn leider het in mij legde en ik zeide tot haar: „Mijn leider Alcar liet mij voelen, dat wij met elkander door zijn kracht zijn verbonden. Alcar concentreerde zich op iets anders en je ging terug naar je vorigen toestand."
Jeanne zeide niets daarop, doch even later: „Jozef, ik zag Greetje en moedertje, ze komen mij halen."
Hierdoor was ik zoo verbaasd, dat ik niets meer kon zeggen. Toen vroeg Jeanne: „Waarom zeg je niets?"
Ontroerd door dit alles, zeide ik bevend: „Je bent een wonder, Jeanne."
„Zoo, denk je dat? Neen," hoorde ik, „dat ben ik niet. Dáár, dat groote licht, dat is het wonder."
Daarna sprak Jeanne nog: „Ik sliep, Jozef. Weet jij wie mij wakker maakte?"
„Mijn leider, Jeanne." Alcar liet mij nu voelen, dat ik in mijn dagbewustzijn zou terugkeeren. „We mogen haar niet te veel vermoeien, zij heeft haar krachten noodig."
Toen zeide ik: „Goede reis, Jeanne" en voelde ik mij in een flits terugkeeren. Tevens voelde ik dat Jeanne nog wilde spreken, maar ik was niet meer te bereiken. Naast haar lichaam werd ik wakker. Alles was, zooals ik het in den

geest had verlaten. In een kwartier had ik een eeuwigheid doorgemaakt.
Nu beleefde ik een ander wonder. Jeanne had nog iets willen zeggen, maar ik was reeds verdwenen. Toch manifesteerde zich haar wil tot spreken in haar stoflichaam. Ik hoorde niets dan hik, hik, hik, maar ik alleen wist de beteekenis daarvan. Dat gehik, zoo zeide haar zuster tegen mij, deed zich gisteren verscheidene malen voor; het is een vreemd akelig geluid. Voor mij was het echter niet akelig, het was Jeannes verlangen om nog met mij en haar familieleden te spreken. Welk een wonder, hoe duidelijk manifesteerden zich haar verlangens in het reeds half afgelegde stofkleed. Haar stoflichaam weigerde evenwel; de geest had het voertuig van de stof niet meer in zijn macht. Hoe eenvoudig was dit probleem.
Toen beleefde ik weer een ander wonder. Mijn leider was onuitputtelijk. „Zie naar de klok," hoorde ik Alcar zeggen. Ik deed wat mijn leider wilde en zag dat de wijzers werden verlicht en begonnen te draaien. Het was een groote electrische klok, die recht voor mij aan den muur was opgehangen en waarvan de wijzers kwart voor twee aanwezen. Dat zag ik met mijn aardsche oogen, daarna ging ik in helderzienden toestand waarnemen. Op mijn vraag in gedachten, wat dit te beteekenen had, bleven de wijzers stil staan. „Jeanne gaat op het uur, dat ik je zal aanwijzen, over." Duidelijker had mijn leider niet kunnen spreken. De wijzers draaiden opnieuw en in een langzaam tempo voorwaarts. Op zeven uur gekomen bleven ze staan en toch was er nog beweging in. Kruipend ging het nu vooruit, tot ze op kwart voor acht waren gekomen, toen zich alles voor mij oploste. Ik begreep en dankte uit het diepst van mijn ziel mijn leider voor alles, wat ik had mogen ontvangen en beleven. God, mijn Vader, bad ik in stilte, ik kan U voor dit alles niet genoeg danken, maar ik zal het aan de menschheid bekend maken. Dit is mijn dank, Vader! Ik zag nog eenmaal naar Jeanne, nam afscheid van haar en ging naar buiten. Haar zusters stonden

mij reeds op te wachten. „Schrei niet," zeide ik haar, „zij is een geest van het licht." Dat ik nog met haar had gesproken, wilde ik haar maar niet zeggen, ze zouden het niet kunnen verwerken. „U ziet dat zij gaat sterven," vervolgde ik, „hier is niets meer aan te veranderen. Ook zij wist dit reeds lang en ik dank God dat ik haar heb leeren kennen, want zij is groot en gaat vol vreugde op reis. Wanneer alles is afgeloopen, wilt u mij dan komen zeggen of alles is gegaan, zooals ik u nu ga vertellen? In de eerste plaats raad ik u aan hier te blijven. Vanavond om kwart voor acht gaat zij over. U moet dit weten, waarschuw dus alle anderen." Zij beloofden het mij en ik nam toen ook van hen afscheid.

Diep in gedachten keerde ik huiswaarts. Wie zou mij gelooven, als ik dit straks zou bekend maken? De mensch lacht over wetten, die hij niet kent en die hij eerst aan gene zijde zal leeren kennen. Wat een morgen! Hoe groot was Alcar. Wie zou daar nu aan denken? Psychische wetten waren het van onpeilbare diepte voor een menschelijk begrip, maar hoe eenvoudig was toch eigenlijk alles. Mijn leven was wel rijk, door dit alles te mogen beleven, groot waren de gaven, die ik van God had ontvangen. De mensch moest aanvaarden, al kon hij deze wetten niet begrijpen, want zij waren niet te voelen; daarvoor moest men in het geestelijke leven overgaan. Jeanne verlangde nog naar mij! Dat gehik was wonderlijk. De dood was akelig en toch was hij liefde. Mijn boek kwam uit, doch Jeanne ging over. Hoe waar was alles. De geesten kunnen alles zien en van ons weten, wanneer zij dat willen.

Thuisgekomen, zeide Alcar tot mij: „Dit was alleen mogelijk, omdat Jeanne deze geestelijke krachten bezat. Zij, die dus deze afstemming niet bezitten, zullen dít alles niet kunnen beleven." Ik begreep het, een kind kon het begrijpen wanneer het dit wilde, maar de mensch wilde niet. Heilig was het mediumschap, want door medium te zijn beleefde ik al dit schoone.

Na veertien dagen kwam Jeannes zuster mij bezoeken. Ik was

zeer nieuwsgierig, maar twijfelde er geen oogenblik aan wat zij mij zou mededeelen. „Ik kom u vertellen," zoo begon zij, „dat Jeanne om kwart voor acht is gestorven." Hoe zuiver is alles doorgegeven, dacht ik.
„Hoe is het mogelijk dat u dat vooruit hebt kunnen zien."
„Ik zag niets," zeide ik, „het zijn de geesten die zien, wij zijn maar instrumenten."
„Maar u zei het toch."
„Dat is waar, maar juist dat ééne, wat de menschen niet willen aanvaarden, daar gaat het mij om. Nogmaals: de geesten zijn het, die alles waarnemen, zij, waarmee Jeanne thans leeft."
„Wij zijn nu wel gelukkig dat zij is heengegaan. Ik ben door haar dood anders gaan denken en heb veel geleerd tijdens haar ziekte. O, hoe dapper was zij; hoe flink heeft ze zich gehouden. De laatste dagen had ze het voortdurend over haar reis; ze zag bergen en had het over haar vriendin Greetje. Ik ben nu gaan gelooven dat er meer is dan wij ons kunnen indenken, ik ben wakker geworden. Steeds dacht ik aan hallucinaties, maar ik weet nu wel beter. De laatste dagen was ik steeds aan haar sterfbed. Soms zeide ze: „Zie, daar heb je moedertje weer. Zie dan, daar is moeder! Neen moeder, ze ziet u niet, nog lang niet, maar ik wel! Och, dat is te veel voor mij, waar heb ik dat alles aan verdiend? Greetje ook nog?" Dan liep ik maar weg en dacht dat ze gek zou worden. Maar ze werd niet gek. Ze vertelde mij, als ik zoo met haar alleen was, over mooie dingen. Ze noemde dan veel uw naam en zeide: „Zie, zoo ziet Jozef nu altijd. Ik weet wel waarom ik zie? Ze komen mij halen, ja zus, ze komen mij halen, ik mag op reis; Jozef weet het." Aan één stuk praatte zij door en vertelde wat er om haar heen was. Ik weet dat ze dat vroeger ook kon, maar nu was alles zoo anders. Zij sprak als een wijsgeer, maar zij was ook de wijste van ons allen. Toen moeder stierf — ik weet het nog als vandaag — was het alsof het haar niet aanging. We namen het haar hoogst kwalijk. Dan zeide zij: „Ook dat zul je nog leeren.

Eens zie je het, eens voel je dat er geen dood is." En dan vertelde zij van het spiritisme. De oogen zijn mij en mijn zuster geopend. Op een morgen zei ze: „Zie eens wat moeder me heeft gebracht?" Ik zag niets bijzonders en vroeg: „Wat bedoel je, Jeanne?" „Zie je dat dan niet?" Ze sprak als een kind en mijn hart kromp ineen, toen zij het mij vroeg. Ik zeide, dat ik niets zag en dacht, zie je nu wel, nu wordt ze gek. Dadelijk zeide ze, alsof ze mijn gedachten had opgevangen: „Denk je dat ik gek ben?" U kunt zich niet voorstellen hoe ik schrok. „Ga nu eens bij mij zitten" en ze vatte mij bij mijn arm en trok me dicht naast haar. „Je moet nu eens goed luisteren." Zij zag mij aan en dien blik zal ik nooit in mijn leven meer vergeten. „Ik ga naar moedertje." Toen begon ik hevig te snikken. „Nu moet je het mij in mijn laatste uren niet zoo moeilijk maken, kom, wees eens sterk." Zij was de zwakste en moest mij steunen, want ik voelde mij als gebroken. „Kom," zeide zij, „zie mij eens aan en luister. Ik ga en ik ben zoo innig gelukkig, dat ik op reis mag. Jozef weet het ook en ik weet, dat ik zijn boek niet meer zal lezen. Nu weet ik wat moeder en Greetje mij hebben verteld. Zie — ze wees naar de tafel — daar staan bloemen, geestelijke bloemen en die zijn nu alleen voor mij, omdat jij ze niet kunt zien. Jozef zou ze zien, maar ik zie hem niet meer. O, ik houd zooveel van hem. Je moet hem hartelijk danken als ik gestorven ben en hem vertellen hoe ik over hem denk en wat hij voor mij is geweest." Toen ik het haar beloofde, zeide ze nog: „Zul je nu eens niet meer beangst zijn en denken dat ik gek word? Ik word niet gek, kind. Ik kan nu weer zien en dat heeft Jozef wakker gemaakt door zijn kracht, anders was ik niet gaan zien. Dat zegt moedertje tenminste." Kan dat, is dat mogelijk?"
„Ja," zeide ik, „het is mogelijk, doch de gave moet aanwezig zijn, Jeanne was zeer gevoelig."
„Dan wilde ik u nog zeggen, dat wij graag uw boek willen lezen, wat zij niet meer kon en zoo gaarne had gewild. Jeanne heeft mij geld gegeven om een boek te koopen. „Voor mij zou dat een bijbeltje geweest zijn," zeide zij."

Het ontroerde mij diep. Zooveel liefde had ik nog niet ontvangen. Hoe groot was Jeanne, om nog daaraan te denken. „Over een week heb ik de boeken, kom dan terug, dan zal ik er nog wat in schrijven als herinnering aan Jeanne." Beiden waren we diep ontroerd, ik door Jeannes liefde, zij doordat zij haar zuster eerst nu werkelijk had leeren kennen. „Ik zou u nog zooveel kunnen vertellen, maar ik kan niet meer. U kende haar echter beter dan wij en ik zal Jeanne nog meer liefhebben."
Jeannes zuster ging heen en ik zette mij neder en stuurde vele liefdevolle gedachten naar haar. Ik was een zuster rijker geworden.

Jeanne keert terug.

Eenige maanden later zag ik Jeanne en herkende haar onmiddellijk. Zij was verjongd en straalde van geluk. Onder het lezen van een boek hoorde ik Alcar zeggen: „Zie, mijn jongen, wie er is gekomen!" Ik concentreerde mij in den geest en naast mij stond Jeanne. Op hetzelfde oogenblik was ik met haar in verbinding. „Lieve Jeanne, ben jij hier?" Jeanne antwoordde: „Ja, Jozef, ik ben het en ik ben reeds eerder hier geweest, maar ik mocht je niet storen."
Het was een heilig oogenblik voor mij en ik hoorde haar zeggen: „Ik leef en ben gelukkig. Zie je mij, Jozef."
„Ja," zeide ik, „ik zie je."
„Hoe vind je me?"
„Je bent jonger geworden en ziet er heerlijk uit, ik ben gelukkig dat je bent gekomen."
„O," hoorde ik haar zeggen, „ik heb steeds aan je gedacht, Jozef. Ik kom je nu zelf voor alles danken. Wat ben je goed voor mij geweest, hoeveel geestelijke kracht heb je mij gegeven. Door jou ontwaakte ik en trad bewust dit leven binnen. Ik ben bij moedertje en Greetje, Jozef. Ze zijn mij komen halen. Greetje zie ik niet altijd, zij werkt hard aan zichzelf, maar wanneer ik haar wil zien, kan het."

Jeanne legde haar schoone handen op mijn hoofd, wat ik duidelijk voelde en zeide: „Voel je me?"
„Ja, ik voel je, Jeanne."
„Heerlijk is het om naar de aarde te komen en te worden gezien en gevoeld. Nu ben ik in het leven, Jozef, waar we zooveel over hebben gesproken."
Het was een oogenblik stil en ik voelde waaraan zij dacht. Ze dacht aan den tijd, die voorbij was. Daarna zeide ze: „Ik heb je boek niet meer gelezen en toch was ik de eerste die het bestelde."
Wonderlijk, dacht ik en vroeg: „Weet je dat nog?"
„Ja, ik weet het; niets gaat verloren. Alles wat je me van dit leven hebt verteld, is de heilige waarheid, Jozef. Stemt het je niet gelukkig? Het is niet te gelooven hoe natuurlijk dit leven is. Wat weet je veel van ons leven af. Konden de menschen het maar aanvaarden, want het is een groote schat om met die innerlijke waarheid hier binnen te treden. Je bent de anderen, die er niets van afweten, dan zoo ver vooruit. Dat binnentreden is het wonderlijkste van alles. Je voelt je, alsof je nog op aarde leeft, zoo natuurlijk is het. Zij, die van een eeuwig voortleven niets weten, moet men ook hiervan eerst overtuigen en je voelt wel, dat dan de fijnere nuances van het stervensproces verloren gaan, want het is machtig wanneer je ze bewust kunt beleven. Wat hebben wij veel over dit leven gesproken en hoe denkbaar ben ik je, dat je het geduld had naar mij te luisteren. Dat je je tijd aan mij besteedde, zal ik nooit vergeten. God weet dat ik dankbaar ben, want met woorden kun je dat toch niet bewijzen."
„Is alles zooals ik het je vertelde, Jeanne?"
„Alles, Jozef, maar het is grootscher, je zult dat niet kunnen beschrijven. Maar hoe je dat alles zoo weet en voelt, dàt, Jozef, is het wonderlijkste."
„Wie heeft je hier gebracht, of kwam je op eigen krachten, Jeanne?"
„Moeder! Maar ik kan alleen den weg vinden. Het gaat zooals wij er over gesproken hebben. Je sprak van wetten, wat ik

allemaal nog weet. Nu, die wetten heb ik leeren kennen. Als je die krachten niet bezit, moet je ze eerst leeren, anders is het op aarde voor ons duister en kun je de menschen niet zien. Alleen hen kun je bereiken, waarmede je in liefde bent verbonden. Je voelt wel wat ik bedoel. Zie je moeder? Ze is hier."

Ik stelde mij geestelijk in en zag een schoon tafereel, moeder en kind tezamen. Voor eeuwig waren zij verbonden. „Ja, Jeanne," zeide ik, „ik zie haar."

„Moeder is een schat," liet zij er op volgen, „ze heeft mij zoo geholpen." Dan na een korte pauze: „De weg naar de aarde ligt in mij, Jozef. Wij zien door alle stof heen en nu weet ik op welke wijze Greetje zich aan mij vertoonde. Wat is alles eenvoudig, maar hoe diep en ongelooflijk, wanneer je in het stoflichaam leeft. O, had ik mij dit maar kunnen indenken, dan had ik op aarde reeds veel met moedertje en Greetje kunnen spreken. Maar je moet het voelen, dan eerst ga je in dit leven over. Ik zie aan je uitstraling, dat je hier veel bent geweest, Jozef. Die wetenschap ligt om je heen en is voor iederen geest, die liefde bezit, zichtbaar. Het is alles zoo wonderlijk. Hier kun je alles, Jozef, als je zelf iets bent. Dus innerlijk moet je die krachten bezitten. Het is niet anders dan liefdekracht en het vermogen om liefde te voelen voor alles wat leeft. Wat heb je een mooie taak! Weet je dat ik later mag terugkeeren om je nog meer over dit leven te vertellen, Jozef? De meester naast mij zegt het. Wat is dat een groot geluk! Vind je het niet heerlijk?"

„Het is niet te gelooven, Jeanne."

„Toch is het zoo, je zult er wel van hooren. Nu kan ik niet lang blijven, want ik ga met moeder naar mijn zusters en broers. Is dat niet prachtig? Zij weet, hoe men hen kan vinden en ik ga dat ook leeren, maar moeder zegt, dat ik hen niet kan bereiken. Ze zullen ons noch zien, noch voelen. Is dat niet verschrikkelijk?"

„Zie je me duidelijk, Jeanne?"

„Heel duidelijk, Jozef, als op aarde, doch heel anders. Je zit

in een licht; in een waas zie ik je en dat waas is je uitstraling en daarin zie ik verschillende kleuren. Het is wonderlijk en dat heeft ieder mensch, een licht of een donker waas. Ik zie dat je me aankijkt, Jozef; en ik zie in je oogen, zooals op aarde. Wat is het machtig. Je spreekt, voelt, hoort en ziet me en toch ben ik onzichtbaar voor hen, die deze gaven niet bezitten. Ik voel mij precies als toen ik nog op aarde leefde en ben in niets veranderd. Vele wonderen heb ik reeds beleefd; het ééne is nog schooner dan het andere. Alles is indrukwekkend! Voel je me, Jozef? ik drukte je beide handen."

Ik voelde haar en een heerlijk gevoel doorstroomde mij.

„Nu moet ik gaan," hoorde ik haar zeggen, „maar ik kan haast niet van je heengaan. Ik ben weer aan het praten, Jozef. O, wat ben ik gelukkig. Jij kunt je ons geluk voorstellen, want je kent dit leven. Moedertje laat je groeten."

„Doe haar van mij de hartelijke groeten, Jeanne."

„Ze hoort het al en is zeer dankbaar. Ze heeft die uitgezonden gedachten opgevangen, zooals ik deed de laatste dagen voordat ik overging. Nu ga ik heen, Jozef, maar ik kom terug."

Jeanne en haar moeder losten voor mij op, de verbinding werd verbroken. Ik kon niet meer lezen en legde het boek neer. Hoe wonderlijk was alles. De dood is geen dood, maar is het leven. Jeannes gebed om te mogen terugkeeren was verhoord, zij leefde. Nadat zij was heengegaan, zeide Alcar tot mij: „Wanneer zij later terugkeert, zal ze van haar leven aan deze zijde vertellen en er zullen tevens anderen komen, wat je in een boek zult vastleggen. Wacht nu geduldig af, zij is een geest van liefde en is gelukkig."

Jeanne is nu bijna vier jaren over. Toen ik met het eerste hoofdstuk van dit boek was begonnen, zag ik Jeanne. Zij zou van haar leven vertellen en het tweede hoofdstuk vullen. Toen dat van Priester X gereed was, werd ik met Jeanne verbonden. Jeannes woorden vloeiden in mij over; we waren één van ziel, één van geest.

„Hier ben ik weer, Jozef, zoo begon zij te vertellen. Je hebt veel gedaan in dien tijd, ik zie het. Het is niet veel wat ik zal zeggen, maar toch de moeite waard om het aan de menschheid te vertellen. Nu zie ik je leider, waarvan je mij zooveel vertelde."
Ik zag, dat Alcar zich met haar had verbonden. Het was een schoon oogenblik voor mij.
Daarna zeide Jeanne: „Je mag mij eerst eenige vragen stellen, Jozef." Ik glimlachte en Jeanne voelde wat er in mij omging. Ik hoorde haar zeggen: „Ja, Jozef, nu zijn de blaadjes omgekeerd, ik weet nu veel van dit leven af."
Ik vroeg haar: „Hoe weet je zoo nauwkeurig waaraan ik dacht?"
„Ik heb je gedachten opgevangen; dat is heel eenvoudig, want ik ben immers één met jou?"
„Is het moeilijk voor je om je te concentreeren, Jeanne?"
„Neen, ik kan je gemakkelijk bereiken." Na een kort oogenblik zeide ze: „Voel je de stilte, Jozef? Die heerlijke rust waarover wij hebben gesproken? O, het is hier zoo rustig, maar je moet die innerlijk dragen en bezitten. Het is de kracht der liefde."
„Heb je bergen en dalen gezien, Jeanne?"
„Ja, Jozef, ik zal je daarvan vertellen. Waarnaar ik verlangde, heb ik van God ontvangen."
Ik vroeg haar nu, of zij alles wist wat er met haar geschied was, waarop zij antwoordde: „Ik weet mij alles te herinneren; het is diep in mijn ziel gegrift. De laatste dagen, voordat ik heenging, beleefde ik wonderlijke dingen. Toen ik daar zoo nederlag en mijn zuster hoorde snikken, wilde ik met haar spreken, maar ik had geen macht meer over mijn stoflichaam en stemorganen. Dat was een vreeselijk oogenblik voor mij. Ik voelde mij zoo onmachtig, want ik leefde reeds buiten mijn stoflichaam en bevond mij op de grens van twee werelden, tusschen het aardsche en het geestelijke leven. Dat gesnik van mijn zuster maakte mij droevig. O, laten de menschen zich toch aan een sterfbed beheerschen, want het is

voor hen, die heengaan, zoo moeilijk. Velen voelen het en daarom is het een verschrikking. Je zoudt hen, die achterblijven, wilen helpen, maar je kunt het niet. Toch voel je hen in je nabijheid, zij trekken je terug en terugkeeren is niet meer mogelijk. Voel je de beteekenis van dit alles, Jozef? Het is een ontzaglijke strijd, een onrust, wat toch niet noodig is. Wisten de menschen maar, dat doodgaan leven beteekent. Het is het binnentreden in het eeuwige leven, waar licht en geluk is, waar familieleden je opwachten. Kon men deze kloof maar overbruggen, maar ik zie eene onpeilbare diepte, die vooreerst nog niet te peilen is. Alleen door het spiritualisme zal men zoover komen. Dat is de brug en de verbinding met onze wereld. Toen ik voelde, dat ik mijn zuster niet meer kon bereiken en droefheid mij overviel, zag ik plotseling moedertje en Greetje, wat mij zoo gelukkig maakte, dat het mijn droefheid deed verdwijnen. Hoe gaarne had ik mijn zuster verteld, dat zij leefden en alles waarheid is, maar ze zou het immers niet kunnen gelooven? Greetje en moeder spraken mij toe; ik verstond ieder woord en ze zeiden mij, dat ik spoedig bij haar zou zijn. Dat stelde mij gerust en ik wachtte geduldig af. Toen ben ik in slaap gevallen. Hoelang ik heb geslapen, weet ik niet. Daarna voelde ik een hevige inwerking, een zeer sterke stroom waardoor ik bewust werd. Je weet van wie die krachten waren en dat ik jou in mij voelde komen. Ik kan dit groote gebeuren niet beschrijven; dit kan men alleen voelen. Doch het is dezelfde toestand als waarin wij ons thans bevinden, want ook nu zijn we één. Wat je aan mijn sterfbed beleefde, Jozef, was een heilig gebeuren. Nu weet ik waarom dat zoo moest. Het is om de menschheid te overtuigen. Je kunt je niet voorstellen, hoe schoon het is om van deze zijde met de menschen in verbinding te zijn. Wacht even, Jozef, ik moet mij concentreeren en de Meester zegt, dat ik niet moet afdwalen. Op het oogenblik, dat je mij naderde, was de verbinding reeds tot stand gebracht. Ik voelde mij bewust en lichter worden. Het was een zeer merkwaardig gevoel. Ik dacht zooals ieder ander

mensch en toch wist ik, dat ik op aarde zou sterven. Je ziet, hoe ik mij van alles bewust was, want er is immers niets veranderd? Daardoor wist ik, dat het geesteslichaam het voertuig is van dàt, wat ik straks zou verlaten. Ik kan je dan ook mijn gevoelens niet beschrijven, die ik op dat oogenblik voelde, toen ik werkelijk zag dat er geen dood was. Een groot geluk voelde ik in mij komen en hoe dankbaar was ik voor alles. Mijn geheele leven ging aan mij voorbij. Daarna zag ik, dat een zilveren draad mij aan mijn stoflichaam geklonken hield en die draad eerst zou moeten breken; dan eerst zou ik op aarde gestorven zijn. Toen zag ik een groot wit licht en met dat licht zag ik jou. Toch duurde het nog geruimen tijd voordat je bij mij was. Al dichter en dichter voelde ik je naderen, maar angstig was ik niet, want ik voelde dat moeder en Greetje bij mij waren. Jij hebt haar niet kunnen waarnemen, omdat je met mij was verbonden. Toen je dicht genaderd was, riep ik je, ik voelde je in mij komen en in gevoel ging ik in jou over. O, hoe gelukkig was ik toen ik je voelde. Wij hebben samen gesproken en het zal voor de menschen een wonder zijn, maar het was ook een wonder. Je wenschte mij goede reis, ik hoorde je en ik zag je. Daarna moest je heengaan; ik wilde nog iets zeggen, doch je was reeds weg en ik voelde mij terugzinken. Kort voordat ik zou sterven hoorde ik Moeder zeggen: „Jeantje, je bent aanstonds bij ons, Greetje is er ook, houd je dus rustig." Toen wist ik niets meer en ben ik onbewust gestorven. Tusschen mijn slaap en het overgaan ligt dus een korte tijd, waarin ik niet bewust was, doch Moeder heeft mij later alles verteld, want ik wilde het weten. Na het breken van het fluïde koord, werd ik naar mijn eigen afstemming gebracht in de sferen. Ik was los, Jozef, los van mijn stofkleed en ik ontwaakte in het leven na den dood. Het sterven zal geschieden zooals de mensch zich innerlijk voelt. Voor den één is het overgaan mooier dan voor den ander. De één gaat naar het licht en de ander naar de duisternis. Zij, die van niets weten, hebben het 't moeilijkst, maar allen, wanneer zij hier binnentreden, begrijpen het wonder

niet, dat zij toch leven. Ze betasten en bevoelen zich en denken dat zij voor een raadsel staan. Alles schijnt ongeloofelijk; ze kunnen het niet aanvaarden. Als het hier al zoo moeilijk is, hoe dan op aarde? Maar hier zijn ze van alle aardsche zorgen bevrijd en leven in geluk en liefde."
Op dat oogenblik kwam er een patiënte bij mij, die ik moest behandelen. Toen ik weer voor de schrijfmachine had plaatsgenomen, hoorde ik Jeanne zeggen: „Je moest een mensch helpen hè? Ja, ik zag het en zoo heb je mij ook geholpen. Jouw uitstraling vermengt zich met de hunne en jouw kracht maakt, dat het lichaam weer gaat werken. Wat is het eigenlijk eenvoudig. Op aarde kun je dat niet zien, het is te ijl, dat is alleen in den geest mogelijk, of je moet helderziende zijn in den hoogsten graad, waarvan je mij op aarde reeds hebt verteld. Van deze zijde kun je alles in de stof zien, als je tenminste licht bezit, anders sta je in de duisternis en hoe wil je licht zien, als er duisternis heerscht? Mijn eerste indrukken in den geest waren geweldig. Ik lag op een hoogen berg en zag in een diep dal. Rondom dezen berg liepen smalle paden, om er boven op te kunnen komen. Een groot geluk doorvoer mij. Ik lag daar alleen; geen wezen zag ik, alleen in de verte wandelden menschen in de schoone natuur. Het was een prachtig vergezicht. Toen begon ik te denken. Hoe kom ik op dezen hoogen berg, dacht ik, ben ik reeds gestorven of droom ik? Neen, ik droomde niet, ik was gestorven, ik wist het heel zeker, want ik voelde me anders dan op aarde. Ik jubelde het uit en riep: Jozef, ik ben los, ik ben ontwaakt! Dit waren mijn eerste gedachten en onmiddellijk dacht ik aan ons gesprek. Maar waar waren moedertje en Greetje? Dat vond ik vreemd; waar waren zij, die ik zoo innig lief had? Plotseling meende ik door het groen en de bloemen, die om mij heen waren, een gedaante te zien. Zij was nog ver van mij verwijderd, maar zij liep in mijn richting. Toen dacht ik weer aan mijzelf. Hoe is het mogelijk, ik ben op een berg, waar ik zooveel van houd, wie had dat nu kunnen denken. Geen oogenblik twijfelde ik er aan, dat

ik niet was gestorven, want ik voelde het, ik zag en hoorde het aan de natuur. Hier om mij heen was het te stil voor de aarde. Op aarde kent men die stilte niet. Hier zong alles een schoon en prachtig lied en het stemde mij gelukkig. Goddank, dacht ik, ik ben in de stilte. O, Jozef, hoe dankbaar was ik je. Toen voelde ik behoefte om God voor alles te danken. Weer zag ik die verschijning, doch ze verdween voor mijn oogen? Kende ik haar? Ze droeg een prachtig gewaad, ik zag verschillende kleuren. Er was iets in die verschijning dat mij bekend voorkwam. Die gestalte kende ik, maar waar had ik haar reeds eerder gezien? Op aarde? Hier had ik verder nog geen wezens ontmoet. Weer zag ik haar en toen was er geen twijfel meer mogelijk. Ik riep heel hard: „Moeder, moeder, bent u het?" Direct daarop lag ik in haar armen! Die eerste oogenblikken zal ik je niet beschrijven, ik zou het niet kunnen. Het weerzien in het leven na den dood is een te groot geluk. Wanneer je weet, dat je op aarde bent gestorven en toch eeuwig leeft, omringd door bloemen, vogels en familieleden, is alles zoo heilig en overweldigend, dat het met geen woorden te zeggen is. Daarna kwam de tweede verrassing, Greetje, in een schoon gewaad gekleed, stond voor mij om me te omhelzen. Mijn lieve vriendin, mijn zuster, ze leefde, was verjongd en schoon. Je ziet, alles gebeurt wel voorbereid, want ik moest in stilte wakker worden. Daarna, toen ze mij veel hadden verteld, viel ik weer in slaap, want het had mij overweldigd. Het duurde echter niet lang, of ik ontwaakte weer in een onbeschrijfelijk geluk. Daarin zou ik blijven, steeds en voor eeuwig. Zes dagen volgens aardschen tijd had ik geslapen. Dat was niet lang, want velen doen er maanden over. Na mijn ontwaken was ik mij van alles bewust en stelde ik moeder duizend vragen, die alle beantwoord werden. Moedertje is nu nog grooter wijsgeer dan op aarde. „Kleine wijsgeer," zeide ze tot mij, „begin je alweer vragen te stellen? Dat ontroerde mij diep, want het herinnerde mij aan mijn kinderjaren op aarde. We schreiden samen van geluk. Wie zou niet weenen na ontvangst van zooveel liefde en

waarheid? Allen, die hier binnentreden en met hun geliefden worden verbonden, zijn diep ontroerd. Je moet hen zien, er is niets schooners te bedenken. Ik was in eene sfeer aangekomen, die grensde aan mijn eigenlijke afstemming. Het is een louteringssfeer, een plaats waar men zich voorbereidt. We wandelden in de natuur en weer ging mijn aardsche leven aan mij voorbij. O, konden de menschen dit maar aanvaarden, dacht ik. Ik leef en allen leven, maar op aarde denkt men dat wij dood zijn. Hoe groot is dit wonder. Rondom ons waren boomen, bloemen en vogels van een verhevene schoonheid. Alles, wat de natuur op aarde kan voortbrengen, vindt men in ons leven terug, maar ik zeg je, alles is schooner dan op aarde. Ik zag vele gebouwen en tempels. In het gebouw waar ik ontwaakte, komen duizenden van de aarde aan en zij zullen allen verder gaan, om hun bestaanssfeer binnen te treden. De één is hier langer dan de ander, want alles gaat naar je innerlijke afstemming, hoe je voelt en wat je aan liefde bezit. Hier weet men een mensch te waardeeren en te dragen. Hier is de mensch een kind van God. Je weet wat dit beteekent. Men kent ons beter dan op aarde, want hier kun je niets verbergen; zij zien in je leven en zelf zie je in dat van hen en gaat in elkaar over. Hier worden je goede daden gewaardeerd en begrijpt en voelt men hoe je het bedoelt; hier ben je tot in het diepst van je ziel open. Zoo is de mensch, de natuur, zoo is alles. Huizen en gebouwen zijn niet gesloten, dat zou aardsch zijn en hier kent men geen aardsche toestanden. We zijn verheugd, dat we met de aarde niets meer te maken hebben en den kringloop op aarde hebben volbracht. Hoe verlangend was ik om heen te gaan en ik heb er geen spijt van en ben gelukkig dat ik niet oud behoefde te worden. Jong te mogen sterven, is op zichzelf een groote genade. Met moeder tezamen keerde ik naar de aarde terug, want ik zou jou ontmoeten. Ik zweefde de aarde tegemoet. De menschen kunnen zich dat niet voorstellen, doch eens zullen ook zij het beleven. Je weet, dat we elkander hebben gesproken en dat ik terugkeerde naar de sferen. Een

maand bleef ik daar, toen ging ik naar mijn eigen afstemming in den geest, dat is de tweede sfeer, waar ook Greetje en Moeder zijn. Moeder kwam op dezelfde plaats aan als ik, daarom konden wij ons op aarde ook zoo goed begrijpen. Menschen, die zich op aarde één voelen, zullen elkaar aan deze zijde terugzien. Hun afstemming houdt hen verbonden. Zij, die eene andere afstemming bezitten, gaan leven in verschillende sferen en zien elkander niet. Op aarde wilden zij zich niet verbinden en hier kunnen zij het niet, al zouden zij het nog zoo graag willen. Dan is het te laat en niet meer mogelijk, hun wegen gaan uiteen totdat de één zich op den ander wil afstemmen en in liefde wil ontvangen. Zij hebben dus eerst hun aardsche leven af te leggen. Zij, die de geestelijke verbinding bezitten en die liefde dragen, zijn de gelukkigen aan deze zijde. De mooie verbinding, die ik met Moeder en Greetje bezat, maakte, dat ik haar in dit leven aanstonds zou terugzien. Ik zeide je reeds, dat wij veel wandelden. Ook in mijn nieuwe omgeving wandelden wij in de natuur en ik knoopte gesprekken aan met andere wezens, die mijn zusters en broeders zijn. Zoo leerde ik mijn eigen sfeer kennen en voelde het bezit in mij komen. Toen wij waren uitgesproken, begon ik aan werken te denken, want ook dat moet eens komen. Anders sta je stil in je ontwikkeling. Ik zonderde mij een tijdlang af om tot mijzelf te komen en te overdenken wat ik zou gaan doen. Ik voelde en zag de vele fouten, die ik nog bezat en op deze wijze kwam ik tot mijzelf en leerde mij-kennen, zooals ik mij nog niet gekend had. Door de stilte en rust, die om mij was, kwam ik in deze verheven stemming. Ik wilde hooger komen, doch voelde, dat dit niet zoo eenvoudig was. Je hebt het leven te beleven en met rondwandelen alleen kom je niet verder, zoodat ik mij ergens in wilde bekwamen. In die geestelijke rust leerde ik begrijpen, hoe Onze Lieve Heer het bedoelde. Geleerd of niet geleerd, hier volgt men maar één weg, dien wij allen te bewandelen hebben. Geleerdheid kennen wij hier niet. Wie veel liefde bezit en voelt, is wijs, want hij ziet en zien

is weten en beteekent geestelijke wijsheid. Door sferenschoonheid, meditatie en verheven muziek kwam ik zoover en ik besloot mij voor anderen te geven. Voor anderen te werken beteekent voor jezelf iets doen. Zoo is ons leven, daardoor kom je vooruit. Nu zal ik je vertellen hoe ik deed: Toen ik tot mijzelf was gekomen, vroeg ik moeder wat ik zou moeten doen. Zij raadde mij aan eerst een school te volgen. Op die school, zeide zij, word je van dit leven en alle overgangen in den geest en het heelal verteld. Je leert daar de afstemming der ziel kennen en daarna gaan de leerlingen met bekwame gidsen op reis, om de waarheid van alles wat ze hebben geleerd te zien. Dat wilde ik dus gaarne doen. Diep, heel diep in mij voelde ik die kracht, want je kunt hier niets op aanraden van anderen doen, wanneer je het zelf niet voelt. Het is noodig, dat je al de liefde, die in je is, erin zult nederleggen. Het is zeker weten, hier bestaat geen twijfel. Twijfelen is ten onder gaan, is levend dood zijn. Doch ik leefde, ik wist en voelde wat ik wilde gaan doen. Ik volgde dus die school, Jozef en deed na eenige maanden een klein, maar innig examen. Op aarde zal men in dien korten tijd niets bijzonders kunnen leeren, ook aan deze zijde eigenlijk niet, maar het waren theoretische lessen en de gidsen zouden ons de praktijk van dàt, wat we hadden geleerd, toonen en duidelijk maken. Wij droegen innerlijk die krachten, doch moesten ons van de waarheid overtuigen. Voel je wat ik bedoel? Met honderden tegelijk gingen wij op reis, allen in groepen verdeeld. Van moeder en Greetje had ik afscheid genomen, wat het zou een lange reis worden. Mijn eerste in het leven na den dood, waarvan je mij op aarde zooveel vertelde, heb ik mogen beleven, Jozef. Moeder en alle andere geesten hebben ook dien weg gevolgd. „Ga," zeide moeder, „want wanneer je terug komt, kun je aan je geliefd werk beginnen." Eerst leerden wij alle overgangen en sferen, die onder onze eigen sfeer liggen, kennen. Wij bezochten onbekende landen waar menschen leefden, die niet zoo gelukkig waren als wij en leerden droevige toestanden kennen. Zoo gingen wij van

sfeer tot sfeer en alles werd door ons begrepen. Dat is je bezit, waarover ik zooeven sprak. Je voelt het, je draagt het, je behoeft alleen maar waar te nemen. Er is niets dan leven, Jozef, in het Universum. Iedere geest, die het heeft waargenomen, zal je dat vertellen. Als de menschen op aarde zouden kunnen zien wat om hen leeft, werden zij angstig en zouden geen kwaad meer doen en vooral geen kwaad spreken van hen, die zijn heengegaan. Tot aan den rand van de duisternis zijn we geweest, maar in de hel daalden wij niet af. Wij leerden hoe wij ons in het Universum moeten concentreeren en leerden zweven en verschillende andere geestelijke krachten kennen en ons eigen maken. Ik zag de zon, maan en sterren van deze zijde, wat een onvergetelijk schouwspel was. Zij, die geen innerlijk licht dragen, zien in een ontzaglijke duisternis en zien natuurlijk niets van dit alles. Ik zag menschen van de aarde komen en gaan, zij, die daar werk verrichtten, hetzij stervenden halen of hun familieleden beschermen. Voor iederen geest is er werk en alles dient om den mensch op aarde te helpen. In de sfeer der aarde werken millioenen geesten. De aarde, van hieruit gezien, is vreeselijk. Dat komt door het kwaad, dat op die planeet leeft en waar je je geen denkbeeld van kunt vormen. Dat moet je eerst zien en beleven, doch het is ontzettend droevig. De gidsen volgden een vast plan en leerden ons wat noodzakelijk was. Stap voor stap moeten wij onzen geestelijken weg veroveren, eigen maken, wat beteekent, schrede voor schrede vooruitgaan, zooals de eeuwige ontwikkeling is. In de sfeer der aarde zagen wij niets dan droefheid. Duizenden jaren dwalen zij reeds en het zal nog lang duren voordat zij op den goeden weg zijn. Daar leerden wij tevens het doel van het aardsche bestaan kennen. Geruimen tijd bleven wij daar; dan echter keerden onze gidsen met ons naar de sferen van licht terug om het kerstfeest mede te maken. Het was juist tegen dien tijd, maar het wordt hier eerder gevierd dan op aarde en dan nog zoo heel anders. Hier wordt niet gegeten of gedronken. Hier is het een feest van meditatie. Het kerstfeest in de

sferen is om het leven van Gods volmaakt Kind te leeren kennen. Aan dit heilige feest nemen duizenden en duizenden geesten deel, van hoog tot laag, uit verschillende sferen komen zij bijeen. Christus is op aarde geboren en gestorven. Ik ken en weet nu hoe alles is geweest, maar het is anders dan men den mensch, jong en oud, op aarde leert. Daarover spreken kan ik niet, dat doet zelfs geen hooge geest en zij laten het na, omdat zij allen een groot ontzag voor dit heilige gebeuren voelen. Iedereen is onder den indruk van dat groote en heilige, waarmede wij zijn verbonden. De kerstboom, zooals men dien op aarde kent, is bij ons een lichtzuil en beeldt Christus heilig lijden, leven en sterven uit. Je krijgt een beeld van Christus heilig leven; je voelt de religie van het groote gebeuren hier op aarde, zoo zuiver als kristal. Ons Kerstfeest is dus een feest van gebed en meditatie; je komt tot jezelf. Gods Heilig Kind komt in ons; iedereen, die aan het feest deelneemt, voelt het. Ik zag gewaden, die schitterden en vele wezens straalden licht uit, zooals ik nog niet had gezien. Het waren hooge geesten en leiders uit andere sferen. De muziek, die ik daar hoorde, kan ik niet beschrijven. Het is zeer wonderlijk en ook daarvan had je me verteld. Alles is waarheid, Jozef, alles is liefde. Liefde beteekent geluk en licht in den geest. Allen knielden neder toen het feest voorbij was, om God voor alles te danken. In stilte keerden wij naar onze eigen sfeer terug. Daar wachtten moeder en Greetje mij op. Bijna een vol jaar was ik op reis geweest. Ook zij hadden dit alles beleefd. Onze gidsen vertrokken weer opnieuw met vele anderen. Langen tijd bleef ik bij moedertje en toen kreeg ik verlangen om alleen te zijn. Ik zonderde mij af en overdacht alles wat ik had mogen beleven, wat geruimen tijd duurde. Wanneer ik moeder wilde zien, dan riep ik haar in gedachten en zij kwam tot mij wanneer het mogelijk was. Nu eerst maakte ik mij al die krachten en wijsheid eigen en drong het tot diep in mijn ziel door. Ik mediteerde langen tijd en voelde, dat ik werd opgenomen in andere, voor mij nu bekende toestanden. Ik was bewust

geworden en wist wat ik wilde gaan doen. Nu kon ik mij voor anderen geven en ik besloot om voor kinderen, die jong op aarde zijn gestorven, een moeder te zijn. Dit was ook moeders weg en ik wilde haar volgen. Greetje deed weer ander werk, maar ze werkt hard aan zichzelf, al heeft zij het moeilijker gehad bij het overgaan dan ik. Haar sterven was een verschrikkelijk gebeuren, een uiteen scheuren van stof- en geesteslichaam. Eindelijk brak dan de tijd aan en werden mij drie kinderen toegewezen. Twee ouderen, het waren beide jonge knapen, gingen al spoedig in andere handen over en zoo kon ik mij aan een lief klein meisje van zeven jaren geheel geven. Het kind van zeven tot veertien jaren komt van de aarde in de eerste of tweede sfeer aan. Haar vader leefde nog op aarde, doch haar moeder aan deze zijde, echter in een anderen toestand. Wij wandelden in de natuur en ik leerde haar, wat ik zelf had moeten leeren. Ik vertelde haar van dit leven en bezocht met haar de aarde en toonde haar hoe zij daar was geboren en gestorven. Ook een kind leert alle geestelijke wetten kennen, doch zij moeten een bepaalden leeftijd hebben bereikt. Jong en oud, allen hebben te leeren. De kinderen voelen en kennen strijd, omdat hun gevoel aardsch is en ook zij moeten zich aan dit leven aanpassen. Groote zonden hebben zij niet begaan en toch zullen zij zich moeten louteren, daar zij met de aarde verbinding hebben gehad. Maar hun ontwikkeling gaat dan ook sneller dan op aarde. Bevrijd van al die aardsche kwellingen, kunnen zij zich op zichzelf concentreeren en ook dit, het is heerlijk om te zien, leeren zij volkomen. Dit werk is heel mooi; ik doe het met liefde en tracht haar in den geest te leiden. Mijn pleegkind wist dat haar vader nog op aarde leefde en dat zij straks, wanneer het zoover is, met haar moeder verbonden zou worden. Hier zijn moeder en kind tezamen, wanneer zij één afstemming bezitten. Maar ook leven er moeders en vaders in de donkere gebieden en zullen vooreerst niet boven komen. Vele jaren gaan voorbij, het kind leeft verder, maar toch zal eens die tijd komen, dat moeder

en kind worden verbonden. Hartverscheurende tooneelen heb ik gezien. Kinderen die naar hun vader en moeder vroegen en wanneer men dan weet dat moeder en vader een afschuwelijk leven op aarde hadden geleefd, dan behoef ik je niet te zeggen hoe droevig dit alles is. Maar ik zag ook andere toestanden, gelukkige, heel gelukkige. Een dergelijk gelukkig geval, waarin de moeder met haar kind werd verbonden, zal ik je beschrijven. Mijn kleine meid was zoo ver en ook de moeder, dat zij met elkander verbonden konden worden. De tijd daarvoor was bepaald en met een gids zouden wij haar moeder gaan bezoeken. Haar moeder was kort nadat het kind de aarde had verlaten, gestorven. Zij kwam hier niet bij haar kind in dezelfde sfeer, maar leefde onder die van haar kleine schat. Doch een moeder, die weet hoe zij haar kind zal kunnen bereiken, doet alles en zal spoedig zoo ver komen. Wanneer zij echter in de duisternis leeft, gaan er vaak honderden jaren voorbij, voordat zij zoo ver zijn. Deze moeder had de eerste sfeer bereikt en het kind leefde in de tweede. Ze werd naar een verbindingstoestand gebracht en wij daalden tot haar af, gingen dus elkander tegemoet. Dat weerzien is voor de moeder en het kind een groot geluk. Zij, die moeder zijn, kunnen dit gevoel het dichtst benaderen. Zij voelen die groote kracht en weten en kennen de heiligheid van deze verbinding. Moederliefde is de krachtigste liefde, die wij hier kennen, totdat ook deze liefde in sferenliefde, de Universeele liefde, zal overgaan en wanneer dit geschiedt, voelt de moeder voor haar kind, de vader voor zijn zoon, de zuster- en broederliefde. Heerlijk was dit weerzien. Op verren afstand zag ik de moeder naderen, zij werd begeleid door een zuster in den geest. Nog zagen zij elkander niet, maar wij kwamen steeds dichterbij. Plotseling zag het kind de moeder, zij vloog op haar af en het lieve kleine meisje lag in moeders armen. Ik beleefde een weerzien in het leven na den dood en ik dacht aan mijn eigen binnentreden en voelde al dit groote en heilige geluk. Wij bleven in de natuur wandelen en toen de tijd van vertrek was aangebroken, voegden wij ons bij

haar en stelde de moeder mij vele vragen. Hoe dankte zij mij, dat ik zoo goed voor haar kind zorgde, zij zou dat later alles weer goed maken. Zij zal dan mijn weg volgen en aan andere kleinen haar liefde, haar reine moederliefde geven. Zoo leert en geeft de één zich aan den ander en dat is dienende liefde. Zoo komen we schrede voor schrede vooruit en zullen het zomerland, dat in de vierde sfeer is, bereiken. Daar zullen we een hoogere liefde voelen en daar zijn we bevrijd van alle aardsche gedachten, om eerst dàn in het geestelijke leven over te gaan. Hoe het daar is, dat heb je zelf reeds beschreven, zoodat ik er niet over behoef te spreken. Wij keerden terug naar onze sfeer, daarna, na langen tijd, terwijl mijn lief kind in moeders handen was overgegaan, ben ik mij in andere toestanden gaan bekwamen. Ik maakte een nieuwe reis en wel met moedertje en Greetje tezamen. Zoo zal ik steeds doorgaan mij voor anderen te geven. Verder hoop ik hier op aarde een taak te ontvangen om anderen te mogen beschermen. Dat zal echter nog lang duren, want ik moet mij nog veel eigen maken. Doch ik ben op een weg, die opwaarts klimt naar voor mij nog onbekende oorden. Wanneer ik nu in de sferen zal zijn teruggekeerd, ontvang ik ander werk. Moeder is steeds bij mij en zal steeds bij mij blijven. Nu ben ik bijna aan het einde van mijn kort verhaal gekomen. Heel gelukkig zullen allen zijn, wanneer wij eenige menschen van ons leven overtuigen.

Beste Jozef, veel zou ik nog willen zeggen, maar ik moet ophouden. Ik beschreef slechts flitsen, kleinigheden; ik zou over mijn leven reeds een groot boek kunnen vullen, maar er wachten anderen. Ik zie hier een broeder naast mij staan, die je wil spreken en dus zal ik even ophouden. Hij zal alles met zijn eigen leven onderstrepen en meer te vertellen hebben dan ik. Zijn leven is anders, omdat elk leven zich in een andere afstemming bevindt en elkeen weer andere aardsche eigenschappen heeft af te leggen."

Even werd nu opgehouden en werd ik met een andere intelligentie verbonden. Daarna ging Jeanne verder: „Ik heb veel

mogen beleven in de weinige jaren dat ik aan deze zijde leef. Hoe is dan het leven van hen, Jozef, die de vierde, vijfde, zesde en zevende sfeer hebben bereikt? Wat weet ik van de eeuwigheid af? O, het is nog zoo weinig en toch, ik zeide het zoo even, zou ik aan het vertellen kunnen blijven. Maar al die millioenen wezens, die in de hoogere sferen leven, die lichtende gestalten, zij willen de menschheid helpen, want alles, wat je zult en kunt ontvangen, gebeurt door hun krachten en leiding. Veel zal ik voor je bidden en ik hoop, dat God je de kracht mag schenken, veel aan de menschen te geven. Nogmaals Jozef, het zijn slechts flitsen. Nu neem ik afscheid van je, maar zal van tijd tot tijd, wanneer het voor mij mogelijk is, tot je terugkeeren. Werk, werk in den geest. Je doet ons werk en er zijn velen, die je kunt helpen. Ik wensch je geluk en veel licht toe. Vaarwel, Jozef. Ik dank den meester voor zijn groote hulp. Je Jeanne."

Jeanne was heengegaan. Zij leeft en zal blijven leven. Eens zullen wij bij haar zijn en voor eeuwig bij haar blijven, bij hen, die ons zijn voorgegaan. Jeanne keerde naar haar moedertje en Greetje terug en ik had opnieuw wijsheid in den geest ontvangen van een, die ik op aarde had gekend.

Wie het eeuwige leven „voelt",
Voelt zich veilig.

ALCAR

HOOFDSTUK III

DE TERUGKEER VAN EEN, DIE SPOTTE MET HETGEEN HIJ NIET BEGREEP

IN gelijken toestand vertelt een andere overgegane over zijn leven aan gene zijde. Hij keerde tot mij terug door een gesprek, dat wij samen, kort voor zijn heengaan, over het leven na den dood hadden gevoerd. Gerhard was een kennis van mij, dien ik zoo nu en dan eens ontmoette en die koetsier bij een begrafenisonderneming was. Ik was op een kerkhof geweest en bij den uitgang ontmoette ik hem, daar hij iemand naar zijn laatste rustplaats had gebracht. Hij wenkte mij reeds van verre toe, om tot hem te komen. Na het gewone gesprek van den dag en vragen naar wederzijdsche familieomstandigheden, vroeg hij mij: „Ik heb gehoord, dat je aan gekke dingen doet, is dat zoo?"

Ik voelde terstond waarheen hij wilde en vroeg: „Gekke dingen, zeg je? Wat bedoel je daarmede?"

„Nu ja, ik bedoel dat spiritisme, doe je daaraan?"

Ik glimlachte en vroeg: „Is het gek, daaraan te doen? Weet je wat spiritisme is en beteekent? Je denkt toch niet dat het een soort sport is?"

„Ik weet het niet," zeide hij, „maar je hoort er zooveel van vertellen. Ik heb er geen verstand van en vind het belachelijk, maar hoorde, dat je door de dooden teekende en schilderde."

Duidelijk voelde ik zijn sarcasme, maar ging er niet op in. „Houd je de menschen voor den gek?" vervolgde hij. „Is dat nu werkelijk waar wat je zoo hoort vertellen? Ik geloof er niets van. Ik zal je eens wat zeggen," sprak hij en keek mij daarbij aan.

Ik peilde hem intusschen en toen ik den toestand, waarin hij verkeerde, voelde, moest ik hardop lachen. Hoog boven mijn hoofd op den bok gezeten, in dekens gewikkeld, de zweep in zijn rechter hand, ging hij verder: „Waarom lach je? Weet

je nu reeds wat ik wil zeggen? Is het bedriegerij? Dat dacht ik wel."
Ik gaf geen antwoord en liet hem uitspreken, het was ook zoo grappig!
„Dood is dood," zeide hij en zag mij scherp in de oogen. „Je weet wat ik doe, iederen dag ga ik met de dooden om, maar geen één, die zijn mond open doet. Hoe kan zoo'n dood lichaam nu spreken? De dooden moet je laten rusten. De menschen, die daaraan doen, zijn — hij wees met zijn hand naar zijn voorhoofd — gek." Daarbij schoot hij in een schaterlach. „De menschen weten zich niet meer te vermaken; het wordt zeker zoo saai hier en dan zoeken ze naar wat anders. Dus je wilt zeggen, dat de dooden door je teekenen?" Hij grijnsde en zag mij aan, alsof hij medelijden met mij had.
„Ben je uitgesproken?"
„Ja, meer weet ik niet."
„Heel goed, dan zal ik je antwoorden. Je bent geen slechte kerel, maar je weet van deze dingen niets af en je moet er niet mee spotten. Je bent een spotter van de allergrootste soort en een dom mensch. Je lacht over iets, wat je niet kent noch begrijpt en waarvan je den oorsprong en waarheid niet kunt peilen. Dat doen veel menschen en het pleit niet voor hun persoonlijkheid. Ik vraag je: Zie je aan mij, dat ik gek ben? Ben ik anders dan vroeger? Zie ik er als een krankzinnige uit? Nu, geef eens antwoord?"
„Neen," zeide hij, „ik zie niets bijzonders aan je."
„Nu dan, ik schilder en teeken door de geesten. Dus door menschen, die op aarde zijn gestorven en toch leven. Zij komen tot ons terug en maken door mij de mooiste schilderstukken. Je weet, dat ik nooit heb geschilderd en dat ik dat niet kan. Trouwens, wanneer ik die stukken ontvang, dan weet ik niet eens, dat ik het doe."
„Het is voor mij een raadsel," zeide hij, „een groot raadsel. Toch ben je veranderd."
„Dat denk jij, maar ik ben niet veranderd, in niets. Alleen ben ik iets wijzer geworden omtrent het groote probleem:

dood. Heusch, Gerhard, je moet daar niet zoo mee spotten." Hij was blijkbaar nog niet overtuigd en zeide: „Wees nu eerlijk met mij: geloof je nu werkelijk, dat het waarheid is? Nogmaals, dood is voor mij dood. Er is zeker niet genoeg kermis op de wereld, dat gedoe kunnen wij er nog net bij hebben."

„Dat gedoe?"

Hij voelde, dat ik mij ergerde, maar ik zeide: „Heb je zin in lezen?"

„Ja, zoo nu en dan lees ik wel eens."

„Dan raad ik je aan om de werken te lezen, die over het spiritisme handelen, daar is reeds veel over geschreven en dan zul je wel anders gaan denken."

„Heb jij die dan ook gelezen?"

„Ik heb weinig gelezen, maar ik zie de geesten."

„Wat zeg je?" vroeg hij verwonderd, „Zie je ze?"

„Ik zie en hoor ze," ging ik rustig verder. „Ik ken hun leven, omdat ik hun leven zie en ik hoor ze tot mij spreken."

Dit was hem te machtig. „Maar je doet daar toch niet aan?"

„Waaraan? Wat bedoel je daarmee?"

„Nu ja, dat tafeldansen, zooals die anderen."

„Welke anderen?"

„Doe nu niet alsof je mij niet begrijpt, je voelt wel wat ik bedoel."

„Zijn geesten geen geesten, is inwerking geen inwerking? Maar daar begrijp je niets van. Datzelfde tafeltje, waar je om lacht en dat je gedoe noemt, heeft vele moeders en vaders en kinderen getroost en met elkander verbonden. Maar wanneer de menschen er niets van weten, spotten ze er mede. Hoe de geest zich ook manifesteert, geesten zijn geesten en een dood is er niet. Jij zegt, dat er geen één zijn mond open doet en dat is de waarheid, maar zou dat ook kunnen? Dat doode lichaam zal ook niet spreken, maar het is het geesteslichaam en dat leeft eeuwig. Nogmaals, je bent geen slecht mensch en een goed huisvader, maar van deze dingen moet je afblijven, als je er niets van weet."

„Doe je dan niet aan séances, of hoe heet dat?"
„Gedoe," zeide ik en zag hem nu op mijn beurt scherp in de oogen en wachtte af, wat hij zou zeggen.
„Nu ja, nu bedoel ik het ernstig, ik weet er immers niets van?"
„Ja," hervatte ik het gesprek, „ik heb op dat gebied heel wat beleefd. Je zult het niet kunnen gelooven, maar wanneer het je interesseert, kom dan maar eens bij mij, dan kun je mijn schilderijen, die de geesten door mij hebben gemaakt, bekijken."
Hij gaf daar geen antwoord op, maar zeide: „Als ik daar ben — en hij begon opnieuw te spotten — dan zal ik het je komen vertellen."
„Wat wil je me dan vertellen?"
„Dat ik leef en dan zal ik kloppen, zóó," en hij stompte eenige malen met zijn zweep op het voertuig en riep: „klop, klop, klop" en schaterde het uit. Ik beheerschte mij, hij voelde, dat hij te ver ging en vroeg mij:
„Ben je kwaad?"
„Op jou niet; menschen die zoo spreken zeggen mij niets."
„Dat kan ik mij indenken," zeide hij, „maar ik vind het griezelig."
„Zoo, vind je het griezelig? Weet je, Gerhard, wat ik griezelig vind?"
„Wat dan?"
„Dat spotten van jou over de dooden."
„Wie spot er nu meer, jij of ik?" Scherp kwamen zijn woorden eruit en hij ging verder: „Iederen dag zien we nieuwe gezichten, maar geen één zegt er wat."
„Begin je weer van voren af aan?"
Hij was niet te overtuigen, hoe ernstig ik het ook meende. Toch gaf ik mij zoo maar niet gewonnen en zeide tot hem: „Vergeet niet, dat wanneer die wekker binnen in je weigert, je als een spotter dat leven binnentreedt. Hoe spoedig kan dat niet geschieden? We zijn menschen van een seconde en dan sta je met beide beenen, zooals je nu bent, in de eeuwigheid,

diep ongelukkig. Ik denk, dat je dan dat spotten wel zult laten."
Hij zeide niets, zag voor zich uit en maakte zich gereed om te vertrekken. „Kijk, daar heb je mijn menschen. Ben je kwaad?"
Ik schudde van neen en hij riep mij nog toe: „Houd je goed kerel en geluk met de geesten." Ik hoorde hem maar half, want ik was teveel in gedachten. Wat een spotter! Zoo werd er over het heilig spiritualisme gedacht en den spot mee gedreven. Geen slechte kerel, maar onkundig van de groote waarheden. Zoo had ik hem nog nooit leeren kennen. Dood was voor hem dood en van spiritisme wist hij niets af. Men moest de dooden laten rusten, het was het oude liedje. Ik vond het droevig.
Al die groote geleerden, die zich hadden opgeofferd, waren zeker ook gek! Ik kende Gerhard reeds jaren, maar zag hem haast nooit. Een prachtig gesprek, dacht ik, maar hij is niet te bereiken; hij wil niet bereikt worden. Hij kent den dood, maar de dood zal voor hem „dood" blijven. Hoe eenvoudig was het voor hem om niet anders te gaan denken; zoo denkende leefde men het gemakkelijkste. Een kerel als een boom en toch, wat is de mensch wanneer hij zoo spreekt? Zij lachen over hun eigen domheden. „Nog nooit had er één zijn mond geopend!" Voor hem niet, maar ook voor al die andere begrafenismenschen niet, die er zooals hij over dachten. Dagelijks ging hij met de dooden om; zij waren zijn vrienden en hij was er niet angstig voor, want hij kende ze. Ze waren dood, maar hij kende den dood niet, al bracht hij het overschot naar zijn laatste rustplaats. Beenderen konden niet spreken, hoe eenvoudig was het. Aan een ander en eeuwig leven dachten zij niet. Griezelig was alles, wat met het spiritisme en de dooden had te maken en toch was het spiritisme het heiligste, door God aan den mensch gegeven. Arm spiritisme! Maar eens zullen ook hen de oogen worden geopend, doch eerst aan gene zijde. Zij zullen zien, hooren en voelen, dat ze eeuwig leven. Nog steeds was de dood een verschrik-

king en zaaide hij leed, smart en ellende. Hij strooide de menschen zand in de oogen en zij stonden op kerkhoven te schreien en waren gebroken. Zij wisten niet beter, maar ze wilden ook niet beter weten. Ze bleven doof, blind en gevoelloos.

Het leven, dat in het stoflichaam een bestaan had geleid, keerde naar de eeuwigheid terug. Dan steunde het van die zijde de menschen, die zich er mee wilden verbinden. Hoe dankbaar moest de mensch zijn voor al dat schoone. Het spiritisme had niets met den duivel te maken. Hier waren het hun vrienden en geliefden, die tot hen terugkeerden, om hun te zeggen, dat zij leefden en gelukkig waren. Kon den mensch iets heiligers worden gegeven? Ik kende een spiritisme, stralend als een zon, zuiver als het eeuwige leven zelf was.

Geen moment zou ik er aan hebben gedacht, dat Gerhard zoo spoedig zou overgaan. Veertien dagen later was de dood tot hem gekomen. In één slag was hij weggevaagd, ver weg van vrouw en kind. Het monster dood had ook hem getroffen. De spotter leefde thans in het leven na den dood. Ik schrok, toen het mij werd medegedeeld. Hoe wonderlijk zijn Gods wetten, waarvan men nog zoo weinig wist. Het was, alsof men hem had geroepen en gezegd: „Kom vriend, zie en neem waar, zie of gij dood zijt, of er een eeuwig leven is. Neem waar, gij mensch der aarde, hier valt niets te verbergen; hier zult gij u zelf leeren kennen. Zie en voel aan, dat het eeuwige leven in u is." Duizend gedachten warrelden door mijn hoofd. Het was toch wel merkwaardig, maar het verheugde mij, dat ik nog met hem daarover had gesproken. Daaraan zou hij zich kunnen vastklampen, aan dat simpele nietszeggende gesprek, vol van sarcasme en spotternij. Nog hoorde ik het geklop van zijn zweep, dat dáár als een kloppen zou zijn op zijn zielewoning, net zoolang totdat hij zou ontwaken. Ik wist, dat hij leefde. Wat zal hij opkijken, dacht ik, wanneer ook hij ziet, dat hij leeft.

Over zijn ziekte hoorde ik het volgende. Eenige dagen voelde hij zich niet goed. 's Morgens had hij een opgezette keel en

's avonds reeds was hij gestorven. Het kon niet vlugger. Hij was uit het bekende het onbekende binnengetreden. Hoe zou hij zich voelen? Nu zal ik hem wel spoedig zien, dacht ik, want hij zal mij komen bezoeken, zooals Jeanne en Priester X hadden gedaan en vele anderen, die ik op aarde had gekend. Maar zou hij de kracht, die daarvoor noodig is, bezitten? Ik twijfelde er aan, want hij was nog niet zoo ver. Door mijn reizen, die ik met mijn leider door uittreding had mogen maken, wist ik, dat men liefdekracht moest bezitten, wilde men zich op aarde kunnen manifesteeren. Daarvan zou hij wel weinig of niets weten. Zijn gesprek met mij zou hij zich herinneren, want niets gaat er van het aardsche leven verloren, wanneer men dat andere leven binnentreedt. Ik bad voor hem en wachtte af, maar hij kwam niet. Eerst maanden later kwam hij op de séance, waaraan ik als medium verbonden was, door en gaf hij een kort bericht van zijn leven. Ik vond het vreeselijk jammer, dat ik er dien avond juist niet was, daar een ernstige zieke mij opeischte. Den volgenden dag ontving ik dit bericht:

„Zeg maar aan Jozef, dat ik het ben, hij noemde zijn naam en ik zou hem wel herkennen." Ja, ik kende hem en vond het eigenaardig, dat hij niets over ons gesprek had gezegd. Nu zal ik hem wel spoedig zien, dacht ik, maar het duurde nog een week en eerst op de volgende séance kwam ik met hem in verbinding. De menschen, die mede aanzaten, waren allen intellectueelen en kenden den eenvoudigen koetsier niet. Dit nam tevens alle gedachten aan telepathische beïnvloeding bij zijn doorkomen weg, toen zij later hoorden, dat ik hem kende. Dit was een bewijs, dat hij leefde, maar ik was verwonderd, dat ik zoolang moest wachten, want wanneer hij tot mij ware gekomen, zou ik hem immers kunnen waarnemen. Doch mijn leider zeide, af te wachten en ook hiervan zou ik de bedoeling te weten komen.

De week daarop ging ik als gewoonlijk naar mijn vrienden om te séanceeren. Men sprak over de laatste zitting en ook over hem, waarvan zij weinig of niets begrepen. Wij zaten

nog niet aan, of ik nam hem waar, iets waarover ik zeer verheugd was. Toen ik had plaats genomen stond hij naast mij. Ik concentreerde mij echter niet op hem, maar stelde mij als steeds op mijn leider in en wachtte af wat zou geschieden. Eindelijk werd ik met Gerhard verbonden en ik vroeg: „Ben je het werkelijk, Gerhard?"
„Ja, kerel, ik ben het. Ik leef, Jozef, ik leef."
Ik dacht aan ons gesprek. Daar stond hij, de spotter! Zijn hoofd was gebogen, ik voelde een diep en heilig ontzag, zooals dat in hem lag. Hoe menschelijk was dit weerzien, hoe grootsch. Ik voelde den ernst van het leven in hem, hij was wakker, stond open voor alles wat leefde. Hoe ben je veranderd, dacht ik.
Gerhard was overgelukkig. „Voel je me, Jozef?"
„Ja," zeide ik. Ik voelde dat hij zijn hand op mijn schouder legde. Er kwam in mij een zacht maar intens gevoel van liefde, rein en zuiver gegeven, dat diep uit het hart van een mensch opwelde, die het leven had leeren kennen. Het beurde mij op en het streelde mij, zoodat ik mij heel gelukkig voelde. Veel kon er niet gesproken worden, doch den geheelen avond stond hij naast mij en bleef in mijn omgeving. Maar in gevoel waren wij één; ik voelde hem, hij voelde mij. Ik zag, dat hij alles wat geschiedde nauwkeurig waarnam, terwijl naast hem een andere intelligentie stond, die van tijd tot tijd tot hem sprak. Van zijn leven hoorde ik echter niets, toch had ik hoop, dat Gerhard nog door zou komen, maar dit geschiedde niet, zoodat de avond voorbij ging, zonder dat G. gesproken had. Vreemd, dacht ik, waarom zegt hij niets? Zou hij zich ons gesprek niet meer herinneren? Maar dat was toch niet mogelijk; niets ging immers verloren. Eenigszins teleurgesteld ging ik huiswaarts. Ik concentreerde mij voortdurend, misschien, zoo dacht ik, zie ik hem thuis en zal hij met mij spreken. Maar ook dat gebeurde niet. Ik vroeg aan Alcar, waarom Gerhard niet meer met mij, of door het kruis of bord had gesproken. Een week daarvoor was hij toch ook doorgekomen? Waarom nu niet en waarom niet hier in mijn

eigen omgeving? Doch Alcar zeide: Vind je dit alles vreemd?"
„Ja, Alcar, ik vind het vreemd; hij kan toch tegen mij spreken?"
„Dat zou hij ook gaarne hebben gewild, maar het was niet mogelijk. Onze wetten zijn geen aardsche en ons leven is anders dan dat van jou. Zijn tijd is er nog niet. Begrijp dit goed, in alles is leiding, ook hierin. Wacht geduldig," zeide Alcar tot mij, „hij zal terugkeeren en je veel van zijn leven aan deze zijde vertellen."
Ik aanvaardde, ik kon hieraan immers niets veranderen, maar ik bleef het vreemd vinden. Van Gerhard hoorde en zag ik een tijdlang niets meer. Ik bad veel voor hem, doch ook daarmede hield ik op, na twee volle jaren te hebben gebeden. Niets, niets had ik meer van hem gehoord, noch gezien. Dat begreep ik niet, ik kon het niet verklaren. Als de één naar de aarde kon terugkeeren en verbinding ontving, waarom hij dan niet? Het was toch zoo eenvoudig. Hoe gaarne wilde ik weten, hoe hij zich voelde en hoe hij daar was aangekomen, maar om Gerhard lag en bleef een geheimzinnig waas gehuld.
Eenige jaren gingen er nu voorbij. Ik dacht niet meer aan hem; andere kwesties namen mij teveel in beslag. Maar op den middag, toen ik aan het tweede hoofdstuk van dit boek bezig was en de geest Jeanne even moest ophouden, omdat een broeder mij gaarne wilde spreken, zag ik Gerhard, die mij kwam bezoeken. G. zeide: „Ik mag je zeggen, dat ik hier ben. Zie je me, Jozef?" De meester zegt, dat ik je goeden dag mag wenschen en dat ik na de zuster van mijn leven mag vertellen. Wist je dat al?"
„Neen," zeide ik, „ik wist het nog niet."
„Als de zuster gereed is, dan mag ik beginnen. Ik ben zoo gelukkig, Jozef! Tot straks!"
Doch Alcar zeide: „Dat wist je wel, want het is je eenige jaren geleden gezegd en thans is dat oogenblik gekomen. Wij hebben alles zoo geleid, omdat wij wisten, dat dit eens zou geschieden. Nu is het zoover."

Ik boog mijn hoofd diep en begreep het. Daaraan had ik niet meer gedacht. Voor mij zag ik een geestelijk net, waarvan alle draden vooraf berekend en in elkander gevlochten waren, waarvan wij aardsche menschen niets weten en ook niet zouden kunnen weten. Ver, heel ver zagen de geesten vooruit, wanneer zij dat wilden. Voor mij was het een les en het leerde mij tevens, dat ik mij gerust in alles kon overgeven. Ik voelde een diep ontzag voor dit groote probleem. In alles lag de heilige leiding. Zij, die op aarde hadden geleefd en aan gene zijde voortleefden, kenden geheimen en waarheden, die voor ons aardsche menschen verborgen bleven, totdat ook wij dat leven zouden binnentreden. Dan eerst gingen wij in al die geheimen over. Dan waren problemen en wonderen geen problemen en wonderen meer, dáár leerden wij de waarachtige werkelijkheid kennen. Zij, die voor ons waren heengegaan, leefden in dat machtige leven achter den sluier, die voor hen was opgelicht, zij hadden zichzelf en dat leven leeren kennen. Mij werd de waarheid geopenbaard, dat weten en wijsheid van den geest is. Daarvoor boog ik mijn hoofd en gaf mij gewillig over. Gerhard vond ik zeer opgewekt. In zijn stemgeluid lag geluk, wat diep in mij natrilde. De geest van Jeanne ging verder, was spoedig gereed en nam afscheid van mij. Daarna wachtte ik af, totdat G. zou komen.

Toen ik den volgenden dag voor mijn schrijfmachine had plaats genomen, behoefde ik niet lang te wachten. Reeds in den morgen had ik Gerhard waargenomen. Hij nam rechts van mij plaats; links stond mijn leider Alcar, die alles leidde. Gerhard had tranen in de oogen. Wat was hij veranderd! Geen woord kon hij spreken; hij keek slechts omhoog, zooals ik duidelijk zag, alsof hij God om kracht vroeg voor dit gebeuren. Gerhard zou dus een gedeelte van dit boek moeten vullen. Ik wachtte af, totdat hij zou gaan spreken. Dáár, waar Priester X en Jeanne hadden gestaan, stond hij nu, de spotter! Hij, die dacht dat alles onzin was. „Je moet de dooden laten rusten," ik hoorde het hem nog zeggen. Doch ik wilde daar nu niet aan denken en ik maakte mij dus geheel vrij,

opdat hij mij zou kunnen bereiken. Ik moest een geest ontvangen, een mensch, die op aarde had geleefd, dien ik kende, zag en voelde. Hij stond naast mij, groot, krachtig, jong en schoon. Zijn oogen straalden en om hem heen lag een prachtig licht. Nog waren wij niet verbonden, maar ik voelde hem al dichter en dichter tot en in mij komen. Ik wist, hoe dat geschiedde. Om als schrijvend medium te kunnen dienen, moet de geest zich geheel kunnen verbinden, tenminste thans en op deze wijze, want er waren nog andere mogelijkheden. Gerhard kwam in mij, in gevoel waren wij één. Ik werd in zijn leven opgetrokken en nu ging hij spreken. Zijn gesprek voelde ik door mij heengaan en op hetzelfde oogenblik werd het door mij vastgelegd. In gevoel was ik telkens dáár, waarover hij vertelde. Onder het schrijven beleefde ik alles, voelde zijn strijd, leed, smart en geluk en zijn liefde in mij. In dezen toestand mocht ik niet te lang blijven, omdat ik het niet zou kunnen uithouden. In veertien dagen werd dan ook dat deel van het boek vastgelegd. Doch in alles werd over mij gewaakt. In dien tijd leefde ik in gevoel in de sferen, doch ik moest tevens mijn aardsche bestaan doorleven en was steeds weer met aardsche menschen in verbinding, die mijn hulp noodig hadden. Ik leefde dus in dien dubbelen toestand, totdat het boek was vastgelegd.

Nu voelde ik mij leeg en kon aan niets meer denken, wat aan de aarde toebehoorde, maar een intense inwerking kwam in mij, zoodat ik de stilte van hun leven voelde. Zoo aanstonds zal hij wel beginnen, dacht ik en ik had goed gevoeld, want ik hoorde Gerhard zeggen: „Zoo, daar ben ik, eindelijk wat kalmer! Ik was wat zenuwachtig, maar van louter geluk. Daarbij komt, dat ik mij op mijn aardsche leven moet instellen, wil ik je een duidelijk beeld van al mijn belevenissen kunnen geven en dat is niet zoo eenvoudig, want ik ben er vol van. Ik dank Onzen Almachtigen Vader, Jozef, dat mij dit is gegeven en toegestaan. Ik, de spotter, die dacht, dat de beenderen niet zouden spreken, de eenige waarheid die ik tijdens ons gesprek heb uitgesproken. Ik ben het niet ver-

geten, het ligt woord voor woord in mij. Maar nu, beste kerel, ben ik gelukkig, doch eerst vraag ik je om vergiffenis. Hoe heb ik met jou en het heiligste aan de menschen gegeven, den spot gedreven. Ik geloofde niet aan een eeuwig leven en dood was voor mij dood. Wat heb ik het beroerd gehad, maar nu ligt al dat verschrikkelijke achter mij. Hoe heb ik aan mijzelf gewerkt! Het zwaarste werk was mij niet te veel, toen ik wist en aanvaardde, dat ik op aarde was gestorven. Ik geloofde niet, dat ik dood was, maar daarover straks. Doch ik sta eerst aan het begin van mijn eeuwigen trip en toch heb ik grond onder mijn voeten. Waarlijk, Jozef, ik sta op vasten bodem, ik kan er niet in weg zinken. Waar ik op sta, dat is blijvend, ik heb het beleefd en mijzelf ervoor moeten afleggen, geheel moeten afleggen. Voel je wat het beteekent, jezelf te moeten afleggen? Dat heb ik eerst moeten leeren, want ik kon het niet. Er is mij niets geschonken. Niets voor niets, zegt men op aarde, maar aan deze zijde leer je dat eerst goed beseffen. Ik ben er gekomen, maar hoe! Je zult het hooren, ik zal je alles, alles vertellen tot aan dit oogenblik, het schoonste voor mij in al dien tijd, dat ik hier leef. Hoe heb ik er naar verlangd en wat voor een weg heb ik moeten bewandelen! Hoe verschrikkelijk is het stuk, dat ik heb afgelegd. De menschen zullen het niet gelooven, maar geen duim word je aan deze zijde geschonken. Hier moet je alles verdienen, met je geestelijk bloed betalen, doch wanneer je zoover bent gekomen, dan is er geluk, dan ben je en voel je je gelukkig en het is gebeurd, althans tot dáár, waar je bent aangekomen, want we gaan steeds verder, steeds omhoog. Je bent dan gelukkig omdat je het leven begrijpt, omdat je leeft en voordien levend dood was. Je leert niet alleen het leven op aarde begrijpen, maar het ontzagwekkende dat in het Universum leeft.

Ik praat en denk nu anders, dat hoor je zeker; ik ben veranderd. Er is in al die jaren heel wat gebeurd en ik heb geleerd om anderen niet meer uit te lachen. Dom was ik, heel dom. Dat zijn allen, die hetzelfde doen. Ik was gek,

Jozef, maar niet gij of die anderen, die het spiritualisme kennen en het als religie aanvaarden. Het is heilig, heilig! Wie daar op bouwt, bouwt geen luchtkasteelen, doch hij werkt aan zijn eeuwige woning. Eerst hier leerde ik dit begrijpen. O, hoe heb ik alles kunnen uithouden; woord voor woord nam ik alles terug, zoodat ik dacht er in te zullen stikken. Doch ik deed het, hoe moeilijk het ook voor mij is geweest. Ons leven is natuurlijk, valsche natuurlijkheid kent men alleen op aarde, omdat de mensch de natuurkrachten, die in ons zijn, niet kent, niet voelt en niet wil zien. Die onnatuurlijkheid bracht mij in een vreeselijken toestand, in een toestand van waanzin, zoodat ik dacht gek te worden. Ik wilde niet aanvaarden wat men mij zeide, want het kostte mijn geheele persoonlijkheid. Het ging echter om mijzelf, om mijn zieleheil en toen ik dat eindelijk begreep, aanvaardde ik. Maar het kostte veel kracht en inspanning, omdat ik mijzelf kende noch begreep. Alles zou anders geweest zijn, als ik mij van het eeuwige leven had overtuigd en reeds op aarde daarin overgegaan was. De mensch op aarde kan zich dit alles niet voorstellen, dat moet men beleven en ze zullen het beleven, maar eerst aan deze zijde. Niemand zal hieraan ontkomen, die leeft zooals ik op aarde leefde. Hier zullen zij dat leeren en zullen de spotters ontzag krijgen voor dàt, wat ze bespotten. Ik zie omhoog en heb reeds lang om vergiffenis gevraagd, die ik ook heb ontvangen, omdat God liefde is. Nu ken ik dat groote onbekende, dat, waar ik eens naar wees toen ik je tartte en uitlachte. Ik moet er niet meer aan denken, maar hoe dom en klein was ik!

Heel lang geleden heb ik dit aanvaard, maar het is niet zoo eenvoudig, om je het eeuwige leven eigen te maken. Heerlijk is het, grond van eeuwige substantie te voelen, een wereld te kennen, waar je nooit wakker behoeft te worden en waar de stilte des geestes je vertroetelt, zooals de moeder haar kind. Waar je niets dan licht ziet en het eeuwig zoo zal blijven en je alleen ontwaakt voor nog hoogere en schoonere sferen, die op je wachten, wachten op ieder kind dat zich

een kind Gods wil noemen. Sferen, die je toelachen, waar je in opgenomen wordt en waar God over je waakt, steeds waken zal. Daarin werd ik gewekt door de liefde van de zusters en broeders. Toen ik wist en zag dat er geen verdoemenis bestond en nooit heeft bestaan, toen boog ik mijn hoofd, diep, heel diep voor Onzen Vader. Toen ik voelde dat ik leefde, eerst toen kon ik dat en stuurde mijn innig gebed ten hemel en bad ik, zooals een kind van God behoort te bidden. En ik, die over de dooden lachte, mag nu van mijn eigen leven aan deze zijde vertellen. Had jij je zooiets schoons kunnen indenken? Ik niet, maar je ziet, ook dit wonder zal geschieden.

Stil is het hier, Jozef; ik ken die stilte. Het is de stilte van den geest, van hen die voor je werken, die je geestelijk voedsel geven, die je beschermen en de menschheid willen overtuigen van een eeuwig voortleven. Hier in de sfeer der aarde, waar nooit rust is en die ook niet gevonden kan worden, vind ik geestelijke rust, de rust van den geest, van het hoogere wezen. Ik kom uit de eerste sfeer tot je en daar zal ik voorloopig blijven, nog heel lang.

Nu zullen wij beginnen:

Mijn overgang.

Ik wist reeds geruimen tijd, dat ik tot je mocht terugkeeren. Het heeft mij de kracht gegeven, om staande te kunnen blijven. Alleen die wetenschap heeft mij alles doen uithouden. Hoe moeilijk is het voor jou, zooveel van ons leven te weten en toch op aarde te moeten leven, maar je bent bewust, je ziet en voelt; anders was het niet mogelijk. Op aarde was het voor mij een raadsel, nu ken ik dat raadsel, ik ben het zelf. Je voelt wel, wat dit voor mij is. Nu weet ik, dat op aarde reeds de eeuwigheid heerscht. Dat voor oogen houdende kun je alles verdragen en verwerken en daarin bewonder ik je, Jozef! Ik vind het alleen reeds een wonder, dat je mij hoort en ziet en dat ik zie, dat mijn woorden reeds op het papier staan. Dat zal prachtig worden, want ik heb

veel te vertellen, maar ik zal bij ons gesprek op het kerkhof beginnen.
Je weet reeds, dat ik er spijt van had en je hebt me ook al vergiffenis geschonken. Ik wist toen dat ik je pijn deed en, hoe het kwam weet ik niet, maar ik deed het moedwillig. Ik vond het prettig, je in je ziel te raken en toch wist ik niet waarom, wat ik zeer vreemd vond. Nu weet ik dit alles; het waren invloeden, om, door op mij in te werken, jou te kunnen raken. Een instrument voor deze zijde heeft daar onder te lijden en zal steeds worden aangevallen. Je ging niet diep op mijn spotternij in en alles wat je zeide ging langs mij heen als zoovele dingen, die het leven op aarde innerlijk kunnen verrijken. Ik wist niet beter, Jozef. De menschen doen elkander vaak pijn, bewust en onbewust, maar het meest met voorbedachten rade en dat is verschrikkelijk. Eerst later voel je er de verschrikking van, wanneer alles zich voor je oplost en je het probleem gaat begrijpen. Maar dan voel je eerst met recht, hoever je van dien anderen mensch afstaat. Als je ziet en voelt, dat je het heiligste hebt bezoedeld, dan eerst begint er diep in je iets te ontwaken. Zoo geschiedde het met mij aan deze zijde. Zulk een ontwaken doet heel erg pijn, je voelt wroeging, zoodat je innerlijk verteert, je voelt het als zweepslagen op je naakte lichaam. Je verlangt er naar om alles weer goed te maken, maar dan komt de groote smart, dat je het niet kunt. Die mogelijkheid heb je je zelf ontnomen en eerst dàn voel je, hoe ver je van hen verwijderd bent. Je zoudt op je knieën naar hen toe willen kruipen, maar ze zijn onzichtbaar voor je. Zij leven aan deze zijde in andere en hoogere gebieden en zijn gelukkig en zij, die spotters, leven in de duisternis en zullen daar blijven, wanneer zij niet in staat zijn alles weer goed te maken. En al dien tijd voel je het, knaagt het aan je ziel, zoodat je er aan ten onder kunt gaan. Zoo voelde ik mij toen ik begreep; zoo moeten de menschen zich hebben gevoeld, toen zij Gods volmaakt Kind aan het kruis sloegen. Het is de eeuwige waarheid, dat de mensch zal leeren en zijn hoofd zal buigen, wanneer de waarheid

hem wordt getoond, totdat zijn persoonlijkheid tot in de kern geknakt en gebroken is. Ik voelde ontzag voor die Groote Onbekende Grootheid, voor God. Daarom nam ik mijn woorden terug en begroef mijn oude ik. Nu weet ik wat spiritualisme is en beteekent, nu ik zelf geest ben en leef.
Toen ik van je heenging zat ik te rillen en te beven op den wagen. Waarom, dat wist ik niet. Ik dacht dat ik kou had gevat, maar vroeg me af waar dat zoo ineens vandaan kwam en vond het erg vreemd. Het was niet gewoon en ik voelde me angstig. Maar waarom die angst zoo ineens? Verschillende gedachten vlogen door mijn hoofd, maar ik kwam er niet achter. In mij was er iets dat op mij inwerkte en ik dacht, dat komt van hem, door dat vervloekte spiritisme en de dooden. Voortdurend voelde ik van die koude rillingen en meende, dat iets warms me goed zou doen. Toch keerde ik steeds in gedachten naar jou terug en dan voelde ik die angst weer in mij opkomen. Zoo gingen eenige dagen voorbij, maar ik kon mij van die vrees niet bevrijden. Er spookten rare dingen door mijn hoofd. Veronderstel nu eens, zoo dacht ik, dat ik spoedig moet sterven? Als ik dan leef, zooals hij zegt, dan zal ik tot hem terugkeeren en zeggen, hier ben ik en ik zou kloppen zóó hard, dat hij geen rust meer had in zijn eigen huis. Waarom ik zoo vertoornd op je was, begreep ik maar steeds niet. Daarna werd ik nog meer onrustig en werd de angst steeds heviger, zoodat ik dacht dat je me behekst had. Ik wilde je komen opzoeken, maar kreeg er de gelegenheid niet voor. Wie weet wat er dan zou zijn geschied, want ik kende mezelf niet meer. Zouden het de dooden zijn, vroeg ik mij af, die mij angstig maken? Neen, want dat is toch onzin? Weer gingen er eenige dagen voorbij, maar ik bleef in dien onverklaarbaren toestand. Daarna voelde ik mij ziek, echt ziek, ik voelde dat ik koorts had en toch gaf ik er niet aan toe. In dezen toestand leefde ik eenige dagen en intusschen voelde ik mijn angst vermeerderen. Het was alsof de duivel mij op de hielen zat en dat alles schreef ik daaraan toe, dat ik met jou over het spiritisme had gesproken. Ik

voelde me steeds onrustiger en zieker worden. Maar hoevele malen gebeurt het niet, dat je te ziek bent om uit je oogen te kijken en dat je toch moet werken, totdat je er bij neer valt. Je moet wel werken, want voor jou neemt men een ander. Dus sleepte ik mij voort, steeds maar voort en wist met mijzelf geen raad, daar mijn angst bleef. Nu eens gaf ik de schuld aan jou, dan aan mijn ziekte. Toch loste zich dit raadsel niet voor mij op en het werd steeds onnatuurlijker. Had ik hem maar nooit geroepen, hij heeft dien angst in mij gelegd, zoo dacht ik. Het kan niet anders, want dadelijk toen je heenging, ben ik het gaan voelen. Ik heb naar mijn eigen noodlot gevraagd, ik had niet moeten spotten. Steeds grooter werd mijn angst, toch liet ik er niemand iets van voelen, maar trachtte meer van het spiritisme te weten te komen. Wanneer ik met vrienden moest wachten, dan bracht ik het gesprek daarop. Ik vroeg hun of zij iets van spiritisme afwisten. Spiritisme, zeiden er enkelen, daar wordt je zenuwziek van. Daar heb je het al, dacht ik, dat is schuld aan mijn onrust. Mijn zenuwen zijn alleen reeds in de war, omdat ik er met hem over heb gesproken. Maar ik, die voor niemand bang was, moest ik mij dan aan dat vervloekte gedoe overgeven? Toch keerde het telkens in mij terug en ik kon hiertegen niets inbrengen, zoodat ik dacht gek te worden.
Maar nu ik alles weet en begrijp, Jozef, is alles machtig en leerzaam en heeft het een diepe beteekenis. Ik wist niet beter en al had ik beter geweten, ik geloof niet, dat ik de diepe beteekenis ervan zou hebben gevoeld. In mij werkte het; in mij lag de angst en die angst beteekende, dat ik spoedig zou sterven. Geen seconde heb ik daaraan gedacht, die waarheid lag ver van mij af. Ik schreef dat onbestemde gevoel toe aan mijn ziek zijn en aan al die andere dingen. Veel menschen zullen iets dergelijks beleven en, als zij zoo iets beleven, dan is het hun dood op aarde. Het was een waarschuwing, een innerlijke stem, die tot mij sprak, maar die ik niet verstond, niet wilde verstaan, omdat ik alles verwierp wat met dit andere leven te maken had. Er waren natuurkrachten aan

het werk en die krachten hadden met mij te maken. Er ging in mij iets breken; met een geestelijk probleem was ik verbonden en dat was mijn aardsche dood.
Zoo zullen veel menschen hun dood van te voren voelen en dit toch niet begrijpen, omdat zij onnatuurlijk zijn en die natuurkrachten hebben gesmoord. Dat alles komt, omdat wij het geestelijke leven niet willen leeren kennen. De eeuwige vlam, die in ons is, kan niet branden, omdat we haar geen geestelijk voedsel geven. Dan is de mensch een levende doode. Voel je wat ik bedoel, waarom ik angstig was en wat die angst beteekende? Hoe natuurlijk is het, maar hoe diep. Het gevoel daarvoor, dat ik had moeten bezitten om dit alles van te voren te kunnen aanvoelen, bezit jij, Jozef. Jouw gevoel, jouw innerlijk vindt afstemming op dit leven. Jij en al die andere menschen, die een zelfde afstemming bezitten, staan voor die natuurkrachten open. Een groot geluk is het, dit gevoel innerlijk te bezitten. Aan deze zijde is het licht en licht beteekent wijsheid van geest. Hoe zou ik die geestelijke inwerking hebben kunnen aanvoelen? Dood was voor mij immers dood! In mijn diepste innerlijk moest ik het eeuwige leven voelen, doch ik voelde het niet. Duizenden menschen zullen die krachten niet voelen en toch ligt het zoo dicht bij hen, want ze zijn het zelf. Men kan het alléén voelen en wanneer zij zichzelf stuk voor stuk willen afbreken, hun hoofden willen buigen, zoolang zoeken, totdat zij zichzelf hebben gevonden, dan eerst gaat er een andere wereld voor hen open en zien zij heerlijke natuurtafereelen, hooren zij schoone muziek en voelen ze de stilte des geestes. En is het niet de moeite waard dit alles te ontvangen? Daarvoor heeft de mensch zichzelf te zoeken, want diep, heel diep in hem, ligt de eeuwige afstemming. Oud en jong, arm en rijk, geleerd en niet geleerd, wij allen hebben het te leeren; wij zijn kinderen van één Vader. De voorspelling nu, die in mij lag, die ik voelde en mij onrustig maakte, de voorspelling dat ik zou sterven, ging dus door gebrek aan geestelijke afstemming en liefdekracht verloren.

Tot aan den laatsten dag hield ik mij staande en toen ik des morgens wakker werd, was het de laatste dag van mijn leven op aarde. Maar laat ik niet vooruit loopen. Den laatsten dag dat ik werkte en des avonds thuis kwam, ging ik aanstonds naar bed, want ik had koorts en voelde mij ernstig ziek. Een dokter wilde ik niet laten roepen, ik hield niet van doktoren. Mijn vrouw raadde het mij toch aan, maar ik bleef weigeren. Dien nacht heb ik geen oog dicht gedaan. Voortdurend dacht ik aan jou en gooide me van de eene zijde op de andere, maar kon niet in slaap komen. Toch begon ik te voelen, door er steeds aan te denken, dat het de ziekte was die mij zoo van streek had gemaakt. In den morgen was mijn keel gezwollen, zoodat ik bijna geen adem meer kon halen. Toen moest er een dokter komen. Maar wanneer kosmische wetten en krachten een einde aan ons aardsche leven maken, zou de dokter mij dan, wanneer ik hem bijtijds had geroepen, hebben kunnen redden? Een vraag, Jozef, die zich duizenden zullen stellen en waar maar één antwoord op is en dat is: neen! Vreemd, zullen de menschen denken, maar toch is het de waarheid, de heilige waarheid, want het is Gods wil. De compressen die mijn vrouw mij om mijn hals had gelegd, gooide ik er weer af, omdat ik dacht te zullen stikken. Na de medicijnen, die de dokter mij gaf, sliep ik eenige uren in en werd wat verlicht wakker. Reeds had ik er spijt van dat ik hem niet eerder had laten roepen, want wat kan een mensch toch eigenwijs en koppig zijn. Die koppigheid maakte mij onhandelbaar en heeft mij menigen strijd aan deze zijde gekost. Een half uur daarna voelde ik me nog veel ellendiger, ik kon mijn oogen niet meer open houden, mijn keel brandde en ik voelde een hevige koorts. Mijn geheele lichaam gloeide alsof het in brand stond, zoodat ik voelde dat het steeds ernstiger werd."

Gerhard wachtte nu even en zeide na een kort oogenblik: „Ik moet mij sterk concentreeren, maar alles ligt vast op een geestelijke film en die film laat de meester afrollen. Niets is er van verloren gegaan. Mijn geheele aardsche leven ligt

daarop vast. Ik word dus geholpen, alleen zou ik dit alles niet kunnen vertellen, want ik ben niet taalkundig. Maar waar een wil is, is een weg. In den middag keerde de dokter tot mij terug en schudde zijn oude en verstandige hoofd. Hij kon er blijkbaar niet uit wijs worden. Alles wat er werd gesproken hoorde ik en ik was mij bewust van wat er om mij heen geschiedde. Het werd avond. Ik dacht dat mijn hoofd uiteen zou springen, toch hield ik mij rustig en begon te denken. Toen keerde mijn angst terug, dien ik dien ganschen dag niet had gevoeld en ik begreep dat ik zou sterven. Ik wilde spreken en het aan mijn familieleden vertellen, maar ik kon niet. O, die kwelling, te moeten sterven en dat te willen zeggen en niet te kunnen spreken. Dien verschrikkelijken innerlijken strijd zal ik nooit vergeten. Slapen wilde ik niet al zou ik het hebben gekund, maar evenmin wilde ik sterven. Ik haatte den dood en alles wat met hem te maken had. Alles in mijn omgeving zag ik in een waas gehuld en in dat waas zag ik schimmen. Toen ik die schimmen waarnam, wilde ik schreeuwen, doch kon het niet. Ik lag daar als gebroken en kon mij niet verroeren. Het was afschuwelijk, want mijn angst werd verschrikkelijk. Die schimmen wandelden om mijn bed heen en weer en stoorden zich aan niets. Heel duidelijk zag ik lippen, die tot mij praatten en die ik niet kon verstaan en oogen die mij aanzagen en verslonden, die vroegen en lachten tegelijk. Daarna zag ik, dat die schimmen menschelijke gedaanten waren, waarvan ik rilde. Die gedaanten zweefden om mij heen, waren boven en onder mij, maar, hoe ik mij ook inspande, ik kreeg hen niet duidelijk te zien. Het bleven schimmen in een waas gehuld en zij waren bezig mijn laatste uren op aarde te vergallen. Tenminste dat dacht ik, want later in de sferen werd mij duidelijk gemaakt, dat het de broeders van gene zijde waren, die de stervenden komen halen. Met al de krachten die in mij waren spande ik mij in, ik wilde kalm blijven en me nog niet angstiger laten maken. Ieder mensch, die tot het laatst bewust is, zal schimmen zien. Dat zien en waarnemen is de verbinding met het

leven aan gene zijde. Het geestelijke leven gaat hij voelen, hij gaat er in over en langzaam maar zeker gaat zich dit proces voltrekken. Het is het afscheid van de aarde; het aardsche leven valt van je af en je gaat in dat, waarin die schimmen leven, over. Maar voor millioenen menschen is het sterven verschillend, omdat ook al die menschen anders voelen en niet gelijk zijn. Ieder mensch heeft zijn eigen afstemming en afzonderlijken toestand en naar het gevoel en de liefde, die hij bezit, zal hij het overgaan naar deze wereld beleven. Voor den één is dit geluk, licht, liefde en warmte, voor den ander een verschrikking. Maar wat voor allen gelijk is — en allen zullen dit ondervinden en beleven — dat is, dat zij zullen leven en levend hier aankomen.

Toen mijn einde naderde, werden de schimmen duidelijker. Ik zag, dat het menschen waren, menschen zooals jij en ik en duizend anderen. Ik wilde het zoo gaarne aan mijn familieleden zeggen, maar ik kon niet, mijn keel zat dicht en ik had geen macht meer over mijn stoflichaam. Ik zag mijn vrouw en kind en hoorde hen schreien en dan te weten dat ik moest sterven! Een ondragelijk gevoel overviel mij, want ik kon mij nog steeds niet verroeren, zoodat ik dacht waanzinnig te worden. Ik lag daar zoo stil, maar mijn geest werkte en leed ontzettend. Niets ontging mij en toch moest ik afscheid nemen van de aarde. Het maakte mij razend, want ik wilde niet sterven; ik was nog zoo jong. Woest en wild werd ik, omdat ik niet kon spreken. Toch moest het; ik wilde mij oprichten, maar ook dat kon ik niet. Geen van allen, die om mij heen waren, voelde iets van mijn verschrikkelijken strijd. Mijn borst kromp ineen en mijn hart bonkte in mijn keel, toch was ik mij van alles bewust en bleef dat tot aan de laatste seconde. Kort voor mijn einde kon ik mij opeens oprichten. Waar zoo plotseling die krachten vandaan kwamen, begreep ik niet. Doch ook daarvan werd ik aan deze zijde overtuigd en ik leerde hier de werking van het gevoelslichaam in die uren kennen. Ik wilde hun zeggen, dat ik ging sterven en stootte eenige geluiden uit, maar mijn woorden gingen

verloren. Zij hebben mij niet begrepen; zij verstonden mij niet. In al die ellende kon ik nog denken. Toen riep ik om jou, om jou alleen, want het raadsel werd voor mij opgelost en ik dacht te begrijpen. Plotseling drong het tot mij door en wist ik, dat die schimmen door je teekenden, dat je schilderstukken door die schimmen ontving. In een haastig tempo vlogen mij duizenden gedachten door het brein; ze waren niet tegen te houden. Ik verzamelde al mijn wilskracht en wilde spreken, maar het was alsof mijn keel vaneen scheurde. Ik dacht aan mijn aardsche leven, aan familie en bekenden; ik wilde niet sterven en verzette mij er tegen. Door alles heen voelde ik mijn einde naderen. Had ik mijn oogen gesloten en mij rustig nedergelegd, ik zou in stilte, in geestelijke rust zijn gestorven. Maar ik zeide je zooeven, ik wilde niet, ik haatte den dood."

Weer wachtte Gerhard een kort oogenblik en ik zag, dat hij in diep gepeins verzonken was. Zijn handen op zijn voorhoofd gedrukt en voorover gebogen, stond hij naast mij. Wat ging er op dit oogenblik in hem om? Na een korte pauze zeide hij: „Ik was in gedachten en je voelde het. Nu kom ik aan het einde van mijn aardsche leven. Ik ga nu dien verschrikkelijken strijd weer beleven en moet mij daar ernstig voor concentreeren. Ik moet mij duidelijk kunnen uitdrukken, anders heb je er niets aan en gaat het mooie verloren. Want schoon is het, hoe verschrikkelijk het ook was. Dat roepen om jou was het laatste, wat ik op aarde heb gesproken. Als het tenminste spreken was, het geleek meer een schor geschreeuw, een angstaanjagend geluid. Op dat oogenblik ben ik gestorven. Ik voelde me wegzinken en dacht te vallen in een diepen afgrond. Er scheen geen einde aan te komen en onder dit vallen dacht ik heel snel en ging mijn geheele aardsche leven aan mij voorbij, tot aan het oogenblik van vallen en sterven. Toen dacht ik uit elkander te worden getrokken, voelde een hevigen schok; mijn geesteslichaam ging uit het stoflichaam en ik was vrij. Ik schreeuwde om hulp, maar er kwam geen hulp. Daarna voelde ik me dui-

zelig worden en nog dieper wegzinken. Toen wist ik nergens meer van en was ik voor de aarde dood. Op aarde dood, maar in den geest geboren, in den geest leefde ik en dat beteekende de eeuwigheid."

Mijn ontwaken in de sferen.

„Bewusteloos voerde men mij van de aarde heen, om in de sferen te ontwaken. Daar zou ik nog vele malen in een dergelijken toestand terugvallen, om eens voor eeuwig te ontwaken en bewust wakker te blijven. Drie weken, volgens aardschen tijd, heb ik geslapen. Toen ik wakker werd, dacht ik, dat ik nog op aarde leefde. Ik was immers niet dood en had heerlijk geslapen, ik leefde en voelde me uitgerust. Nu zal ik spoedig beter worden, dacht ik, maar waar is mijn vrouw? Niemand zag ik om mij heen en dat vond ik vreemd, want ik was toch ziek en men moest mij verzorgen; ik was niet gewend, dat zij mij alleen liet. Waar was zij? Ik riep, maar kreeg geen antwoord. Ik wreef mijn oogen uit en bemerkte, dat ik in een vreemde, voor mij onbekende omgeving was. Hé, dacht ik, wat beteekent dit nu? Ik zag naar mijzelf en schrok. Ik droeg mijn gewone aardsche kleeren en lag met schoenen aan te bed. Wat zou dit te beteekenen hebben? Met kleeren aan op bed, dacht ik, hoe is dat mogelijk? Het was het akelige zwarte pak, waarmede ik op den bok zat. Toen begon ik in een razend tempo te denken. De muren waren kaal en de bekende dingen, die ik zelf aan de muren had gehangen, waren verdwenen; geen schilderijtje zag ik. Waar was ik? Dit was mijn kamer niet. Was ik in een ziekenhuis? Had zich mijn ziekte verergerd, dat men mij naar een ziekenhuis had moeten brengen? Neen, dat was niet mogelijk, want ze zouden mij zoo niet op bed leggen. Maar wat dan? Ik wilde mij ontkleeden, maar kwam tot de verschrikkelijke ontdekking, dat mijn kleeren elastisch waren en dat ik ze niet kon uittrekken. Dat vond ik zeer griezelig; ik meende te bemerken, dat mijn kleeren van rubber waren en hoe ik ook trok, ik kon mij niet uitkleeden. Stel je zoo iets voor! En toch

wilde ik ze uit hebben, want met kleeren en al in bed liggen, dat wilde ik niet en ik wilde weer slapen, omdat ik voelde dat het mij goed had gedaan. De laatste dagen had ik niet veel geslapen en ik voelde me reeds weer moe worden. Mijn ziekte was nog niet geheel weg en zou terugkeeren, als ik mij van streek maakte. Maar mijn omgeving gaf mij geen rust; ik begon steeds maar weer daaraan te denken. Waar was mijn vrouw? Ik riep heel hard, maar hoorde geen antwoord. Zij behoorde toch bij mij te zijn, of zou zij ergens heen zijn gegaan? Onder het denken voelde ik mijn pijnen en koorts terugkeeren. Dan begon ik weer aan mijn kleeren te trekken, maar ze zaten aan mijn lichaam vast, alsof ik er in gegroeid was. Het was een stuk van mijzelf, ik leefde er in; daarin lag mijn geheele wezen. Doch ik begreep het niet; eerst later begreep ik de beteekenis van dit alles. Ik vond het niet alleen griezelig, maar ook wonderlijk. Zulke kleeren had ik nog nooit gedragen. Wat was er in vredesnaam met mij gebeurd? Ik dacht lang na, om het dan eensklaps te begrijpen. Natuurlijk, dat was het, dat ik daar niet eerder aan had gedacht! Ik ben in koorts van huis weggeloopen en men heeft mij naar een inrichting gebracht. Daarom was ik nu in een vreemde omgeving; het kon niet anders. Zij, die mij moesten oppassen waren heengegaan, omdat ik sliep en wilden mij dus niet storen. Door dat te aanvaarden werd ik iets rustiger. Om mij was een schemerachtig licht, ik meende dus, dat het nog vroeg was. Dan zal ik even licht maken, dacht ik en stapte het bed uit, dat meer een rustbank was, om den schakelaar te zoeken, maar ik zag lamp, noch schakelaar. Toch was er licht, een schemerachtig licht. De muren bevonden zich in een grijsachtig waas, een soort van damp, wat ik een zeer vreemd verschijnsel vond. Waar ben ik, in vredesnaam, waar ben ik? Als er niet spoedig een oplossing komt, word ik krankzinnig. Mijn hoofd barstte bijna van inspanning. Ik keerde terug naar mijn rustbed en begon opnieuw over mijn toestand na te denken, want ik wilde de waarheid weten. Na een korte poos begon ik weer aan mijn kleeren te trek-

ken, want dat akelige zwarte pak liet mij niet met rust. De pijn in mijn keel werd heviger, mijn koorts en ook dien afschuwelijken angst voelde ik terugkeeren. Ik was dus nog niet beter, want ik voelde weer al die narigheid. Toch wilde ik rustig blijven, het moest, maar ik begon weer van voren af aan te overdenken en haalde me alles voor den geest. Toen ik aan het moment kwam, dat ik bewusteloos werd, kon ik mij niets meer herinneren en voelde ik me duizelig worden. Ik voelde mij diep wegzinken en wist nergens meer van. Weer werd ik wakker. Dat ik gestorven was en niet meer tot de levenden op aarde behoorde, daaraan dacht ik niet. Hoe zou ik er aan hebben kunnen denken; ik leefde immers? Hoe kun je aan den dood denken en je eigen dood aanvaarden, wanneer je leeft? Kan dat? Is dat mogelijk? Ik werd wakker en was weer wat meer uitgerust. Dat slapen doet mij goed, ik voelde mij verfrischt en opgewekt. Zal nu die vreeselijke ziekte spoedig verdwenen zijn? Je zult begrepen hebben, Jozef, hoe aardsch mijn gedachten waren. Ik leefde in de eeuwigheid, maar in gevoel op aarde en dacht dus aardsch, want er was aan mijn innerlijken toestand niets veranderd. Opnieuw dacht ik na. Waar is toch mijn vrouw? Wanneer men mij in een bewusteloozen toestand naar een ziekenhuis had gebracht, dan wachtte zij toch, totdat ik weer tot bewustzijn zou zijn gekomen. Zoo zou ik hebben gehandeld en waarom zij dan niet? Misschien wacht zij in een andere zaal; ik besloot dus haar nogmaals te roepen. Heel hard schreeuwde ik en luisterde aandachtig, maar ik hoorde niet het geringste geluid. De muren van mijn kamer kaatsten alles terug en mijn roepen werd daardoor gesmoord. Toen was ik niet meer te houden, ik werd woest, sprong van mijn rustbed en schopte tegen de muren, maar ook dat hielp mij niets, want ik hoorde niet anders dan een doffe klap, waarover ik mij verwonderde. Waren dit geen muren? Waren ze met stof behangen? Ik betastte ze en voelde dat het geen steenen muren waren. Van de eene verwondering viel ik in de andere, alles was hier vreemd, griezelig en geheimzinnig. Daarna

wandelde ik wat heen en weer en zocht naar den ingang, maar ook dien kon ik niet vinden. Vervloekt, waar ben ik, wie heeft mij opgesloten? Ik zit als een vogel in een kooitje gevangen. Dat maakte mij nog ellendiger. Ik zou alles kort en klein hebben geslagen, als ik het maar had gekund, maar er was niets waarop ik mijn woede kon koelen. Alles was kaal en mistig. Als het eerst maar dag werd, dacht ik, dan zullen ze wel tot mij komen. Eens dacht ik stemmen te hooren; zouden daar buiten menschen zijn? Ik begon weer aan mijn kleeren te trekken, doch doodmoe van inspanning moest ik het opgeven. Alles was geheimzinnig, onwerkelijk, onnatuurlijk. De kamer, waarin ik mij bevond, deugde niet, mijn pak kon ik niet uittrekken, er was geen licht en de muren hadden geen uitgang. Plotseling kreeg ik een andere gedachte. Ik was in een gekkenhuis, ja, ik was gek, werkelijk gek. De koorts en spanning hadden mij krankzinnig gemaakt en dat, wat ik aan had, was een dwangbuis. Geen wonder dat mijn vrouw niet bij mij was, maar ze zou spoedig komen en mij bezoeken. Dan zou ze zien dat ik niet gek was. Al mijn leed was dan geleden en ik kon weer naar huis gaan. Zij hadden mij moeten opsluiten, want ik was wild en woest en nog was ik niet rustig. Houd je nu kalm en rustig, Gerhard, anders zullen ze denken dat je nog niet beter bent en je wilt hier immers uit, ver weg van al dat geheimzinnige? Zoo bracht ik mijzelf tot rust, maar voor hoe lang? Weldra begon ik weer te denken; ik voelde dat ik mij met iets onnatuurlijks tevreden stelde, want een dwangbuis was anders. Dit, wat ik aan had, was mijn pak, waarmede ik ging begraven. Ik begon opnieuw en zou op deze wijze jaar in jaar uit zijn doorgegaan, als er geen hulp was gekomen, die mij van mijn vreemde omgeving en toestand had overtuigd. Zoo komt de mensch, die aardsch leeft, voelt en denkt, in de eeuwigheid aan.

Aan jou en aan het spiritualisme dacht ik niet en datgene waar je aan denkt, neemt je geheel in beslag, zoodat je er in opgaat en geen andere gedachten tot je kunnen doordringen.

Ik leefde in den geest, maar ik dacht als op aarde. Het hield mij gevangen, het was mijn leven en ik zat zoodoende in mijn eigen kluis en kon niet anders denken. Ik voelde mij hopeloos ongelukkig en dacht, dat er voor mij geen redding meer mogelijk was. Er was zooveel wat ik niet begreep en dat was veranderd, maar wat? Alles was veranderd, alleen ik niet, ik was dezelfde gebleven, dezelfde als op aarde. Maar dat was mij onbekend en ik kon daar ook niet aan denken, omdat ik niet beter wist."

Ik word van mijn aardschen dood overtuigd.

„Voel je de verschrikking van dezen toestand, Jozef? Kon het anders? Waanzinnig van angst door de vreemde verschijnselen, legde ik mij neder om uit te rusten. Ik kon me niet meer op één punt concentreeren. Plotseling dacht ik meer licht te zien. Nu zullen ze spoedig tot mij komen. Hoe verbaasd was ik, toen op hetzelfde oogenblik een deur open ging, die ik niet gezien had en een mensch binnentrad. Verwonderd keek ik naar den man, die daar voor mij stond. Het was een krachtig jong wezen met een manlijk schoon gelaat, zoodat ik dacht een wonder te zien. Eindelijk zag ik dan een mensch. Hij zag mij lang aan, glimlachte mij toe en zeide: „Broeder der aarde," en bleef mij aankijken. Wat beteekent dat, dacht ik? „Broeder de aarde," herhaalde ik in gedachten. „Broeder der aarde," herhaalde hij, „zie mij niet zoo verschrikt aan. Is het zoo vreemd een mensch te zien?" Die man maakte mij nog zenuwachtiger dan ik reeds was en ik vroeg hem: „Maar wat beteekent dat?"

„Dat zal ik u duidelijk maken, maar eerst rustig zijn en luisteren. U wilt weten waar u zich bevindt?"

„Ja, gaarne," antwoordde ik, „maar wie bent u? Zeg mij waar ik ben. In een gekkenhuis?" liet ik er op volgen. „Hoe kom ik aan die kleeren? Waarom leggen ze mij met kleeren aan te bed? Waarom geen licht? Waarom zag ik dien uitgang niet? Waarom alles zoo geheimzinnig?"

Hij bleef mij aankijken en glimlachend zeide hij: „Op al die

vragen zal ik u antwoorden. Wie ik ben en wat ik moet, zal u spoedig duidelijk worden. Ik heb u vreemde dingen te vertellen."
„Vreemde dingen, zeg je? Is alles dan nog niet vreemd genoeg?"
Hij zag mij aan en ik voelde dat het een goed mensch was.
„U bent op aarde gestorven."
„Wat zeg je?"
„Gestorven," herhaalde hij en bleef mij aankijken. „U leeft thans in de eeuwigheid en ik ben gekomen om u daarvan te overtuigen."
In de eeuwigheid? dacht ik. Maar dat kan immers niet, dan was ik dood en ik leef toch? Ik had medelijden met hem en een verschrikkelijk vermoeden kwam in mij op. Hij is een krankzinnige! Zie je wel, ik heb goed gevoeld, ik leef tusschen gekken. Eén van die gekken komt mij bezoeken. Ik schaterde het uit, hoe droevig alles ook was. Toen werd ik weer ernstig, want zijn blik doorboorde mij en smoorde mijn lachen. Ik dacht aan mijn eigen toestand en vroeg: „Weet je dat ik nog niet beter ben, dat ik heel ernstig ziek ben geweest? Wil je bij al die ellende nog meer brengen? Zie je den ernst van mijn toestand niet in, dat je alles nog vreemder wilt maken? Ik voelde mij juist wat beter en nu kom je met een verhaal van dood en broeder der aarde? Kom, wees eens eerlijk, wat is dat voor nonsens? Ben je hier al lang? Is dat je vermaak?"
Mijn bezoeker antwoordde niet en bleef mij aankijken. Ik zag naar hem op en keek in twee oogen die mij liefdevol aanzagen.
„Luister, broeder! Ik raad u in uw eigen belang aan, te aanvaarden, dat u op aarde bent gestorven. We komen anders niet verder en dan zal ik u voor eenigen tijd moeten verlaten. Dan bent u weer alleen en zult u in uw vorigen toestand terugvallen. Wilt u dat ik heenga?"
„Neen, neen, laat mij niet meer alleen."
„Het is dus in uw eigen belang naar mij te luisteren. Ik ben niet gek, zooals u denkt, ik ben gekomen om u te helpen."

Wat was dat? Hij sprak mijn gedachten uit? Toch zag ik niets bijzonders aan hem en hij ging rustig verder.
„Ik moet weer opnieuw beginnen, dus luister: U bent op aarde gestorven en leeft thans in den geest." Hij zag mij aan als verwachtte hij, dat ik weer zou gaan spreken, maar ik had mij voorgenomen hem eerst te laten uitspreken. „U bent niet in een ziekenhuis, noch krankzinnig en die aardsche kleeren zijn ook niet van rubber. Daar dacht u toch aan, is het niet?"
Wist de man waaraan ik dacht? Mijn eigen gedachten, hoe komt hij daaraan? Hoe is dat mogelijk?
„U dacht," ging hij verder, alsof hem dat alles niet aanging, „dat ik een gek was, een krankzinnige, maar ik zal u daarvan het tegendeel bewijzen." Ik wist met mijn figuur geen raad, kon niet meer denken en was vreeselijk geschrokken. Hij ging echter rustig en kalm verder. „Nogmaals, uw kleeren zijn niet van rubber," daarbij lachte hij hartelijk, wat mij goed deed na zooveel inspanning en ellende, die ik in dien korten tijd had beleefd. Zijn glimlach verrichtte wonderen. Het beurde mij op en in mij kwam een vonk van licht, zoodat ver van mij lag die narigheid, die ik toch nog zoo kort geleden had gevoeld.
„Spreek ik als een krankzinnige?" vroeg hij mij weer.
„Neen," zeide ik en werd zeer onderdanig, „dat niet. Maar wat beteekent dit alles?"
„Luisteren," zeide hij, „meer behoeft u op dit oogenblik niet te doen. Uw gedachten zijn op uw aardsche leven ingesteld en daardoor kunt u zich van al die kwellingen, van alles, versta mij goed, wat tot de aarde behoort, niet losmaken. Ik vraag u dus, dit voor een oogenblik te aanvaarden. Wanneer de mensch op aarde sterft, gaat hij in dit leven over. U leeft dus in de eeuwigheid, maar aan sterven heeft u nog niet gedacht."
„Hoe zou ik dat kunnen," onderbrak ik hem, „ik leef."
„Juist, u leeft en toch bent u gestorven. Heeft u op aarde nooit van een eeuwig voortleven hooren spreken?"

Ik meende door den grond te zinken, want nu dacht ik ineens aan jou, Jozef, doch ik zeide niets.
„Ik lees in uwe gedachten," ging hij verder, „dat men u van een eeuwig voortleven heeft verteld, maar waar u den spot mee dreef."
Een korte stilte; ik zag naar hem op en het was het peilen van ziel tot ziel, zoodat gedachten ineen vloeiden. Hoe kwam deze man aan al die waarheid? Wie was hij? Een mensch, maar wat voor een mensch! Ik kon geen woord spreken, van angst kromp ik ineen, want ik zag mijzelf op aarde, hoorde mij tot jou spreken en voelde mijn eigen sarcasme. Het deed me pijn, mijn hart klopte in mijn keel.
„U ziet," ging hij verder, alsof het de doodeenvoudigste zaak was, „dat ik alles van uw leven op aarde weet. Ik zal u nog meer vertellen, maar blijf rustig en tracht mij te begrijpen. Daardoor zal het voor u duidelijk worden, dat ik geen krankzinnige ben en dat ik u de waarheid, niets dan de heilige waarheid tracht duidelijk te maken. Men heeft u van een voortleven verteld en toch kon u dit niet aanvaarden, doch luister nu goed: Om in dit leven te kunnen overgaan moet men de krachten, die daar voor noodig zijn, bezitten. Dat is, u geestelijk kunnen instellen op het leven, waarin u thans leeft. Maar wij weten dat u aardsch denkt en voelt, ja niet eens weet, dat u op aarde bent gestorven. Hoe zoudt u zich een denkbeeld van uw eeuwige afstemming kunnen vormen? Dat is immers niet mogelijk! U leeft nu in de eeuwigheid, het stoflichaam hebt u afgelegd. De kleeren die u thans draagt, hebben geen bestaan en zijn onwerkelijk, onnatuurlijk aan deze zijde. U leeft dus in een onnatuurlijken toestand, omdat u de geestelijke krachten voor deze afstemming, voor dit leven dus, niet bezit. Die krachten moet u zich eigen maken en daarbij zal ik u helpen en steunen, totdat wij zoover zijn gekomen. En het is toch eenvoudig wanneer ik u zeg, dat ons leven een leven in gedachten is; zooals gij u de dingen denkt, trekt gij ze aan en in dien toestand gaat gij over. Alles zal dus zijn, zooals u zelf wilt en voelt. Wan-

neer ik denk aan aardsche kleeren, aan iets wat ik op aarde heb gedragen, dan kan ik mij in dat gewaad kleeden, omdat mijn concentratie daarop is ingesteld. Ik ga dus dan in dien toestand over. Doch dit alles zult u leeren, maar ik moet u hiervan overtuigen, opdat gij een beeld ontvangt, hoe uw leven thans is. Is het mogelijk om op aarde van een ander mensch alles te weten?"

„Neen, dat kan niet, die menschen heb ik nog niet ontmoet."

„Wij echter kunnen dat. Denkt u maar aan iets en ik zal u zeggen waaraan gij denkt."

Ja, wat nu? Ik dacht aan ons gesprek op het kerkhof; dat hield mij het meeste bezig en dacht, daar zul je niets van weten, maar hoe verwonderd was ik, toen hij zeide: „Toen u op dat kerkhof was en u van ons leven werd verteld, dacht u met duivelswerk te doen te hebben."

„Houd op," dacht ik, „ben je zelf een duivel?"

„Ons leven, ik zeide het u zooeven, is een leven in gedachten. Ik ga in uw leven over en weet alles van uw leven af. Voorwaar ik ben geen duivel, maar uw broeder in den geest en wanneer u ernstig wilt, zult u snelle vorderingen maken. Toen men u van het spiritualisme vertelde, heeft het uw leven verbitterd. Daarna werd u ziek en op uw sterfbed zag u schimmen. Toen uw einde naderde, werden die schimmen duidelijker voor u, zoodat gij ze als menschelijke gedaanten kon aanschouwen. Ze bewogen zich om u heen, wat uw einde beteekende en op dat oogenblik bent u op aarde gestorven. Toen dacht u te vallen, steeds dieper en dieper viel u. Daarna ging uw aardsche leven aan u voorbij tot aan het oogenblik van sterven en kwam u in een bewusteloozen toestand. Daarin heeft men u naar hier gebracht en daaruit bent u reeds eenige malen ontwaakt, dus wakker geworden en weer in slaap gevallen."

„Hoe komt u aan dit alles? Het is zooals u zegt, ik heb dat beleefd, maar hoe komt u daaraan?"

„Ik zeide u zooeven en houd dit nu goed vast, vergeet het nu niet meer, of ik moet daar telkens en telkens weer op terug-

keeren, dat ik in uw leven kan lezen. Daardoor beleef ik wat u heeft beleefd en wat op aarde geschiedde. Ik zal u nog andere bewijzen geven, dat ik alles van uw leven weet. U was koetsier!"

„Ook dat weet u?"

„Ja, ik zeide toch, dat ik alles van uw leven weet. Voor mij kunt u niets verbergen en voor niemand, die deze krachten bezit."

Ik boog mijn hoofd diep voor zooveel kracht en wijsheid.

Hij vervolgde: „Ik wil dus trachten u van uw eigen toestand, die u onbekend is, te overtuigen. Maar alles ligt aan u zelf, u heeft uw eigen geluk en uw leven in handen, zoo ook uw ellende. Wanneer u anders wilt gaan denken en dan in de eerste plaats, dat u op aarde bent gestorven, dan zullen wij spoedig verder komen. Kunt u dat niet, dan zullen al die aardsche verschijnselen terugkeeren en uw leven aan deze zijde tot een hel maken. Uw vrouw leeft nog op aarde en zal dus niet tot u komen en u niet kunnen bezoeken."

„Weet u dat ook?"

„Nogmaals, ik weet alles; wij, mijn lieve vriend, weten aan deze zijde alles van het leven dat in deze sfeer binnentreedt."

Dan heeft Jozef toch gelijk gehad, dacht ik. Maar ik was nog niet uitgedacht, toen hij reeds zeide: „Ja, uw broeder op aarde sprak de waarheid!"

Ik begreep nu, dat de man alles van mij wist en het goede met mij voor had. Ik voelde ontzag voor zijn wijsheid, al begreep ik er niets van. Het was mij opgevallen, dat hij in alles beleefd gebleven was. Toch kon ik niet aanvaarden, dat ik op aarde was gestorven; zou hij die kunsten niet geleerd kunnen hebben? Gekken vertellen de griezeligste dingen; ze geloofden dan zelf, dat het de waarheid was. Maar hoe verbaasd was ik toen hij zeide: „Nu valt u weer terug in uw vorigen toestand en dat is de bedoeling niet; zoo komen wij niet verder. Ik heb die „kunsten" in werkelijkheid geleerd en ook gij zult ze te leeren hebben, of ge blijft een levende doode."

Ik voelde me nietig en klein worden, daar hij alles bleek te weten.
„Maar ik weet," vervolgde hij, „dat het zeer moeilijk is, om uw aardsche leven ineens af te leggen; daar is tijd voor noodig. Doch u moet aanvaarden, dat u op aarde bent gestorven, anders blijft u in een kringetje rondloopen."
Ik nam mij voor, te doen wat hij zeide en te aanvaarden, maar zeide: „Laat mij echter in vredesnaam niet meer alleen."
„Ik zal u niet meer alleen laten, slechts dan, wanneer dit noodzakelijk is. U bent niet zoo ruw als u schijnt en wilt zijn. Ook dit moet u trachten af te leeren. Hoe reiner de mensch denkt, zooveel te schooner is zijn omgeving aan deze zijde. U bevindt u dus in het land aan gene zijde, wat wij de sferen noemen. De sfeer, waar u bent, is de eerste bestaanssfeer in den geest, m.a.w. zij, die hier leven, hebben nog geen geestelijk bezit. In deze sfeer en in alle andere leven millioenen menschen tezamen. Straks zult u hen zien, zoodra de tijd daarvoor gekomen is en u in deze sfeer bent overgegaan. Eerder is het niet mogelijk, want u moet eerst tot u zelf komen. En wanneer u wilt aanvaarden, zullen we spoedig zoo ver zijn. Denk vooral hieraan, dat alles, wat ik zal zeggen, mij heilige ernst is. Wij spotten niet met het leven; daarvoor is het te ernstig. Hoe ons leven is zult gij spoedig weten. Het is anders dan op aarde, maar in uw gevoel bent u dezelfde gebleven. U ziet dat u leeft en eeuwig zult blijven leven. Geleidelijk zult u dit leven leeren kennen en u eigen maken. Het overgaan en binnentreden in deze sfeer, te voelen dat gij eeuwig leeft, dat alles zult u nog niet kunnen, doch straks zal het u duidelijk worden. Eerst heb ik u echter nog andere dingen te vertellen en gij zult groote oogen opzetten, wanneer ik u zeg, dat gij volgens aardschen tijd drie weken hebt geslapen."
„Drie weken geslapen, zegt u?"
„Drie volle weken."
„Het is niet te gelooven."

„Er zijn er, die maanden achtereen slapen en eerst dan ontwaken, om daarna opnieuw, zooals u, in slaap te vallen."
„Beleven dan al die menschen hetzelfde als ik?"
„Neen, voor een ieder is het binnentreden, het ontwaken en de overtuiging van dit leven anders, dus persoonlijk. Het leven, waarin gij u bevindt, is een afstemming in den geest, waarvan gij nog niets begrijpt. Doch ook dat zal komen. Den één voeren wij zoo spoedig mogelijk naar de aarde terug en een ander kan men deze bewijzen niet geven. Wij kunnen hen overtuigen, maar moeten handelen naar de innerlijke krachten, die zij bezitten. Nogmaals, drie weken hebt gij geslapen en die slaap is u door niemand opgelegd. Dit is dus uw eigen innerlijke toestand. Uw afstemming op dit leven is stoffelijk, gij leefde aards en leeft en voelt thans in het leven van den geest. Ik zie, zooals ik u reeds zeide, in uw leven en omdat mijn eigen leven zoo is geweest, kan ik u helpen. Wij allen, die hier leven, waren eens op aarde en zijn daar gestorven. Toen ik dit leven binnentrad, heb ik langer geslapen dan u; laat dit u dus geruststellen. Er zijn menschen, die er maanden en jaren voor noodig hebben, voordat zij kunnen ontwaken. Hun leven is op aarde verwoest, doch zij hebben zichzelf daarin gebracht. Niemand heeft hun die straf opgelegd. God straft geen kind en geen kind Gods gaat verloren."
„Merkwaardig," zeide ik.
„Als u ooit iets natuurlijks hebt beleefd, dan is dit gebeuren het natuurlijkste van alles. Ik ben dus bij u gekomen om u van uw eigen leven te overtuigen en het eeuwige aan u duidelijk te maken. U zult dus moeten ontwaken en dat ontwaken is het aanpassen, het overgaan, het in bezit nemen van deze sfeer."
„Ik zal alles doen," zeide ik, „om mij aan te passen."
„Dank u," zeide de broeder, en ik voelde, dat hij het goed met mij meende. Toen vervolgde hij: „Nu gaan we reeds vooruit; dien weg moet u blijven gaan. In de eerste plaats moet gij u kunnen beheerschen."

„Ja," zeide ik, „ik zal mij rustig houden. Mag ik nu opstaan, ik voel mij zoo heerlijk?"
„U kunt het probeeren."
Probeeren, dacht ik; zou ik niet kunnen loopen; ik had toch reeds geloopen! Ik maakte mij gereed om op te staan, maar ik had nog geen voet van den grond, of een duizeling overviel mij en ik voelde mijn keel weer opzetten en de koorts terugkeeren. Verschrikkelijk, dacht ik, wat zal er nu weer gebeuren, was ik nog niet genezen? Ik had een ontzettende pijn en om al die narigheid vloekte ik innerlijk. Zou ik dan niet beter worden?
De broeder zag mij aan en zeide: „Vloek niet, gij vervloekt u zelf, gij vervloekt uw eigen leven. Als dat de menschen maar eens wilden weten en aanvaarden. Gij vervloekt God, want uw leven is goddelijk. Gij vervloekt uw eeuwige afstemming."
Ik schrok, hij had mij immers niet hooren vloeken, maar ik was vergeten, dat de man alles wist.
„Heb een weinig eerbied voor uw eigen leven. Zoo is de mensch en die gedachten zijn aardsch en stoffelijk. Zoo vervloekt u de rust des geestes en het leven — en al dat leven is God. Gij vervloekt dus uw goddelijken Vader en dat is verkeerd, mijn vriend. Ik zou uren kunnen doorgaan, om u het verkeerde hiervan duidelijk te maken, doch laat dit voldoende zijn. Zooals gij ziet, kunt gij u nog steeds niet op eigen krachten voortbewegen."
„Maar ik deed het toch, toen ik alleen was; ik wandelde hier heen en weer en voelde niets."
De broeder glimlachte en zeide: „Dat alles deed gij op mijn krachten."
„Op uw krachten?" vroeg ik verwonderd. Hoe kan dat? Ik op zijn krachten leven en bewegen, maar verder kwam ik niet, want het was voor mij een raadsel.
„U leeft op mijn kracht en wil en hebt nog geen bezit. Ik zeide u toch, dat gij u dit alles nog eigen moet maken. Nog bent u van uw aardsche leven en gedachtengang niet bevrijd.

In gedachten leeft gij nog steeds op aarde en daardoor voelt gij u ziek en zullen die kwellingen steeds terugkeeren. Toen u alleen was, heb ik u op afstand geholpen. Ook die krachten zult gij leeren kennen. Van het oogenblik dat u hier binnentrad af, heb ik mij met u verbonden en ik zal voortdurend met u verbonden blijven, totdat gij die krachten bezit. U voelt wel, dat ons leven zoo heel anders is dan dat op aarde. U leeft in den geest en geestelijke krachten zijn u nog onbekend. Ik heb u dit alles reeds verteld, doch het dringt niet tot u door. Denken, steeds denken, lieve vriend, wij zullen er anders niet komen, maar dan moet gij meer natuurlijk denken. Natuurlijk denken doet u hierin overgaan. Ik heb zooeven mijn krachten en wil teruggetrokken, daardoor viel u in uw eigen leven terug. U voelde niets, nietwaar?"

„Neen, ik voelde mij zeer goed."

„Maar dat waren mijn krachten, ik zal het u bewijzen."

Plotseling dacht ik van dorst te zullen omkomen en vroeg aan den broeder om drinken. Hij glimlachte echter en zeide: „Ik zal u een geestelijken drank doen toekomen." Er volgde nu een klein oponthoud en ik wachtte af wat zou geschieden. Daarna vroeg hij: „Hebt gij nog dorst?"

„Neen, ik voel mij van die kwelling bevrijd."

„Wilt gij weten waarom u daarvan bevrijd bent?"

„Gaarne."

„Luister dan goed: Ik legde u in mijn gedachten en concentreerde mij op dat, wat zich als dorst liet gevoelen. Gij voelde het; het kwam in u en toch zijn het slechts gedachten van mijn wil en concentratie. Honger, dorst en vele andere gevoelens, welke gij nog hebt af te leggen, zou ik in u kunnen wakker roepen. Doch ik wil u hierdoor slechts aantoonen, dat gij in de eerste plaats niet ziek bent, niet ziek behoeft te zijn, in de tweede plaats geen honger en dorst behoeft te lijden en ten derde, dat het niets anders zijn dan aardsche gedachten, omdat gij nog stoffelijk denkt en voelt. Het is dus uw gevoel dat vraagt, omdat gij de geestelijke afstemming nog niet bezit. Wij hier kennen geen ziekten, honger of dorst;

niets van alles, wat het menschelijk lichaam op aarde noodig heeft om te kunnen leven. Dat in stand houden van uw stoffelijken toestand kan dus in dit leven leed en smart, zelfs uw ondergang beteekenen. U ziet daardoor, dat ons leven niet zoo eenvoudig is en dat u op aarde in een onnatuurlijken toestand leefde. Wij hebben dat leven afgelegd en toch voelt gij uw hart kloppen, ja, zelfs in uw lichaam stroomt bloed, maar van geestelijke substantie. Dat alles zult u te leeren hebben. Schrede voor schrede volgen wij het pad van geestelijke ontwikkeling. Wanneer u aan een ander costuum zoudt kunnen denken, dan viel dit, wat u draagt, van u af, maar ook dat kunt gij nog niet. U mag het wel eens probeeren."

Ik deed, wat de broeder mij vroeg en zag dat mijn zwart pak verkleurde; verder kon ik het echter niet brengen.

„Uw concentratie is nog niet sterk genoeg, maar zoo zullen al die andere toestanden, zooals ook uw ziekte, verdwijnen, zoodra gij u op dit leven kunt instellen. Uw concentratie vloeit nu uiteen en gij zult één bewustzijnstoestand aanvaarden, zonder daarbij uw wil te laten werken zooals gij ook op aarde het meest in één bewustzijn vertoefde. Het zal u dus duidelijk zijn, dat hier niets te verbergen is. Ik raad u nu aan, steeds aan mij te denken, want door aan mij te denken, gaat gij u op mij afstemmen en zal alles gemakkelijker voor u worden. Tevens kan ik u dan beter bereiken om u te helpen, deze krachten eigen te maken. Nadat ik mij dus in het begin van uw aankomst op u instelde, verdwenen pijnen en dorst, koorts en alle andere verschijnselen en kon u zich bewegen. Nu voelt u die ziekte opnieuw, omdat ik mij heb teruggetrokken. Daarom is het binnentreden de moeilijkste tijd voor allen, die van de aarde hier aankomen. Hen van hun eeuwig leven te overtuigen, u ziet het, dat is niet zoo eenvoudig. U leeft nu in uw eigen afstemming en dat is uwe omgeving, uw huis, uw kamer en uw licht aan deze zijde. U trachtte licht te maken, doch u kon den schakelaar niet vinden."

„Neen," zeide ik en voelde me als gebroken. Hier wist men alles, wat mij telkens weer verwonderde.
„Dat is ook niet mogelijk, mijn vriend. Wij hebben licht en bezitten licht, naarmate wij ons innerlijk voelen. Uw huis is in een bolvormigen toestand opgetrokken en waarom dat zoo is, kan ik u nu in zijn geheel nog niet duidelijk maken, omdat gij het niet kunt begrijpen. Maar weet, dat het uw innerlijk leven is, zooals u denkt en voelt en liefde bezit. Liefde, mijn broeder, liefde te bezitten, is licht en geluk aan deze zijde. Wanneer ik u zeg, dat hier menschen leven, die de prachtigste tempels en gebouwen bezitten en deze hun geestelijke woning mogen noemen, dan voelt gij wel hoe ver wij hiervan nog verwijderd zijn. Naar uw liefde, uw afstemming, is dus dit, wat u waarneemt, uw geestelijk licht. U trachtte den uitgang te vinden, maar er was geen opening en gij voelde u in een kooi opgesloten. Toch trad ik binnen. Er was dus wel een opening; anders was het niet mogelijk geweest."
Mijn hart klopte in mijn keel; ik kon geen woorden vinden. De broeder trad op mij toe, legde zijn fraaie hand op mijn schouder, waardoor ik een heerlijke kracht in mij voelde komen en zeide met zachte liefdevolle stem: „Uw leven op aarde was niet geestelijk en toch waart gij geen slecht mensch. Gij wilde het geestelijke leven niet, want het was te moeilijk. Aards te leven, stoffelijk te voelen, dat kost geen strijd. Gij leefde uw leven en voelde niets van dat groote en machtige leven, dat u doorstroomde, dat men den cosmos noemt en waar u een deeltje van bent. Dat leven is God en wij menschen hebben de goddelijke afstemming en kunnen dus zijn, zooals dat groote en machtige leven is. Wij zijn echter nog ver daarvan verwijderd, maar voelen toch reeds iets van al die krachten en wetten, wat Gods wetten en krachten zijn en wij voeren een leven, naar gelang wij het innerlijk voelen. U voelt aards, vele anderen voelen dierlijk en grof-stoffelijk, maar allen bouwen zich een woning. Dit is nu de verklaring, hoe een geestelijke woning is opgetrokken. Wie zich goddelijk voelt, bouwt een tempel als het heelal, maar wie stoffelijk

voelt, vindt na zijn aardschen dood zijne woning zooals hij zich als mensch op aarde voelde, in een stoffelijke, maar toch geestelijke afstemming. Kunt u mij begrijpen?"
„Ja," zeide ik, „hoe machtig is alles!"
„Luister nu verder. Ik liet u dit alles aanvoelen, omdat ik mij met u verbond; ik trok u in mijn eigen levensafstemming, anders was het u niet mogelijk, dit te kunnen aanvoelen. Nu vraag ik u, waarom kon u den uitgang niet vinden en kon ik, niettegenstaande er geen opening was, toch binnentreden? Die uitgang was voor u niet zichtbaar, omdat gij u niet innerlijk voor dit leven hebt geopend. U heeft u dus zelf afgesloten; geestelijk sloot gij u in een kooi en u wilde dit, omdat u niet geestelijk wilde leven. Is u dit alles duidelijk?"
„Ik voel het, broeder, maar kan het in woorden niet uitdrukken."
„Over uwe kleeren behoef ik thans niet te spreken, dat heb ik u reeds verteld. Doch eerst later zal u alles duidelijk worden en zult gij uw eigen geestelijke woning begrijpen. Uw omgeving zal veranderen, wanneer u innerlijk tracht dit leven te leeren kennen. Nu ga ik heen en verlaat u voor een oogenblik, maar zal terugkeeren, als u denkt mij noodig te hebben."
De broeder ging heen. Ik was weer alleen met duizend gedachten, angstig, alleen te moeten zijn. Een „mensch" had ik leeren kennen. Toen begon ik te denken. De eene gedachte volgde op de andere. Enkele brachten mij terug naar de aarde en, was ik daar uitgedacht, dan keerde ik in dit leven terug, om mij dan op het laatst niets meer te kunnen herinneren. Het was een chaos van gedachten, die door mijn vermoeid brein dwarrelden; mijn hoofd barstte van inspanning. Gedachten over mijn huis, kleeren, het heelal en al die geestelijke afstemmingen vloeiden dooreen; ook voelde ik de koorts en de pijnen weer terugkeeren. Toch wilde ik kalm blijven, maar nog was ik niet overtuigd van het leven, waarin ik leefde. Kon dat zoo zijn, was dat mogelijk? Kon ik zoo maar ineens in een ander leven, dat mij geheel onbekend was, waarvan ik niets begreep, noch voelde, zooals hij zeide, over-

stappen? Zou ik dat hebben gekund, Jozef? Geen mensch der aarde, die hier binnentreedt, ook al hebben zij een andere afstemming dan ik, zal dat kunnen! O, ik dacht, hoe moeilijk zullen alle menschen het hebben, wanneer zij van een geestelijk leven niets afweten! Kan een mensch, vraag ik je nogmaals, ineens in dat groote onbekende binnengaan? Jij zult mij begrijpen. Op aarde geloofde ik er niet aan, mijn leven was aardsch en er was in mij niets, wat eenig bezit beteekende. De krachten daartoe bezit ik niet, zooals de broeder zeide. Ik moest het leven in den geest kennen, om mij aan mijn nieuwe omgeving te kunnen aanpassen. Het was een nieuwe, voor mij onbekende wereld. Een wereld van geheimen, maar natuurlijk en werkelijk. Ik was onnatuurlijk en onwerkelijk en, omdat ik onnatuurlijk was, spotte ik met mijn eigen leven, vervloekte mijzelf en sloot mij af, zoodat ik blind, geestelijk blind was en geen uitgang zag, of kon vinden. Om mij heen was het mistig en in mij brandde geen licht; ik was nog wel ver van die hooge afstemming verwijderd. Ik zag mijzelf in een doolhof van menschelijke ontwikkeling geplaatst. Ik moest een uitgang zien te vinden, maar hoe? Ik was dood en toch in leven. Ik leefde, maar was een levend doode! Zeer stellig voelde ik, dat het niet aanvaarden van alles wat mij was medegedeeld mij noodlottig zou worden. Het was alsof ik voor een hoogen berg stond en daar overheen moest, om aan de andere zijde het licht te zien. Dan eerst zou ik het leven in al zijn schoonheid en mogelijkheden zien. De broeder bezat de kunst om in mij af te dalen en dat afdalen wilde ik leeren en nog vele andere dingen meer. Dat was het bezit, zoo dacht ik, waarop hij doelde. Hij zou mij helpen om mijn weg uit al die onnatuurlijke wegen te vinden. De weg, dien ik op aarde bewandelde, was de verkeerde. In den broeder zag ik het licht, waarmede ik in deze duisternis mijn pad kon verlichten. Maar ik moest hem volgen en dat wilde ik, maar ik voelde tevens dat ik het nog niet kon. Hoe ik ook dacht en mij inspande, ik kon geen zijner uitleggingen en verklaringen vasthouden, zoodat ik in

de vreeselijkste veronderstellingen verviel, waarna ik het geheel opgaf. Erg vreemd was „de broeder", zooals hij zichzelf noemde. Maar om en in hem lag een kracht zoo natuurlijk, als ik nog nooit had gekend. Mijn gedachte, dat hij een waanzinnige was, moest ik terugnemen. Kwam hij maar weer bij mij, want ik zou die onbekende grootheid voor niets willen missen. Ik had hulp noodig, veel, heel veel hulp. Ik dacht aan hem en aan de woorden, die hij tot mij had gesproken, maar begreep er niets meer van. Terwijl ik zoo aan hem lag te denken, ging plotseling de deur open en trad hij binnen. Nu zag ik de deur. Zou ze open blijven? Ik schrikte, omdat hij weer zoo plotseling voor mij stond.
„Hebt u mij geroepen?"
„Dat weet ik niet," zeide ik, „ik dacht aan u."
„Zoo te denken doet u met mij reeds verbinden. Hoe maakt u het? Wat beter?"
„Ik voel mij heerlijk," zeide ik.
„U ziet, dat wij reeds vorderingen maken."
Wonderen zijn het, dacht ik, die ik in dien korten tijd heb beleefd, waarop hij antwoordde: „Al die wonderen zult u leeren u eigen te maken," zoodat ik begreep, dat geen stille gedachte hier veilig was.

„Afbraak en Opbouw."

„Thans zal ik u van dit leven vertellen. Waar wij reeds over hebben gesproken, behoort tot het leven waarin gij zijt, dus het zijn geestelijke levenswaarheden. Ik heb u van afstemmingen gesproken en verteld, dat ieder mensch zijn eigen afstemming bezit. Verder, dat liefde licht is en aan deze zijde geluk beteekent. Doch ik keer nu in gedachten tot het leven op aarde terug, om u enkele van die afstemmingen duidelijk te maken. Daardoor krijgt gij een zuiver beeld van het heelal en het eeuwige leven. De mensch op aarde leeft in de voordierlijke tot de stoffelijke afstemming. U weet nu, dat afstemming sfeer beteekent en dat in die sferen menschen leven. Die levens of zielen dragen en voelen liefde en naar-

mate van die liefde vinden zij afstemming op dit leven. U bevindt zich nu in een toestand, die de grofstoffelijke afstemming is. Deze sfeer, zooals ik u reeds zeide, grenst aan de eerste geestelijke sfeer. De wezens nu, die de stoffelijke afstemming hebben bereikt, leven in de eerste, tweede en derde sfeer, om daarna de vierde sfeer binnen te treden, die de eerste gelukkige geestelijke afstemming is. Dan eerst zijn zij van aardsche gedachten bevrijd. Ik wil u dus duidelijk maken, dat gij u tusschen al die afstemmingen in bevindt en bezig bent u de eerste bestaanssfeer eigen te maken. Na de vierde sfeer volgt de vijfde, zesde en zevende, en al die sferen bezitten één cosmischen graad en wel den derde, welke de universeele afstemming is. Zooals ik zeide, leven in al die sferen menschen, menschen zooals u en ik, maar in een verhoogden toestand. Het leven op aarde dient om ons geestelijk te ontwikkelen en ons tot God te doen terugkeeren. Wij allen, die reeds hier zijn en op aarde leefden, hebben ons die krachten eigen moeten maken; ik bedoel: de overtuiging van ons eeuwig voortleven. Doch reeds op aarde had zulks moeten geschieden. Zij, die zich dus op aarde vergeten en het leven leiden, zooals het valt, vinden zich hier voor hun eigen leven geplaatst en moeten trachten zich er van vrij te maken. U zult dus begrijpen en kunnen aanvaarden, wanneer ik zeg, dat het geesteslichaam, het lichaam dat u thans bezit, het eeuwige is en dat dit lichaam het stofkleed droeg en leidde en dat uwe gevoelens zijn, zooals u op aarde voelde en er naar leefde. Dat maakte ik u alles duidelijk en tevens, dat u met uw aardsche gevoelsafstemming in het geestelijke leven bent binnengetreden. Ik liet u alleen, om over datgene, waarover ik met u heb gesproken, na te denken. Doch u kunt nog niet denken; geen mijner verklaringen kunt u vasthouden. U denkt steeds aan uw leven op aarde, keert in gedachten tot dat leven terug en dat is verkeerd. U kunt vergelijkingen maken, maar dan moet u van deze zijde beginnen. Houd nu hetgeen ik zooeven zeide goed vast, overdenk het steeds weer en maak vergelijkingen tusschen dit en uw aardsche leven. Dat is:

leer onderscheiden wat stoffelijk en wat geestelijk is. Dat is zeer moeilijk, maar daarbij zal ik u helpen. Ik werk op verschillende wijzen op u in en dat alles zal u helpen, om dit leven binnen te treden. U voelt toch wat ik bedoel? U leeft dus in het eeuwige leven, in een afstemming in den geest, maar die afstemming is stoffelijk en nu zullen wij tezamen die stoffelijke gevoelens trachten af te leggen, om ons de geestelijke eigen te maken. In u is nu rust, de geestelijke rust en kracht, die wij bezitten, omdat ik mijn concentratie en wil op u heb ingesteld. U leeft dus op mijn krachten en in dezen toestand wil ik u laten, zoodat alles rustig op u kan inwerken."

Stil en in mijzelf gekeerd zat ik te luisteren, maar ik kon mijn oogen niet open houden. Ik voelde mij weer slaperig worden en, hoe ik mij er ook tegen verzette, ik kon dien drang niet overwinnen. Nog voelde ik, dat liefdevolle handen zich naar mij uitstrekten en daarna wist ik nergens meer van. Ik droomde van mijn ouders, vrouw en kind, zag hen tezamen en hoorde mijn moeder tot mijn vrouw zeggen: „Kom kind, het leven gaat verder, je bent nog zoo jong en je hebt voor je kind te zorgen. God heeft het zoo gewild en hij is toch in het paradijs? Hij heeft het beter dan wij en daaraan is niets te veranderen. Wij moeten het overgeven." Daarna hoorde ik mijn vrouw zeggen: „Hij was nog zoo jong en dan zoo ineens." Ik zag, dat zij schreide en beiden waren bedroefd. Ook mij stemde het droevig. Hoe verlangde ik naar hen allen. In het paradijs was ik? Bij God? Bij God in het paradijs? Wie was God? God, die onbekende macht! Wat wist ik van God? Op aarde dacht ik aan God als alle menschen, aan een groote onbekende macht en omdat die kracht zoo groot en ver weg was, ging ik er niet dieper op in. Ik vond het zoo goed en deed geen moeite om dien God te leeren kennen; ik bad wel en ging ook naar de kerk, maar toch — ik wist het en voelde het in mij — bleef die God ver van mij verwijderd. Met deze gedachten werd ik wakker en vervolgde mijn gedachten. God, ja, wie was God? Zou die

onbekende grootheid weten, dat ik was gestorven? Dat ik geen bezit had, niet dood maar levend was? Wie wist wat God was en beteekende? In dien broeder dacht ik God te voelen, maar waarom ik dit zoo voelde wist ik niet. Was de man, die over mij waakte en die niet kwaad werd, iets of een deel van die Godheid? Vreemd, dat moeder over God sprak en dat mij dit zoo bezighield. Ja, ik moest God leeren kennen; anders kwam ik niet verder en ik wilde immers verder, naar die sferen, waar de broeder mij van verteld had. Ik was een deel van God, mijn leven was eeuwig, ik leefde in het universum en dat universum was ik. Zoo had de broeder het mij duidelijk gemaakt. Ik was dood, toch levend en vol geest. Begon ik dit al te voelen? Was ik op den goeden weg? Ik begon anders te denken dan op aarde. Daar was God voor velen een mensch en dat was niet waar, tenminste de broeder zeide het zoo. Hier was God het leven en leefde ik in God. Waren die wonderlijke krachten, die de broeder bezat, goddelijk? Was ik in die krachten opgenomen nu ik was gestorven? En op aarde dan? Was dit leven niet hetzelfde als op aarde? Ook dat herinnerde ik mij; daarvan had hij mij verteld. „Hij was nog zoo jong!" had mijn vrouw gezegd. Jong en dan dood! Was ik dood? Maar ik leefde toch? Hoe rijmde dat met elkander? Dood en leven, hierin lag de oplossing van mijn eigen probleem. God, leven en dood, die drie machtige verschijnselen, kon ik nog niet van elkander onderscheiden. Toch voelde ik, hoewel ik er niets van begreep, dat ik reeds meer wist en voelde dan zij op aarde. Voor hen was ik dood en alleen ik wist dat ik leefde. Ik was verder dan zij, ik leefde in die onbekende wereld waarvan zij niets wisten. Toch bleef de dood voor mij een raadsel, zooals God een raadsel voor mij was en ook het leven, waarin ik was, kon ik niet begrijpen. Maar ik ging voelen, dus was er hoop! Door mijn droom voelde ik iets van dat machtige en dit bracht mij in een anderen toestand. Ik leefde in het paradijs, had moeder gezegd, maar hoe was mijn paradijs? Moeder, dacht ik, wat weet u weinig van mijn paradijs. Ja,

dat zeiden de geestelijken, de kerk, haar godsdienst. Ik was bij God in het paradijs opgenomen. Maar in een kooi was ik opgesloten en dat was mijn paradijs. Ja, Moeder, ik leef. Voor hen was ik in het paradijs en toch schreiden zij en voelden dat ik dood was. Waarom schreien als ik leefde? O, menschen der aarde, vreemd zult gij opzien, als gij aan deze zijde uw paradijs vindt! Maar het is daar niet zooals u denkt. Ik was bij God, maar moest om mijn paradijs lachen, in al mijn ellende had ik pret om de vergelijking die ik maakte. Het was voor hen op aarde niet te gelooven, maar ik, ik leefde in de werkelijkheid. Mijn paradijs was een krot, waar geen uitgang in was en ik zat in dit eigen paradijs opgesloten en was aan handen en voeten gebonden. Toch was ik gelukkig, omdat ik voelde, dat ik mij op één punt kon concentreeren. Ik begon te voelen en te trachten, mijzelf uit dit paradijs te verlossen. Nog was ik in gedachten, of de deur ging open en de broeder trad binnen.

„Uitgerust? Heerlijk gedroomd en geslapen?"

Ik zag hem aan en in mijn blik lag mijn vraag: „Kan ik niet meer denken of droomen, zonder dat u het weet? Is hier dan niets, heelemaal niets te verbergen?"

„Niets, mijn waarde vriend, niets. God kent al zijn kinderen. God leeft in ons en in onze ziel ligt de goddelijke afstemming."

„Maar mijn denken heeft toch niets met God te maken?"

„Daarover wilde ik het juist hebben. Luister! Uw leven is God, het kan goddelijk zijn, dus u heeft met God te maken, ook wanneer u denkt."

„Omdat ik leef?"

„Juist, omdat u leeft. Ons leven en dat van millioenen wezens, die hier en op aarde en op alle andere planeten leven, al dat leven is God. Ik weet waarover u droomde en dacht. Als het voor mij mogelijk is alles van u te weten, hoe zullen dan die wezens zijn, waarvan ik u vertelde? Nogmaals, hoe zullen de krachten zijn van hen, die in de sferen van licht leven? Iets in u stemt zich af op dat machtige leven, dat God is.

Maar ieder mensch, elk leven ziet en voelt anders en duizenden weer zooals zij. Zooals u voelt, voelen dus millioenen menschen. Zooals ik voel, voelen anderen, zoo gaat het steeds en steeds hooger, totdat wij de Goddelijke afstemming hebben bereikt. Ieder leven voelt dus naarmate van de liefde, die het bezit. Liefde, ik zeide het u reeds, is licht en veel, heel veel licht te bezitten is geluk, is uw paradijs aan deze zijde."

De broeder zag mij aan en glimlachte en ik voelde waarom; omdat hij alles wist.

„Wij zijn dus allen op weg, om ons in den geest te ontwikkelen."

Ik dacht aan mijn droom, want ik kon het nog niet begrijpen en vroeg: „Ik hoorde moeder spreken over God en Zijn heiligen wil, maar hoe weet u, dat ik daarover dacht? Sprak moeder dan de waarheid?"

„Uw moeder sprak de waarheid, maar nu was het uw moeder niet; ik was het."

„U?"

„Ik, lieve vriend, niemand anders. Van te voren heb ik u toch gezegd, dat ik op verschillende wijzen op u zou inwerken. Ik stuurde mijne gedachten tot u, daar ik u een beeld van God wilde geven. Dit alles dient, om u van uwe aardsche gevoelens te verlossen."

Hier is niets veilig, dacht ik.

„Niets," zeide de broeder, „want dit is uw eeuwig leven. De krachten, die u bewondert, moet gij u eigen zien te maken en wanneer gij dit leven voelt, zoudt u geen ander willen bezitten."

„U bent een wonder," zeide ik.

„Eenzelfde wonder zult u worden. Is het niet heerlijk om deze krachten te bezitten? Zoudt u dat niet willen? Alles is dus weer 't gevolg van concentratie en sterken wil. U ziet, dat ik steeds met u blijf verbonden. Uwe niewsgierigheid wordt wakker, een glimp van licht straalt door al die duisternis, zoodat u spoedig uw geestelijk leven van het stoffe-

lijke kunt onderscheiden. Wanneer u mij in alles goed hebt begrepen, dan voelt u, dat ik u help denken, maar wanneer ik wil, kan ik ook uw denken vernietigen. U kunt dus alleen nog niet denken, zooals u dit behoort te doen. Uwe gedachten zijn aardsch, stoffelijk. Straks zal het u duidelijk worden, dat u van uw aankomst af, zoo ik reeds zeide, op mijn gedachten hebt gehandeld en geleefd."

Wat beteekent dit nu weer, dacht ik en zei: „Er blijft niets van mij over als u zoo doorgaat!"

„Integendeel, alles, doch dat alles is aardsch."

„Waar moet ik dan beginnen, ik ben dus niets?"

„Juist, nu zijn we er; u bent nog niets in den geest en daarom zal ik trachten uw innerlijk aardsch leven te vernietigen, om u in den geest te kunnen bereiken. Dus afbreken en opbouwen en daarom ontneem ik u alles, want dan eerst begint u te leven en treedt u dit leven binnen. Ik breek dus uw voetstuk door midden, maar ik laat u niet alleen en help u een ander leven, een nieuw voetstuk, op te bouwen en wel dat van den geest. Daarvoor in de plaats geef ik u ons leven, ons eeuwige leven en zoudt gij uw aardsche leven voor zooveel geluk niet willen ruilen? U kent ons leven nog niet, maar de krachten die in mij zijn en die u wonderlijk vindt, zult ook gij ontvangen. Dat leven, die concentratie zult gij u eigen maken."

Daar zat ik nu, ik was niets, een groote nul in de eeuwigheid. Op aarde dacht ik niet veel te zijn en toch voelde ik me daar reeds te veel om niets te zijn. Hoeveel moeten vele menschen, die op aarde leven, dan niet afleggen? Had ik, doodgewone koetsier, nog iets af te leggen? Ik was niets en toch was ik teveel in dit leven, toch had ik mij teveel van het aardsche leven eigen gemaakt en niets in den geest geleerd. Geestelijker had ik moeten leven. Bidden en naar de kerk loopen was niet voldoende; dat gaf geen geestelijk bezit. Godsdiensten hadden met dit leven niets uit te staan, omdat dit leven anders is.

„Juist," sprak de broeder, waardoor ik begreep, dat hij mij

in alles volgde, „wanneer gij op aarde wat meer geestelijk waart gaan leven, door liefde te geven aan alles wat leeft, zoudt u in de eerste sfeer zijn binnengetreden. U bent als een ruwe diamant, van buiten ruw maar van binnen straalt uw eeuwige afstemming. Door het leven te dienen, alleen door te dienen, zult u die sfeer bereiken. Zij, die in de eerste sfeer leven, hebben zich dit eigen gemaakt, ze staan op geestelijke bodem en zullen niet terugzinken. Doch daarvoor hebt u uw aardsche leven geheel af te leggen."

„Maar waar heb ik dit alles aan verdiend?"

„Een duidelijker vraag kunt u mij niet stellen, ga zoo verder. Luister, ik zal u zeggen waarom wij u helpen; dat is toch uw bedoeling, nietwaar? Wij, die hier leven, dus de broeders en zusters in den geest, zijn hier om u en alle anderen te helpen. Wij dienen het leven en door anderen te dienen zullen wij een nog hoogere sfeer bereiken. Rijk of arm, geleerd of niet geleerd, wij kennen hier geen onderscheid en allen worden geholpen. Wij hebben alles lief wat leeft en staan open voor het leven. Alles, wat ik dus voor een ander doe, doe ik voor mijzelf; het is de dienende liefde. Zoo is ons leven en dat is de mogelijkheid om vooruit te komen."

Ik boog mijn hoofd, Jozef. Alles, wat hij voor mij deed en mij vertelde, beteekende liefde. Waarlijk, zóó had ik op aarde geen menschen ontmoet. Zij zijn daar echter wel, zooals de broeder mij later vertelde.

„Er zullen moeilijke tijden komen," vervolgde de broeder, „en ik raad u daarom aan, u in alles te beheerschen. Denk kalm en rustig over alles na. Door na te denken gaat u de afstemming en de verbinding voelen, zooals dat voor u noodig is. Dan wordt dit leven u bewust en gaat het als bezit in u over, wijl gij thans geestelijk leeft. Voelt u wat ik bedoel?"

„Ja, ik begrijp u volkomen."

De broeder zag mij aan en zeide: „Gij zult opkijken van hetgeen ik u thans ga zeggen; laat het u echter niet ontmoedigen. Gij voelt mij, zegt u, maar dan moet ik u zeggen, dat

u dit door mijn krachten voelt, want u zoudt mij anders niet kunnen begrijpen. U staat nog steeds niet op eigen beenen, want op eigen krachten te kunnen leven beteekent wakker te zijn in deze wereld. U valt nog steeds in slaap; toch zult u telkens wakker worden, net zoolang totdat u de eerste sfeer hebt bereikt. Vele menschen op aarde denken liefde te bezitten, doch alles is eigenliefde en deze heeft aan deze zijde geen beteekenis."

„Hoe moeilijk is dit leven," zeide ik.

„Doch werkelijk en natuurlijk. In dit leven kunt gij u niet vergissen. Wanneer gij dit ernstig wilt, zal uwe omgeving veranderen en zullen u de schatten des geestes worden toegeworpen. Dan nog dit, denk vooral niet aan ruwe dingen. Ruw te denken en te spreken, doet u op andere toestanden afstemmen en wel op de duistere sferen."

„Ik zal mijn best doen, broeder en hoop, dat u bij mij zult blijven. U kent mijn leven als dat van uzelf."

„Zoo is het en wanneer ik u zeg, dat mijn leven is geweest als dat van u, al was mijn maatschappelijke toestand ook een andere, dan voelt u wel dat we in vele dingen één zijn. Daardoor kan ik uw leven zoo duidelijk aanvoelen. Ieder, die hier binnentreedt, zal als leermeester hem of haar ontvangen, die een dergelijke afstemming bezit. Toen ik hier binnentrad, ik zeide het u reeds, had ik deze afstemming nog niet bereikt."

„Ik ben zeer gelukkig, broeder."

„Dank u, wij zijn al vrienden geworden en zullen vrienden blijven; broeders in den geest, nietwaar?"

Op dit oogenblik brak er iets in mij, zoodat ik op mijn knieën viel en heel lang schreide. Mijn hart was gebroken, in gevoel had ik mij overgegeven. Ik was diep ontroerd, dankte God en bad die onbekende kracht om vergiffenis. Ik voelde mij als een kind; weer ging mijn aardsche leven aan mij voorbij en ik had het gevoel of ik geheel was gebroken. Er was iets in mij vernietigd en dat was mijn aardsche voetstuk.

Ik voelde mij thans ver van de aarde verwijderd en toch

beleefde ik op dat oogenblik mijn aardsche bestaan. Ik voelde, dat de broeder zijn handen op mijn hoofd legde en hoorde hem zeggen: „Goed zoo, mijn vriend, het is heerlijk een leerling te bezitten, die de kracht des geestes voelt en het hoofd weet te buigen."
Ik zag naar hem op en zeide: „Ik zal mijn best doen, broeder, als u maar een klein beetje geduld met mij hebt."
Weer dacht ik aan mijn leven op aarde en zag mijzelf als een kind, lief en gewillig. Zóó moest het zijn, zóó zou ik worden; ik voelde mij niet meer, want ik was een „niet". Hoeveel nullen waren er niet op aarde, die geen nieten wilden zijn, doch hier zouden zij het worden. Allen, die zich op aarde voelen, zichzelf „voelen", zijn nieten in den geest. Het is het bewandelen van den weg, die regelrecht naar de duisternis voert. Wij allen, die aan gene zijde en op aarde leven, ook zij uit de hoogere gebieden, zijn kinderen in den geest, kinderen van dien onbekenden God.
„Jozef ik moet ophouden, de meester zegt het. Morgen mag ik tot je terugkeeren. Ik zie, dat ik reeds heel wat heb verteld en toch ben ik er nog lang niet. Wat gaat het snel, Jozef."
Ik hoorde hem nog zeggen: „Ik dank u meester en ik dank God, dat dit mij is toegestaan. O, ik ben zoo gelukkig! Maar u wenscht geen dank evenals allen, die in de sferen van licht leven." „Tot morgen, Jozef."
Nu zag ik Gerhard oplossen en voelde ik mij vrij komen, zoodat het contact werd verbroken. Wonderlijk, dacht ik, hoe snel heeft hij zich ontwikkeld, hoe is hij veranderd. De eenvoudige koetsier was mensch geworden en een geest van het licht. Ik wist niet wat ik had neergeschreven, maar zou het spoedig lezen. Wel wist ik waarover hij verteld had, want ik had het beleefd, doch hoe dit alles zou luiden, dat wist ik nog niet. Op deze wijze kon een overgegane van zijn leven aan gene zijde vertellen, doordat de mensch, het medium, in zijn leven werd opgetrokken.
Den volgenden morgen zag ik hem weer. Hij trachtte zich met mij te verbinden, wat hem gelukte. Ik stelde mij open en

hoorde hem zeggen: „Hier ben ik weer, Jozef, kerel ik ben zoo gelukkig."
Nu sprak ik tot hem, maar van gevoel tot gevoel, mijn gedachten gingen in hem over, zoodat hij ze kon opvangen. Hij voelde mij reeds en zeide: „Ja, Jozef, nu kan ik dat, waarvan de broeder vertelde; je zult dat alles wel weten. Ik heb me die krachten eigen gemaakt en alles geleerd, maar het was niet zoo eenvoudig. Kerel, wat is het wonderlijk."
Ik begreep en voelde wat hij bedoelde. Gerhard zag het wonder, dat hij op aarde was gestorven en toch weer op aarde leefde. Nu was hij met den mensch op aarde in verbinding, waar hij eens den spot mee had gedreven. Nu was hij zelf geest.
„Ik heb je stukken bewonderd," hoorde ik hem zeggen, „ze stralen. Het zijn geestelijke producten; ze bezitten groote waarde en liefdekracht, die je geheele kamer verlicht. Men moet die schilderijen aanvoelen, anders zeggen ze je niets. Het licht, dat ze uitstralen, werkt genezend op je in, het is de geestelijke rust van den hooger afgestemden geest."
Ik liet hem voelen dat ik mijn patiënten moest bezoeken. „O," hoorde ik hem zeggen, „ik ga met je mede en zal je in alles volgen. Welk een geluk, Jozef!"
Spoedig was ik gereed om heen te gaan en toen ik buiten kwam zag ik Gerhard naast mij. Wie zou mij gelooven? Een mensch, maar nu een geest, dien ik op aarde had gekend, wandelde naast mij en sprak met mij. Gerhard beleefde een aardsch gebeuren. Dit moest toch den mensch aansporen, om aan zichzelf te gaan werken, om zichzelf te leeren kennen, zooals hij het had moeten doen. Deze wonderen waren voor alle menschen weggelegd, wanneer ook zij dat leven zouden binnentreden. Maar in het leven op aarde zouden zij er aan moeten beginnen. Wanneer zij geestelijk wilden leven, het leven en alles wat leefde lief hadden en anderen dienden, zou men zoover komen. Om dit op aarde te kunnen zien, moest men innerlijk het licht daarvoor bezitten.
Daar liep hij, de man die nog zoo kortgeleden was overge-

gaan. Er werd geen woord gesproken en toch waren wij één; wij spraken de geestelijke taal, de taal der gedachten. Gerhard had het leven leeren kennen, dit was hem in de sferen geleerd. Wanneer hij over iets verwonderd was, liet hij het mij voelen. Soms zweefde hij boven mij in de ruimte, om dan weer tot mij af te dalen, als wilde hij mij toonen, over welke krachten hij thans beschikte. Neen, dat kon ik nog niet, de zwaartekracht was voor mij nog steeds niet opgeheven. Dan wandelde hij weer naast mij en toonde mij, dat hij door de aardsche menschen heen wandelde. Dat waren de mogelijkheden voor den geest, voor den mensch, die in het eeuwige leven leefde. Hij had er zelf veel genoegen in, want nu verdween hij in de aarde en stak zijn hoofd boven de aarde uit, als wilde hij mij duidelijk maken, dat niets op aarde hem belemmerde. Hij voelde, zag en hoorde het leven in de stof en toen hij mij dit duidelijk had gemaakt, hoorde ik hem zeggen: „Dit heeft lang geduurd, Jozef en ik heb heel wat geleden, voordat ik mij op aarde kon concentreeren. Nu zie ik alles en zie het leven, zooals ik het zag, toen ik nog in mijn stoflichaam leefde en toch ben ik geest, is het niet wonderlijk?"
Toen ik bij mijn eersten patiënt binnentrad, zag ik Gerhard en mijn leider naast mij. Alcar toonde hem hoe de mensch van gene zijde kon geholpen worden. Door de magnetische bestraling hielden ziekten op te bestaan, doordat het stoflichaam weer begon te werken. Gerhard wist het, maar hij had het nog niet meegemaakt. Hij was zeer verwonderd, toen hij waarnam, dat het menschelijk lichaam door Alcars uitstraling werd verlicht. Ik hoorde hem zeggen: „Dat alles ga ik nu leeren, Jozef, als ik gereed en in de sferen ben teruggekeerd."
Nadat ik mijn laatste patiënt had geholpen, keerde ik huiswaarts en vroeg hij: „Gaan we aanstonds beginnen, Jozef?"
„Zoo spoedig mogelijk," zeide ik, „want ik ben zeer nieuwsgierig wat je nog allemaal te vertellen zult hebben."
„Kerel," hoorde ik hem zeggen, „wat ben je te benijden, wat is het heerlijk om voor ons te mogen werken."

Thuis gekomen voelde ik een hevige inwerking, een drang om te beginnen. Ik concentreerde mij op hem en ik voelde mij in een rustige afstemming komen, zoodat Alcar mij met hem kon verbinden. Gerhard daalde in mij af, in mijn gevoel werd ik opgetrokken en hij kon beginnen.

Het land waar ik leefde.

„Toen ik voor den broeder nedergeknield lag, overviel mij weer een duizeling, een gevoel van slaap, waaraan ik niet ontkomen kon. Ik legde mij te bed en heb lang geslapen. Toen ik ontwaakte, stond de broeder voor mij en zeide: „Thans niet gedroomd, rustig geslapen?"

„Ja, broeder, ik voel mij heerlijk en ben wat beter, het heeft mij goed gedaan." Ik had geen hinder van mijn keel of van andere kwellingen en voelde mij zeer opgefrischt. Nu zou ik wel spoedig beter zijn. Doch toen ik daaraan dacht, glimlachte hij en ik begreep wat het beteekende.

„Ik kom u halen," zeide de broeder, „wij zullen een wandeling gaan maken zoodat u dit land meteen kunt bewonderen evenals de omgeving, waarin u thans leeft."

Gelukkig, dacht ik, want ik verlangde naar buiten. „Zal ik dan kunnen loopen?"

„Ja," zeide hij, „nu is dat mogelijk."

Mijn woning was nu open, ik zelf had haar ontsloten en ze zou open blijven, daar zou ik voor zorgen. Nog steeds droeg ik mijn zwarte pak, dat onafscheidelijk aan mij verbonden scheen te zijn, want ik kon nog aan geen andere kleeren denken. Wel kon ik denken, maar ik had nog geen geestelijk bezit en geen concentratie genoeg. Ik had immers nog niets geleerd; daarvoor was ik te kort in dit land. Mijn kleeren pasten en behoorden bij mijn geheele persoonlijkheid. Als koetsier was ik hier aangekomen en dat zou ik voorloopig moeten blijven. Toch vond ik het hinderlijk, want wat had ik nu nog met dat aardsche leven te maken? Vroeg of laat, zoo dacht ik, zal ook hier wel verandering in komen.

Ik volgde mijn leermeester naar buiten. Wat vond ik alles

vreemd! Ik zag, dat het een zeer groot gebouw was, waarin ik nu vertoefde, ook dat het op aardsche wijze was opgetrokken. Er zouden wel duizend menschen in ondergebracht kunnen worden. Overal zag ik menschen en vele waren aardsch gekleed. Enkele droegen gewaden, die zoo heel anders waren dan al die andere. Waren dat leermeesters, evenals de broeder, die mij leerde, hoe in dit leven te kunnen overgaan? Zij droegen eenzelfde gewaad als dat van mijn broeder waaraan ik hem dacht te herkennen. Dan zag ik menschen, die zich met aardsche sieraden hadden getooid en prachtige kleeren droegen, maar ook zag ik er, die in lompen waren gehuld. Er waren oude en jonge menschen, de jongeren hadden den leeftijd van twintig jaren bereikt, maar kinderen zag ik niet. De natuur was ongeveer zooals de herfst op aarde. Begon het hier reeds winter te worden? In welke maand van het jaar leefde ik eigenlijk? Ik had er geen vermoeden van en vond het hier kil en saai. Het was geen natuur om er in te moeten blijven leven en vooral niet om beter te worden. In den herfst op aarde zag men groen en geel, maar dat zag ik hier niet eens. Deze natuur was zoo vreemd, onnatuurlijk. Het zag er uit alsof alles verschoten en het gewas nog niet rijp was. Ik kon er mij geen andere voorstelling van maken. — Ik moest lachen onder het schrijven: een natuur, die verschoten was, had ik nog nooit gezien! Ook Alcar zag ik glimlachen. —

„Moet je daarom lachen?" hoorde ik Gerhard vragen. „Maar de natuur was in werkelijkheid zoo en ik vertel je hoe ik er over dacht. De broeder wandelde voor mij uit en ik volgde hem. Alles was vreemd, wat ik ontmoette. Waar was ik? Aan al die uitleggingen dacht ik niet en aan wat de broeder mij had duidelijk gemaakt evenmin. Ik zou geen vergelijkingen kunnen maken, omdat alles, wat ik zag, nieuw voor mij was. Nu weet ik het, dacht ik plotseling. Deze atmosfeer is, alsof het spoedig zal gaan regenen, mistig is het. Wij liepen in een laan, die door het landschap kronkelde. Ondanks den mist kon ik tamelijk ver in den omtrek waarnemen. Ik voelde mij

koud en rillerig; een beetje zon zou mij goed doen. Als ik hier maar niet te lang zou moeten blijven. Ik zag, zooals ik zei, veel vrouwen en mannen. Niemand keek mij aan en dat vond ik zeer merkwaardig; ze gunden mij geen blik. Zagen zij dan niet, dat ik eerst kort hier was aangekomen? Of wilden zij met mij niets te maken hebben? Stonden zij hooger in rang en waren zij van hoogere afkomst? Ik begreep het niet en was er zeer verbaasd over. Was ik voor hen niet de moeite waard, om mij een oogenblik te gunnen? Niet één scheen verwonderd, dat ik hier vertoefde; allen deden alsof het hun niet aanging. Het leek wel of zij treurden; zoo stil waren zij en in zichzelf gekeerd. Waar dachten al die menschen toch aan? Ik kon er niet achter komen en de broeder liep intusschen ver voor mij uit, ik zou het hem straks eens vragen. Ook hij was blijkbaar in gedachten verzonken en ik wilde hem dus niet storen. Het kwam mij echter voor, dat de meesten van al die menschen ziek waren; ze zagen zoo bleek. Nu, dacht ik, dan zullen ze hier niet spoedig beter worden; dit is geen gezond klimaat. Maar er zullen toch wel andere streken dan deze te vinden zijn? Het was alles zoo aardsch, wat ik zag. De broeder had mij gezegd, dat ik mij moest concentreeren, maar op wat? Ook denken moest ik en dat deed ik dan ook voortdurend; ik dacht zelfs te veel en was er reeds vermoeid van. Nu was ik toch zeker bezig, om het aardsche gedachtenleven af te leggen. Hij zou het heerlijk vinden, dat ik zoo goed mijn best deed. Nog nooit had ik in mijn leven zooveel nagedacht als nu. Maar ik zag niets dan lange gezichten en menschen, die ziek waren. Anderen, ik voelde het duidelijk, treurden; niets ontging mij. Alles had mijn volle belangstelling, maar wat eigenlijk mijn belangstelling moest hebben, daaraan dacht ik niet. Ik leefde in de eeuwigheid en toch dacht ik op aardsche wijze. Bloemen zag ik niet, maar in het najaar sterven de bloemen; daarom, dacht ik, zie ik ze zeker niet. Langs de laan liep een sloot en ook het water daarin was grijs; over alles lag de grauwheid van het landschap.

Ik was wel nieuwsgierig waar de broeder mij heen zou voeren. Hij was mij reeds ver vooruit gewandeld. Ik zag ook menschen, die weer anders waren dan zij, die ik reeds had opgemerkt en ik begreep niet waarom zij zóó waren. Deze waren niet zoo bleek en ik dacht in hen meer gezondheid en leven te zien, want hun gelaatskleur was anders. Waren zij niet als die anderen? Ik vond in hen niet dat grauw terug, dat ik in de natuur zag. Met volle belangstelling keek ik naar hen, doch ook zij deden alsof ik niet bestond. Was ik geen mensch, zooals zij? Geen broeder in den geest? Waren zij meer dan ik? Hier werd geen onderscheid gemaakt en wat deden zij? Waren het de rijken der aarde? Wilden die menschen met mij niets te maken hebben? Stumperds zijn zij allen, dacht ik. Wat verbeeldden zij zich? Enkelen liepen mij rakelings voorbij en toch was ik blijkbaar niets voor hen. Eindelijk wachtte de broeder mij op en zeide, dat ik moest plaats nemen. Aan den rand van een heuvel vond ik een heerlijk plekje en zette mij daar neder. Zou de broeder mij van die menschen vertellen? Ik had goed gevoeld, want de broeder zeide: „Gij bent reeds bezig om gedachten over te nemen; dit waren werkelijk mijn gedachten."

„Uwe gedachten?" vroeg ik.

„Ja, mijne gedachten."

Ik vond het wonderlijk, toch had ik er geen erg in gehad, daar die gedachten in mij waren opgekomen als alle andere.

„Luister", zeide de broeder, „naar hetgeen ik zal zeggen. Ik heb u gevraagd, om over alles, wat wij bespreken, na te denken; anders komen wij niet verder."

Ik verheugde mij reeds, dus had ik mijn best gedaan? Doch hij ging verder.

„Al deze menschen, die u hebt ontmoet, zijn hier gekomen zooals u, dus ook zij zijn op aarde gestorven. Zij dragen hun aardsche kleeren en kennen geen andere, omdat zij zich niet weten te concentreeren en de noodige liefde daarvoor niet bezitten. Wanneer zij in de eerste sfeer aankomen, zullen zij deze gaan afleggen, eerder niet. Zij dragen dus die kleeren

zooals u, omdat zij geen ander leven kennen. Ons leven, ik heb u dit reeds meermalen duidelijk gemaakt, is een leven van gedachten en, al naardat de mensch liefde bezit en voelt, vindt hij zijn afstemming in dit geestelijk bestaan. Hun leven, evenals dat van u, is niet slecht geweest; ook daarover hebben wij reeds gesproken. Ik heb u in uwen gedachtengang gevolgd. De menschen met die andere gelaatskleur, zooals u hebt gezien, zullen spoedig van hier gaan. Zij, die hier leven, hebben zich dus op aarde niets eigen gemaakt. Uwe liefde voor anderen redde u van een algeheelen ondergang; anders zoudt gij in een andere sfeer zijn binnengetreden. Hier is alles kaal en grijs, nietwaar, maar wij kennen andere landen, die schooner zijn en waar de mensch niets dan geluk ontmoet. Daar zijn ook bloemen en groen en men draagt daar geestelijke gewaden. Het verbaast mij, hoe u over de natuur denkt en uwe vergelijkingen maakt. U hebt deze natuur echter aardig beschreven, doch vergeet niet, dat u uw eigen beeld beschreef. U bent als de natuur."
„Wat zegt u, ben ik als de natuur?" Wanneer dat zoo is, dacht ik, dan ligt in mij de herfst en is het ook mistig in mij. Ik moest er zelf om lachen. Doch de broeder bleef ernstig en zeide: „Lach niet, lieve vriend, wacht nog wat, ik heb u andere dingen te vertellen. Kostelijk zijn uwe gedachten van het leven en de natuur aan deze zijde. Ik raad u echter aan om anders te gaan denken. Op deze wijze komt u er niet. Nogmaals, u hebt uw eigen beeld beschreven en denk daar maar eens over na. De natuur is het evenbeeld van uwe innerlijke afstemming. Hoe mooier u denkt en hoe zuiverder uwe gedachten zijn, zoo zal tevens uwe omgeving veranderen en schooner worden. De natuur is, zooals gij u zelf voelt. Er is leven, doch er is geen geestelijke liefde en geen bewustzijn. Daarom is alles grijs en mistig en bent u, als zij, innerlijk ziek." Ik beefde; de broeder sprak verder: „Het zal hier niet gaan regenen, zooals u dacht, maar het zal hier nog duizenden jaren zoo blijven, totdat deze sfeer zich in een van licht zal oplossen. Er is hier geen licht en ook in u is geen licht.

Licht aan deze zijde te bezitten, waarde vriend, is weten. Licht te bezitten is geluk, louter geluk en dat is, het leven, dat in alles is, lief te hebben. Dat is: het kruis, dat God ons te dragen heeft gegeven, te aanvaarden. Dat is liefde te voelen voor anderen en den ernst van het leven te begrijpen. Dan spreekt men niet van stumperds; dan eerbiedigt men het leven overal en altijd." Ik meende door den grond te zinken; hij wist waaraan ik had gedacht.

„Dan liggen die andere gedachten verre van u," ging de broeder rustig voort en zag tot diep in mijn ziel. „Dan buigen we ons hoofd en bidden we uit het diepst van onze ziel en smeeken God om vergiffenis. Dan denken wij steeds door en behoeft een ander geen tien of twintig maal iets te herhalen. Dan wordt de mensch vervuld van eerbied. Dan speelt men niet met het leven, maar voelt ontzag voor dat van een ander en gaat men in liefde er in over. Ik hoop dat u ernstig zult worden, want het vreeselijke van uw eigen toestand dringt nog steeds niet tot u door. U dacht, maar hoe is uw denken?" Ik schrok hevig.

„Het leven in de natuur," vervolgde de broeder, „zal dus eerst dan kunnen rijpen, wanneer een andere warmtebron het zal bestralen. Hier is geen zon, geen licht en alles blijft dus triestig en treurig. Ook in hen, die u ontmoette, en in u zal het voorloopig zoo blijven. Hier zult u een tijdlang moeten vertoeven en dat ligt aan u zelf. Dat hebt gij zelf in handen, evenals zij, die u ontmoette. Zie mij niet zoo angstig aan; het was noodig u den ernst van het leven te toonen. Heb ook geen angst voor uw toestand, want er zijn reeds krachten in u en niet alles is verloren gegaan van wat ik u zeide. U zult echter voortdurend dieper gaan denken en schrede voor schrede den weg volgen, dien wij hebben afgelegd. Zij, die hier rondwandelen, denken aan hun leven op aarde en aan het leven, waarin zij thans zijn. Zij denken en overdenken al hun ervaringen, die zij in dit leven hebben opgedaan. Beide levenstoestanden gaan zij vergelijken en zij trachten zich de geestelijke schatten daarvan eigen te maken. Zij mediteeren,

zij overdenken dus alles en trachten zich in een anderen maar hoogeren toestand te brengen. Diep doorvoelen zij datgene, wat de broeders en zusters hun duidelijk maakten en toonden. Wat zij aan deze zijde beleven, wordt hun bezit. Zij gaan dus langzamerhand geestelijk denken en zóó in dit leven over. Zij doen niet anders dan zich van hun aardsche leven vrij maken en niemand zal hen daarin storen. Zij voelen en weten dat u hun voorbij ging, doch zij zijn te veel in zichzelf verdiept om op u te letten. Zij willen zich niet laten storen en ook heeft men hier eerbied voor den mensch, die zichzelf zoekt. Hier leven echter ook duizenden, die zichzelf nog niet zoeken willen en zij vertoeven hier reeds jaren. Later zal ik u hen toonen; eenigen hebt u reeds waargenomen. Zij, die zichzelf zoeken, wikken en wegen en scheiden de goede eigenschappen van de verkeerde, totdat zij hun stoffelijke gevoelens hebben afgelegd en in die van den geest hebben omgezet. Voelt u wat de bedoeling is van dit leven?" Ik voelde spijt en had er reeds verdriet van, dat ik zoo onverschillig over deze menschen had gedacht.

„Daarom," ging de broeder verder, „vinden zij, die hier binnentreden, dit leven zoo onbegrijpelijk. Toch is het eenvoudig, wanneer u eerst maar uw aardsche gevoelens hebt overwonnen. Dit zult u in u zelf beleven en dat te beleven is de ontwikkeling in deze sfeer. Wanneer gij het onbegrijpelijke van dit leven gaat aanvoelen, wordt het begrijpelijk en dàt is weten, dat is de wijsheid in den geest. Wanneer het in u gaat dooien, voelt u warmte, de warmte des geestes. Wanneer gij uw aardsche gevoel verliest, gaan uw geestelijke oogen open en zult gij de schoonheid van ons leven zien. Gij moet trachten alle fantasie en onwerkelijkheid over boord te werpen, want in dit leven kennen wij geen fantasie. Alles is werkelijkheid en wie niet werkelijk en natuurlijk wil zijn, zal dit door strijd te leeren hebben, zal lang slapende blijven, geestelijk slapende, om opnieuw weer te beginnen. Dan eerst gaat het aardsche leven in dat van den geest over en kan de mensch aan deze zijde gebruiken wat hij op aarde leerde.

Doch alleen dan, wanneer zij naar de aarde worden gezonden om voor de menschheid te werken. Doch daar heeft men krachtige geesten voor noodig die zich staande weten te houden. U heeft dus af te leggen wat gij op aarde leerde. Alles wat gij u op aarde eigen maakte, heeft aan deze zijde slechts waarde, zoo gij liefde bezit."

„Moeilijk," dacht ik, maar de broeder had mijn gedachten reeds overgenomen en zeide: „Alles is moeilijk, maar met een beetje wil zult u zoover komen."

„Zal ik dan zooals u worden en gedachten kunnen overnemen?"

„Ja, dat zult gij kunnen, het is de geestelijke taal en wij spreken niet anders. Om dus geestelijk te kunnen spreken en zich te verbinden, moet men veel liefde bezitten."

Ik voelde mij weer moe worden en vroeg: „Waar komt die moeheid en die slaap steeds vandaan, broeder? Het overvalt mij telkens en dan geheel onverwachts."

„Dit komt omdat u nog steeds niet geestelijk denkt. U leeft nog tusschen beide toestanden in. Steeds zullen deze verschijnselen terugkeeren, omdat die behooren bij uw eigen afstemming. Doch de natuur zal u te hulp komen. Uw goddelijke afstemming is het, die u het leven geeft. Gij zult dus moeten ontwaken, om ééns wakker te blijven voor eeuwig. Ge leeft in een onevenwichtigen toestand, het leven waarin gij thans zijt trekt u aan, maar gij blijft in uw gevoelens aardsch denken en dat is u te machtig. Die natuurkrachten werken wel op u in, doch ge kunt dat alles nog niet in u opnemen, omdat ge de noodige geestelijke kracht niet bezit. Alles, wat gij dus zult beleven, hoe vreemd het ook voor u zal zijn, komt, doordat gij aardsch voelt. U kunt daar voorloopig niet aan ontkomen. Doch door te slapen en te rusten, zult u zoover komen. Het ontneemt u uw verwarden onnatuurlijken gedachtengang en brengt u in uwe vorige natuurlijke afstemming terug, zoodat gij weer opnieuw kunt beginnen, totdat gij uw krachten weer hebt verbruikt. Dit alles zult gij eerst later kunnen beseffen; ik kan het u thans niet

duidelijker maken; gij moet het beleven. In u ligt een kracht, de goddelijke kern, die in ieders leven aanwezig is, en u zal opheffen; die u doet leven, ook tegen uw wil in. Dat is het groote en machtige, ja onbegrijpelijke, dat is God, Gods heilige kracht."

„Heeft dan mijn leven op aarde geen waarde gehad? Hoeveel duizenden leven slechter dan ik en moorden om zichzelf te verrijken of voor andere dingen? Ik ben mij van kwaad bewust en heb kwaad gedaan, doch ik deed mijn werk, zorgde voor vrouw en kind, heb niet gestolen of gemoord en ging naar de kerk en bad en toch ben ik een niet.

De broeder zag mij aan en zeide: „Dit alles pleit voor uw persoonlijkheid; ware dit niet het geval, dan waart gij in een andere afstemming binnengetreden, waar het niet mistig is, maar waar diepe duisternis heerscht. Dat alles heeft dus waarde, maar is nog altijd geen goddelijk bezit. Al die zusters en broeders der aarde, waaraan gij denkt, zijn diep gezonken. Ook zij zullen zich daarvan vrij moeten maken. Vergelijk hun afstemming niet met de uwe; zij zullen leven, maar in de hel aan deze zijde."

Hel, dacht ik, de hel?

„Ja, de hel."

Was ik dan niet in de hel? Neen, want in de hel brandde vuur; dat was mij op aarde geleerd en ik zag geen vuur. Was de hel dicht in mijne nabijheid? Ik zag niets en had er nog niets van gezien. Ik voelde mij duizelig worden. Ik hoorde den broeder nog zeggen: „De hel zult gij leeren kennen." Daarna wist ik niets meer en was ingeslapen.

Slapen, niets anders dan te kunnen slapen, hoe heerlijk is het uit te rusten en te slapen, maar het slapen dat ik deed, beteekende zwakte, zwakte in den geest.

Hoe ik mij leerde beheerschen.

Op dezelfde plaats waar ik had gezeten, had ik mij nedergelegd. Weer droomde ik, dat ik op aarde was en mijn vrouw zag met iemand anders; zij voerden samen een gesprek. Het

gesprek, dat ik afluisterde, werd mij noodlottig. „Ja," hoorde ik mijn vrouw zeggen, „dat hoor je pas nu hij dood is. Het is niet te gelooven; wie had dat nu kunnen denken? Ik vind het voor mij zelf verschrikkelijk!"
„Ja," zeide de ander, „je kunt je wel eens meer vergissen. Iedereen heeft zijn eigen geheimen. Als de mensch gestorven is leert men hem kennen."
Geheimen, dacht ik en in mij kookte het reeds. Wat voor geheimen? Toen zeide mijn vrouw weer: „O, als hij nog leefde." Ik hoorde haar nog meer zeggen, doch door mijn woede ging haar gesprek voor mij verloren. Ik dacht te stikken. Wist zij iets van mij? Had ik iets gedaan? Maar dat was toch niet mogelijk? Ik was mij van niets bewust. Had er iemand over mij gekletst? Wat waren dat voor praatjes, „als hij nog leefde?" Leefde ik dan niet? Zij raakte mij tot in het diepst van mijn ziel. Dat zou er nog bij moeten komen; ik had nog niet genoeg ellende. In dezen toestand werd ik wakker en dacht na over dit gesprek. Het maakte mij zenuwachtig en ik voelde mij driftig worden. Wie had dit nu kunnen denken? Geloofde zij aan praatjes? Kende zij mij niet? Kon zij mij niet gelooven? Bedroog ik haar en was ik een bedrieger? Ik voelde mijn ziekte terugkeeren en al die aardsche kwellingen weer in mij op komen. Duizend gedachten spookten door mijn hoofd. Neen, dat was te veel voor mij. Had ik haar ooit bedrogen? Kon zij zoo over mij denken? Wie was die andere? Wat bedoelde zij met: „het is verschrikkelijk" en „nu hij dood is, leer je den mensch kennen"? O, kon ik maar ophouden; ik werd duizelig van mijn eigen gedachten. Dat zou ik haar afleeren; ik wilde zien, wie achter mij om zoo over mij kon spreken. Mijn keel werd weer dik en ik kreeg een vreeselijken dorst. Toen trachtte ik mijzelf tot kalmte te brengen, maar het gelukte mij niet. Nogmaals keerde ik in gedachten naar de aarde terug, ik wilde de waarheid weten. Wie bezoedelde mijn naam? Wie maakte mij slecht na mijn aardschen dood? Ik was in een toestand gekomen, zooals ik nog niet had beleefd. Daarbij kwam die verschrikkelijke dorst,

want mijn keelpijn en koorts kwamen weer terug. Zou ik dan nooit daarvan bevrijd worden? In mijn borst voelde ik een stekende pijn komen, ook kreeg ik dien angst weer, dien ik al dien tijd op aarde had gehad. Ik schreeuwde om hulp, maar er was niemand in mijn omgeving. Toen riep ik om den broeder, maar ook hij kwam niet, zoodat ik alleen bleef met al die narigheid en ellende. Aan die leelijke praatjes wilde ik een einde maken; ik was niet dood, ik leefde en had haar niet bedrogen, nooit! Ik zou haar laten zien, dat ik mij voor haar niet behoefde te schamen, want ik was niet gemeen zooals zij van mij dacht. Ik vreesde gek te worden en sloeg mijzelf in mijn wanhoop met mijn gebalde vuist op de borst, zoodat ik ineen dreigde te zinken. Daarna sprong ik op van de plaats waar ik had gelegen en liep als een wilde in het rond. Ik kon bijna geen geluid meer geven en voelde mijn lichaam gloeien, zooals het op aarde had gegloeid toen de koorts op 't hoogst was. Doch ik moest mij kalm houden, want ik verviel van het een in het andere en was tot niets meer in staat. Ik wilde rustig zijn en denken, maar het gelukte mij niet, hoe ik dit ook wilde. Het was reeds te laat, ik had mijn zelfbeheersching verloren en voelde mij alsof ik heen en weer werd geslingerd. Waar was de broeder, waarom liet men mij nu alleen? Ik kon bijna niet meer uit mijn oogen zien, de natuur en alles om mij heen veranderde. Het licht, dat ik had waargenomen, verzwakte en het was alsof het duister werd. Geen licht, geen mensch, waaraan ik iets kon vragen! Mijn God, hebt U dan geen medelijden? Wat heb ik gedaan, dat ik zoo moet lijden? „God," riep ik, „God help mij toch! Als er een God is, kunt U dit dan goed vinden? Waarom laten ze mij hier zoo alleen? Ik word gek, ik word gek." Ik dwong mij opnieuw tot kalmte, hetgeen mij weldra eenigszins gelukte. Denken wilde ik, ik moest en zou de waarheid weten. Ik dacht aan het begin, toen ik met den broeder hier aankwam en hij mij van alles, wat hier leefde, vertelde. Ieder woord kon ik mij herinneren. Daarna had mij die slaap overvallen en had ik gedroomd. Nu goed opletten, zoo sprak ik tot mij zelf en

houd je rustig. In mijn droom hoorde ik spreken, daarna werd ik wakker, voelde mij driftig worden en alle oude verschijnselen terugkeeren. Die vervloekte ziekte ook, wanneer zou ik toch beter worden? Maar daar had ik nu niet mede te maken. Het ging om dat geklets, ik wilde weten waarom zij zoo sprak. Doch ik kon mijn ziekte niet van mij afschudden. Die kroop weer in mij en ik voelde mij als op aarde. Verschrikkelijk, dacht ik, in welk een toestand ben ik. Al dat geklets van geestelijk dit en dat, sferen hier en daar, ik werd nog krankzinnig van al dat geestelijke. En dat zou ik mij eigen moeten maken? Ik was mijzelf niet en zou het nooit meer worden! Heel snel vlogen al die gedachten mij door het hoofd, ik kon er echter niet één vast houden. Ik zat in een geestelijk warnet en zag sferen, menschen, dieren en de natuur, alles door elkaar heen dwarrelen. Dan was er plotseling rust en hoorde ik in mij zeggen, alsof een ander in mij sprak: „Wie stookte haar op, wie was degene, die ons geluk vernielde?" Maar ook die gedachte kon ik niet vast houden, want andere kwamen ze verdringen. Dan weer riep ik om hulp, maar voelde dat mijn keel dicht zat. Mijn hulpgeroep was een akelig schor geluid, het geschreeuw van een waanzinnige. Daarbij die duisternis, waarvan ik niets begreep. Geen ster, geen lichtflits zag ik. Nergens kon ik mij aan vastklampen. Ik verwenschte het oogenblik, dat ik had gedroomd en alles, wat met dit leven op aarde had te maken. Het was een warboel in mij van geestelijke vraagstukken. Ik bevond mij te midden van vele problemen en niets was mij duidelijk. Van God kreeg ik geen antwoord. De broeder zag ik niet en geen wezen was in mijne nabijheid. Nogmaals riep ik met al de kracht, die in mij was, zoodat ik dacht, dat mijn keel vaneen zou scheuren, maar de broeder kwam niet. Roep mij, wanneer u denkt mij noodig te hebben, had hij gezegd. Nu schreeuwde ik en er kwam geen wezen tot mij. Ik vervloekte al die problemen, vervloekte mijzelf, mijn vrouw op aarde en alles wat om en in mij was. Ik vervloekte al die zwijgende menschen, die aan zichzelf werkten en droomden en dachten

en overdachten wat zij hadden beleefd, die mij voorbij liepen als levende dooden, en ik vervloekte het oogenblik dat ik hier was aangekomen. Was dit nu mijn hemel in het leven na den dood? Ik was in een gekkenhuis en zij, die met mij spraken en ook zij, die in de natuur rondwandelen, zijn allen verstandige gekken. Toen overviel mij weer een duizeling, zoodat ik mij voor de tweede maal nederlegde. Doch ik kon niet slapen, hoe graag ik dit ook wilde. De eene gedachte volgde op de andere; mijn toestand bracht mij hopeloos in de war. Maar ik wilde slapen en kon niet slapen. In mijn zieke hoofd woelde alles dooreen; het was zoo erg, dat het beetje concentratievermogen, dat in mij was, vernietigd werd. Ik, die niets was, beukte op dat niets, terwijl ik dacht mijn bewustzijn te verliezen. Maar ook dat verloor ik niet, ik bleef bewust; alleen ik kon niet slapen. De waanzin lag in mij en om mij, en in al die menschen, al die geestelijke krachten en eigenmakerij, daarin zag ik het werk van den duivel. Die demon had mij te pakken; ik was verdwaald en in een vreeselijk oord terecht gekomen. Die gedachte werkte zoo erg op mij in, dat ik dacht uiteen te zullen springen als niet spoedig redding kwam. Als de menschen, die hier leven, zich voor anderen willen uitsloven, dan moeten ze mij komen helpen en als ze de gedachten van anderen kunnen opvangen, dan moeten ze mij nu hooren. Maar waar bleven zij? Niets zag ik van deze menschen. Stumperds, stakkers waren zij evenals ik en zij verbeeldden zich maar wat. Afstemmingen in den geest, ik moest er om lachen. Al die afstemmingen maakten mij dol. Ha, ha, jullie met al die goede eigenschappen, kom dan toch, kom, ik heb je noodig, ik heb hulp noodig. Help, help, schreeuwde ik weer, om het nog eens te probeeren, maar ik kreeg geen gehoor. Die donkere grijze natuur drukte als lood op mij. Waar was ik terecht gekomen? Hoe was ik in opstand; zoo had ik mijzelf nog niet gekend. Ik was mijzelf niet, dat voelde ik duidelijk. Maar door wat en door wie was ik in dezen toestand gekomen? Mijn dorst kwelde mij hevig, ik wilde drinken en rende heen om de sloot te vinden

die ik had gezien. Maar hoe ik ook zocht, ik kon ze niet terugvinden. O, die afschuwelijke dorst! Wat had de broeder gezegd? „U heeft geen dorst en geen honger en er is geen ziekte! U behoeft niet ziek te zijn, want u leeft in den geest en u bent op aarde gestorven! Uw leven is een leven in gedachten, als u dit maar wilt aanvaarden." Aanvaardde ik dan niet? Dacht ik niet? Ik werd er gek van! En verder had de broeder gezegd: „Ik ben ook op aarde geweest zooals u; ik leefde dáár, maar in een anderen toestand." Onzin, wartaal, zoo spraken gekken; het was niets dan wartaal. Hier leven alleen krankzinnigen; daarvan was ik nu overtuigd. „Wij zijn broeders en zusters in den geest," hoorde ik hem nog zeggen, die mij al dien waanzin had verteld. Zij leefden voor God, zij leefden voor alle menschen. Zij leefden voor hen, die tot hen kwamen; en mij liet men alleen in den ellendigsten toestand, waarin een mensch kon terecht komen. Als ik niet meer normaal was, waren zij het evenmin. Diep in mij voelde ik een brandende pijn. Het was een vreemd gevoel, dat ik niet onder woorden kon brengen. Het was alsof ik door iets werd verteerd, want het verschroeide mij. Door dien brand werd mijn dorst nog heviger. Doch ook die gevoelens vervaagden en ik begon weer van voren afaan te denken. Want ik wilde de waarheid weten. Ik wilde weten, wat dat geklets op aarde beteekende. Het liet mij niet met rust en ik kwam daar telkens op terug; die gedachten drongen zich als het ware vanzelf aan mij op. Waar kon ik de waarheid vinden? Het was toch gemeen om zoo over mij te praten. Terwijl ik in gedachten weer op aarde vertoefde en dat gesprek weer afluisterde, voelde ik plotseling, dat er rust in mij kwam. Ik dacht, dat ik mij nu beter kon concentreeren, of verbeeldde ik het mij? Neen, ik was rustig en luisterde aandachtig. Maar ik was tevens voorzichtig; ik zocht mijzelf, want ik wilde bij één toestand blijven. Als me dat maar gelukte, dan zou ik verder komen. Toen sprak ik tot mijzelf: „Gerhard wat doe je, je bent bezig gek te worden, als je je niet kalm houdt! Waarom maak je je zoo kwaad? Ja, om

wat eigenlijk?" Ik voelde mij stil worden, heel stil, doch ging verder: „Ben je dood, of leef je?" Ja, ik was dood en ik leefde tegelijk. Nu hoorde ik als zooeven een stem, die in mij sprak en die zeide: Zegt dit je dan niets? Ja, het zeide mij heel veel, maar wat? Van wie kwamen deze gedachten? De mijne waren het in geen geval, maar van wie dan? Ik kreeg hier geen antwoord op en begon weer opnieuw. Als ik dan toch dood was, wat konden mij die praatjes op aarde dan nog schelen? Ik was daar toch niet meer en er werd daar immers altijd door achter den rug van de menschen gesproken? De menschen waren gemeen en moest ik mij daarom kwaad maken? Ging mij dit nog iets aan? Vreemd, nu ik wat kalmer was geworden, voelde ik geen dorst, geen pijn en mijn ziekte was verminderd. Alles was bijna verdwenen nu ik rustig dacht. Ook het licht veranderde, want het was niet meer zoo duister. „Houd je nu rustig," zeide ik tegen mijzelf, laat het je niet weer overvallen. Blijf kalm Gerhard, je bent op den goeden weg; het raadsel zal zich voor je oplossen. Denk, maar blijf rustig. „Er werd in mij iets wakker en ik voelde daardoor een zeker geluk in mij komen. Nog was ik rustig, maar durfde bijna niet te denken, angstig als ik was voor dat, wat mij weer razend kon maken. Ik legde om mij heen een muur van zelfbehoud, want ik wilde voor niets in dien vorigen toestand terug vallen. Ik stond te beven op mijn beenen. „Blijf zooals ge nu bent, Gerhard, hou vast!" — ik sprak onwillekeurig broeders woorden na — „hou vast, dat gij met de aarde niets meer te maken hebt; dan zul je zoover komen." Vele malen herhaalde ik deze woorden en het gelukte mij kalm te blijven. Toch moest ik denken, anders kwam ik niet verder. Ik wilde hieruit, zoo spoedig mogelijk moest ik alles weten. Ik voelde dat hier iets moest worden uitgevochten en dacht aan mijn vrouw en die andere, die ik niet had gezien. Wat zij tot elkander hadden gesproken was verschrikkelijk, maar had ik iets daarmede te maken? Als ik op aarde was geweest, wat zou ik dan hebben gedaan? Het haar bewijzen, door met haar te praten. Juist, ik zou praten,

maar zou ik daarmede iets bereiken? Wanneer zij mij niet geloofde, kon ik daaraan niets veranderen en moest ik het aanvaarden. En waarom deed ik dit nù dan niet? „Maak je los, Gerhard, maak je los van al die gedachten, je hebt daar niet meer te maken; je bent immers gestorven? Weg, ver weg ben je van de aarde." Op hetzelfde oogenblik brak er iets in mij en een gloedvolle lichtstraal doorboorde de duisternis en maakte mij intens gelukkig. Ik voelde en begreep, dat ik mijzelf had vergeten. Het leven op aarde ging mij niet meer aan, dus moest ik ook dat leven laten varen en anders gaan denken en als ik anders dacht, voelde ik mij gelukkig. Dan was ik bevrijd van ziekte en dorst en alle andere kwellingen. Ja, dat was het, ik had verkeerd gedacht. Ik had mijzelf in dezen toestand gebracht, omdat ik mij niet beheerschte. Maar... dan? Ik durfde er niet aan te denken, want dan had ik vele levens en de liefde en al die menschen hier bespot en vervloekt. Hoe kon ik mij zoo hebben vergeten? Ik begroef mijn hoofd in mijn handen en durfde geen licht meer te zien. Verschrikkelijk, wat ben ik tekeer gegaan! Ik zag om mij heen, maar er was geen wezen in mijn nabijheid. Zou God alles weten? Toen boog ik mijn hoofd diep, heel diep en ik voelde mij droevig te moede. Wat had ik geleden! Een afschuwelijken strijd had ik uitgevochten. Voor niets? O, hoe kon ik dit alles weer goed maken? Was dit mogelijk? Zou ik dit ooit kunnen? Maar er was iets, wat mij gelukkig stemde; diep in mij lag het. Als ik er in stilte naar luisterde, dan voelde ik het en als ik het voelde kon ik het hooren. Was het iets schoons? Was dit het geluk? Ik was dood, maar ik leefde; dàt was het geluk, dat ik voelde. Ja, o God, ik voel het; ik had iets overwonnen en door dat gevecht had ik mijn aardsche leven afgelegd. Ik voelde mij los, geheel los van de aarde en was nu bevrijd. Hoe dom is de mensch, dacht ik, die het aardsche leven met het geestelijke gaat verwisselen. Hoe onbegrijpelijk is de mensch wanneer hij zichzelf en het leven niet kent. Ik dacht over alles na, waarmede ik zooeven verbonden was geweest. Met een probleem was ik verbonden

geweest en dat probleem was in mijzelf opgelost. Ik geloofde niet dat ik was gestorven, maar nu ik aanvaardde, veranderde alles in mij en waren mijn ziekte en ellende verdwenen. Ik had niet kunnen gelooven, omdat ik aardsch dacht; al dien tijd was ik een levend doode geweest. Nu waren al die droomende menschen mij lief, ik hield van hen omdat ik bij hen hoorde en vroeg hun om vergeving. Alles wilde ik goed maken, want nu begreep ik waarom mijn pak van rubber was en althans voorloopig zoo zou blijven. Nu voelde ik mij levend worden en zag licht, al was dat licht nog maar een heel klein zwak vlammetje. Ik was in dit leven binnengetreden en had het aardsche leven afgelegd. Zoo moest het zijn; het kon niet anders. Doordat ik mij kwaad had gemaakt, was ik weer in gevoel in het leven op aarde overgegaan, zoodat mijn ziekte en al die andere kwellingen terugkeerden. Wanneer ik in dezen nieuwen toestand kon blijven, zou niets van de aarde mij meer kunnen hinderen. Het was afschuwelijk geweest, maar ik was voor eens en voor goed er doorheen en zou er voor waken, dat het niet meer terug kwam. Diep in mij lag een vonk van dat groote, wat de broeder bezat.

Wie durft op aarde van zichzelf te zeggen, dat hij zich kent? Hoe had ik daarvoor moeten lijden! O, als de mensch voor het beslissende oogenblik komt te staan, dan zullen zij alles verwenschen, evenals ik deed, om dat toch later alles weer te moeten aanvaarden. Iedereen moet zichzelf overwinnen en ik had mij nu althans gedeeltelijk overwonnen. Want dat voelde ik wel, er waren nog meer van die verkeerde eigenschappen in mij, die ik in den geest zou moeten overwinnen en veranderen. In dezen strijd had ik echter mijzelf overwonnen. Ik had daarmee mijn aardsche leven afgelegd en was het geestelijke binnengetreden. Om mijzelf te overwinnen had ik mij geslagen en gegeeseld. Thans kon ik mijn hoofd buigen en toch stond ik nog maar aan het begin van dien langen eeuwigen weg. Er zou nog zooveel tot mij komen, wat ik mij moest eigen maken. Het leed, dat ik had overwonnen en waarvoor ieder wezen zal komen te staan, is, dat

men zichzelf overwinnen moet. Daaraan zal niemand ontkomen, hetzij hier in dit leven of op aarde. Wie op aarde daar al aan beginnen, behooren tot de grooten van geest. Zij zullen hier niet te strijden hebben, althans niet dezen strijd. Wij zullen dezen strijd hebben te voeren en onze verkeerde karaktereigenschappen hebben af te leggen, altijd maar weer af te leggen, totdat er niets van ons overblijft. Dan staan wij in die groote oneindige ruimte en iedereen kent ons en ziet door je heen, doch dan hebben we ook niets meer te verbergen. Zóó voelde ik het, zóó lag het in mij, zóó zou ik moeten worden.

Ja, lieve broeder, nu zou ik u beter kunnen begrijpen. Nu voelde ik geluk en had ik geen slaap meer; niets hinderde mij op dit oogenblik en ik zat daar met beide handen onder mijn hoofd en kon over alles nadenken. Geluk en rust waren in mij gekomen.

Plotseling hoorde ik een zachte stem, die ik kende en lief had gekregen, tot mij zeggen: „Zoo, broeder Gerhard, mijn vriend."

Gerhard? Nog nooit had de broeder mijn naam uitgesproken en hij was het die zoo tot mij sprak, het kon niet anders. Kende hij mijn naam? Daarin lag een groote bekoring. Het streelde mij en deed mij goed mijn naam te hooren uitspreken. Maar ik durfde den broeder niet aan te zien en bleef zitten zooals ik zat, terwijl hij doorsprak. „Waarlijk, een gevecht op leven en dood; een strijd, om van het aardsche het eeuwige binnen te treden." Zijn liefde doordrong mij, maar ik verroerde mij niet. Ik had immers hem en alles wat hier leefde daareven vervloekt? Nu hoorde ik hem zeggen: „Dit moest gij zelf uitvechten, ik kon u daarbij niet helpen; gij moest ontwaken. Allen, die hier binnentreden, voeren telkens en telkens weer eenzelfde gevecht totdat zij aanvaarden. Twee eigenschappen hebt gij afgelegd, beide behoorden tot de aarde. De één was de dood, de ander onbeheerschtheid. Zelfbeheersching hebt gij u thans eigen gemaakt. God zal u beloonen voor iedere overwinning, op u zelf behaald. Gij

hebt geleden, maar de dood gaf u het eeuwige leven daarvoor in de plaats en de zelfbeheersching gaf u die heerlijke rust, die de rust des geestes is. De één voerde u langs duistere wegen en liet u afgronden zien en voelen, de ander verbrandde uw haat en smoorde al uwe gewelddadige gevoelens. Zeer zeker de moeite waard om voor te strijden en met u zelf te vechten. Het geluk, dat u thans voelt, hebt ge daarvoor in de plaats gekregen en gij hebt u zelf behouden. Velen gaan ten onder, omdat zij de krachten daarvoor niet bezitten. Ga zoo verder, Gerhard, mijn vriend en broeder, ik zal u in alles helpen. Gij dacht uw vrouw te hooren spreken, doch laat ik u dit ophelderen."

Ik spitste mijn ooren; wat beteekende dat? Doch de broeder vervolgde: „Ik wilde ineens een eind maken aan alles. Ik had mijn berekeningen gemaakt en wist dat gij u zelf zoudt overwinnen en voelde tot hoever ik kon gaan. Ik speelde een spel, een hoogst gevaarlijk spel, met uwe geheele persoonlijkheid als inzet. Toch waagde ik niets, want ik wist, dat gij zoudt overwinnen, ik kende u immers? Ook ik speelde eens op dergelijke wijze, maar met andere krachten, en ook ik werd geholpen. Gij moest u zelf verspelen; gij legde alles af en ge hebt gewonnen. Ik, Gerhard, brak u doormidden, zoodat nu uw aardsche voetstuk is verdwenen. Door een visioen verbond ik u weer met de aarde en legde in u twee tegenstrijdige krachten en liet u onwaarheden hooren. Ik was het, die tot u sprak, niet uwe vrouw. Wat gij dus beleefde, ja, zie mij aan Gerhard, was door mijn wil, omdat ik u wilde bevrijden. Gij hebt iets beleefd in den geest, dus door geestelijke inwerking hebt gij nu met u zelf gestreden."

Ik zag den broeder aan en hij voelde waaraan ik dacht.

„Ook ik," zoo zeide hij, „vervloekte het leven."

„Maar ik vervloekte in onwetendheid."

„Dat zal God ook u vergeven, zooals hij mij vergaf. Kom, sta op en ga met mij mede, ik dank u voor de wilskracht, die gij hebt getoond."

Ik vatte broeders beide handen en kuste ze.

„Niet dat, Gerhard, niet mij, maar dank God voor alles en ga nu met mij mede."
Gearmd keerden wij naar het gebouw terug en ik voelde mij als den verloren zoon die terugkwam. Ik was een ander mensch geworden.
„Thans zijt ge vrij," sprak de broeder, „en eerst nu kunnen wij naar de aarde terugkeeren; dit is uw belooning."
„Naar de aarde?" vroeg ik verwonderd.
„Ja, naar de aarde. Hebt gij dan geen verlangen om uw familieleden te zien? Vrouw en kind bijvoorbeeld?"
„O, ja, graag wil ik hen terugzien."
„Dan zal ik u komen halen, want ik laat u nu alleen, daar gij wel behoefte zult gevoelen om een oogenblik alleen te zijn."
De broeder ging heen. Dadelijk knielde ik neder en bad lang en innig tot mijn grooten Vader, dien ik om vergeving vroeg. Daarna kwam er een heerlijke rust in mij en legde ik mij neder om te denken en te rusten. Het was nu stil in mij; niets verstoorde de rust en ik voelde mij gelukkig; het eerste natuurlijke geluk sedert mijn sterven op aarde.

Terug naar de aarde.

Om mij heen was meer licht en ik zeide reeds, dat mijn woning open bleef; ze zou nu eeuwig open blijven. Ik begreep mijn toestand geheel; niets was er meer vreemd en onbegrijpelijk voor mij. Nu verlangde ik naar mijn geliefden. Ik trachtte mij een denkbeeld van de aarde te vormen, maar ik moest ophouden, daar ik niet wist waar ik moest beginnen. Waar was de aarde, de planeet waarop ik had geleefd? Hoe maakten mijn geliefden het en hoelang was ik reeds dood? Leefden zij allen nog, mijn vrouw en mijn kind? Waren ze gezond? De broeder wist, dat ik een kind bezat! Het kwam mij voor, dat ik reeds geruimen tijd hier vertoefde. Wat was ik al veranderd en toch had ik nog niets gedaan en zoo weinig bereikt. Alleen had ik geleerd aan mijzelf te werken, meer niet. Toch dacht ik nu anders en het kostte mij geen moeite, want ik was niet meer verward. Die strijd was ondragelijk

geweest; lang had hij niet moeten duren. Nu begreep ik den broeder volkomen. Maar de diepte van het eeuwige leven kon ik nog niet peilen, dat had ik nog te leeren. Hoe eenvoudig was alles, maar toch zoo moeilijk. Wat hadden dan de menschen niet af te leggen, die maar raak leefden, en dan zij, die nergens liefde voor voelden. Wat hadden ze veel goed te maken. Nu reeds had ik medelijden met hen, het waren arme menschen, wanneer zij hier zouden aankomen. O, ik rilde er van, als ik aan hen dacht. Ik was slechts een kind in het kwaad, had geen groot kwaad gedaan en toch moest ik zooveel afleggen. Op aarde gunde ik elkeen zijn geluk, hunkerde niet naar rijkdom, maar leefde mijn eigen aardsche bestaan. Ja, aardsch was het, ik voelde het en begreep nu het groote en machtige verschil in beide levens. Slecht was ik niet geweest, maar ook niet goed. Ik leefde tusschen de stoffelijke en de geestelijke afstemming in, zweefde in de ruimte en had geen geestelijken grond onder mijn voeten. In dienzelfden toestand kwam ik hier aan en had nu al dat aardsche, dat nietszeggende, afgelegd. Al mijn vrienden en kennissen, die zooals ik arm van geest waren, zag ik aan mijn geestesoogen voorbij gaan. Hoe voelden zij zich, die ongelukkigen? Iederen Zondag gingen zij naar de kerk en toch, ik wist het nu maar al te goed, hadden zij geen geestelijk bezit. Op die wijze zouden zij het ook nooit ontvangen, noch zich eigen kunnen maken. Zij leefden er niet naar en waren grofstoffelijk, soms zelfs gemeen, heel gemeen. Op hun gelaat kon men hun godsdienst lezen, ze brandden kaarsen en wierook en scholden op andere godsdiensten en menschen. Nu doorzag ik dit alles, nu wist ik wat al dat aardsche beteekende. Hoeveel kaarsen zou mijn moeder voor mij hebben laten aansteken? Misschien tientallen en toch was ik niet in den hemel en zou door die kaarsen er nooit zijn gekomen. Maar de kerk, haar godsdienst en geloof, spoorden haar aan zoo te handelen. Ik moest aan mijzelf werken, anders zou ik er niet komen en ik wilde dit ernstig. Op aarde kende ik menschen, die een ander niets gunden en toch waren zij vroom

en geloofden, dat ook zij in het paradijs zouden komen. Nu zag ik reeds hun verwrongen gezichten en hoorde hen schreeuwen en vragen, waarom en waarvoor? Zij zouden hun hemel ontvangen en de poorten des hemels zouden voor hen geopend worden, maar welk een hemel? O, als zij hier zouden aankomen, dan was hun leed verschrikkelijk. Hoe meer strijd men op aarde ontving, des te gelukkiger zou de mensch aan deze zijde zijn. Nu voelde ik het, nu ik mijzelf had leeren kennen. Eindelijk kwam de broeder mij roepen en spoedig waren wij buiten. Alles was vreemd voor mij, ik zal je dat vertellen, Jozef. Wij wandelden in de natuur, maar onder het wandelen zag ik dat de natuur en alles om mij heen verwaasde. Toen voelde ik mij lichter worden en mijn omgeving was verdwenen. Alles was voor mij opgelost. Wij waren in den cosmos opgenomen en zweefden in de ruimte, op weg naar de aarde. Ik bleef in hetzelfde licht, het licht dat om mij heen lag en dat ik het mijne mocht noemen. Dit was dus mijn eigen afstemming, de liefde die ik bezat. In dat licht zou ik de aarde zien. De broeder maakte mij alles duidelijk en ik vroeg hem vele dingen, die wij op onzen weg tegenkwamen. Je kunt je niet voorstellen hoe machtig het is, in het universum te zweven. Ik voelde me, alsof ik op aarde leefde en toch wist ik dat ik daar was gestorven. Wel zag en hoorde ik alles, maar ik begreep er nog weinig van. Dat oplossen van mijn sfeer vond ik wonderlijk. De menschen op aarde zullen zich daaromtrent geen denkbeeld kunnen vormen, doch eens zullen allen het beleven. Ik zag planeten, sterren en andere lichamen en daarop leefden menschen, menschen zooals wij, maar in een hoogeren toestand. Wij kwamen andere wezens tegen, maar die menschen kon ik alleen waarnemen door de krachten van mijn leermeester. Dit alles is concentratie, het innerlijk instellen, het overgaan op die afstemmingen, maar het vermogen daartoe bezat ik nog niet. Ik vroeg aan den broeder hoelang ik reeds in de sferen was. Hij zeide: „Zes maanden en eenige dagen, volgens aardschen tijd." Zes maanden; voor mij leek het een

eeuwigheid. Ik dacht aan mijn vrouw en kind. Hoe zou ik hen terugzien en hen kunnen vinden? Wat zouden zij gelukkig zijn, wanneer ik in hun midden was. Nu werd het duister om mij heen, maar daarna zag ik weer uit mijn eigen afstemming, want mijn licht bleef en toch bevond ik mij in een onbekende duisternis. Toen ik den broeder vroeg, wat dit beteekende, zeide hij: „Wij bevinden ons in de sfeer der aarde." Wonderlijk, dacht ik. „Waar dacht u zich mede te verbinden?" vroeg de broeder mij.
Verbinden? Wat was verbinden?
„U wilt naar uw vrouw en kind, niet waar?"
„Ja, gaarne."
„Dan zal ik mij op u concentreeren en u blijft aan uw vrouw en kind denken, dat is verbinden. Door aan iets te denken en ons daarop te concentreeren zullen wij verbinding krijgen."
Nu begreep ik wat verbinden beteekende. Ik dacht dus aan mijn huis op aarde; dáár zou ik hen vinden. Het was niet eens moeilijk en, omdat ik verlangde, bleef ik met hen in verbinding. Niets scheen mij eenvoudiger.
„Zie," zeide de broeder, „daar vóór u, dat is de aarde."
Ik zag een machtigen bol en uit dien bol zag ik een zwak licht stralen. Om den bol zag ik een cirkel van licht, die nauw er omheen lag.
„De uitstraling der aarde," zeide de broeder. „Dat is de planeet Aarde; daar leefde u, daar bent u gestorven."
Grootsch was het wat ik waarnam. „Weet u waar zij wonen?" vroeg ik.
„Ik niet," zeide de broeder, „doch gij weet het immers?"
Hoe zouden wij op die groote aarde, zoo overdacht ik, mijn vrouw en kind kunnen vinden? Doch de broeder sprak: „U blijft aan hen denken, dan zullen uw eigen gedachten u tot hen brengen. Ik verbind mij, zoo ik u zeide, weer met u, dus uwe gedachten brengen ons tot hen."
„Hoe eenvoudig is het," zeide ik tot den broeder.
„Alles is eenvoudig, wanneer wij die krachten kennen, maar

ik raad u aan, kalm en rustig te blijven bij alles wat gij zult beleven. Denk er vooral aan, u te beheerschen."
„Ja, dat zal ik doen," zeide ik. Nu kreeg ik het gevoel dat ik niet meer kon denken. Hoe ik ook wilde, met al mijn kracht kon ik de gewenschte gedachte niet vasthouden. Ik vroeg den broeder wat dit beteekende en hij zeide: „Ik trok mijn kracht van u terug en u voelde, dat u als een willoos werktuig voortzweefde. U zoudt op deze plaats blijven zweven en niet verder kunnen komen, als geen andere krachten u zouden helpen. Ik toon u hierdoor aan, dat u dit alles nog zult hebben te leeren. Sterke concentratie is noodig, om verbinding te krijgen. Later, wanneer gij deze krachten bezit, zal alles anders voor u zijn. Zoo gaan wij steeds verder om u te ontwikkelen. Eens kunt u op eigen beenen staan, op eigen krachten u voortbewegen en handelend optreden wanneer dit gewenscht wordt. Thans zijn we op aarde. Deze reis duurde lang, doch wie de kracht daarvoor bezit, kan zich als de wind zoo snel verplaatsen en met de aarde verbinden, wanneer dit noodig mocht zijn. Doch dat alles komt later."
Hoe verwonderd was ik, weer op aarde te zijn; ik zag huizen en straten, maar ik zag de menschen en alles zoo heel anders. Nu zag ik door de menschen heen. Waren zij dan veranderd? Neen, alleen ik en mijn geheele toestand waren veranderd. Ik zag de aarde uit dit leven en dat was zeer eigenaardig, zoodat ik den eenen kreet van verwondering na den andere slaakte. Welk een wonder is het, dood te zijn en toch te leven en weer op aarde te kunnen zien. De menschen te zien en te hooren spreken en door hen heen te wandelen, terwijl zij er niets van voelen. Dat is het grootste wonder dat de mensch, die uit dit leven voor de eerste maal op aarde terugkeert, zal beleven. Het ontroerde mij diep, ieder zou daarvan onder den indruk komen.
Ik zag, dat wij in een buurt waren gekomen die ik kende. Daar zag ik mijn eigen straat voor mij. Ik wilde als een wervelwind naar mijne woning vliegen, maar ik voelde dat ik werd tegengehouden. De broeder zag mij aan en zeide: „Wat

hebben wij afgesproken? Rustig te zijn en u in alles te beheerschen. Denk er aan, Gerhard, gij zult vreemde dingen zien." Maar toen ik een eind in de mij zoo bekende straat was, rukte ik mij van den band, die mij vasthield, los en vloog naar mijn woning, waar ik was gestorven. Ik greep de bel, maar voelde dat ik de kracht niet bezat om deze over te halen. Wat beteekende dat nu weer? Weer wilde ik bellen en toen ik eens goed op mijn handelingen lette, zag ik dat ik door de bel heenging.

De broeder, die intusschen bij mij was gekomen, zag mij aan en zeide: „Op deze wijze zult gij nooit binnen komen. Ik zal dit raadsel voor u oplossen. Waarom zoo'n haast? U leeft immers in de eeuwigheid. Waar is uw zelfbeheersching?"

Ik sloeg mijne oogen neder en voelde, dat ik nu reeds mijzelf weer had vergeten. Hoe moeilijk, om daar steeds aan te moeten denken.

„Kom, wij gaan binnen." De broeder liep voor mij uit en trad door de deur binnen. „Voor ons behoeft men niet open te doen; wij zijn geesten, Gerhard; en het stoflichaam hebben wij afgelegd. Kom, volg mij." Weer zag ik een wonder voltrekken; wie zou daar nu aan denken? Ik kende immers al die geestelijke wetten en mogelijkheden nog niet.

Spoedig waren wij boven. Ik voelde mijn hart hevig kloppen, want nu zou ik mijn kind en mijn vrouw zien. Daar stond ik in mijn eigen huis, hier was ik gestorven en hier was alles, wat ik had achtergelaten. Zou ik hen zien en leefden zij hier nog? Nu hoorde ik praten; ik riep mijn vrouw en wachtte op antwoord. Maar ik hoorde niets. Toen rende ik naar de woonkamer; daar hoorde ik praten. Er werd over huiselijke dingen gesproken, ik hoorde het duidelijk. Weer riep ik, maar kreeg geen antwoord. De stemmen kwamen mij echter niet bekend voor. Bij het raam meende ik een schim te zien. Nog eenmaal probeerde ik mijn vrouw te roepen, maar weer zonder gevolg.

Ik zag den broeder aan, die mij vroeg: „Is zij, die daar bezig is met breien, niet uw vrouw?" Neen, nu ik duidelijker zag,

bleken het andere menschen te zijn. Deze menschen kende ik niet, maar dan konden zij toch antwoord geven? Ik was in mijn eigen huis, waar was dan mijn vrouw?
„Zij kunnen u niet hooren," zeide de broeder.
„Niet hooren?"
„Neen, want u bent geest. Uw zacht maar duidelijk roepen zal de mensch op aarde niet kunnen hooren."
Toen schreeuwde ik heel hard.
„Ook dat hooren zij niet," zeide de broeder.
Wat beteekende dit alles? Hier had ik geleefd, hier moest ik vrouw en kind terugvinden. „O, help mij broeder, ik wil hen zien; ik wil niet terugkeeren voordat ik hen allen heb gezien."
„Kalm zijn en blijven, Gerhard! Is zij uw moeder?"
„Neen, dat is zij niet."
„Dan zijn wij verkeerd. Ik wist dat wij verkeerd waren."
„U wist dit?" vroeg ik verwonderd.
„U dacht aan uw huis en wij zijn dus hier gekomen, doch u had aan hen moeten denken, aan hen alleen. Ik voelde uwe gedachten. Hierdoor leert gij u zuiver instellen en aan dat te denken wat u wilt ontmoeten en terugzien. Is u dit duidelijk?"
„Ja broeder."
„Anderen zijn in uw huis komen wonen."
„Maar hoe kan dat, in die paar maanden?"
„Toch zal het zoo zijn, maar wij zullen hen vinden. Kom, volg mij."
De eerste teleurstelling op aarde had ik dus ontvangen. Daaraan had ik niet gedacht.
„Ze zal bij mijn moeder zijn, wilt u mij daar heen brengen?"
Ik zeide reeds, dat ik de eerste onaangename ontdekking had gedaan. Toch was ik gelukkig, omdat ik iets van mijzelf had teruggezien, al was het dan alleen mijn vroegere woning. Wij liepen door de straten en spoedig waren wij in de buurt, waar mijn ouders leefden. Ik wist mij nu te beheerschen en volgde den broeder op den voet. Hier woonde mijn moeder.

Ik zag reeds aan het meubilair in de gang, dat zij hier nog woonde. Ik herkende verschillende meubelen, die ik zelf op de plaats had gezet, waar zij nu nog stonden.
„Moeder," riep ik heel hard, „Moeder, ik ben hier, Gerhard." Aandachtig luisterde ik, maar ook hier geen antwoord. Wat de broeder mij had duidelijk gemaakt, was ik in deze spanning reeds weer vergeten. Ik rende de kamer in, waar ik vaak vertoefd had, maar zag niemand. Zou ik een tweede teleurstelling hebben te ondergaan? Hoe verschrikkelijk zou dat zijn. De broeder nam mijn hand in de zijne en hield mij staande.
„Ik zal u helpen, gij kunt u nog steeds niet concentreeren. Ziedaar!"
Ik zag naar de plaats, waarop de broeder mij opmerkzaam maakte en toen zag ik mijn moeder. Ik vloog op haar af en riep: „Moeder, Moeder, ik ben hier, Gerhard." Doch moeder deed alsof ik er niet was. Nogmaals riep ik haar. „Moeder, zie, ik leef, ik ben hier. U denkt dat ik dood ben, maar ik leef." Doch moeder zag mij niet en hoorde mij niet, ik bleef voor haar onzichtbaar. „Hoort u mij niet?" Ik kuste haar op beide wangen, maar zij deed alsof zij mij niet voelde. Ik dacht door den grond te zinken. „Moeder, wat bent u hard! Wat heb ik dan toch gedaan? Zie mij aan, ik ben het. Wat heeft dit alles te beteekenen?"
Plotseling zei moeder iets tegen iemand, die ook aanwezig bleek te zijn. Ik hoorde spreken, maar het was zoo vreemd. Weer trachtte ik Moeder te bereiken, maar het lukte mij niet. Ik raakte mijn zelfbeheersching kwijt en voelde mijn angst weer terugkeeren. Nogmaals schreeuwde ik heel hard, maar ook nu hoorde zij mij niet. Weer hoorde ik haar tot iemand spreken, nu meer van nabij, en toen zag ik wie daar had gesproken; ik zag mijn vrouw. „Hebt u mij geroepen?" vroeg zij. Meer hoorde ik niet, want ik vloog op haar af en drukte haar aan mijn borst. Verschrikkelijk, zij voelde mij niet. Zij verwijderde zich en het gelukte mij niet haar tegen te houden. Ik hing aan haar hals en wilde haar zoodoende beletten zich

te verwijderen. Maar zij deed wat zij wilde. De harten van de menschen op aarde zijn versteend, dacht ik. Wat bezielt hen, om mij niet te herkennen? Ik schreeuwde heel hard en zij hoorde mij niet en deed alsof ik er niet was. Ik vloog opnieuw op haar af en drukte haar tegen mij aan, kuste haar op mond, wangen en voorhoofd, maar zij voelde mij niet. Ik bestond niet meer voor haar, want ik was dood. Toch leefde ik.

Duizelig, met gebogen hoofd, stond ik daar als gebroken. Hoe had ik naar haar verlangd en nu kon ik haar niet bereiken. Weer probeerde ik het bij mijn moeder, maar de poging bleef vruchteloos. Ik pakte haar stevig beet, kneep haar in den arm, zoodat ik dacht dat lichaamsdeel te zullen breken, maar zij voelde mij niet en bleef voor mij gevoelloos. Weer riep ik: „Moeder, ben ik dan zoo veranderd? Ik houd toch van U!" en rammelde haar door elkaar, maar ik rammelde aan mijzelf; verbinding kreeg ik niet. Ik knielde voor haar neder en zag haar in de oogen, maar zij keek door mij heen. Haar oogen zagen alleen wat de aarde toebehoorde, maar mij kon zij niet zien. Een smartelijk gevoel, een diepe ellende overviel mij, zoodat ik innerlijk brak. Hoeveel had ik al geleden! Hier had ik niet op gerekend, dit was voor mij te veel. Haar oogen waren en bleven blind. Hooren kon zij mij niet en voelen evenmin. Geen gevoel, geen gezicht en geen gehoor, o, wat een teleurstelling! Dit alles maakte mij kwaad; ik vergat mijzelf en vloog op mijn vrouw af. Ik drukte haar met al de kracht die in mij was aan mijn borst, kuste haar met geweld op wangen, mond en voorhoofd, hoorde haar hart sterk kloppen, maar moest haar loslaten, want zij liep door mij heen. Toch had zij iets van mij gevoeld, daar zij tegen mijn moeder zeide: „Eigenaardig toch, moeder, ik kreeg daar zooeven hevige hartkloppingen." Moeder antwoordde niet, maar keek haar aan. Ik volgde mijn moeders blik en voelde mijn onrust, dorst en opgezette keel weer terugkeeren. Ik was mijzelf niet meer, maar hier was water en ik rende naar de keuken en wilde de kraan open draaien. Maar ook dat kon

ik niet. Kon ik dan niet eens een beetje drinken bemachtigen? Ik beukte op de kraan, maar sloeg er doorheen. Daarna rende ik weer naar voren. Den broeder zag ik niet, ik was hem vergeten. Als een waanzinnige vocht ik met mijzelf. Het geestelijke leven en de zelfbeheersching was ik weer vergeten. Verschrikkelijke nieuwe ondervindingen deed ik op! Weer knielde ik neder en riep: „Moeder, Moeder!" Daarna sprong ik op en trachtte mijn vrouw te bereiken, maar zij voelde heelemaal niets, zij was nog verder van mij weg dan mijn moeder. In een hoek van de kamer zag ik plotseling mijn kind. Ik riep de kleine, maar ook het kind hoorde mij niet. Mijn God, dacht ik, ook dat nog. Al mijn geliefden waren doof en blind en ik bestond blijkbaar niet meer voor hen. Bij mijn kind werd ik wat kalmer; het speelde daar zoo rustig, zoodat ik wat kalmer kon denken. Toen eerst zag ik den broeder. Hij stond daar aan den ingang der kamer, met zijn armen over de borst gekruist en zag mij aan. Ik beefde en schaamde mij en was als verlamd. Hij schudde zijn mooie, verstandige hoofd en trad op mij toe.

„Gerhard, mijn vriend, op deze wijze zult gij hen nooit bereiken. Ik liet u begaan maar ik zag hoe u handelde en alles weer bent vergeten. Voor de aarde bent u dood, lieve vriend, zult gij dat nu nooit weer vergeten? Luister: Wanneer zij helderziende zouden zijn, hadden zij u kunnen waarnemen, maar zij kunnen zien, noch hooren, geen van hen bezit deze gave. Al roept gij nog zoo hard, zij hooren u niet. Hun armen en beenen kunt u niet breken, al zoudt ge dat willen." De broeder zag mij diep in de oogen en ik begreep. Wat was ik ruw geweest. De broeder vervolgde: „Zij leven in het stoffelijke leven en gij in den geest. Om u te kunnen waarnemen, is er verbinding noodig. Zij, die in den geest leven en helderziend en hoorend medium zijn, die dus deze gaven bezitten, kunnen onze zachte maar duidelijke stemmen hooren. Zij zien en voelen ons leven. Zij moeten dus voor ons leven belangstelling voelen, anders zijn de menschen, ook al hebben wij nog zulke goede instrumenten, toch niet te bereiken. Hun

geloof en duizend andere dingen houden hen tegen. Ik kan mij echter uw toestand indenken, want velen vergeten zichzelf, wanneer zij voor de eerste maal op aarde terugkeeren. Doch gij moet u in alles kunnen beheerschen. Ik zag den broeder aan en de tranen vloeiden mij over de wangen.
„Wat moeten wij nu doen? Waar zijn mijn zusters en mijn Vader? Is het nacht of is het dag?" vroeg ik aan den broeder.
„Het is op aarde middag, doch waar uw andere geliefden zijn, weet ik thans nog niet. U ziet, er zijn verschillende toestanden, die u beletten met hen in verbinding te komen."
Waar was mijn blijdschap gebleven? Daar waren mijne geliefden en geen van hen kon ik bereiken. Hier was voor mij niets meer te doen. Zij leefden, ik leefde en toch konden wij geen verbinding tot stand brengen. Ik was weer rustig geworden, bij mijn kind had ik mijn rust teruggevonden. Goddank, dacht ik, dat het zoover niet is gekomen, bijna was ik weer in dien vreeselijken toestand teruggekeerd. Maar welk een ellende is het, om naar de aarde terug te keeren en niet te worden gehoord of gezien. Toch kon ik niet heengaan, want zij trokken mij tot zich en hielden mij gevangen. Ik voelde hun liefde en dat maakte mij duizelig. Opnieuw kuste ik mijn moeder, vrouw en kind en keerde tot mijn moeder terug. Aan de voeten van haar knielde ik neder en bad heel innig, dat ik hen eens zou mogen bereiken. Steeds dieper zakte ik weg en wist niet meer dat ik leefde. In mij lag een groote droefheid, die mij overmande en waardoor ik insliep. Toen ik ontwaakte, lag ik in mijn eigen kamer. Ver was ik van de aarde verwijderd en nu overdacht ik alles wat ik in de sfeer der aarde had beleefd. Welk een teleurstelling! Maar wie had mij hierheen gebracht? Van de terugreis wist ik mij niets meer te herinneren. Wel kon ik mij alles van de aarde duidelijk in herinnering brengen. Ik zorgde intusschen kalm te blijven, want ik wilde niet weer terugvallen. Toen, met mijn hoofd in beide handen, schreide ik lang en scheen niet te kunnen ophouden. Zouden de menschen op aarde zich ons verdriet kunnen indenken? Ach op aarde kent men een der-

gelijk verdriet niet; dit is het verdriet van den geest. O, heilig spiritualisme, het middel van verbinding! Als dat er niet was, zou ik dit alles niet eens kunnen vertellen. Veel wist ik er nog niet van, maar ik voelde nu hoe heilig het spiritualisme was. Ik dacht lang na en wilde terug naar de aarde, ik wilde nogmaals alles, maar dan bewust, beleven. Ik had nog niets geleerd. Als het nu maar mogelijk was. De broeder had mij teruggevoerd. Hoe goed van hem, mij niet alleen in de sfeer der aarde achter te laten. Toch had ik mijzelf vergeten en bijna mijn moeders arm gebroken. O, welk een pijn deed het mij. Toen ik nog op aarde leefde zou ik zoo iets nooit hebben gedaan. Hoe onnatuurlijk was dit alles, dit weerzien en toch was het werkelijkheid; alleen zoo vreeselijk vreemd. Nog voelde ik het hart van mijn vrouw kloppen, duidelijk had ik het gevoeld en ik was ervan geschrokken. Toch zag en voelde zij mij niet. Welk een kloof lag er tusschen haar en mij; iets moest dit kunnen overbruggen en dit was het spiritisme. Doch ook zij wilden met het spiritisme niets te maken hebben. Terwijl ik aan dit alles dacht, trad mijn leermeester binnen. „Nog bedroefd, Gerhard?"

„Neen," zeide ik, „nu niet meer; ik wil mij in het onvermijdelijke schikken. God heb ik gedankt en ook u dank ik voor alles. Toch zou ik u willen vragen, of ik weer terug mag keeren, daar ik dit zoo gaarne opnieuw zou willen beleven, maar dan bewust. Nu zal ik mij staande weten te houden."

„Natuurlijk, wij kunnen aanstonds vertrekken en ik vind het heerlijk, dat gij zelf tot dit besluit bent gekomen. Dit werk moet gij afmaken, anders zult ge niet rustig kunnen zijn."

Ik maakte mij gereed en spoedig waren wij voor de tweede maal op weg naar de aarde. Thans zweefde ik bewust de aarde tegemoet. Ik leerde mij concentreeren en daardoor steeds sneller te gaan en ik vond het heerlijk. Heel innig stelde ik mij in en in snelle vaart gingen wij vooruit. Dan weer liet ik mijn concentratie verzwakken, zoodat mijn vaart verminderde. Hoogst interessant vond ik het! Ik zag den broeder aan en hij glimlachte. „Ga verder," zeide hij, „ik zal

u volgen." Wat voelde ik mij gelukkig dit te kunnen en met dit geluk voelde ik geen droefheid meer. Door hierin over te gaan en dit te leeren, kwam er een andere kracht in mij. Nu zag ik de aarde heel duidelijk voor mij en spoedig zouden wij er zijn. Met eigen krachten had ik de aarde teruggevonden.

„Nog sneller kunnen wij gaan," zeide de broeder, „we zullen het probeeren, maar niet angstig zijn, want gij zult nergens tegen botsen." Nu voelde ik een hevige concentratie in mij komen en als een flits verplaatsten wij ons. Alles verdween voor mijne oogen, daar ik mij op één punt had ingesteld. Wonderlijke krachten van den geest; hoe groot kunnen de menschelijke krachten zijn. Mijn laatste angst was verdwenen en wij traden de sfeer der aarde binnen. „Heeft u mij geholpen, broeder?"

„Neen, ditmaal liet ik u begaan," zeide de broeder.

Wat was ik gelukkig! Weer kwam ik in mijn moeders woning en wandelde door de kamers, maar nu zag ik niemand. Waren zij niet thuis?

„Zij slapen," zeide de broeder, „op aarde is het nu nacht."

Toen begaf ik mij naar haar slaapkamer, daar zou ik haar vinden. Bij de deur bleef ik staan en luisterde. Was het mijne moeder, die daar te bed lag? De broeder wenkte mij nader te treden. Ja, zij was het; mijn moeder lag in diepe rust verzonken.

„Uw moeder is ziek."

„Ziek?" vroeg ik.

„Een lichte ongesteldheid."

„Hoe weet u dat zoo spoedig?"

„Ik zie dit aan haar uitstraling; concentratie, mijn vriend."

Ik riep haar nu niet meer, daar ik wist, dat zij mij toch niet zou hooren.

„Ik zie haar zoo duidelijk," zeide ik verwonderd tegen den broeder, „beteekent dat wat?"

„De vorige maal was u zelf overspannen en hebt u haar door mijn kracht waargenomen. Thans ziet u bewust."

Ook dat had ik mij dus eigen gemaakt?
„Alleen door u te beheerschen," zeide mijn leermeester.
„Gaat zij over, broeder?"
„Neen, zij wordt beter. Zij zal nog vele jaren op aarde moeten blijven. Later zult u haar halen, omdat u dit innerlijk zult gaan voelen."
Nu keek ik naar de plaats, die de broeder mij aanwees en ik schrikte. Wat was dat? Naast en over moeder heen zag ik een lichtende gestalte. Het wezen straalde een prachtig licht uit, dat moeder verlichtte. Een schoon wezen bestraalde haar, zijn handen lagen op haar voorhoofd. Moeder werd behandeld, door een geest geholpen, ik voelde het onmiddellijk. Hoe was het mogelijk, dat ik die verschijning niet eerder had waargenomen. De broeder fluisterde mij toe, dat het een hooger afgestemd wezen was, dat ik nog niet goed kon waarnemen. Ook dat zou ik eerst later kunnen. Geruimen tijd bleef het wezen in deze houding over mijn moeder heengebogen en een sterke lichtstraal schoot uit zijn handen. Onverwachts keerde het wezen zich om en zag mij aan en nu keek ik in twee prachtige menschenoogen, die straalden als zonnen. Zoo straalden ook de oogen van mijn leermeester, want ook daar zag ik diezelfde krachtige uitstraling. Ik kende dien geest, maar waar had ik hem gezien? Plotseling schoot het mij te binnen. „Grootvader, o, Grootvader, bent u het? Hier, bij mijn moeder? Ik weet dat u reeds lang geleden bent gestorven! Wist u, dat ik ook in dit leven was?"
„Ik wist het, mijn jongen, ik wist het reeds lang voordat je dit leven binnentrad."
„En kwam u mij dan niet opzoeken?"
„Alles is goed, zooals het geschiedt."
Welke wonderen zal ik nu weer beleven? „Hoe komt u op aarde, Grootvader?"
„Hetzelfde zou ik jou kunnen vragen."
„Dat is waar," zeide ik, „maar het is heerlijk iets van mijzelf in dit leven te bezitten," en daarop vloog ik in zijn armen. Het was, alsof wij nog op aarde leefden. Hoe vaak had ik niet

op zijn knie gezeten. Wat hield Grootvader veel van mij! Mijn jonge jaren gingen nu aan mij voorbij en daarin zag ik vele schoone momenten. „Hoelang is het reeds geleden dat u bent gestorven?"

„Heel lang, mijn jongen."

„Hoe wist u dat Moeder ziek was?"

„Wonderen in het geestelijke leven, Gerhard." Hij legde zijn mooie handen op mijn hoofd en ik voelde zijn rust, die in mij kwam. Daarbij zag hij mij in de oogen en zeide: „Zul je sterk zijn en aan je zelf werken?"

„Ja, ik beloof het u," zeide ik. „U bent een goed mensch geweest, Grootvader, ik heb zooveel over u hooren vertellen."

„Toen je nog klein was, kwam ik reeds weer van tijd tot tijd op aarde. Ik zal je iets van mijn leven vertellen; kom hier naast mij zitten." Wij namen in een hoek der kamer plaats, ook mijn leermeester en nu vertelde Grootvader van zijn leven. O, welk een schoon oogenblik was dat! Hij vertelde van zijn leven op aarde en van zijn overgaan tot aan dit weerzien. Hoe grootsch was toch alles. Tevens opende het mijn oogen. Hij leefde in de tweede sfeer en was een gelukkige geest. Hij waakte over haar, zijn kind, over mijn moeder.

„Is het niet wonderlijk, Jozef? Zal de mensch dit ooit kunnen begrijpen? Ik vertel je de heilige waarheid, Jozef, ik mocht dit alles beleven. Dit moet men beleven om het wonderlijke te kunnen aanvoelen en eerst dan dankt de mensch zijn Vader, zijn God."

Hoe groot was thans mijn geluk. Lang waren wij bijéén, maar wij zouden hier niet kunnen blijven.

„Volg je leider, doe wat hij zal zeggen, Gerhard," zei Grootvader. „Werk aan je zelf, ik zorg en waak over hen allen!"

„Dat is een groote troost," zeide ik; „nu kan ik met een gerust hart aan mijzelf werken."

„Wij zullen elkander terugzien; ik zal mijn kinderen helpen, zoo ook jouw vrouw en kind."

„Weet u waar zij zijn?"
„Hiernaast, volg mij. Vergeet niet dat zij slapen en die rust noodig hebben. Zul je hen in stilte naderen?"
„In rust, Grootvader, in rust."
Hij geleidde mij naar hen, die mij toebehoorden. Daar lag mijn lief kind en aan de andere zijde haar moeder, mijn vrouw. Zij droomde van een weerzien, maar dat ik hier stond en zoo dicht bij was, haar aandachtig bekeek en haar droom volgde, neen, dat zou zij niet kunnen aanvaarden. Dat was te diep voor haar eenvoudig gemoed. Maar eens, eens zouden ook haar oogen worden geopend. Neen, zij kon niet slecht van mij denken; in haar lag liefde, liefde voor mij en ik moest denken aan mijn eigen mij opgelegden droom. Nu zou ik haar kunnen laten droomen en ik voelde hoe ik haar zou kunnen bereiken. Zoo liet men den mensch droomen. Droomen, die hun uit den geest worden gegeven. Droomen, die voorspellingen waren, droomen van liefde en weerzien. Ik voelde diep ontzag voor dat groote, dat God was. Nu bewoog zij zich; ik moest ophouden, of ik zou haar storen. Hoe gemakkelijk is de mensch in zijn slaap te bereiken. Dan is zijn concentratie opgeheven en kan de geest zich in stilte verbinden. Ik zag de werking van haar hart en voelde dat haar zenuwlichaam gespannen stond. Zij treurde, omdat ik dood was en toch leefde ik. Toen vatte ik haar hand in de mijne en drukte een kus op haar voorhoofd. Plotseling kwam er beweging in haar; haar geest werd bewust, de stoffelijke organen begonnen weer sneller te werken. Ik zag en voelde, hoe de geest het stoflichaam in werking stelde. Dit oogenblik was interessant voor mij. Zij werd wakker, sloeg hare oogen op, maar zag en voelde mij niet. Op hetzelfde oogenblik trok ik mij terug en zij viel weer in slaap. Uren zou ik hier willen blijven, maar dat mocht en kon niet. Ik stond lang in gedachten verzonken. Hoe schoon is de mensch toch, wanneer hij geestelijk bezit in zich draagt en op gene zijde afstemming kan vinden. Mijn leermeesters hadden mij dit laten beleven. Beiden zagen mij nu aan en ik begreep, Grootvader had dit

gewild en ik was hem daarvoor innig dankbaar. Van mijn vrouw ging ik naar het kind. Ik nestelde mij bij mijn kind en drukte het aan mijn borst; daarna nam ik in stilte afscheid.

„Volg mij," zeide mijn Grootvader, „nog één wezen zal ik je toonen."

In een andere kamer zag ik mijn Vader. Aan hem had ik in het geheel niet gedacht, daar wij geen sterke verbinding hadden. Vreemd, dat zich dit in het leven na den dood liet gevoelen. Toch had ik hem lief met hart en ziel, maar wij waren twee verschillende naturen; onze karakters kwamen niet overeen. Op aarde had ik hem niet kunnen begrijpen en nu zag ik, waarom dit niet mogelijk was geweest. Ik legde mijn handen op zijn hoofd en dacht aan den tijd, dat ook hij dit leven zou binnentreden. Aan deze zijde zouden wij elkander beter kunnen aanvoelen. Voor mijn moeders rust sliep hij in deze kamer, ik begreep dit volkomen. In een hoek der kamer zag ik mijn eigen portret en daarbij brandde een klein lichtje ter eere van mij. Ik was immers dood en dat deed men voor een doode. Ik stond in gedachten naar het vlammetje te kijken. Stemde het mij gelukkig? Neen, ik had zoo heel gaarne gevoeld, dat het heilige licht van het spiritualisme in hun zielen brandde, de wetenschap, dat ik hier was en leefde. Hoe zou mij dat gelukkig maken. Maar hun geloof hield hen tegen en ik zou die kloof nog niet kunnen overbruggen. Ik wist hoe innig zij geloofden, maar hoe verschrikkelijk was dit eigenlijk. Mijn moeder ging veel ter kerk en zou voor mij en alle anderen, die haar lief waren, bidden. Ze zou thans voor mij het meeste bidden, ik wist het maar al te goed. Moeder, zeide ik innerlijk, moeder, bid voor u zelf, dat God u de oogen moge openen. Dat God u voere op dezen weg, den weg van verbinding. Moge God mij de kracht geven, u allen wakker te schudden. Nu eerst voelde ik, dat mijn leven aan gene zijde ging beginnen. Ik nam afscheid van mijn Grootvader.

„Put kracht uit dit alles, Gerhard."

„Ik zal het doen, Grootvader."
„Thans ga ik heen." Hij zag mij diep in de oogen en geen woord werd er meer gesproken. Ik drukte zijn beide handen en voelde ze in de mijne oplossen. De geheele verschijning loste op en was in een waas gehuld. „Vaarwel," hoorde ik hem zeggen, „God zegene je."
Het licht verdween en mijn Grootvader was in een voor mij onbekenden toestand overgegaan. Daar, achter dat waas leefde hij. Nu wist ik het, daar ik hem had gezien en gesproken. Van dáár voelde ik zijne liefde tot mij komen. Zoo trekt de geest zich terug, na zich op aarde te hebben gemanifesteerd; de geest die achter den sluier leeft en voor den mensch op aarde verborgen is. Dat waas hield een waarheid verborgen, die ik alleen kende. Het verborg een schat, die mij lief was. Achter dat waas lag de opofferende liefde. Het is het leven om en in den mensch, waarvan velen nog onkundig zijn. Het is het spiritualisme, dat dit waas dat verdwijnen en waardoor wij zichtbaar worden. Dat is het heiligste, aan den mensch gegeven. Dankbaar was ik, o, zoo dankbaar. Toen ik dit alles had beleefd, prevelde ik met tranen in de oogen, goede, lieve Vader, sloeg mijn handen voor de oogen en viel op de knieën om God voor zijn groote goedheid te danken. Kun je begrijpen en voelen wat er in mij om ging, Jozef, dat ik na zooveel teleurstellingen en zoeken dit mocht beleven? Dat er een liefde bestaat, die boven alles uitstijgt, zoodat je jezelf vergeet en verliest. Dit alles doet je sidderen van heilig ontzag voor dat machtige en het doet je beseffen de kleinheid en nietigheid van je zelf. In onwetendheid sleur je het heiligste door het slijk en drijf je den spot met Gods heilige krachten en wetten. Krachten, waardoor de mensch op aarde met ons verbinding kan ontvangen. Toen ik dit alles voelde, benam het mij den adem. Ik voelde de afschaduwing van die andere nog grootere liefde, een innige warmte die een menschenziel geheel doorstroomt. Om dat ééns te mogen beleven, daarvoor wilde ik mij geheel geven. Voor de tweede maal was ik op aarde geweest en

thans had ik mij in den geest verrijkt. Nu had ik geen hinder meer van al mijn aardsche verschijnselen en ik wist waarom. Thans maakte ik mij gereed om te vertrekken en weer naar de sferen terug te keeren. Voorloopig had ik genoeg om te overdenken. Aan jou dacht ik echter nog niet, Jozef, eerst later deed ik dat. Dat kwam omdat andere dingen mij geheel in beslag namen en dan kun je aan niets anders meer denken. Zoo is ons leven, want hier doe je maar één ding tegelijk. Spoedig hadden wij de sferen bereikt en kon ik weer nadenken. Lang bleef ik in dezen toestand, heel lang, Jozef, het kunnen wel weken zijn geweest. Daarna voelde ik heerlijke gedachten tot mij komen en nu eerst merkte ik, dat je aan mij dacht en voor mij bad. O, hoe gelukkig was ik, dat ik dit nu bewust kon opvangen; ik dankte je hartelijk. Zie, dan heeft een gebed veel kracht, omdat het bewust wordt opgezonden. Jij stuurde je geluk tot mij, maar andere gebeden maken je vaak droevig, omdat de mensch zelf droevig is. In mij kwamen nu gedachten van geluk en weten. Nu kan ik je vertellen, dat een gebed, in volle bewustzijn opgezonden, wonderen kan verrichten. Het sterkt en verwarmt je heel innig. Ik voelde je liefde en vriendschap voor mij. Daarna begon ik weer aan mijzelf te denken. Vurig bad ik tot God, want ik wilde voor anderen iets gaan doen. Er lag een groote rust in mij en ik bezat nu concentratie. Ik had God leeren kennen, ik kende nu een heel klein beetje van de Grootheid, Die over al Zijn kinderen waakt. Nu kon ik bidden uit het diepst van mijn ziel en ik dankte God voor al het schoone, mij gegeven. Daarna ging ik den broeder bezoeken, want ik kon mij nu vrij in mijn sfeer bewegen. Hij zag mij aan en ook hij was gelukkig. Wat was ik reeds veranderd!

„Zie in de natuur," zeide hij, „alles zult gij weer anders zien; thans is de grauwheid verdwenen."

Ik zag nu de natuur, zooals zij steeds was geweest, maar dat kwam omdat het in mij zoo heel anders was en ik een ander mensch was geworden.

„U ziet," zeide de broeder, „dat de mensch één met de natuur

is, wanneer hij hier binnentreedt." Nu was ik als de anderen, die hier leefden. In mij groeide er iets en was er iets wakker geworden. Ik vroeg den broeder, wat ik zou gaan doen; zóó kon ik niet blijven. Andere krachten wilde ik mij eigen maken, ik wilde dienen en werken, evenals hij.

„Luister, mijn vriend," zeide de broeder. „Wij zijn nu zoover gekomen, dat gij voor anderen wilt gaan werken. In u ligt een sterke wil, doch daar is ook kennis voor noodig. U weet nog zoo weinig van dit leven af en er is nog zooveel, wat gij zult te leeren hebben. Wat ik u in de sfeer der aarde toonde, was in uw eigen belang en wel om u van de aarde los te maken. Gij voelt zeker wel, dat ik den juisten weg gekozen heb? Wanneer wij aanstonds waren teruggekeerd, hadt gij u op aarde vergeten en de gevolgen daarvan zouden verschrikkelijk zijn geweest. Maar dat alles ligt nu ver achter u. Doch ook thans zouden wij kunnen terugkeeren en zou ik u al de geestelijke wetten kunnen toonen, alsook hoe wij daar werk kunnen verrichten zooals uw Grootvader en anderen doen, maar ook daarvoor is kennis noodig. Dat te leeren kunnen wij hier in onze eigen afstemming ook. Wanneer wij dus toch zouden terugkeeren, leerde u wel, maar u zou niets voor anderen kunnen doen en dat is de bedoeling niet. Luister dus, Gerhard: Volg hier een school, waar men u alle overgangstoestanden zal duidelijk maken, van de hoogste tot de laagste. Gij zult daar verschillende hemelen en hellen leeren kennen."

„Hellen, zegt u?"

„Juist, ik heb daar reeds over gesproken, doch dat was op het oogenblik, dat je ging slapen."

„Wonderlijk," zeide ik, „weet u dat nog?"

„U ziet, ik ben het niet vergeten, doch luister nu. U zult daar de geestelijke afstemmingen leeren kennen, tevens andere wetten en krachten, planeten en sterren, mensch en dier, tot het hoogste toe. Dat is de kringloop der ziel. Die school duurt eenige maanden volgens aardsche berekening. Iedereen, die natuurlijk denkt, die het aardsche leven heeft afge-

legd en in dit leven is overgegaan, zal die volgen. Hebt gij die school doorloopen, dan eerst daalt u in de donkere sferen af en uw leven, uw taak voor anderen iets te zijn, gaat beginnen. Het afdalen in de donkere gebieden is het moeilijkste werk, dat wij aan deze zijde kennen, maar u leert daar in drie maanden meer, dan waarover u in andere toestanden drie jaren doet. U voelt wel hoe moeilijk dat afdalen is, maar het zal u op die school duidelijk worden gemaakt. Het leven in de donkere sferen, mijn vriend, is verschrikkelijk, doch u moet zelf daartoe besluiten; ik kan u daarin niet raden. Alleen vertel ik u, wat mogelijk is. Denk hier dus goed over na, want er is veel opoffering voor noodig om daar te werken. Vuur brandt er echter niet, zooals ik u reeds vroeger zeide," en hij keek mij daarbij aan, „maar daar brandt het vuur van hartstocht en geweld, het zijn de diep gezonkenen, die daar leven. U daalt alleen daarin af om anderen te helpen. Kom, wij zullen een wandeling gaan maken en dan zal ik u tevens andere menschen toonen die reeds langen tijd hier zijn, maar zich nog steeds niets hebben eigen gemaakt. In het begin heb ik u daarvan verteld. U denkt dan aan hetgeen ik u zooeven zeide en daarna zegt u mij wat gij hebt besloten."
Wij ontmoetten vele menschen, maar de broeder zeide niets tot mij, Ik wikte en woog wat te zullen doen, doch ik behoefde niet lang na te denken. Ja, ik wilde afdalen, ik moest vooruit om mij geestelijke krachten eigen te maken. Hoe vreeselijk het daar ook zou zijn, ik wilde. Ik vroeg hem: „Daalde u ook af, toen men het u vertelde?" De broeder knikte, dat het zoo was en ik had mijn besluit reeds genomen en zeide tot hem: „Ik heb besloten, gaarne wil ik afdalen."
„Uitstekend, Gerhard, gij volgt mijn weg en dien van duizenden anderen" en hij vatte mijn arm en zeide: „Ik dacht wel, neen ik wist, dat gij zoudt besluiten om het zwaarste werk te doen. Ge zult daar later genot van hebben."
„Wanneer kan ik nu afdalen?"
„O, niet zoo haastig, eerst gaat gij immers naar school? Daarna zult u andere toestanden beleven, die ik u zal toonen en

eerst dan zult gij afdalen. Ik bewonder uw vasten wil en vind het heerlijk. Op school, zooals ik reeds zeide, zult u verschillende wetten leeren kennen en de leeraren zijn geesten uit hoogere sferen. In de duisternis komt gij voor verschillende problemen te staan en al die problemen kunnen u vernietigen. U kunt terugzinken en dat is de bedoeling niet."
„O, maar dat kan toch niet meer?"
„Niet zoo vlug, u weet niet wie daar leven, u bent nog onkundig van hun afschuwelijke en verschrikkelijke krachten. Al die krachten en tegenwerkingen kunnen u ontmoedigen en daarvoor wil ik waken. Thans speel ik niet meer met uwe geheele persoonlijkheid als inzet. Die inzet wordt te kostbaar. Ik zal u dus, wanneer u van school terugkeert, vele andere toestanden toonen en dit zal u tevens aansporen om uw best te doen. Daarbij zijn er verrassingen, doch eerst na uw examen. Er wordt daar geleerd hoe gij u verbinden moet. Eenige overgangen hebt ge reeds beleefd en wel die naar de aarde."
Wij kwamen nu op een groot plein en daar waren tal van menschen bijeen. Onder hen zag ik velen, die ik reeds eerder had ontmoet. Nu begreep ik al die menschen, kende hun afstemming en kon hen in den geest volgen.
„Zie daar," zeide de broeder, „die oude dame heeft reeds lang de aarde verlaten. Zij is aardsch gekleed, omdat dit haar gedachtenleven is, toch zal zij ééns die kleeding moeten afleggen. Zij moet dus, om eenvoudig te willen zijn, afstand doen van haar bezit, maar nog is dit niet mogelijk. Wanneer u haar in haar gedachtenleven volgt, voelt u uw eigen afstemming en dan zal het u duidelijk zijn, hoeveel zij nog af te leggen heeft. Eerst die dracht, dan haar geheele persoonlijkheid. Daarom kunt gij u gelukkig prijzen, dat u in dit begrafeniscostuum hier bent aangekomen, want anders had u nog meer moeten afleggen. Geen goud of edelgesteenten verduisteren uw geestelijk licht, geen geld of goederen trekken u naar de aarde terug. Maar zie deze arme wezens, zij dragen, wat zij op aarde droegen en dat alleen zou niet zoo

vreeselijk zijn, maar het behoort niet tot dit leven. Hun strijd zal daarom verschrikkelijk zijn. U weet hoe dat afleggen geschiedt, daarover behoef ik u niets te vertellen. Ook zij zullen dit leven vervloeken en alles wat met hun eigen persoonlijkheid heeft te maken. Dan eerst valt het aardsche leven van hen af en zullen zij hier binnentreden. Zij leven dus in het leven van den geest, maar zijn in hun gevoelens nog op aarde. Die dame schreit, omdat zij denkt, dat men haar verwaarloost. Doch zij is niet te bereiken en daarom kan men haar niet helpen. Dit alles zou ik u in het begin niet duidelijk hebben kunnen maken, ge zoudt het niet hebben begrepen. Toch weten velen van hen, dat zij op aarde zijn gestorven. Anderen kunnen dit nog steeds niet aanvaarden en leiden hun leven, zooals zij dat zelf willen. Doch het zijn levende dooden in de eeuwigheid. Zij moeten aan zichzelf beginnen, eerder zal en kan hun toestand niet veranderen. Later zult gij met hen kunnen spreken, nu raad ik u dat ten stelligste af. De broeders en zusters zijn hier, om hen allen te helpen; dat zal u thans wel duidelijk zijn. Die oude man daar, is een levend-doode. Hij voelt zich als een heer, maar dat behoort bij de aarde. Aan deze zijde zijn we allen kinderen in den geest en wie het niet is, zal het hebben te leeren; Hij voelt zich als een persoonlijkheid en pocht op hetgeen hij op aarde is geweest en heeft bereikt. Doch u weet het, dat alles is aardsch en heeft hier geen beteekenis. Zij spreken over aardsche toestanden en leven aan gene zijde. Is het dan zoo wonderlijk, dat zij geen geestelijk bezit dragen? Dat zij in een sfeer leven, die tusschen de grofstoffelijke en de geestelijke afstemming ligt? Dat zij geen licht bezitten en zichzelf voor al dat schoone, dat wij aan deze zijde bezitten, hebben afgesloten? Is het niet droevig? Men vertelt hun van dit leven en zij luisteren aandachtig, maar gaan er niet naar leven. Zij voelen zich gelukkig, doch voor ons heeft hun geluk geen waarde. Daarom zijn zij levend dood, precies als op aarde; zoo leven deze menschen daar en komen in eenzelfden toestand hier aan. Voor het geestelijke leven sluiten zij zich af,

zij hebben daaraan nog geen behoefte. Doch ééns komt die tijd, misschien na vele jaren. Geloof mij, wanneer ik u zeg, dat er tientallen jaren voorbij gaan, voordat zij aan zichzelf beginnen te werken. Zij zijn niet slecht, maar zij dragen geen bezit. U ziet hierdoor hoe heerlijk het is, wanneer men op aarde reeds van een eeuwig voortleven afweet en met weinig aardsch bezit hier aankomt. Zij, die zich op aarde op ons leven afstemden en er naar leefden, leven allen in de hoogere sferen. Zij hebben de eerste en tweede sfeer bereikt en zijn gelukkigen in den geest.
Hier, onder deze menschen, bevinden zich de intellectueelen der aarde, zij voelen wel liefde, maar alleen voor zichzelf. Hier leeft rijk en arm tezamen, maar de kinderen leven in de hoogere gebieden. Een kind, dat jong op aarde is gestorven, heeft een andere afstemming dan zij bezitten. Doch al die afstemmingen zult gij op school leeren kennen. Nogmaals, al deze menschen, er zijn er hier duizenden, zijn niet slecht, hebben geen dierlijk leven gekend, maar hebben zichzelf af te leggen. Honderden andere van dergelijke toestanden zou ik u kunnen toonen, doch ik wil hiermede volstaan, daar u zich al die andere toestanden kunt voorstellen. Zie, daar is ons gebouw."

Naar school.

„Ik zal u komen halen en dan zullen wij vertrekken. Met dit beeld voor oogen zult u spoedig vorderingen maken."
Ik legde mij neder om over alles na te denken. Hoe arm waren die menschen. Wie geen liefde bezat was een levend doode in den geest. Ik zou mijn best doen, want ik wilde vooruit, ik zou hard aan mijzelf werken. Nu begreep ik den broeder in alles. Hoe eenvoudig was dit leven eigenlijk. Op aarde sprak men over godsdienst, al die godsdiensten hadden echter geen beteekenis, wanneer men geen liefde voelde, geen liefde bezat voor alles wat leefde. In den mensch lag de goddelijke kern, op God had de mensch afstemming. Deze echter waren dood, geestelijk dood, als ik nog eenmaal dat-

zelfde leven mocht beleven, hoe anders zou ik dan leven. Ik zou mij niets dan liefde eigen maken, want liefde beteekent licht en geluk. Mijn leermeester bezat veel liefde, want hij stond voor mij open en hij gaf zich geheel. Zóó wilde ik ook worden, zooals hij en vele anderen.

Al spoedig kwam de broeder mij halen en bracht hij mij naar een ander, zeer groot gebouw, niet ver gelegen van de plaats, waar ik woonde. Toen ik afscheid van den broeder nam, zeide hij tot mij, dat hij mij van tijd tot tijd zou komen bezoeken. Ik hield thans zeer veel van mijn leermeester, want hij was voor mij als een vader. Het viel mij niet zoo licht om afscheid van hem te nemen, maar het was voor mijn bestwil. Door eenige hartelijke woorden loste hij ook deze moeilijkheid op en trad ik het groote gebouw binnen. Ik kreeg een prachtige kamer, waar ik kon studeeren, mediteeren en tot mijzelf komen. Honderden zusters en broeders waren bijeen, die zich allen wilden bekwamen. Allen hadden den leeftijd van ongeveer dertig jaren bereikt, enkelen waren jonger, maar kinderen waren er niet. Al deze wezens waren van hun eeuwig leven reeds overtuigd. In mijn kamer wachtte ik af, dat men mij zou roepen. Daar had ik volop den tijd, om aan alles te denken wat ik had beleefd tijdens mijn verblijf hier. Ik ging mijn leven op aarde na en het schoone dat ik thans bezat. Zooals ik nu voelde en dacht, daar had ik op aarde nooit van gedroomd; mijn leven was daar zoo heel anders geweest. Nu leefde ik; op aarde echter was ik in slaap gevallen. Aan mijn innerlijken toestand en mijn afstemming had ik nooit gedacht. Wel leefde ik, maar hoe! Men moet het leven liefhebben, anders staat men er naast en voelt men niets van dat, wat God in alles heeft nedergelegd. Op die kwestie keerde ik telkens en telkens weer terug; ik kon er niet genoeg aan denken. Ik had nog niet gehoord dat er aan deze zijde verdoemden leefden. Doch op aarde spreken de priesters van verdoemenis en hel en die hel zou ik straks leeren kennen. Daar zou ik in afdalen en het was daar verschrikkelijk, zooals de broeder mij zeide. Maar ik was niet

beangst; wat anderen konden doen, kon ik ook! Daar bereidde ik mij op voor; wilde mij alles eigen maken, wat hiermede te maken had. Nu had ik geen dorst en geen honger meer, alleen een geestelijken honger voelde ik in mij en dien wilde ik stillen. Daarvoor was maar één weg en dien zou ik bewandelen.

Een heerlijke stilte, die mij weldadig aandeed, heerschte om mij heen. In deze stilte voelde ik het aardsche leven nog duidelijker. Aan de zielen der menschen knaagt een vreeselijk dier en dat dier heet „gemak", het gemak van het aardsche bezit. Ik vond het nu heerlijk, dat ik geen bezit had gekend. Aan vele zielen knagen deze diertjes en vele menschen gaan daaraan ten onder. Zij zullen zijn zooals de broeder hen mij toonde. De meesten onder hen, die ik had waargenomen, waren reeds vijftig en meer jaren in dit leven en nog steeds knaagde het aan hun zielen en verduisterde zoo het eeuwige licht. Het gemak dient den mensch, doch vergeet niet, dat het tijdelijk is. Eerst thans begreep ik dit alles, nu, in deze stilte, terwijl ik mij voorbereidde om aan een geestelijken cursus te beginnen. Hier voelde ik de diepe beteekenis van het leven op aarde. Lang zou ik niet behoeven te wachten voor de eerste lessen zouden aanvangen, waarnaar ik natuurlijk zeer nieuwsgierig was. Men voerde mij reeds naar een ruime zaal, waar eenige honderden menschen bijeen waren. Alle rangen en standen der maatschappij waren hier tezamen. Hier kent men geen verschil en maakt men geen onderscheid tusschen nationaliteiten en godsdiensten; hier waren blank en bruin één in den geest. Van blank en bruin is hier geen sprake meer, doch dat leerde ik eerst later begrijpen. Hier lachte men niet om mijn begrafenispak, want ik zag er die in lompen waren gehuld. Wij waren reeds zusters en broeders geworden en voelden voor elkander. Zij, die in lompen gehuld waren, zouden spoedig naar hoogere sferen vertrekken en daar ontvingen zij hun geestelijke gewaden. Op school waren we één in alles.

Ons werd in theorie het geestelijke leven verklaard. Men

maakte ons duidelijk wat het leven op aarde beteekende. Het geboren worden, het leven in verschillende overgangstoestanden, van de jeugd tot den ouderdom en daarna het sterven. Al die verschillende overgangen werden ons duidelijk gemaakt. Ik zag vele menschelijke sterfbedden, die alle natuurlijk anders zijn naarmate de mensch zich voelt. Dat alles was zeer machtig en leerrijk. Verder hoe de geest den mensch helpt, als hij sterft, hoe aura's worden verbroken en verbindingen tot stand worden gebracht. Daarna hoe de menschen dit leven binnentreden en al naar hun afstemming hun sfeer en hun geluk zullen ontvangen. Met dat alles reeds ging, wil ik den tijd met den aardsche vergelijken, een maand heen. Toen kwam de broeder mij bezoeken en samen wandelden wij in de natuur en hier stelde hij mij verschillende vragen, die ik alle beantwoordde.

„U maakt goede vorderingen," zeide hij „en hebt alles begrepen. U ziet hoe nuttig het is te mediteeren."

Het stemde mij gelukkig dit van mijn leermeester te hooren. Met frisschen moed zette ik mij weer aan den arbeid. Daarna leerden wij cosmische krachten kennen. Toen ik met mijn verhaal begon, vertelde ik je daarover. Het zijn die krachten, waaraan de mensch kan voelen, dat hij zal sterven. Men maakte ons duidelijk, hoe die groote innerlijke krachten verloren kunnen gaan en de mensch ze niet meer voelt. Je hebt mij zeker begrepen, toen ik daarvan vertelde? Verder de draagkracht van ons innerlijk vermogen op geestelijke afstemming. Dat ging erg diep en daar alleen kregen wij ruim veertien dagen voor. De diepte van de menschelijke ziel te voelen, is ontzagwekkend. Toch konden wij dit alles begrijpen, omdat wij allen in gevoel van de aarde waren bevrijd. Dat alles houdt verband met de constitutie van het menschelijk lichaam en daarin liggen de overgangstijden, die de mensch op aarde beleeft. Het zijn de jaren van tien, twintig en dertig, totdat de menschelijke afstemming, m.a.w. de volwassen leeftijd is bereikt. Dat zijn alle cosmische gebeurtenissen, waarvan men op aarde niets voelt; doch onbewust

gaat de mensch daarin over. De beteekenis ervan ligt in de ziel verborgen; het zijn onbewuste krachten en het is de liefde, die den mensch draagt. In het ontwaken — zoo zou ik het willen noemen — manifesteert zich de geestelijke afstemming, die cosmisch is. De mensch komt dus op aarde met een vast doel en hij kan zijn bestemming niet ontloopen. Dat alles leerden wij en begrepen het, zooals ik reeds zeide, doordat wij in ons gevoel de aarde hadden verlaten. Had ik niet aan mijzelf gewerkt, dan zou ik hebben moeten wachten, totdat ik aanvaardde en mijzelf had afgelegd. Wie dus niet wil, zal hier een levend-doode blijven. Daarna liep de les over de eerste oogenblikken in dit leven, waarvan ik reeds vele gevoelsovergangen kende, die ik door mijn eigen leermeester mocht beleven, zooals ik je reeds heb verteld. Vergeet echter niet, dat ik dit alles in flitsen vertel, daar het anders te lang zou duren en dat is de bedoeling niet, zegt de meester. Dan leerden wij ons te verbinden en het aanvoelen van verschillende toestanden, de hellen en hemelen, van de laagste toestanden tot de hoogste sferen. Wij leerden, dat elke menschelijke afstemming een hel of hemel kan zijn. Daarom spreekt men hier van hemelen en hellen. Wij zagen door prachtige visioenen de hemelen aan ons geestesoog voorbijgaan en wij waren opgetogen van geluk, dat ons nog zooveel schoons te wachten staat. De diepten der hel hadden wij al geleerd en wij keerden daarna door al die overgangstoestanden terug naar den hoogsten hemel der geestelijke afstemming. Daarna leerden wij de cosmische graden kennen, maar daarvan begrepen wij niet veel, doch door dat alles werd ons een beeld gegeven van alle leven in het universum. Ook daarmede ging ruim een maand voorbij en toen kwam mijn leermeester mij weer bezoeken. Ik was overgelukkig, hem terug te zien. Ook nu was hij tevreden, maar ik had ook mijn best gedaan, want ik hield niet op, voordat ik alles voelde en begreep, waartoe wij wandelingen in de natuur maakten, daar het leven, dat in alles ligt, den mensch zal helpen. Zoo leerde ik verschillende problemen oplossen om die later te kunnen

beleven. Intusschen maakte ik vele vrienden en deze werden mijn broeders en zusters in den geest. Voor eeuwig zullen wij zusters en broeders blijven. Daarna moesten wij proeven afleggen en werden wij één voor één ondervraagd. Ik heb maar enkele fouten gemaakt en geen van allen behoefde het examen over te doen. Wij voelden hoe noodzakelijk het voor onszelf was, dit alles te weten. Nu begreep ik de vele problemen, die de broeder mij duidelijk had gemaakt; thans zou ik ze gaan beleven en mij eigen maken. Ik slaagde dus en toen de broeder mij kwam halen, keerden wij tezamen naar mijn sfeer en naar het gebouw terug, waar ik leefde. Ik was voor dezen cursus in een anderen toestand overgegaan, maar wist daarvan niets af, want het gebouw lag niet zoo heel ver van het mijne verwijderd. Toch was ik een overgangstoestand binnengetreden, zooals de broeder mij zeide. De sferen loopen ineen, waarvan ik echter niets zag, omdat het de eerste overgangstoestand naast mijn eigen sfeer was. Nog een toestand verder en hooger, en men kan het waarnemen, omdat dan alles gaat veranderen. Maar dat zou ik later beleven.

De verbinding met jou op aarde.

Onderweg zei de broeder, dat mij een verrassing wachtte, waarvan hij mij, voor ik naar school ging, had verteld. Ik was zeer nieuwsgierig en kon mij niet voorstellen wat het zou zijn. Ik was dankbaar nu eens eenige vreugde te ontvangen; ik zag den broeder aan en vroeg mij niet zoolang te laten wachten.

„Luister," zeide hij: „Het is mij door hoogere geesten toegestaan, u naar de aarde te begeleiden, om daar met u een séance bij te wonen. Daar, op die séance, zult u iemand terugzien, die u op aarde heeft gekend."

„Mijn ouders?" vroeg ik onmiddellijk, „helpt u mij om hen te kunnen bereiken?"

„Neen, geen van uw familieleden, doch wanneer de verbinding tot stand komt, zult u hem dadelijk herkennen."

„O," zeide ik, „dan weet ik wien u bedoelt." De broeder glim-

lachte. „Jozef," riep ik uit, „niemand anders zou mij dit groote geluk kunnen verschaffen, hij is te bereiken."
Ik had goed gevoeld, want de broeder sprak: „Hem zullen wij bezoeken."
Toen vatte ik zijn beide handen en dankte hem innig.
„Zijn eigen leider heeft mij dit opgedragen, doch er zijn nog meer verrassingen, maar die komen later."
Daar had ik nu in het geheel niet aan gedacht; het was dus werkelijk een groote verrassing. „Waar heb ik dat aan verdiend, broeder?"
„Aan uzelf, u bent zoover ontwikkeld dat men u dit kan laten beleven, maar er komen nog meer verrassingen."
Vol van geluk keerde ik in mijn eigen omgeving terug. De zon straalde voor mij en haar stralen dronk ik gretig in. Nu eerst begon ik te leven; hoe heerlijk is het, dit te mogen voelen.
„Ik zou u, zooals ik reeds eerder duidelijk maakte, naar de aarde hebben kunnen terugvoeren, doch dan zouden al die belevenissen, die u thans heeft doorgemaakt, verloren gaan."
Ik begreep den broeder en vond het heerlijk, dat mijn ontwikkeling geleidelijk geschiedde.
„Wij handelen, dat zal u thans duidelijk zijn, naar de innerlijke kracht die de mensch bezit en waarop hij afstemming heeft. Schrede voor schrede bent u hier binnengetreden, maar anderen, die men voor het feit stelt, zullen zichzelf voor langen tijd verliezen. Doch ook dan is dat berekend, hier doet men niets of men weet waarvoor men het doet. Anderen dus moeten en zullen terugvallen en dat terugvallen is noodig, omdat zij op een andere wijze niet te bereiken zijn. Maar dàn zullen zij opstaan en opnieuw beginnen. Ik maak u dit duidelijk, omdat u zult kunnen aanvoelen, dat iedere menschelijke afstemming een persoonlijke toestand is, waarnaar wij handelen. Tevens zeide ik u toen, dat er in u eenig bezit aanwezig was. Die krachten stelden mij dus in staat, op deze wijze te handelen en u ons leven te toonen. Zoo gaan wij steeds verder, totdat u de eerste sfeer hebt bereikt en in andere handen zult overgaan."

„Moet ik dan van u heengaan?" vroeg ik verwonderd.
„Wij zullen nimmer scheiden, eeuwig zullen wij één zijn en blijven, innerlijk verbonden, doch u zult werk verrichten, zooals ik en vele anderen doen. Wij zullen spoedig vertrekken. Thans laat ik u alleen en kom u straks halen."
Je kunt je voorstellen, Jozef, dat ik gelukkig was, nu ik je terug zou zien en je weet nu meteen, waarom ik zoo lang op mij liet wachten. Maar hoe een séance zou zijn, daar had ik geen vermoeden van. Op aarde had ik het niet beleefd, omdat ik er angstig voor was en het duivelswerk vond, maar nu voelde ik de groote genade er van. Lang behoefde ik niet te wachten en weldra konden wij vertrekken. Spoedig hadden wij de aarde bereikt. De broeder ging mij voor en wij traden een huiskamer op aarde binnen. Ik zag verschillende menschen bijeen, die om een tafel zaten, waarop een houten kruis lag en een bord, waar het A.B.C. op vermeld stond. Je kent natuurlijk al die benoodigdheden om te séanceeren. Ik begreep er echter op dit oogenblik niets van en toch voelde ik al spoedig wat dit kruis en bord hadden te beteekenen. Vele hooge geesten zag ik, maar hoe ik ook tuurde, jou zag ik niet. Dit was voor mij een groote teleurstelling. Toch was ik niet ontmoedigd, daar de broeder mij later de oorzaak vertelde. Eén van die hooge geesten was de leider van allen. Het was de meester, onder wiens hooge leiding je staat, maar niet jouw leider, doch de meester van al deze hooge geesten. Je weet wien ik bedoel. De séance was reeds begonnen en wij moesten geduldig den tijd afwachten, daar aan mij de gelegenheid zou worden gegeven iets te zeggen. Om al die menschen hing een blauwachtig waas, waardoor zij voor deze wereld volkomen waren afgesloten. Voor de duizenden geesten, die in de sfeer der aarde leefden, waren deze menschen, dus zij, die aan de séance deelnamen, onzichtbaar.
De broeder zeide tot mij: „Voor ons is het een groote genade, om in verbinding te treden, maar ook voor hen op aarde. Velen op aarde trachten deze verbinding tot stand te brengen. Anderen hebben weer te lijden, omdat hun verbindingen,

waar zij jaren en jaren aan hebben gewerkt, door aardsche menschen, die het spiritualisme voor sensatie gebruiken, verbroken worden. Zij zien hun arbeid van jaren vernietigd. Maar wee hen, die deze verbindingen moedwillig verbreken, zij laden op hun schouders strijd en smart, door het geluk van een ander te vernietigen. Zij vergeten, dat de meesters naar de aarde komen, in die sfeer van hartstocht en geweld, om hun geestelijk voedsel toe te dienen. Zij vergeten de moeilijkheid van ons leven en tevens, dat wij zoo heel gaarne met onze geliefden in verbinding treden. Zij, Gerhard, zijn het, die leed en smart brengen, waar geluk gebracht had kunnen worden. Deze meester, die zich met hen verbindt, is een meester uit de zevende sfeer. Op deze wijze worden aardsche menschen in den geest verbonden en vele bewijzen van voortleven worden zoo aan hen gegeven. Toch zijn er velen niet tevreden en vragen steeds om meer bewijzen. Wanneer die bewijzen echter niet komen, dan heeft het spiritualisme volgens hen geen waarde, is hun avond verknoeid en hebben zij hun interesse daarvoor verloren. Zij weten niet hoe moeilijk het voor ons is, om steeds de voor hen gewenschte bewijzen te kunnen aandragen. Van hen wordt verlangd, dat zij hun persoonlijkheid voor eenige uren zullen afleggen. Door concentratie en wil worden deze verbindingen tot stand gebracht. Wanneer hun geliefden een korte wijle aan hun zijde mogen vertoeven, zijn zij niet alleen zeer gelukkig, doch putten daaruit kracht om zich verder te ontwikkelen. Wanneer ook zij overkomen, zullen zij voor eeuwig verbonden worden. Doch velen van ons hebben te lijden, doordat die mooie verbindingen verbroken worden. De wijze waarop, zijn vele. In de eerste plaats zijn daar de lieden, die het spiritualisme misbruiken voor sensatie. Dan zij, die zich voor instrument uitgeven en onze wereld vervalschen en de menschen bedriegen. Zij zullen later veel leed hebben te ondergaan, wanneer zij dit leven binnentreden. Verder, die zich niet willen openen en zich te veel voelen. Voor al deze menschen is het beter er niet aan te beginnen, want zij weten niet dat zij op heiligen bodem

staan en dat er een ontzaglijke kloof moet worden overbrugd en wel die, die tusschen het aardsche leven en het eeuwige gaapt. Zie thans toe wat zal geschieden."
Nu zag ik duidelijk, dat een hooge geest een aardsch mensch in beslag nam. Het was iemand van middelbaren leeftijd die als medium diende. Het was zeer wonderlijk voor mij en vooral om het van deze zijde af te zien. De geest straalde een prachtig licht uit, waarin zijn geheele wezen was gehuld en trachtte van het stoflichaam bezit te nemen. Duidelijk zag ik den geest in den stofmensch afdalen en verdwijnen terwijl de twee uitstralingen zich verbonden, zich als het ware mengden. Ik begreep, omdat ik beide uitstralingen waarnam, dat de mensch op aarde een gelijke gevoelsuitstraling moest bezitten, wilde de mogelijkheid ontstaan om dien mensch te kunnen bereiken. Had hij een andere uitstraling, één die zich niet mengde, dan bestond er geen mogelijkheid om zich door dat aardsche instrument te manifesteeren. Hoe groot is de genade voor den geest, dat hij van een aardsch mensch, een stoflichaam, gebruik kan maken. De broeder zeide mij, dat ik dit juist had gevoeld en dat hij mij had geholpen door in stilte op mij in te werken. Dit zou hij steeds doen. Tevens voelde ik, dat de geest een heerlijk gelukkig gevoel in dat aardsche kleed zou achterlaten, wanneer hij straks dat lichaam zou verlaten. Nu zag ik, dat de aardsche geest zijn eigen stoflichaam ging verlaten. Het medium werd door liefdegeesten opgevangen, die hem uit den kring voerden, om hem naar de sferen te brengen waar hem het geestelijk leven zou worden getoond. Met geestelijke wijsheid geladen zou hij naar de aarde terugkeeren. Maar plotseling keerde de uitgetreden mensch in een flits terug en botste in zijn eigen lichaam. Het was een vreeselijke schok, dien wij in onze eigen lichamen voelden natrillen. Wat was er gebeurd? Ik voelde, dat er een storing was, doch vanwaar die storing kwam, kon ik niet vaststellen. Het stoflichaam kromp ineen door het snelle terugkeeren van den geest, het zweet brak hem uit, zijn hart bonsde hem in de keel. Dit zag en voelde ik duidelijk en ik

begreep hoe moeilijk het was voor beide wezens. Ook de geestelijke leider, de geest die uit het stoflichaam werd gedreven, voelde dit verschrikkelijke gebeuren, alsof hij met kracht uit dit lichaam werd geslingerd. De mensch als medium, ontwaakte met een vreeselijken schok, zooals ik reeds zeide, doch werd door aardsche hulp geholpen. Aan onze zijde maakte men lange passen over zijn stoflichaam, waardoor hij wat kalmer werd en ruimer kon ademhalen. Ik voelde het groote gevaar van dit gebeuren. Een andere intelligentie zeide door het kruis en bord, wat er was geschied. De geest concentreerde zich op hen die het kruis vasthielden en al deze menschen werden in gevoel uitgeschakeld, zoodat hij tot hen kon spreken. Om het kruis lag nu een dicht blauw waas en dat waas bestond uit geestelijke en aardsche krachten, uitstralingen van geest en mensch. Nu voelde ik, dat de hooge geest zich concentreerde en het kruis kwam in beweging. Duidelijk zag ik welke letters werden gespeld, al die letters vormden woorden en die woorden werden zinnen en zoo wist de mensch wat er was geschied. Hoe eenvoudig het ook was, voor mij was dit wonderlijke gebeuren haast onbegrijpelijk. De aanzittenden noemden alle letters op en toen zij het bericht hadden ontvangen, lazen zij het aan alle anderen en aan het medium voor, om hem gerust te stellen, daar hij zeer overspannen was. „Wij worden," hoorde ik, „door de elementen gestoord." Elementen, dacht ik, wat beteekent dat nu? De aanzittenden wisten het blijkbaar, maar ik, die hier aan deze zijde leefde, wist van niets. De broeder zeide, dat ik mij op hem moest concentreeren en toen ik dat deed begreep ik het groote gebeuren. Ik hoorde een hevig onweer en de regen viel bij stroomen neder. Door deze natuurkrachten was er een storing ingetreden. Hoe wonderlijk, dat ik daarvan niets gehoord had. „Gij ziet," zeide de broeder, „alles is verbinding en concentratie, dit alles zult u nog leeren." Daarop zeide de leider weer door het kruis, dat zij het medium in beslag zouden nemen. Zij mochten hem in dezen toestand niet achterlaten, daar zijn zenuwlichaam dan gestoord zou zijn. Allen

moesten zich nu instellen en concentreeren; ook moest er gebeden worden. Dan hoorde ik den hoogen leider nog zeggen: „Deze storing is niet onze schuld, doch aardsche zorgen zijn de tegenwerkende krachten. Wij hebben onze berekening gemaakt en deze storing zal ophouden, wanneer het medium zich geheel wil geven en van alles kan losmaken." Wij allen aan deze zijde baden en ook de aanzittenden waren in gebed verzonken. Dit oogenblik was heilig voor mij; zooiets schoons had ik nog niet beleefd. Achter mij stonden honderden ongelukkige geesten die deze séance mochten bijwonen en in stilte waren gekomen. De broeder maakte mij daarop attent, want ik had hen nog niet gezien. Weer trachtte de geest zich met den stofmensch te verbinden. Nu ging het beter en gemakkelijker en spoedig zag ik het medium uittreden en de reis naar de sferen nam een aanvang. Goede God, wat zijn de gaven, die de menschen van U ontvangen, groot. Zoo waren mijn gedachten, toen ik dit verhevene zich zag voltrekken. Daarna beleefde ik weer een ander wonder. De uitstraling van den hoogen geest zag ik glanzen op het stoffelijk gelaat, zoodat de aanwezigen het duidelijk opmerkten. Een heilig oogenblik was aangebroken en wij bogen onze hoofden. Maar ik zag, dat de aanzittenden hun hoofden niet zoo diep bogen als wij aan onze zijde. Zij wisten en zagen niet, wie tot hen sprak. De lichtende gestalte, die van het stoflichaam beslag had genomen, begon nu door datzelfde lichaam te spreken. De stem van het instrument was zacht en veranderd; ik had het medium voordien met een andere stem hooren spreken. De geest maakte gebruik van de aardsche organen en het spreken gelukte volkomen. De intelligentie sprak de aanzittenden toe en deze ontvingen een geestelijke les, een boodschap uit dit leven. Alles handelde over liefde en de groote beteekenis daarvan. Hun werd duidelijk gemaakt, hoe zij zouden moeten leven, wilden zij de sferen van licht bereiken. De intelligentie vertelde van zijn leven in de sferen en op aarde. Zestienhonderd jaren — ik beefde bij het vernemen er van — leefde de geest reeds in de sferen. Ik dacht: O

mensch, wee U, die dit leven bezoedelt en vernietigt. Nu eerst begreep ik de woorden van mijn eigen leermeester, dat degenen zouden te lijden hebben, die deze verbindingen moedwillig zouden verbreken. Het werd een mooie en leerzame les voor mij en nadat zij was beëindigd, zag ik, dat het medium was teruggekeerd en weer in zijn lichaam afdaalde. Het medium werd in een verheven toestand wakker en voelde zich gelukkig. Daarna mochten zij vragen stellen en men vroeg raad in ziekte en voor andere aardsche zorgen. Toen trad er een geestelijke dokter naar voren, die ook alweer een hooge afgestemde geest was en die hun op al hun vragen antwoord gaf. Op gesloten brieven werd een rechtstreeksch antwoord gegeven en daarna werden die brieven geopend en zag men, dat het juiste antwoord was gegeven. Ik vond dit zeer wonderlijk, ik zou het niet hebben gekund en ik begreep daardoor, hoever al deze geesten van mij verwijderd waren. Zij wisten niet alleen wat de aardsche mensch vroeg, doch tevens werd de juiste diagnose gesteld. Ik hoorde de aanzittenden verwonderd zeggen: „Hoe is het mogelijk; zij weten alles. Voor hen zijn er geen geheimen." Zeer dankbaar was degene, die werd geholpen. Andere aardsche vragen werden weer door een andere intelligentie beantwoord. Daarna mocht ik in den kring treden en zoo gebeurde het, dat ik voor het eerst op aarde mijn stem mocht laten hooren. Dat dit voor mij een sensatie was, behoef ik je niet te zeggen. Maar hoe ik me ook concentreerde, ik bracht er niets van terecht. De hooge meester zeide toen tot de aanzittenden: „Hij is te voren nog niet doorgeweest, U moet hem helpen." Toen hoorde ik zeggen: „Kunnen wij u helpen?" Een dame met een mooie uitstraling stelde mij die vraag; zij had een liefdevolle stem. „Gaarne," spelde ik. Mijn gedachten kwamen hortend en stootend door en goddank dat ze mij begrepen. Doch ik voelde wel, dat ik door den hoogen geest was geholpen. Ik zeide: „Zeg aan Jozef, dat ik hier ben; hij kent mij en weet wie ik ben." Maar ik noemde niet mijn naam en zeide alleen: „De koetsier, dan weet hij het wel." „Goed," zeide de dame die tot mij sprak,

„ik zal hem uw boodschap overbrengen." Ik verstond haar woordelijk. O, ik had haar kleed wel willen kussen, zoo blij was ik, dat zij mijn boodschap aan jou wilde doorgeven. Ik weet hoe teleurgesteld je was, dat ik niets van ons gesprek had gezegd, maar dat komt straks en dan zal je dit ook duidelijk worden. Op deze séance, ik voelde het, heerschte veel geluk. Ik zag twee geesten, die aan onze zijde leefden en van wie de vrouwen of geliefden in den kring waren. Hoe sterk zulke verbindingen zijn, behoef ik je niet te vertellen. Zij leefden en de mensch op aarde wist van dit leven af en hierdoor waren zij weer met elkander verbonden. Voor eenige uren waren zij innig tezamen. Door de hulp van mijn leermeester had ik dit alles begrepen. Hoe ontzaglijk groot is dan het spiritualisme, hoe mooi zijn zulke zittingen. Hier werd wijsheid door het kruis ontvangen, maar wij kunnen dit op verschillende andere wijzen doen, zooals mij de broeder zeide. Bijvoorbeeld door een tafel die door middel van kloppen het alphabet spelt. Dit is een heel eenvoudig middel om verbinding te ontvangen. Hoe beefde en rilde ik toen de broeder mij dit vertelde, daar ik wist hoe ik indertijd dat tafeltje had bespot. Maar dat alles lag nu reeds ver achter mij en ik begreep nu, hoe onwetend de mensch kan zijn. Met gebed eindigde deze avond; een anderen keer zou ik mogen terugkomen.

Hoeveel heerlijks had ik in de sfeer der aarde mogen beleven! Wat nu, dacht ik, zou ik naar mijn eigen sfeer moeten terugkeeren? Ik wist het niet, doch na ons vertrek zei de broeder: „Thans zal ik u het stofleven duidelijk maken, waarover u op school hebt geleerd; kom, volg mij!"

„Wij gaan dus niet terug?"

„Voorloopig blijven wij in de sfeer der aarde."

„Zal ik hem dan nu niet zien?"

„Ja, straks!"

Maar dat straks werd de volgende dag, omdat ik eerst andere toestanden zou beleven. Wij wandelden door de straten, alsof we nog op aarde leefden. „Wij zijn geest," zeide de broeder,

„en toch kunnen wij alles meemaken, wat de stofmensch op aarde beleeft. Wij gaan in hun leven over en wat de mensch beleeft, voelt en ziet, beleven wij ook. Zooals wij ons op een séance kunnen verbinden, is dat in het normale leven ook mogelijk."

Thans zag ik het aardsche leven duidelijker dan toen ik op aarde leefde. Nu zag ik overal doorheen en dat kon ik toen niet. Ik zag de menschen en met hen den astralen mensch. Nu traden wij een aardsch gebouw binnen, waar vele menschen bijeen waren en ik muziek hoorde. Deze muziek klonk roffelend, knarsend, krijschend en gillend in onze ooren. Waar waren wij? „In een bioscoop," zeide de broeder, „wij zullen hier echter niet blijven, doch ik wilde u duidelijk maken, dat wij ook dit kunnen beleven."

Ik zag vele geesten, die allen hier waren om toe te zien of om hun geliefden te beschermen. Deze vertooning vond ik, van deze zijde gezien, zeer onnatuurlijk. Ik voelde de bespotting van het leven; er lag daarin iets, dat een groot gevaar voor het geestelijke leven inhield. De mensch wilde zich vermaken en op deze wijze werd hun vermaak geboden. Ook wist ik, dat door de film het geestelijke leven kan worden vertoond. Wat ik nu zag was echter slechts sensatie; hier werd iets vertoond, dat in den geest geen waarde en geen opvoedende kracht bezat. Dit was pure hartstocht. Zoo werd de mensch beïnvloed en zijn gevoel besmet. Om den mensch bevonden zich vele demonen. Dierlijke wezens zag ik, die ik aan deze zijde nog niet had gezien. „De aardsche mensch," zeide de broeder, „kan zich voor deze wezens niet verbergen. De astrale mensch zoekt vermaak en zij vinden dit, slechts door zich met den mensch op aarde te kunnen verbinden."

Hoe natuurlijk was alles. Duidelijk hoorde ik de stoffelijke stemgeluiden, ik zag alles zooals de mensch het in zijn stoflichaam beleefde. „Hoe machtig is het, dit aan deze zijde te beleven," zeide ik tot den broeder. Ik zag het leven op aarde, zooals ik het nog niet had gekend. Wij gingen nu naar andere lokaliteiten, die ik vroeger nooit zou hebben bezocht. Doch

de broeder wilde dat ik het dierlijke in den mensch zou leeren kennen, want ik zou zulke wezens in de donkere sferen terugzien. Hij maakte mij alles duidelijk en ik rilde van zooveel verdierlijking. Ik zag den mensch, die zichzelf en anderen had vernietigd. In stilte dankte ik God, dat ik dit tijdens mijn stoffelijke leven niet had gekend. Vele mannen en vrouwen zag ik bijeen. Hoe diep waren zij gezonken. Vele mannen liepen in de vallen, die voor hen waren opgezet. Ik wist dat deze lieden nog op aarde leefden, maar zag het van deze zijde en het was afschuwelijk. Wij zagen door hen heen en voelden wat zij wilden en zagen achter die maskers den hartstocht en de verdierlijking. Hoe kunnen menschen zichzelf zoo vergeten?

„Deze wezens," zeide mijn geleider, „zijn wel het diepst gezonken en zullen eerst aan deze zijde de diepte van hun eigen donker en verschrikkelijk leven zien, wat voor hen niets dan ellende zal beteekenen. Om en in hen zag ik de astrale wezens; zij hielden de vrouwen omstrengeld; het dier dat op aarde had geleefd en op aarde was teruggekeerd. Zij beleefden eenzelfde leven als op aarde, toen zij nog in het stoflichaam leefden. Steeds dieper zakten zij in de modder en zouden daarin vele jaren blijven, totdat zij eens aan een ander leven zouden beginnen. Hoeveel hadden al deze menschen af te leggen? Wanneer ik hun leven aan het mijne toetste, dan was ik een heilige. En toch had ook ik nog geen bezit. Ik zag in een diepe duisternis en rilde als ik aan al die ellende dacht. O, als de menschen wisten, dat zij nooit alleen zijn, dan zouden zij zich voor al dat verschrikkelijke afsluiten. Iedere gedachte, die zij koesteren en uitzenden, wordt opgevangen en zoo trekken zij datgene aan, wat zij zelf willen en daarop gaan zij door. Dan is er geen wezen meer, dat hen zal kunnen bevrijden. Ook hier bleven wij niet lang, want ik zou mij niet staande hebben kunnen houden. Op deze wijze leerde ik geestelijke wetten kennen, die ik op de school had geleerd. Thans stond ik in de waarheid van het leven en voelde in mij die krachten, zoodat, wanneer ik nog op aarde had geleefd, ik aan die

dingen niet zou hebben medegedaan. Door een kort aardsch bestaan zag ik den armen mensch zijn eeuwig leven vernietigen. Zij, die verlangen koesterden naar huiselijk geluk, als man en vrouw elkander begrijpen, van het aardsche leven iets willen maken en wanneer zij een kind bezitten en mogen opvoeden, dàt is wel het hoogste geluk en tevens de grootste genade, die God den mensch kan schenken. Daarvoor leeft men op aarde; dat is de hoogste van al die menschelijke toestanden. Dat is groot en heilig geluk, dat is den weg bewandelen dien alle menschen eens bewandelen zullen. Ik zag het leven op aarde bij dag en bij nacht, wanneer de mensch in diepe rust is verzonken. Dan eerst bekruipt het astrale dier den slecht levenden mensch, om het zijn levenssappen uit te zuigen. Dit alles maakte de broeder mij duidelijk. De astrale mensch wringt zich in het menschelijk brein en men voldoet aan zijn verlangen, omdat men denkt die dingen zelf te willen. In het diepst van den nacht moordt en steelt de mensch, door eigen hartstochten en astrale krachten daartoe gedreven. Doch ook wanneer de zon schijnt, zijn de dierlijke krachten niet tegen te houden. Een verbinding blijft een verbinding en alles zal beleefd worden, wanneer de mensch zich daarvoor openstelt.

„U voelt wel," zoo sprak de broeder tot mij, „dat er nog heel wat veranderd moet worden, voordat zij kinderen willen zijn van onzen en hun heiligen Vader."

Daarna bezochten wij verschillende kerken en andere gebouwen en ik begreep, dat alleen het spiritualisme in de dogma's verandering zou kunnen brengen. De spiritisten hebben de verbinding tusschen ons en de aarde tot stand gebracht. Ik dankte den broeder voor deze uitleggingen.

Nu toonde hij mij iets heel merkwaardigs; het was het overgaan van een mensch naar deze wereld. Wij gingen door de huizen heen en in één ervan bleven wij. De broeder zeide: „Zie, onze broeders zijn daar de helpende geesten om den stervende geestelijken bijstand te verleenen. Wij bevonden ons in een ruim slaapvertrek, waar een oude man te bed lag,

die niet lang meer zou leven. Naast het bed zaten verschillende familieleden die schreiden, maar de man, die zou overgaan, had geen groot leven volbracht. Ik zag de schimmen, die ook ik op mijn sterfbed had waargenomen, het waren de geestelijke helpers aan deze zijde. Ieder mensch, die overgaat, wordt op deze wijze geholpen. Maar er waren niet alleen helpende geesten, doch ook zij, die reeds aan deze zijde leefden en hem leed en smart zouden berokkenen.

„Deze stervende," zeide de broeder, „wordt door velen opgewacht en allen zullen hem rekenschap vragen van hetgeen aan hen is misdaan."

Voorwaar geen heerlijk vooruitzicht, dacht ik.

„Kom, wij gaan verder. Ik zou u vele sterfbedden kunnen toonen, doch dat komt eerst later. Op school heeft men u daarvan verteld en nu zult gij dat alles beter kunnen begrijpen. Deze is niet één van de gelukkigen, die hier aankomen."

Daarna beleefde ik nog vele andere afstemmingen, menschelijke toestanden, waarvan mij op school was verteld. Nu begreep ik al die overgangen; het was anders niet mogelijk geweest. Toen voerde hij mij naar een plaats en hier was wel het schoonste, wat ik tijdens mijn aardsche wandeling beleefde. Wij traden een vertrek binnen, waar een mensch bezig was met schrijven, wat ik duidelijk kon zien. Ik wilde het gezicht van den man, die daar zat te werken, zien; hij zat met den rug naar ons toe gekeerd, doch de broeder hield mij tegen. „Blijf," zei hij, „u moogt hier niet storen." Om hem heen zag ik door de kracht van den broeder een lichtende gestalte, die den aardschen mensch inspireerde. „Zie," sprak de broeder, „voorwaar een schoone verbinding; hij, die schrijft, is een medium in onze handen. Hij ontvangt en is bezig dat op te schrijven, wat zijne geleidegeest, of contrôle, zooals men dat noemt, hem wil geven, maar hij heeft het van te voren aan deze zijde beleefd. Dit medium treedt uit zijn stoflichaam en ontvangt ons geestelijk leven, zooals u op de séance is getoond. Hij treedt echter bewust uit zijn stofleven, wat maar aan enkelen gegeven is. Het wezen, dat u naast hem ziet, is

een geest uit de vijfde sfeer, een meester van het licht. Reeds vroeger was ik met dezen leider in verbinding en heb ik werk mogen verrichten. U ziet, Gerhard, dat het medium innig met ons leven en zijn meester is verbonden. Hij dient voor ons als instrument en zijn leider wil de menschen van ons leven overtuigen. Wij mogen niet storen, daarom belette ik u toe te treden."

Eenige meters van de plaats verwijderd, stond ik hen gade te slaan. „O, welk een genade," zeide ik tot den broeder, „dit te mogen ontvangen."

„Deze mensch is in gevoel ver van de aarde verwijderd. Hij heeft de sferen gezien en is reeds in de hel afgedaald, om het leven daar mede te maken, maar begeleid door zijn leider. Al die belevenissen zal hij vastleggen en u ziet hoe dit kan geschieden."

Om den aardschen mensch zag ik het blauwe waas, dat als een muur van geestelijke kracht om hem lag. Daarin kon men van deze zijde niet binnen dringen; voor onze wereld was hij afgesloten.

„Een prachtige verbinding," zeide ik tot den broeder, „iets schooners had u mij niet kunnen toonen."

Nu voelde ik iets anders, het was of ik mij tot hem aangetrokken voelde. Ik wist de beteekenis daarvan niet en wilde of durfde die niet vragen, beangst als ik was, mij iets in te beelden. Toch kon ik mij van dat gevoel, dat zoo plotseling in mij was gekomen, niet vrij maken. Ik kon mij niet weerhouden aan den broeder te vertellen wat ik gevoelde en ik zeide dus: „Ik heb een zeer merkwaardig gevoel ontvangen, wat ik u niet durf zeggen, omdat ik mij niets wil wijsmaken."

„Wat is het Gerhard, zeg het mij gerust."

En toen de broeder glimlachte, voelde ik dat hij er meer van wist. „Als ik naar hem kijk, dan zie ik Jozef, kan dat?"

„Luister, Gerhard. Hij, die daar bezig is ons leven vast te leggen, is uw vriend op aarde, die u, voor u heenging, van ons leven heeft verteld."

Ik drukte broeders handen van louter geluk. „Jozef! Is het

Jozef? Welk een geluk hem op deze wijze te mogen terugzien."
Tranen sprongen mij in de oogen. Hoe groot is de geest, die hem leidt en hoe groot is de beteekenis dezer boodschap! Een heerlijke taak. Nu kan ik je dit alles zeggen, Jozef. Toen ik je voor het eerst zag, kon ik dat niet; ik mocht alleen nog maar toezien. Ik voelde eerbied voor den hoogen leider en liefde voor jou. Toen kwam er een oogenblik, dat ik dacht te zullen bezwijken. De hooge geest draaide zich plotseling om, zag mij aan en glimlachte. Hij wist, dat wij hier waren en het contact werd verbroken. Je stond op en ging heen. Je kwam uit het voor de aarde onzichtbare blauwe waas en wandelde door mij heen en ik hoorde je zuchten van de doorgestane emoties en van de kracht van de inspiratie. Ik schrikte geweldig, want ik dacht: nu zal hij mij zien. Maar o, wat een teleurstelling, je zag mij niet, ook jij deed alsof ik er niet was. Ook jij was blind en je was toch helderziende? Ik riep je bij je naam, maar je hoorde mij niet. Doof, dacht ik, ook hij is doof en blind. Maar hij is toch een begenadigd instrument?
„Is hij helderziend?" vroeg ik aan den broeder.
„Niet alleen helderziend, doch hij kan ook onze stemmen hooren."
„Maar hij hoorde mij niet, toen ik hem in het voorbijgaan bij zijn naam riep en hij wandelde door mij heen, alsof ik er niet was."
Ik was sprakeloos! Toen keerde je terug en nog zag of hoorde je mij niet. Wat was ik bedroefd. Hij, die mij van dit leven vertelde en zeide, dat hij geesten zag, zag in werkelijkheid niets, was blind en doof zooals alle andere menschen. Zoo had ik het op school toch niet geleerd! Hoe gaarne had ik je willen spreken, want ik voelde je drang en sterken wil om ons leven te leeren kennen. Ik voelde, dat je er meer van wist dan ik, die hier reeds leefde. Al je krachten legde je in dit werk, je stelde je als een kind open; iedereen kon zoo maar bij je binnenvallen. Maar toch, hoe je ook open stond,

je was voor mij en vele anderen afgesloten. Geen wezen, geen geest zou je, buiten hem die je leidde, kunnen bereiken. Je was dadelijk weer in verbinding en in snelle vaart vlogen je vingers over de schrijfmachine. In dezen toestand kon ik je niet meer aanvoelen, je was in gevoel ver van mij verwijderd. Je stoflichaam voerde het werk uit, je geest werd in dit leven opgetrokken. De broeder liet mij dit alles aanvoelen, ik zou het anders niet hebben begrepen. De broeder maakte mij nu attent op de schilderijen, die je uit deze wereld had ontvangen en een nieuw wonder werd mij getoond. Ieder stuk had zijn eigen uitstraling. Daarna, toen ik al die werken had bewonderd, zette ik mij dicht naast je neder en bleef je steeds door aanzien. Ik kon mijn gedachten niet van je afhouden. Toch botste ik tegen iets aan, ik kon niet door het waas heendringen; door niets van deze zijde werd je gestoord. Wonderlijk, dacht ik. Beiden waren jullie één, de meester, die naast je stond, had zich in gevoel met jou verbonden. Eén van ziel, één verlangen, één leven voelde ik. Door jou zoo terug te zien, brak er iets in mij door, het was het verlangen om ook zoo te zijn. Ja, dat wilde ik mij eigen maken. Zou ik je nog kunnen inhalen? De mensch, die op aarde de geestelijke verbinding reeds heeft ontvangen en er naar leeft, is de geest aan deze zijde ver vooruit. Wanneer de stoffelijke kwellingen worden opgeheven, gaan zij naar die oorden, die ver boven die der aarde liggen. Het zijn begenadigde menschen, die op aarde reeds van een eeuwig leven weten. Maar nogmaals, Jozef, wannéér zij er naar léven, anders heeft alles geen beteekenis.

„Ja," riep ik onverwachts, „zooals hij wil ik worden." Ik zeide reeds, er was iets in mij gebroken, iets geboren en wakker geworden, ik wilde mij dit eigen maken. „Zooals hij wil ik worden, ik wil zien en voelen als hij!"

„Gij zult dit ontvangen, Gerhard," zeide de broeder, „gij zult voor anderen gaan werken, zooals hij reeds op aarde doet."

„Ik wil het leven voelen, waarin hij leeft, ja, dat leven wil ik leeren kennen. Zult u mij helpen?"

„Gij bent reeds bezig," antwoordde de broeder, „en spoedig zult ge beginnen."

„Maar waarom ziet hij mij niet?" vroeg ik.

„Dat zal ik u duidelijk maken, luister: Dit instrument ziet alleen dan, wanneer zijn leider het wil. Hij ziet dus door den wil van dezen hoogen geest. Dit heeft hij in de jaren, waarin deze verbinding tot stand is gekomen, geleerd. Hij stelt zich dus alleen open, wanneer zijn leider het noodig acht. U zult dit later beleven. In dezen toestand mag hij niet worden gestoord. Hij wandelde door u heen en toch voelde hij u niet; ook zou hij niets tegen u hebben gezegd, zelfs niet wanneer hij u voelde of waarnam. Hij ziet alleen op bevel en sluit zich voor alles af. Wanneer hij dit niet kon, zouden duizenden astrale wezens op hem afstormen en zijn geestelijke verbinding vernietigen. Een dergelijk instrument is kostbaar. Niet spoedig heeft men een medium tot op deze hoogte ontwikkeld. Zijn leider ken ik reeds lang, omdat ik voor dezen meester werk heb mogen verrichten. Ik weet daardoor hoe de meester op hem inwerkt en hem voor al deze gevaren afsluit, zoodat hij niet te vernietigen is. Al roept u nog zoo hard, hij zal u niet hooren om de eenvoudige reden, dat zijn leider dat niet wil. Wanneer deze verbinding verbroken is, zult u hem kunnen bereiken, maar ook dan alleen, wanneer zijn leider het goed vindt. De mensch die als instrument voor hoogere machten dient, moet een sterk en krachtig zenuwlichaam bezitten; als zij zwak zijn, kunnen zij voor dit werk niet worden opgeleid. Wanneer er zich een storing of splitsing tusschen geest en stoflichaam zou voordoen, dan voelt u wel, waarheen men hem zou voeren. Doch, ik zeide u reeds, men zoekt met tact deze instrumenten uit en dan nog treedt een groot aantal verschillende krachten naar voren die alle kunnen tegenwerken. Een medium zooals hij, moet in de eerste plaats een groot vertrouwen en sterk geloof bezitten. Dan veel liefde voor ons werk en de wil om de menschheid te dienen. Wanneer zij zich onvoorwaardelijk overgeven en alles aan hun leiders willen overlaten, zullen zich geen sto-

rende factoren kunnen voordoen. Zij hebben zich in alles over te geven, d.w.z. zich geheel uit te schakelen en dat geheel uitschakelen is niet zoo eenvoudig; dat is het mediumschap en dan eerst is een instrument te bereiken. Hoe verder, luister nu goed, zich een medium ontwikkelt, hoe hooger de sferen zijn waar een instrument kan binnentreden, maar zooveel te grooter worden ook de gevaren, want voor velerlei krachten staan zij open. U heeft het leven in de sfeer der aarde gezien en ik toonde u de astrale wereld en nu vraag ik u: is het dan een wonder, dat zijn leider hem afsluit om geen wezens te zien dan alleen, wanneer hij denkt dat het noodig zal zijn? Nogmaals, men moet een sterk zenuwlichaam bezitten, anders kunnen zich storingen voordoen en zullen verschillende lichamelijke ziekten te voorschijn treden. Vergeet niet, dat hij al die overgangen, die gij op school hebt geleerd heeft mogen beleven door uit te treden. En om dan toch op aarde te moeten leven, dat kost kracht, heel veel inspanning. Wanneer dit instrument zichzelf als mensch voelde — u begrijpt wel, wat ik hiermede bedoel — zou het niet mogelijk voor hem zijn, zich voor al dat leven op aarde te kunnen uitschakelen. Doch hij geeft zich in gevoel als een kind aan zijn leider over. Dit is noodig en daarin ligt het geheim, dit alles tot stand te kunnen brengen. Het is overgave, Gerhard en een groot vertrouwen en geloof; het is liefde jegens ons en voor den mensch op aarde, het is het leed en de smart te willen omzetten in een heerlijk rustig weerzien aan deze zijde. Dat is dienen, niet anders dan dienen. Dat gevoel ligt in hem. Hij, uw vriend, leeft in gevoel aan onze zijde. Hij geeft zich geheel en zal dat blijven doen. Daarvoor ontvangt hij onze wijsheid en met die geestelijke schatten keert hij naar de aarde terug, zooals hij thans bezig is op schrift vast te leggen. Hij is vol van ons leven en hoeveel tact noodig is voor hen, die een dergelijk instrument bezitten, is schier ongeloofelijk. Het zijn dan ook alleen geesten van het licht, die zoo iets mogen en kunnen doen. Het zal u dus duidelijk zijn, Gerhard, dat het instrument al die geestelijke

waarheid, die het door uittreding heeft beleefd, tevens bewust in het stofleven moet verwerken. Maar, wie religieus leeft, gaat niet verloren en wie zich als een kind kan overgeven, zal een wijsheid in den geest ontvangen, zooals de geleerden der aarde niet kennen. Is dit eenmaal tot stand gekomen, dan is alle gevaar voorbij en gaat het medium bewust in ons leven over."

„Mijn God," zeide ik, „welk een bezit! Op aarde reeds zooveel van ons leven af te weten! Dreigt er voor hem geen gevaar meer, broeder?"

„Neen, Gerhard, dat gevaar heeft hij overwonnen, in niets dreigt er voor hem gevaar. Hij is bewust en wie zich van zijn toestand bewust is, die leeft en draagt dit als eeuwig bezit. Hij, uw vriend heeft zich van alle stoffelijke genoegens en verlangens bevrijd. Hij leeft alleen voor zijn leider en zijn gaven en voor den drang, iets voor de menschheid te mogen doen, en dit vernietigt alle gevaar. Hij leeft, zooals een instrument behoort te leven, wil het als medium iets bereiken. Gij ziet, wat hier is bereikt. De mensch op aarde zal dit echter nog niet aanvaarden, omdat men zelf wil zien en hooren. Hij is diep in ons leven gedrongen, maar de mensch, die stoffelijk leeft en denkt, kan de heiligheid van ons leven niet aanvoelen. Toch worden er velen bereikt en die enkelingen zullen ons weer helpen het spiritualisme op aarde te verspreiden. Op dit werk kan Gods zegen rusten, doch het kan ook een vloek worden en daarvoor zorgen zij, die zich vergeten. Het moeten sterke beenen zijn, zooals men zegt, om de weelde te kunnen dragen, maar velen kunnen dat en dan eerst wordt er veel tot stand gebracht. Nogmaals, Gerhard, maak u over hem niet bezorgd; hij is in goede handen."

Dit was de eerste keer, Jozef, dat ik je na mijn dood op aarde ontmoette. Groot, heilig en rein zijn deze gaven, die de mensch van God heeft ontvangen. Vliegensvlug vlogen je vingers over de machine en in den tijd, dien ik bij je was, had je tien groote vellen vol geschreven. Spoedig zou een deel zijn vastgelegd. Ik had je op aarde gekend en wist wie je was. Je had

nooit iets geleerd en dan dit te kunnen, dat was wonderlijk voor mij. Nu doorleefde ik zelf wat ik toen zag. De woorden, die ik op het kerkhof tot je had gesproken, striemden mijn ziel. Hoe heilig was het geestelijke leven en het spiritualisme; ik zou dit nu wel duizend keer willen herhalen. Om je heen lag een groote rust, de rust van den geest, die door je werkte en je leider was. Ik voelde nu, dat de broeder wilde heen gaan; toch kon ik mij niet van je losmaken. Tijden achtereen zou ik hier wel willen blijven, maar er moest een einde aan komen. Een wetenschap was ik rijker geworden en nu was het geen teleurstelling meer, dat je mij niet waarnam. Ik begreep de groote moeilijkheid, medium te zijn op aarde. Om in ons leven reizen te mogen maken en toch daar te moeten blijven leven, Jozef; het was voor mij een raadsel hoe jij dit kon uithouden. Toch voelde ik het en ik behoefde mij niet meer angstig te maken, want er werd immers voor je gezorgd. Daarna namen wij afscheid van jou en den meester.
Onderweg vroeg ik den broeder verschillende dingen, die hij mij duidelijk maakte en toen eerst was ik geheel gerust. Daarna bezochten wij kerkhoven en zagen daar de aardsche menschen, die de graven van hun geliefden gingen bezoeken. Vreeselijke tooneelen zag ik, maar wáárom zoeken zij hen dáár? Ze zijn er immers niet! Zet uw bloemen naast hun portret in de kamer, waar zij hebben geleefd en gewerkt en met u hebben gesproken, maar leg niet die kostbare bloemen op de graven, waar niets dan beenderen rusten. Het bedroeft den geest, die aan deze zijde leeft. Dit wil ik den menschen van deze zijde toeroepen. Zij bezoeken hun dooden en naast hen, in een prachtig gewaad en licht, schrijden zij voort, die men dood waant. Is het niet droevig, dat men daarvan op aarde niets weet? Toen ik op dat kerkhof met jou over al deze dingen sprak, Jozef, ik zeide het reeds, sprak ik de groote waarheid uit, dat beenderen niet konden spreken. Ik spotte en dat had ik niet mogen doen. Bij de menschen, die treurden, zag ik den geest, die droevig gestemd was omdat hij hen niet kon bereiken. Verschillende toestanden zag ik

daar, waarvan er één mij diep trof. Daarvan zal ik je vertellen.
Plotseling dacht ik aan mijn eigen stoflichaam. Waar lag mijn kleed? Was het op dit kerkhof begraven? Ik zag mijn leermeester aan en hij wist direct, wat er in mij omging. Ik begreep nu ook, waarom wij op deze plaats vertoefden. Ik vroeg dus den broeder: „Is hier mijn stofkleed?"
Mijn leermeester nam mijn hand in de zijne en zeide: „Zult gij u sterk genoeg gevoelen om uw eigen lichaam te zien, Gerhard?"
Ik dacht na en zeide: „Ja, ik wil mijn eigen lichaam zien. Nu ik dit alles heb beleefd, wil ik ook dat beleven, hoe verschrikkelijk het ook mag zijn."
„Kom, volg mij."
„Hoe weet u waar ik ben begraven?"
„Concentratie, mijn vriend, niet anders dan gedachtekracht. Gij zelf vormt thans mijne verbinding; door u zal ik dus het andere, dat u eens toebehoorde, terugvinden."
Ik beefde en voelde mijn hart hevig kloppen. Wij wandelden langs verschillende graven en eindelijk hield mijn leermeester mij staande. Ik las: Hier rust G. D.
„Uw eigen kleed," zeide de broeder tot mij, „uw lichaam, wat dit tijdens het aardsche leven verborg."
Ik nam plaats op den rand van mijn eigen graf en zag naar mijzelf. Daar lag ik, dood, maar ik leefde hier en zag naar dat, wat mij eens toebehoorde. Door de aarde zag ik mijzelf in staat van ontbinding. Kun je je iets afschuwelijkers voorstellen, Jozef?
Ik dacht aan mijn leven op aarde. Bloemen versierden mijn graf, door mijn geliefden daar nedergelegd. Ik voelde hun liefdegedachten voor mij, die gestorven was. Afgrijselijk was dit tooneel. Waarom, zoo dacht ik, zoekt u mij hier, moeder, en niet in uw nabijheid? Hoevele malen waren mijn geliefden reeds hier geweest en hadden geschreid, zoodat ik hun leed kon voelen! Straks zouden alleen de beenderen overblijven, lang zou het niet meer duren. Hoe ik ook wilde, in dat lichaam

kon ik niet binnendringen. Iets hield mij tegen en ik voelde, dat het mijn leermeester was, die mij dit belette. Ik had mijn aardsche kleed afgelegd en een ander ontvangen dat eeuwig voortleefde. Mijn God, hoe machtig is dit weerzien, hoe klein en nietig moet zich de mensch voelen, die dit mag beleven. Ik voelde mij dan ook nietig en klein; het had mij overrompeld. Hoe afschuwelijk het ook was, het beeld was leerzaam. Hier trachtte mijn moeder mij terug te vinden, hier vloeiden haar tranen, maar hier zou ik nooit terugkeeren. Weg wilde ik, ver hier vandaan. Ik had gedacht, dit alles te kunnen verwerken, maar toch werd het mij te machtig. Hoe groot is God, die dit alles bestuurt. Van stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeeren! Ik dacht aan deze woorden. Ik was stof geweest en weer tot stof geworden. Op den rand van mijn eigen graf bad ik innig, heel innig, dat ik de kracht zou mogen ontvangen om mijn geliefden de oogen te openen. Daarvoor bad ik en mijn leermeester met mij. Hier zou ik nooit terugkeeren, dat wist en voelde ik. Moeder, mijn lieve moeder, o kom hier niet meer! Ik leef en ben gelukkig en zal u eens terugzien. Strooi bloemen op menschelijke paden, wanneer zij nog in leven zijn. Geef liefde, moeder, aan alles wat leeft, dan eerst voelt u het eeuwige leven en zult u mij hier niet meer zoeken. Dan weet u, dat ik leef en tot u kan terugkeeren. Zoek mij hier niet; dat wat hier ligt, wil ik niet meer zien. Goddank, ik leef en dat daar is dood. Nog eenmaal staarde ik op mijn kleed en ging toen heel snel van de plaats weg, om niet terug te keeren. Toen dacht ik aan jou, Jozef, en bewonderde je nog meer, dat jij van de aarde ons leven ging vastleggen, om het zoo aan de menschheid bekend te maken. In stilte gingen wij heen; ik was in diep gepeins verzonken.

Daarna bezochten wij spiritualistische kringen, waar velen bijeen waren. Wij kwamen in een groote zaal, waar van voorwerpen boodschappen werden doorgegeven. Om een medium zag ik verscheidene geesten, die verlangden te worden toegelaten, daar er in de zaal familieleden van hen

waren. Velen werden op deze wijze verbonden, doch honderden aan onze zijde en even zooveel op aarde keerden teleurgesteld huiswaarts, omdat zij geen verbinding hadden ontvangen. Wanneer de menschen konden waarnemen hoeveel geesten daar tegenwoordig waren, zouden zij het niet kunnen gelooven. Toch werden er maar eenigen herkend. Ook dit werk is schoon en heilig, het is mooi om zich daarvoor beschikbaar te willen stellen. Ik leerde op aarde zeer veel en begreep hoe moeilijk het was, om ons te zien en te hooren. Die moeilijkheid leerde ik kennen, doordat de broeder mij alles duidelijk maakte nu ik op aarde mocht terugkeeren. Vandaar bezochten wij andere landen. In mijn leven was ik nooit op reis geweest, maar nu maakte ik met den broeder groote reizen en leerde ik de geheele planeet aarde kennen. Wonderlijk was alles, wat hij mij toonde. Hij drong met mij overal binnen, ongevraagd betraden wij paleizen en andere voorname plaatsen en gebouwen. Onderweg ontmoette ik vele geesten, broeders en zusters, die deze plaatsen leerden kennen zooals ik. Wij reisden van Noord naar Zuid, van Oost naar West. Dat nam geruimen tijd in beslag. Veel er van begreep ik en ik zag wonderlijke dingen. Ik zag tafereelen, die ik hier niet wil noemen, maar ik zag de waarheid van het leven op aarde en ook alle verschrikkingen daarvan. O, wee hem, die zich vergeet! Wanneer men leeft zooals zij, die ik zag, hen wachten de sferen der duisternis. Dan zullen zij zien, hooren en voelen, wat zij misdreven.

Plotseling zeide de broeder tegen mij: „Hier zullen wij even blijven."

Ik keek om mij heen om te zien wat hij mij wilde toonen. Hij zeide echter niets en dat vond ik vreemd, daar hij mij steeds alles duidelijk maakte. Nu echter begon ik te zien waar ik was en daar voor mij zag ik jou. Wat een verrassing! „Jozef," riep ik, „ik ben het!" Je voelde mij terstond en zeide: „Jongen, ben je het werkelijk? Ik heb je bericht ontvangen, Gerhard wat ben je veranderd!" Vol dankbaarheid omhelsde ik den broeder. Ongemerkt waren we weer bij jou

teruggekeerd en wel op de plaats waar je aan de séance deelnam. Ook dit was wonderlijk voor mij, dat men zoo snel alles kan terugvinden. De broeder hielp mij daarna om mij met jou te verbinden. Ik hoorde je tot mij spreken en je weet dat ik niet veel kon zeggen, wat ook voor mij een teleurstelling was. Doch, toen ik vernam waarom ik niet veel mocht en kon zeggen, was ik dankbaar. Alleen jij begreep het niet en nu eerst is het oogenblik gekomen, dat ik het je kan zeggen. Nu weet je ook waarom ik die heele week niet bij je kwam. Ik was met den broeder op reis, toch was ik reeds bij je geweest, maar werd toen niet met je verbonden. Den geheelen avond stond ik naast je en toen het einde kwam gingen wij heen. Eerst daarna vernam ik dat, als ik mij staande kon houden, ik tot je zou mogen terugkeeren om door jou, zooals je leider het deed, van mijn eigen leven te vertellen. De broeder wist het reeds lang, omdat de meester het aan hem had medegedeeld. Je weet reeds wat er is geschied en nu kan ik dus verder gaan. Maar dit wil ik je toch nog even zeggen, alvorens verder te gaan: Wat ziet men aan deze zijde ver vooruit, Jozef! Is het niet wonderlijk? Toen ik nog op aarde leefde, wist men reeds aan deze zijde, wat zou geschieden.

Op den terugweg naar mijn eigen sfeer vertelde de broeder mij van dit groote gebeuren. Hoe gelukkig was ik, toen ik daarover vernam. De hooge geestelijke leiders, je kent hen, hadden tot den broeder gezegd, dat ik een gedeelte van het boek mocht vullen. Inderdaad, wanneer zij dat willen, kan een hooge geest honderden jaren vooruit zien.

Toen ik dan in mijn sfeer terugkeerde, had ik veel, heel veel te overdenken. Daarvoor zocht ik de stille natuur op en daar maakte ik mij alles eigen. Maanden gingen er mede heen, maar toen ik eindelijk gereed was, was de tijd aangebroken om in de duisternis af te dalen. Nu was ik voorbereid, Jozef; eerst door de school, daarna door het leven op aarde en, toen ik alles tot in het diepst van mijn ziel doorleefd had, was ik eindelijk gereed om voor anderen en aan mijzelf te gaan werken. Ook had ik in dien tijd gesprekken gevoerd

met de menschen die ik ontmoette; nu zouden zij mij niet meer kunnen beïnvloeden, want ik stond nu vast op den geestelijken weg. Het was in mij gaan dooien; ik had mijzelf leeren kennen. Aan vele menschen, waarmede ik een gesprek aanknoopte, vertelde ik van hetgeen ik had mogen beleven. Stel je voor, dat ook zij mij uitlachten en het niet wilden of konden aanvaarden. Dat waren de levend-dooden; zij hadden dat reeds meermalen gehoord, maar zij geloofden het niet. Het waren menschen, die voorloopig nog niet zouden ontwaken. Nu zag ik door hen heen en kende hun afstemming. Zij noemden mij den pastoor, omdat ik nog steeds in het zwart gekleed was. Ook hier weet men gekheid te maken en te spotten. Maar je voelt wel, dat zij zichzelf bespotten. Ik liet hen rustig lachen; zij zouden voorloopig blijven lachen. Zij verkeerden reeds jaren in dezen weinig gevorderden toestand.

Naar de Hel.

De broeder kwam mij halen, nadat ik hem had medegedeeld, dat ik gereed was. Uit mijn sfeer daalden er honderden af en ik zou hen aan de grens van de donkere gebieden ontmoeten. Mijn eigen leermeester begeleidde mij daarheen en hij zou uit zijn eigen sfeer op mij inwerken en mij helpen. Ik wist nu, dat dit mogelijk was, want ik had het geleerd. Het oogenblik van scheiden zal ik echter nooit vergeten. Toen hij mij in de oogen keek en daarin al zijn groote liefde legde, zoodat mijn ziel overvol was van die ontzaglijke kracht, toen zonk ik opnieuw op de knieën en dankte hem voor alles. Maar hij wilde geen dank; nooit wil hier een mensch, die voor anderen werkt, van dank weten. Daar ging hij terug, mijn leermeester, om een ander mensch te helpen. Bij een kleine colonne werd ik ingedeeld. Eerst moesten wij eenige proeven afleggen en daarna ons op een geheim teeken concentreeren, waaraan wij de broeders onderling zouden herkennen. Dat teeken was een zevenpuntige ster, het symbool van geestelijke afstemming. Wie geen afstemming bezat, zou

dit teeken niet kunnen waarnemen. Er was dus in mij reeds eenig bezit, al was het nog zoo weinig, maar ik was wakker en wie wakker is, was bewust en leefde. Ik voelde mij nu erg rustig. Om mij heen zag ik een roodachtig bruin licht, maar hoe dieper wij zouden afdalen, hoe donkerder het zou worden. Wanneer ik geweten had wat mij wachtte, dan was ik niet zoo rustig geweest, ik zou mij niet hebben kunnen beheerschen. Natuurlijk was ik nieuwsgierig, waarheen men ons zou voeren. Het moest daar verschrikkelijk zijn. De proeven, die wij hadden af te leggen, namen geruimen tijd in beslag, maar toen ook dat voorbij was, werden wij toegesproken en nog op verschillende mogelijkheden opmerkzaam gemaakt. Onder ons waren bekwame gidsen, velen van hen waren reeds verschillende malen afgedaald en nog steeds waren zij bereid dit werk te doen, om die arme menschen te helpen. Wij moesten ons in de eerste plaats in alles beheerschen, dat had mij ook de broeder op het hart gedrukt, voordat hij van mij afscheid had genomen. Dat het daar gevaarlijk zou zijn, voelde ik reeds. Eindelijk was het oogenblik gekomen, dat voor mij een groot moment in de geschiedenis van vooruitgang zou beteekenen. Wij splitsten ons in honderden groepen. Wij waren met ons vijven en daaronder was een bekwame gids. Wij daalden niet door de poorten der hel af, maar de gidsen verbonden zich direct met het binnenste. Deden zij dat niet, dan zouden zij dadelijk worden aangevallen, zooals de gidsen ons vertelden en ik later ook begreep. Toch voelde ik mij nog rustig, maar, toen wij ons gingen verbinden en dus in dien toestand werden opgenomen en dat leven gingen aanvaarden, toen overviel mij een afschuwelijke angst en bekroop mij het gevoel, alsof iemand mij onverwachts de keel dichtkneep. „Zij, die voor het eerst afdalen, voelen dit het hevigst," zeide de gids. Verschrikkelijk vond ik het, want de broeders, die met mij waren afgedaald, waren veranderd als beesten. Ook daar schrikte ik hevig van, hoewel ik dit alles toch reeds op school had geleerd. Niettemin overviel het mij en je begrijpt nu ook, hoe nuttig deze geestelijke lessen zijn. Toen dit voor-

bij en ik wat bekomen was, wandelden wij door straten, zooals op aarde, maar rondom loerden de menschelijke hyena's, die ons zouden bespringen als zij de gelegenheid daartoe kregen. De gids had mij en de anderen, die hevig waren geschrokken, geholpen en vóórwaarts ging het, het onbekende en dierlijke leven tegemoet. Lang behoefden wij niet te wachten. Nu rook ik een afschuwelijken stank, de uitstraling van hen, die hier leefden. Ook daarvan wist ik af en het ging dus aan mij voorbij, maar door alles heen voelde ik mijn hart kloppen en was ik toch niet meer zoo rustig. Je leider heeft je dit alles duidelijk gemaakt en de meester zegt, dat ik je daar niets van behoef te vertellen. Maar ik dacht aan jou, Jozef, dat jij den moed hebt gehad dit alles als aardsch mensch te trotseeren en het hebt uitgehouden. Alls duistere machten waren nu door mij heen gegaan en ik was met de anderen in de hel opgenomen. Dit leven had ons opgeslurpt. Hier leefden millioenen menschen bijeen, allen verongelukten der aarde. Hier zou ik moeten werken en langen tijd blijven. De gids maakte mij er op attent, dat er eenigen waren slaags geraakt. Ik keek naar de plaats, waar zij aan het vechten waren, maar in enkele seconden waren het er honderd. Zij, die vielen, schopten en sloegen van zich af, totdat zij bewusteloos ineenzonken. Dan nog liet men hen niet met rust en sleepte men hen voort, totdat zij ontoonbaar waren. Over zooveel wreedheid ergerde ik mij en balde mijn vuisten, gereed er op af te vliegen, want dat was niet menschelijk meer. De gids hield mij echter tegen en zeide: „Wilt gij zelf vernietigd worden? Is u niet geleerd, dat overgaan vernietiging en verbinding beteekent?" Ik wist het en toch had ik er niet aan gedacht. Als beesten lagen zij op elkander en ik zag bloed. Wetende dat men in den geest leeft, is het haast niet te begrijpen, maar ook daarover had ik op school hooren spreken. Angstaanjagende kreten stieten de verslagenen uit. Met nog een broeder zagen wij tenslotte kans, één van hen onder hun klauwen vandaan te bevrijden. Het was een oude man en hij was bewusteloos. Men had hem bijna verscheurd. Wat doe je ook

in dit leven, dacht ik. Wij droegen hem ver uit de buurt en wachtten af, totdat hij tot bewustzijn zou zijn gekomen. De broeder naast mij, die reeds eenige malen was afgedaald, bestraalde hem. Daar zou ik niet aan hebben gedacht en toch was mij dit op school verteld, evenals alles wat ik in dit leven zou beleven. Men kende in de hoogere sferen dit leven precies. Diepe rimpels lagen in 's mans gelaat en als een oud wild dier zag deze mensch er uit. Hoe ver was hij afgedaald, welke zonden had hij misdreven? Hij schreide en riep om zijn moeder, toen hij weer wat bijkwam. Door magnetische bestraling was hij weer spoedig tot bewustzijn gekomen. Deze stralen doen in dit leven wonderen. Wat is het vreeselijk te moeten hooren, dat een stokoud man om zijn moeder roept. Hoe vreeselijk vond ik dat. „O, help mij," jammerde hij. „O, dat ongedierte!"

„Wij willen u helpen," zeide de broeder tot hem, „kom, volg ons!" De verongelukte zag ons aan, zijn oogen waren met bloed doorloopen. Hij bleef ons echter aankijken. Plotseling riep hij uit: „Ga weg van mij, ga heen, laat mij met rust." Hij slingerde ons verschillende scheldwoorden en verwenschingen toe en wij zouden zijn vernietigd, als zijn woorden in daden waren omgezet. Wij deden echter alsof wij het niet hoorden en trachtten hem tot kalmte te brengen."

„Wij zijn vrienden," zeide de broeder tot hem, maar vrienden had hij blijkbaar nog niet ontmoet. Hij zag ons aan als wilde hij ons verscheuren. Nu zag ik eerst in hoe moeilijk het was, om deze menschen van een ander leven te overtuigen. Hij ging op onze gezegden niet in en schreeuwde maar, hem met rust te laten. Hij schold en vervloekte ons allen, zelfs God en, voordat wij er op bedacht waren, was hij opgesprongen en uit onze oogen verdwenen. Weer had de duisternis hem opgeslokt en zijn oud, maar nieuw leven ging weer van voren afaan beginnen. Mijn eerste les had ik ontvangen, ik had een mensch willen helpen, maar deze wilde niet geholpen worden. Hoe wij ook tot hem hadden gesproken, het gaf niets. Wij losten weer in de massa op en op den hoek van een

straat, in een donkere nis, zagen wij een ander mensch. Zou hij hulp noodig hebben? Ik trad op het wezen toe en begon hem toe te spreken. Het was een mensch, die er even wild uitzag als die andere, maar iets jonger was. De broeder stond naast mij. „Kunnen wij iets voor u doen?"
„Voor mij?" zeide hij ongeloovig.
„Ja, voor u. Wij zijn uw broeders."
Op hetzelfde oogenblik kregen wij te hooren: „Stik voor mijn part; ha, ha, broeders!" Nu eerst zag ik hoe wild en woest dit wezen was. Toch gaven wij den moed niet op en ik zeide: „Kom, er is een ander land, waar u niet weer zult worden aangevallen. Volg ons, zegt dit leven vaarwel, blijft hier niet. Wanneer u wilt kunt u een ander leven beginnen." Maar ook hij verliet de plaats waar wij hem hadden gevonden. Nu waren wij alleen en van de andere broeders verlaten, te midden van dezen poel van hartstocht en verschrikking. De broeder geleidde mij naar een buurt, waar men slechts krotten en holen zag, waarin menschen leefden. Op zijn vorigen tocht was hij hier geweest en daarheen wilde hij wederom gaan. Na een tijd lang te hebben rondgedwaald, vond hij de plaats terug en bevonden wij ons temidden van de grootste ellende, die ik ooit had gezien. Wij hoorden gejammer en gingen er op af. Een mensch had hulp noodig. Spoedig hadden wij die plaats bereikt en in een donker hol lag een menschelijk wezen. In die duisternis stiet het jammerklachten uit, waaraan ik kon hooren, dat het een vrouw was. Wat zou ik nu beleven? Toen wij naderden, zag ik eerst duidelijk hoe onmenschelijk diep en ellendig dit leven was. Een vrouw? Een moeder op aarde en toch zoo diep gezonken? Ik dacht aan dezulken, die ik met mijn leermeester op aarde had gezien. Was zij er één van? „Wat hebt u misdreven," vroeg ik aan het wezen, „dat gij in dit leven zijt, in deze ellende bent terechtgekomen?" Geen woord kwam er over hare lippen. Zij had bijna geen kleeren meer aan. Zij begon nog luider te jammeren en zij riep ons toe, te verdwijnen. Haar kleeren waren, ik zag dit, aan flarden gescheurd. „Ga weg," riep zij ons toe. Zij dacht,

dat ook wij duivels waren. „Laat mij met rust." Intusschen dacht ik: Wat is het toch merkwaardig, dat zij allen met rust gelaten willen worden, wat doen zij dan hier?
„Wij willen u helpen," zeide de broeder.
„Ik weet wat dat helpen beteekent," zeide zij en begon weer opnieuw te jammeren. Zij kromp ineen bij iederen tred, dien wij haar naderden. „Gij vervloekte mannen, dat helpen ken ik. Gij allen zijt vervloekt. Ge wilt ons bezitten en dan als vodden achterlaten. Ik stik liever," zeide zij.
Ik begreep, dat haar ziel was verscheurd en dat haar hart bloedde. Maar hoe wij ook probeerden haar te overtuigen, zij wilde niet.
„Addergebroedsel, honden, dierlijke gedrochten, ik stik liever," zeide zij nogmaals. „Met geweld, maar dan over mijn lijk."
Om Godswil, dacht ik, wat heeft zij beleefd, maar ik raadde alles en vond het afschuwelijk. De broeder werkte door concentratie op haar in en daardoor werd zij wat kalmer. Ik stond voorover gebogen en sprak tot haar. Wat er om mij heen en achter mij geschiedde, kon ik niet waarnemen. Ik was te veel in mijn werk verdiept om haar te helpen, dat ik daarop zou hebben kunnen letten. Plotseling stiet zij een vreeselijk geschreeuw uit en voordat ik er op bedacht was, waren wij beiden besprongen. Zij schreeuwde van smeerlappen en ongedierte, maar al haar geschreeuw ging in dit tumult verloren. Een wild uitziend menschelijk beest had mij en haar in zijn klauwen. Ik rolde op den grond en over haar heen en klampte mij aan haar vast, want ik wilde haar niet loslaten. Intusschen beukte ik op het dier in, maar het was alsof een vlieg een olifant wilde aanvallen; ik had niets in te brengen. Ik raakte mijn bewustzijn kwijt en wat er verder met ons beiden gebeurde, dat weet ik niet meer. In een stille buurt, in een andere omgeving en bevrijd van die donkere hel, kwam ik weer tot bewustzijn. De arme vrouw was nog steeds bewusteloos. Het monster had mijn keel bijna dichtgedrukt en ik vroeg aan den broeder wat er was geschied.

„Wij zijn door andere broeders bevrijd," zeide hij „en wij bevinden ons in een andere sfeer."
„Goddank," zeide ik. „Kunnen ze ons hier niet bereiken?"
„Neen, dat is niet mogelijk!"
„Waar is dat dier?" hoorden wij haar vragen.
„Rustig zijn," zeide de broeder.
Door de hulp van den broeder, die mij een goede magnetische behandeling had gegeven, was ik weer spoedig bijgekomen. Nog voelde ik die verschrikkelijke klauwen om mijn keel. Wat een ondier was het, dat ons had overvallen. Ik keek naar de arme vrouw en was gelukkig, dat zij in ons midden was gebleven. Ook zij werd geholpen. De broeder trachtte nu met eenige passen mij van den knellenden band te bevrijden, wat hem volkomen gelukte. Toen kon ik beter denken en voelde ik mijn krachten terugkeeren. Nu vroeg de vrouw: „Waar ben ik hier?"
„Blijf rustig, aanstonds voelt u zich beter, hier dreigt geen gevaar."
Nu had ik dus met het leven na den dood in de hel kennis gemaakt en was niet erg hartelijk ontvangen. De vrouw was inmiddels in slaap gevallen; wij lieten haar rustig slapen en zouden wachten, totdat zij weer wakker werd. De broeder zeide: „Toen wij werden aangevallen, kwamen eenigen van ons op haar hulpgeroep af en zagen in welk een toestand u verkeerde. Ik had mij bevrijd, door in mijn eigen afstemming terug te keeren, want ik was alleen niet in staat, dat dier te overmeesteren. Ook u moet dit steeds trachten te voorkomen; dit is u toch geleerd? U moet steeds zorgen uit hun handen te blijven en met tactiek de ongelukkigen naderen, maar u zult dit alles langzamerhand leeren. Toch heeft u haar kunnen beschermen en dat was voorwaar niet zoo eenvoudig."
Inmiddels was de vrouw tot haar bewustzijn teruggekeerd en had blijkbaar ons gesprek afgeluisterd. In ieder geval wist zij, dat zij in goede handen was overgegaan. Zij zag ons aan en zeide: „Mag ik u danken? Zijn er nog goede menschen te vinden? Kunnen wij nog hopen en opnieuw vertrouwen, dat

wij worden geholpen? Is er een God die ons vergeeft? Ik wil u volgen, ik weet dat u het goed bedoelt en wil dáár niet terugkeeren. O, hij, die mij in dat leven bracht, hij die mijn leven verwoestte! O, die ellendige schurk, die mij vernietigde! Ik, die alles vergat, kan en zal God mij vergeven? Hoe heb ik gezondigd, ik, die mij voor eeuwig aan dat dier heb gegeven, dat mij bezoedelde en in dien afgrond sleurde. Ik daalde in de diepste diepten met hem, omdat ik liefhad; hoe heeft hij mij vernietigd. Moeder, o, moeder," riep zij plotseling, „Moeder kom tot mij en vergeef mij mijn zonden; vergeef mij wat ik heb misdaan. O, Moeder, hij heeft mij geschopt en geslagen en verkocht. O, dat dier in menschengedaante! Steeds dieper daalde ik, Moeder. Hoelang heb ik gebeden, hoort u mij niet? U zult niet tot mij kunnen komen en toch weet ik dat u mij lief hebt. O, heb genade, mijn God en mijn Moeder. Ik wil dit leven niet meer, ik wil niet terug. Tot u wil ik terugkeeren; mijn God vergeef mij mijne zonden. Moeder, Moeder hoort u mij? Men zeide mij reeds lang geleden, dat ik u zou kunnen roepen en dat u zoudt komen, maar ik heb niet durven roepen. Nu roep ik reeds een tijd lang, hoort u mij niet? Moeder laat het niet tevergeefs zijn, of ik val terug; ik kan mij niet meer alleen staande houden."

Ik schreide, Jozef, en de broeder eveneens. Arm kind, dacht ik, arme vrouw. Ik zat naast haar en bad, dat haar wensch verhoord zou worden. Plotseling verwaasde haar blik en toen ik naar omhoog zag, bewonderde ik een schoon wezen, dat door lichtende wolken scheen te worden gedragen. Voor haar oogen zweefde haar moeder. Zij manifesteerde zich in deze duisternis, om haar kind te redden. Dat was de liefde van een moeder voor haar kind! Op het laatste oogenblik werd uit hoogere sferen ingegrepen. Thans was zij te bereiken, ik voelde en zag het. Dit was voor een hoogen geest mogelijk. Wanneer de afgedwaalde innig smeekte om vergeving, dan was er verbinding en kon een gebed wonderen verrichten. Het wezen riep tot haar moeder en schreide steeds. Een schitterend tafereel speelde zich voor mijne oogen af; het

was ontroerend. Zoo iets schoons had ik nog niet meegemaakt.
„Zult u mij vergeven, Moeder?" riep de arme vrouw tot de verschijning. Het verheven wezen knikte met een blijden glimlach op het schoone gelaat. Een engel des lichts was in de hel afgedaald, om haar eigen kind te helpen. „Laat mij u zeggen wat ik deed," riep de ongelukkige.
„Zeg mij niets," hoorde ik nu, „ik weet alles; God heeft je vergeven en werk, werk aan jezelf, ik zal je van hieruit steunen."
„Moeder, o, kom tot mij, waarom daalt u niet van die hoogte af en komt tot mij? Moeder, blijf bij mij, lieve moeder."
Maar de moeder zeide nu: „Kindlief, ik moet gaan, ik zal tot je terugkeeren."
„O, een engel bent u, moeder. Komt u terug?"
„Ik kom terug, mijn kind, ik zal over je waken. Goddank, mijn gebeden zijn verhoord; ik wist," hoorde ik het schoone wezen zeggen, „dat zij vroeg of laat was te helpen."
Nu loste de verschijning op en was voor onze oogen verdwenen. Iets wonderlijks had ik mogen beleven. Zij was heengegaan naar andere bestaanssferen, naar haar eigen hemel. Grootsch was dit oogenblik en ik maakte dit in de hel mee. Hier waren dus ook schoone momenten te beleven. Wij droegen de vrouw naar de verbindingssfeer en gaven haar in andere handen over. Daar werd er voor haar gezorgd en zou men haar de eerste geestelijke hulp geven. Hoe ver was zij afgedaald, maar één wezen waakte over haar en dat was haar moeder. Zij had God om hulp gesmeekt en die hulp was gekomen. Op het meest onverwachte oogenblik begonnen de goddelijke krachten te werken en dan was er verbinding mogelijk. Nu was haar kind op den goeden weg teruggekeerd. Het had mij diep getroffen, het was een heerlijk moment, daarvoor wilde ik alles trotseeren. Eerst in de hel voelde zij de verschrikking van haar eigen leven. Hoe had zij geleden en alleen omdat zij dacht lief te hebben. Zij had een dier in menschengedaante liefgehad. Toch was zij dit monster ge-

volgd, want het dier liet haar niet met rust en haar eigen leven was niet anders geweest dan het zijne. Hoe gelukkig voelde ik mij, dat ik voor 't eerst een mensch had mogen helpen. Ik bleef korten tijd bij de broeders en zusters en toen ik mij weer goed voelde, daalden wij beiden weer af, nadat wij hadden besloten bijeen te blijven. Weer voelde ik de duisternis en dien stinkenden invloed mij overvallen. Vreeselijk was het telkens en telkens dit opnieuw te moeten beleven. Wij dwaalden wederom door de straten der stad, die door haat was opgebouwd. Iedereen vreesde te worden aangevallen, men schuwde elkander. Ik zag gelegenheden waar gedronken kon worden, zooals men op aarde kende, maar de drank verbrandde je innerlijk. Dit was iets nieuws voor mij, ik walgde ervan en wij maakten ons uit de voeten. Daar ginds vochten er als wilde dieren, doch thans liet ik hen begaan; zij waren nog niet te helpen. De meester zegt, dat jij dit alles hebt beleefd, ik behoef daar dus niets van te vertellen. Maar telkens weer vraag ik mij af, Jozef: hoe heb je dit als aardsch mensch kunnen verwerken? De mensch, die overkomt, zal dit alles beleven en hij zal zich dit afvragen. Want wie aan onze zijde van de hel hoort vertellen en voelt, dat hij zich geestelijk wil verrijken, zal, zooals ik, afdalen en al die toestanden willen leeren kennen. Want het is geestelijke wijsheid, dit alles te weten.

Plotseling werden wij aangesproken. Voor ons stonden eenige wezens en onder hen bevond zich onze gids. Wij waren blij, hen te ontmoeten, ik was ten zeerste verwonderd, toen hij mij vroeg of ik die arme vrouw had kunnen helpen.

„Weet u daar dan van," vroeg ik.

„Wij weten alles, wanneer wij dat willen. U ziet wij blijven toch verbonden, ook wanneer u alleen bent. Ik wilde u toonen, dat u niet angstig behoeft te zijn en dat er steeds helpers zijn, waar u zich ook bevindt."

Dit gaf mij een geweldigen steun; de gidsen waakten over het wel en wee der jongere broeders.

„Concentratie, mijn vriend," sprak hij en ik begreep hem.

Toen gingen wij weer uiteen. Wij waren in verschillende gebouwen geweest en ik had reeds veel van dit leven leeren kennen. Toch zou ik op eigen krachten de verbindingssfeer nog niet kunnen terugvinden. Maar ik zou dat te weten komen, hoe dan ook. Dat was geestelijk bezit en dat wilde ik mij eigen maken. Een glimp van het dierlijke leven hier was voor mij zichtbaar geworden. Verschillende gevechten zag ik nog, maar ik ging er niet op in en liet hen stilletjes vechten, want ik had mijn leergeld betaald. Uren dwaalden wij rond en ongemerkt waren we weer in de buurt van de holen en krotten gekomen. Ook daar werd gevochten en op een gegeven oogenblik raakte ik den broeder kwijt en stond moederziel alleen in de verschrikking. Wat nu, dacht ik, hoe zal ik de anderen ooit terug vinden? Ik zocht en zocht, maar zag bij geen wezen de ster, waaraan ik een broeder moest herkennen. Lang dacht ik erover na, wat ik zou moeten beginnen. Als een opgejaagd hert rende ik van de ééne straat in de andere. Men dreef mij naar alle kanten, totdat ik hopeloos verward geraakte. Ik kon mij niet meer concentreeren, omdat de angst mij had overvallen. Ik raakte daardoor mijn concentratie geheel kwijt en kwam tot het besluit, mij ergens op te stellen, zoodat men mij zou aanspreken. Was het een broeder, dan was ik gered en was het een dier verschrikkelijke menschen, dan zou ik wel weer zien. Ik stelde mij bij een hoek van de straat op en wachtte af. Waarom had ik mij zelf van den weg, dien ik met den broeder had afgelegd, niet overtuigd? Daaraan had ik niet gedacht. Op den hoek, waar ik stond, werd ik al spoedig door een vreeselijk individu aangesproken. „Wat doe je hier?" Ik had geen antwoord gereed en wist niet wat ik zou zeggen, maar balde mijn handen tot vuisten en was gereed voor het geval het mij zou aanvallen. Voor ik er erg in had, was ik reeds in een vreeselijk gevecht gewikkeld. Ik rolde op den grond, het beest boven op mij. Als een tijger was het. Wat voor krachten bezaten deze wezens! Ik was er niet tegen opgewassen, schreeuwde moord en brand en voelde me reddeloos verloren. Daarna

voelde ik mij wegzinken en wist niets meer. Toen ik mijn oogen opensloeg, stonden eenige broeders aan mijn zijde — ik was in de verbindingssfeer. Men had mijn hulpgeroep gehoord en mij uit zijn klauwen bevrijd. Afschuwelijk waren die menschen hier en weer had ik een dure les ontvangen. Door alle ellende heen leerde ik; toch was ik weer niet op eigen krachten hier binnengetreden en ik begon dan ook moedeloos te worden. Hoe moeilijk was het daar te werken.
Dit alles had mij teveel aangepakt en ik wilde terug naar mijn eigen sfeer, want ik zou het anders niet uithouden; ik voelde mij als gebroken. Lang dacht ik hierover na. Het was toch te mal, afgeranseld te worden en niets te hebben gedaan. Ik wikte en woog; terugkeeren naar mijn eigen sfeer of opnieuw afdalen. Ik dacht aan mijn leermeester en aan alles, wat hij mij had gezegd. „U zoudt kunnen terugvallen en moedeloos worden en daarvoor wil ik waken," dat had hij gezegd. Ja, ik was moedeloos en ik twijfelde aan mijzelf. Lang bleef ik in deze stemming. Maar wat had ik dan gewonnen? Hoe zou ik van dit leven kunnen vertellen? Ik had nog niets geleerd en wist te weinig van deze sferen af. Velen waren reeds teruggekeerd, omdat zij het niet hadden kunnen uithouden. In dezen twijfel kwamen andere gedachten in mij op en ik voelde, dat ik van verre werd geholpen. Was het mijn leermeester die mij te hulp kwam? Neen, ik zou niet moedeloos omkeeren, duizendmaal neen, zeide ik tot mijzelf, wat een ander kon, zou ook ik kunnen. Toen meldde ik mij weer aan en met een andere colonne daalde ik af. Dezen keer hoorde ik het verschrikkelijk loeiende en schreeuwende lawaai der duisternis. Vreemd, dacht ik, dat ik dit bij het eerste afdalen niet had gehoord. De gids zei mij echter, dat ik nog steeds niet was verbonden. Daar heb je het al, dacht ik, wat weet ik nog weinig van dit leven. Het was afgrijselijk wat ik hoorde. Het was alsof er een orkaan op komst was, één storm van hartstocht en geweld. Toch was ik blij, dat ik opnieuw was afgedaald, want ik voelde mij nu sterk en uitgerust. Men had mij duidelijk gemaakt, dat ik aan mijzelf moest

denken. Nu zou ik over mijzelf waken en voorzichtiger zijn. Weer bevonden wij ons tusschen krotten en holen; daar leefden de diepst gezonkenen en dezen hadden hulp noodig en waren meestal te bereiken. Zij zonderden zich van de massa af en vroegen om hulp, iets wat ik eerst nu leerde begrijpen. Ergens anders zag ik uit spleten wringende handen steken, die om hulp vroegen. Doch zou men op hun hulpgeroep ingaan, dan werden je handen gebroken. Deze wezens waren niet te helpen. De krachten, waarmee men kon aanvoelen, wie er te helpen waren en wie niet, leerde ik kennen. Onze gids maakte mij er op attent, dat wij in de zelfmoordenaarssfeer waren. Dezen toestand had ik nog niet gezien. Hier zag ik de moordenaars der aarde, allen waren op onnatuurlijke wijze hier aangekomen. Vrouwen en mannen waren er bijeen. Zij voelden hun pijnen en smarten zoo goed als ik de mijne had gevoeld, doch welk een verschil van leed, smart en ellende. Met touwen om de halzen, gaten in hun hoofden, kortom in de verschrikkelijkste ellende lagen zij daar terneer. Bij vrouwen zag ik afgrijselijke tooneelen; zij leefden in haar zonden en al die verschrikkingen lagen als gedaanten om haar heen; zij konden zich daarvan niet bevrijden. Hier zag ik menschen in den meest onmenschelijken toestand, zooals men zich niet kan voorstellen. Ik rilde van al die narigheid. Toestanden, die ik niet wil en kan beschrijven, omdat ik de ware ellende er van toch niet in woorden kan omzetten. Wat was mijn ellende vergeleken bij de hunne? Ik was een kind in het kwaad, had zulke zonden niet begaan en kende ze niet. Maar, beste Jozef, ze waren niet te helpen. Hoeveel hadden zij nog af te leggen? De zelfmoordenaars zijn dan ook de ongelukkigste wezens aan deze zijde. Zij zijn in vele jaren niet te helpen. Ik zeide reeds, dat zij wringend hun handen uitsteken, maar o wee, als zij je te pakken krijgen. Eerst moesten zij al die wildheid verliezen, dus afleggen, dan hun hoofd buigen en genoeg van dit leven krijgen, eerder zijn zij niet te bereiken. Toch waren er onder hen, die reeds in dien toestand waren gekomen en dezen zouden wij opzoeken. Ver-

minkt komen zij van de aarde hier aan en zullen langen tijd verminkt blijven, totdat zij een ander leven willen beginnen. Kun je begrijpen, dat deze menschen honderden jaren noodig hebben, voordat zij zich van hun ellende kunnen losmaken? Ik had er reeds eenige jaren voor noodig gehad. In één seconde brengen zij zich in dezen toestand, in deze ellendige afstemming. Door een schot, een stuk touw, of een sprong in het water brengen zij zich in deze ellende en dat kost hun tallooze jaren van verdriet. Dit is alles werkelijkheid, dit is menschelijke ellende!

O, ik moet er niet aan denken, wat ik daar beleefde. Toch doen die menschen het zichzelf aan, want God is een Vader van liefde. Hij heeft dit niet gewild. Lang zou ik hier nog op kunnen doorgaan, maar al die ellende, ik zeide het reeds, is niet te beschrijven. Onze gids en de anderen waren mij vooruit, toen ik plotseling om hulp hoorde roepen. Het was een zacht pijnlijk geroep, zoodat ik dacht, dat iemand hulp noodig had en wenschte. Nog eens wilde ik het probeeren, maar ik zou voorzichtig zijn. Opnieuw trachtte ik te luisteren en ja, weer hoorde ik zacht om hulp roepen. „Help, help mij," riep iemand met een schor geluid. Ik was stil blijven staan om te luisteren; nu trad ik wat dichter bij en hoorde het opnieuw.

„Roept u mij?" vroeg ik beleefd.

„Ja," zeide de stem, „help mij."

Ik wrong mij door een spleet en in een hoek van het hol zag ik een mensch. Hij lag daar ineengehurkt. Ik waagde het om iets dichter bij te komen en vroeg opnieuw: „Kan ik u helpen? Wilt u geholpen worden?"

„Ja, ik wil hier weg, o, laat mij niet alleen."

Ik schrok geweldig; eens had ook ik deze woorden uitgeroepen. Dat „laat mij niet alleen", kende ik, het striemde mijn ziel. Hem zou ik helpen. Hoe afschuwelijk zag dit wezen er uit.

„Doe mij geen kwaad," sprak het.

„Neen," zeide ik, „ik doe u geen kwaad, ik zal u helpen." Ik

zou snel moeten handelen, hoe eerder ik hier met hem vandaan was, hoe beter voor ons beiden. Het was een oude man en ik was zeer gelukkig, dat ik had geluisterd en hem kon helpen. Ik trok hem op een vooruitstekend punt, zoodat ik hem op mijn rug kon nemen, want hij kon blijkbaar staan noch loopen. Zijn beenen waren verlamd en slingerden aan zijn lijf. Aan deze anderen kant van de spleet kon ik met hem verdwijnen en spoedig was ik op weg. Maar nu stond ik voor een groot probleem. Hoe zou ik de verbindingssfeer kunnen vinden? Ik peinsde en peinsde, maar wist niet, wat ik moest doen. Ik vroeg hem rustig te blijven en concentreerde mij en werkelijk, ik voelde mij lichter worden. Dat lichter worden beteekende, dat ik uit dien afschuwelijken invloed was getreden en in een anderen toestand was overgegaan. Mijn eigen lichaam ging veranderen en ik voelde daardoor, dat ik op den goeden weg was. Ja, ik voelde het, ik had den goeden weg gevonden. Toch was het niet gemakkelijk om vooruit te komen; iets hield mij tegen, maar ik wist niet wat. Toch wilde ik verder en uit die hel van ellende. Eindelijk ging het wat gemakkelijker en toen ik er zeker van was de duisternis te hebben verlaten, rustte ik wat uit. Ik zette hem voorzichtig op den grond en bekeek hem eens goed. Hoe zag die arme kerel er uit. Welk kwaad had hij misdreven?

„Hoe ben je daar gekomen?" vroeg ik hem. Maar hij ging op mijn vraag niet in en vroeg: „Waar zijn we hier; waar brengt u mij naar toe?"

„O, maakt u nergens ongerust over, er zal u geen kwaad meer geschieden, daar zal ik voor waken."

De man wreef zich de handen en zeide niets. Misschien, dacht ik, was hij thans werkelijk bereid, om een ander leven te beginnen.

„Hoe lang bent u al daar beneden?" vroeg ik hem weer opnieuw.

„Het kunnen jaren zijn," zeide hij.

„Weet u dan, dat u op aarde bent gestorven?"

„Ja, dat weet ik," gaf hij mij kort en stug ten antwoord.

Zoo, dacht ik, weet je dat, ik wist het indertijd niet.
„Gaan wij verder?"
„Ja, wij zullen vertrekken."
Ik trok hem weer op mijn rug en daar ging ik. Voortdurend werd het moeilijker en weer wilde ik wat rusten.
„Duurt het nog lang," zeide hij, „voordat wij daar zijn waar ik rust zal vinden?"
Wat weet hij van rust af, dacht ik. Niemand hier wist van geestelijke rust iets af. Wie of wat was hij? Ik maakte mij nu niet angstig meer dat ik de plaats niet zou vinden, want nu kon ik mij oriënteeren en in de goede richting gaan. De man deed, alsof hem de duisternis en het leven niet meer aangingen. Een dergelijk type had ik nog nooit gezien. Bij velen zag ik tranen, maar hij voelde blijkbaar nog geen leed en smart over de vele zonden, die hij had misdreven. „Hoe komt u aan die rust," vroeg ik hem onverwachts, „hebt u die in de duisternis leeren kennen?" Ik vond mijn vraag dom en onduidelijk gesteld, doch het was reeds geschied.
„Aan die rust?" zeide hij. „Maar u zegt toch, dat u mij naar een ander land zult brengen waar het rustig zal zijn? Ik geef mij aan u over."
Wederom stond ik verslagen. Merkwaardig, deze kerel, dacht ik. In ieder geval niet zooals die „wilden" daar beneden en toch had hij daar geleefd. Van deze afstemming begreep ik niets.
„Gaan wij verder?"
Had hij angst, of was het nieuwsgierigheid; wat voelde hij eigenlijk? Verwonderd zeide ik: „U bent toch niet zoo ongelukkig als ik had gedacht."
Hij glimlachte en zeide: „Als u wist u beter te concentreeren en uw krachten te gebruiken, niet te veel aan de menschen daar te denken en u meer op uw eigen toestand te concentreeren, dan zoudt u reeds hebben geweten, wie ik ben."
Verbaasd zag ik het wezen aan en daar voor mij zat mijn eigen gids. Zijn vermomming had hij afgelegd. Wat zullen wij nu hebben, dacht ik, wat beteekent dit?

„Thans weet gij het schemerland te vinden. Ik heb uw moed en wil om vooruit te komen bewonderd en besloot daarom u te helpen. Van uw leven weet ik af en hen, die ernstig willen, zullen wij steunen met al de krachten, die in ons zijn. Waarlijk, ik ben tevreden. Van de honderd nieuwelingen zijn er reeds vijf en zeventig teruggekeerd, zij allen zijn bezweken. Van het begin af aan werkte ik op u in en hield u tegen, waardoor ik bereikte, dat gij uw concentratie leerde versterken. Het overgaan naar andere, voor ons onbekende, toestanden is het innerlijk aanvaarden van die afstemming. U aanvaardde nog steeds niet en daarin heb ik u nu geholpen. Thans kunt gij op eigen krachten dit land bereiken."

Mijn vreugde was groot. Al was ik er heerlijk ingevlogen, toch had ik iets geleerd.

Mijn gids zeide: „U droeg mij, ik leerde u en vergeet vooral niet — met wie u ook in verbinding treedt — om u op uwe eigen afstemming te concentreeren. Daardoor voelt u het leven van een ander en weet u hoe te handelen. U gaat, door u met anderen te verbinden, in dat leven over. Bent u gereed mij te volgen? Dan zal ik u thans alle overgangen toonen, die wij in de duisternis kennen."

Weer daalde ik af en beleefde verschrikkelijke dingen. Van de eene wereld kwam ik in de andere en het eene probleem was nog moeilijker dan het vorige. Wat ik tot nu toe had gezien was daarbij slechts kinderspel. Ik leerde mij in alle overgangen concentreeren en steeds dieper daalden wij af tot aan de laagste sferen. Daarna keerden wij terug. Wij vonden de andere broeders en toen begon ik opnieuw ongelukkigen te helpen. Velen bracht ik naar boven, ik zag verheven toestanden en ook diep tragische. Ik zag, dat een vader zijn kind in deze duisternis terugvond en beiden schreiden, schreiden zeer lang. Kinderen zag ik bij kinderen en moeders, die trots alles niet waren tegen te houden en naar haar geliefden waren afgedaald, om hen in deze verschrikking te zoeken, jaar in jaar uit, totdat eindelijk hun zoeken werd beloond. Hartverscheurende tafereelen heb ik zien afspelen.

Ik dankte mijn leermeester, daar ik zijn krachten voelde, die mij hadden staande gehouden. Nu kende ik de hel met al haar diepten en verschrikkingen. Dit alles had van mij een ander mensch gemaakt. Ik had de hel in het leven na den dood leeren kennen; ik wist nu hoe verbindingen tot stand werden gebracht, ik had mij leeren concentreeren en het voornaamste was, dat ik iets voor anderen had gedaan. Toen ik met mijn laatsten ongelukkige boven kwam, zeide men mij, dat ik niet meer behoefde af te dalen, daar mijn colonne naar onze eigen sfeer zou terugkeeren. De anderen lieten niet lang op zich wachten en spoedig waren wij gereed om te vertrekken. Nu konden wij weer wat ruimer ademhalen. Negen maanden, volgens aardschen tijd, waren wij daar beneden geweest. Negen maanden van ellende, spanning en verschrikking. Vijf minuten daarvan op aarde is voor den mensch reeds een eeuwigheid. Daarbij al die duivelsche invloeden te verwerken, neen, ik zeg het eerlijk, wij allen waren zeer verheugd, dat wij naar onze eigen afstemming konden terugkeeren, om eenigen tijd uit te rusten. Zwevende gingen wij de sferen van licht tegemoet. Mijn eerste reis naar de hel was ten einde, maar ik was, zoo ik reeds zeide, een ander mensch geworden. Hoe groot was mijn geluk, op de plaats van afscheid mijn leermeester te zien. Hoe wij elkander begroetten, behoef ik je niet te zeggen. Hij wist van mijn wederwaardigheden af, dus weer een bewijs, hoe men aan deze zijde met elkander in verbinding kan blijven. Wederom zag ik de natuur in mijn eigen sfeer anders, alle somberheid was thans verdwenen. Ik mijmerde langen tijd en, toen ik gereed was, maakte ik weer lange wandelingen. De menschen, waarmee ik had gesproken, waren nog steeds, zooals ik ze had verlaten. Zij dachten er niet aan te beginnen. Hoeveel jaren zouden er nog voorbij moeten gaan, voordat ook zij aan zichzelf zouden beginnen te werken? En voor anderen iets te doen, daar dachten ze heelemaal niet aan. Ik voelde mij zeer gelukkig, want er was hier in werkelijkheid niets veranderd, alleen ik was dat. Dat zag ik het duidelijkst aan hen, die ik kende. In mijn sfeer

werd ik door velen hartelijk ontvangen en er was feest ter eere van hen, die waren teruggekeerd. Vele vrouwen schreiden nog steeds zoo, dat ik dacht dat zij haar zielen zouden droogschreien, totdat er geen traan meer in haar was. Het waren zielige menschen en wat zou men met die wezens moeten beginnen? Zij waren immers niet te helpen.
Ik had veel bereikt en toch was ik nog niet dáár waar ik wilde wezen. Ik was met dit resultaat nog niet tevreden, want ik wilde de eerste sfeer bereiken. Nadat ik mij alles had eigen gemaakt tot de diepste problemen en in de natuur was doorgedrongen, zocht ik dus na eenigen tijd den broeder weer op en nu vertelde deze mij, dat wij weer aan een andere reis zouden beginnen. Wederom leerde ik allerlei overgangen kennen; daarna gingen wij naar de aarde en na een jaar keerden wij naar onze sfeer terug. De broeder nam mij nu vele proeven af. Nu kon ik bidden, want ik had in dien tijd geleerd, hoe men een eenvoudig gebed moet opzenden. Voor wij in onze sfeer terugkeerden, had ik reeds besloten om weer voor eenige jaren af te dalen. Thans zou mijn reis naar de duisternis eenige jaren duren, want nu heerschte er geen twijfel meer in mij. Ik was mij bewust van alles wat ik deed en ik wist hoe ik mij moest verbinden, wat er ook tot mij zou komen. Nu zou ik, al duurde het langer, niet zoo te lijden hebben als op mijn eersten tocht. Deze reis wil ik je niet beschrijven. Het zij voldoende, dat ik afdaalde en dat ik geen seconde aarzelde mij geheel te geven waar hulp noodig was. Twee volle jaren duurde het eer ik weer boven kwam. Lang voor de aarde, maar slechts een flits voor de eeuwigheid. Toch had ik in die flits heel wat werk verricht; veel leed had ik kunnen veranderen in geluk en ik had onnoemlijk veel geleerd. Ik verzachtte wonden en heelde zielen. O, hoeveel is daar te doen! Wij zullen niet ophouden, voordat de hel in een sfeer van licht is veranderd. Toen ook die tijd weer voorbij was en wij naar onze eigen sfeer terugkeerden, haalde mijn leermeester mij aan de grens van de duisternis af en tezamen gingen wij mijn sfeer binnen. Nu zag ik geen herfst

meer; in mij lag de stille rust van een goede geestelijke afstemming. De grauwheid, die ik in alles had gezien en gevoeld, was verdwenen. Langen tijd vertoefde ik in de natuur en mediteerde en dacht aan alles, wat ik had mogen beleven. Alle psychische wetten, die mij op school waren geleerd, had ik mij eigen gemaakt, ik bedoel die van de hellen van de aarde, tot aan mijn eigen afstemming toe. Toen ik met mediteeren gereed was gekomen, zeide de broeder, dat wij een nieuwe reis zouden ondernemen.

Naar de eerste sfeer.

Voor wij vertrokken zei de broeder tot mij: „Groet hen die u lief zijn en die u begrijpen, Gerhard, want vooreerst zult gij hier niet terugkeeren!" Ik deed wat mijn leermeester wenschte en daarna gingen wij op reis. Rechts van mij ging de broeder, dien ik lief had zooals een kind zijn vader en moeder kan liefhebben. Voor mij was hij beide geweest en altijd zou ik daar dankbaar voor blijven. Wij wandelden geruimen tijd, maar plotseling dacht ik, dat de natuur ging veranderen. Zag ik goed, of verbeeldde ik mij maar wat? Maar neen, ik zag groen, werkelijk groen, zooals op aarde. Hoe verder wij kwamen, hoe meer de natuur en alles wat er in leefde veranderde.

„Zijn wij hier reeds eerder geweest, broeder?"

„Neen," zeide hij, „hier waren wij nog niet."

Verder gaf hij mij geen uitleg. De boomen waren in hun zomerkleed en ik zag bloemen, die ik in al den tijd, dien ik hier leefde, niet had gezien. De eene kreet van verwondering slaakte ik na den andere. „Zie daar, broeder, vogels! Waar gaan wij heen? Het is hier zoo heel anders dan in mijn sfeer. Ik heb die lieve diertjes in tijden niet gezien. Droom ik of is het werkelijkheid? Zeg mij dan toch waarheen wij gaan, broeder." Ik zag mijn leermeester aan en wachtte af wat hij zou zeggen. „Alles verandert, broeder."

„Luister, Gerhard. Wij zijn op weg naar de eerste sfeer."

„Wat zegt u?"

„Naar de eerste geestelijke afstemming in den geest."
„Dat is toch niet waar?"
„Het is de waarheid, wij spotten hier niet, zooals je weet; dat behoef ik je niet meer te zeggen. U gaat naar uw eigen afstemming."
Toen vatte ik zijn handen, zag hem in de oogen, maar kon van geluk niets zeggen. De broeder voelde dat wel en gearmd gingen wij verder. O, wat was ik gelukkig! Dan zou ik spoedig naar de aarde kunnen gaan, om dit alles aan Jozef te vertellen. Hoe kon ik God danken! Op weg naar de eerste sfeer! Ik kon het bijna niet gelooven. Vogels zongen, als verwelkomden zij mij in mijn nieuwe omgeving. Mijn geluk kende geen grenzen. Naarmate wij vorderden, veranderde alles wat zich in deze afstemming bevond. Eindelijk trad ik de eerste sfeer binnen. Nu begreep ik, dat de mensch zichzelf afsluit, want zij, die in mijn sfeer leefden, konden die blijkbaar nu nog niet verlaten. Wonderlijk vond ik alles.
„Goed gevoeld," zeide de broeder tot mij, „dit is zeer duidelijk. U bent veranderd, waardoor u zich ruimer kunt bewegen; alles is, zooals men zich innerlijk voelt."
De natuur was zooals men den zomer op aarde kent, zacht, met een klaren blauwen hemel met enkele sneeuwwitte wolken, maar dan in den morgen, als het nog zoo heerlijk droomerig is, als de natuur zingt en alles je toelacht. Zóó is de eerste sfeer. Hier zou alles zoo blijven, geen schaduw zou het licht verduisteren. Ik had mijn eerste geestelijke afstemming bereikt! Vele menschen gingen dezelfde richting uit als wij en ik begreep, dat ik niet de eenige was, die hier binnentrad. Aan de grens wachtte mij de eerste verrassing. Mijn Grootvader kwam mij tegemoet, hij wist reeds lang, dat ik zou komen. Kun je je voorstellen, Jozef, hoe gelukkig ik was? Dit geluk ontvangen de moeder en haar kind, de broeder en zuster en vele andere geliefden. Allen wachten op hen, die tot God terugkeeren. Dit is voor iedereen bestemd, allen straalden van geluk en ik zag vele tranen van liefde en weerzien schreien. Het is voorwaar geen kleine reis, die velen had-

den gemaakt. Er zullen er bij zijn geweest, die vijftig en honderd jaren hebben gewacht. Kun je je hun geluk begrijpen? Lieve menschen, denk hier veel aan, maar denkt vooral aan uwe eigen afstemming. Ik ontving mijne woning, want „in mijns Vaders huis is voor iedereen plaats". Met millioenen menschen zijn we hier tezamen. Eens zal ik mijn eigen geestelijke woning ontvangen. Nu trokken wij er op uit om de eerste sfeer met al haar schoone landstreken te bewonderen. De broeder leerde mij, hoe ik mij in deze afstemming moest verbinden.

Wij bleven langen tijd in de eerste sfeer, omdat mij veel duidelijk gemaakt moest worden. Hier doet men ook aan kunst, maar een kunst, die men niet met die der aarde kan vergelijken. Hoe schoon is de muziek, die ik hoorde! Alleen hiermede zou ik een boek kunnen vullen. Ik heb je nog niet verteld, dat de broeder in de derde sfeer leefde en dat die sfeer zijne afstemming is. Hoe ver ben ik daarvan nog verwijderd, maar eens zal ik er ook komen.

Nu brak er een tijd aan, die voor mij niet zoo prettig was, daar ik van mijn leermeester moest scheiden. Een andere taak dan die, waaraan hij zich jaren lang met hart en ziel had gegeven, was hem opgedragen. De broeder ging naar de aarde en werd daar de leider van een bekenden kring en tevens de leider van een aardsch instrument. Je ziet, dat hier alles geregeld is, dat men maar zoo niet kan doen wat men zelf wil. Er zijn er, die van zichzelf beweren, dit wel te kunnen, doch zulke geesten hebben geen geestelijke afstemming. Ook in de stofwereld leven deze wezens en zijn precies als deze, b.v. zij die zich het mediumschap toeëigenen en het toch niet bezitten. Voel je wat ik bedoel? Diezelfde media trekken die aan, die aan deze zijde geen licht bezitten en zoo worden de menschen op aarde belogen en bedrogen. Beide partijen zijn ongelukkig en zullen dat alles eens hebben goed te maken. Wanneer men geestelijke afstemming heeft, is men tevens aan een orde verbonden. Die orde leidt alles, stuurt hen naar de aarde en zij zijn op aarde met duizenden, neen millioenen

geesten in verbinding, die allen één doel voor oogen hebben en dat is, om de menschheid uit alle narigheid te verlossen en vooral om hen te overtuigen van een eeuwig voortleven. Den broeder zou ik later op aarde terugzien. In de eeuwigheid waren wij één en zouden wij één blijven; toch trof mij zijn heengaan diep. Hoe lief had ik hem gekregen. Hij zeide: „Gerhard, zooals je mij liefhebt, voel zoo voor alles wat leeft." Wat zou ik daarop hebben moeten antwoorden? Geen woord kwam over mijn lippen, maar ik begreep hem. Daarna ging hij heen en nu wachtte ik af wat zou geschieden. Eindelijk, hoe had ik daarnaar verlangd, brak de tijd voor mij aan om naar de aarde te vertrekken. Door hooge geesten, die met den meester Alcar in verbinding staan, werd ik gewaarschuwd mij gereed te maken. Ik was klaar, Jozef en wachtte met ongeduld dien grooten en heerlijken tijd af.

Naar de aarde, om van mijn Leven te vertellen.

Op eigen krachten kon ik je vinden en je weet hoe ik gekomen ben, daarover behoef ik je niets meer te vertellen. Ik voel reeds het einde van ons samenzijn naderen. Kon het nog maar jaren duren, dan zou ik je nog veel kunnen vertellen, maar ik ben aan het einde gekomen, Jozef. In die paar jaren, die ik hier leef, heb ik al veel van dit leven geleerd, doch denk je nu eens in hoeveel een geest uit de vierde en vijfde, zesde en zevende sfeer over dit leven zou kunnen vertellen. Voel je, dat het leven oneindig is? En dat de mensch op aarde dit niet kan verwerken? Ik leef in de eerste sfeer en er zijn er zes die boven de mijne liggen en waarover jij reeds in je boeken hebt verteld. Voor mij zullen die sferen nog honderden jaren onzichtbaar blijven. Toch ben ik gelukkig; eens zal ook ik daar binnentreden. Zullen de menschen het kunnen gelooven? Neen, beste Jozef, dat kunnen zij niet, maar dat eischen zij ook niet, die in de hoogere sferen leven. Zij vragen alleen, dat zij hun eigen leven aan dat van hen gaan toetsen en anders gaan denken. Eerst hier zullen zij zich gewillig overgeven, want dan komen zij voor de naakte waar-

heid te staan en dan is het òf aanvaarden en aan zichzelf beginnen te werken, òf vele en vele jaren geestelijk dood blijven, evenals zij op aarde leefden, dachten en voelden. Nu heb ik verteld van mijn eigen leven en ik dank God, dat dit mij is toegestaan. Maar als ik niet aan mijzelf had gewerkt, dan had ik mijn eigen weg gevolgd en niet dien van hen, die hier leven en ons onderwijzen. Dan had ik misschien lang geschreid, heel lang, totdat ik mijzelf had leeggeschreid, zooals zij, die in mijn vorige sfeer leven en nog niets van dit leven afweten. Goddank zijn mij de oogen geopend."
Gerhard hield op en ik hoorde hem zeggen:
„Meester Alcar, hoe moet ik u danken, maar u wilt geen dank, ik weet het. Ik kan u alleen danken en gelukkig maken, als ik u zeg dat ik mijn best zal blijven doen en vol vuur aan mijzelf en voor anderen zal werken."
Nu hoorde ik Alcar zeggen: „God zegene u! Als ik werk voor u heb, zal ik u, zooals nu is geschied, laten roepen."
Ik zag Gerhard diep zijn hoofd buigen voor Alcar, terwijl hij voortging: „Jozef, jou dank ik voor alles, wat je mij hebt gegeven. Hoe moeilijk is het voor mij, om nu van je heen te gaan. Voorloopig blijf ik op aarde, omdat ik mij heb voorgenomen, mijn familieleden op dezen weg te brengen. Of het mij zal gelukken, ik weet het niet, want hun geloof houdt hen tegen. Wil je hun dit boek geven, als het uitkomt? Je zult hen vinden, je weet waar ze zijn. Toe, probeer het; ik zal op hen inwerken, zoodat ze het zullen lezen. Daarvoor zal ik bidden, God om steun vragen; mijn leermeester en mijn grootvader zullen mij helpen. Misschien bereik ik er één. En als jouw tijd komt, weet dan, dat ik één van de schimmen zal zijn, die je in je laatste uren zullen helpen. Van te voren zul je mij zien en dan, Jozef, zijn we voor eeuwig tezamen. Ik moet er niet aan denken, maar het komt! Welk een geluk! Vol liefde zal ik tot je komen. Schrijf, Jozef, velen moeten het weten. Wanneer er enkelen de oogen zullen open gaan, zijn de meesters tevreden en gelukkig en is ons gemeenschappelijk werk beloond. Geve God, dat het geschiedt. Eens leefde

ik op aarde en thans ben ik in de eeuwigheid; ik ben niet dood, maar leef eeuwig, eeuwig voort.
Nu sluit ik mijn oogen, want aan alles komt een eind, ook aan dit geluk, alleen niet aan de liefde en aan het eeuwige leven.
Beste Jozef, in stilte ga ik heen, naar hem, mijn leermeester in den geest. Vaarwel, Jozef, ik ga.

Je Gerhard."

Gerhard loste op, verdween achter den sluier; ik wist dat hij daar leefde en dat ik hem terug zou zien. Alle anderen leven daar, waar licht en eeuwig geluk is.

Geachte Lezer, wat moet ik hier nog aan toevoegen? Ik zou hun eerlijk en diep menschelijk betoog maar verkleinen. Ook ik ga in stilte heen, maar eerst dank ik God voor de genade, dat ik voor hen, die zijn heengegaan en terugkeerden, als instrument mag dienen. Moge het enkelen overtuigen en de oogen openen.

's-Gravenhage 1937. J. R.

Alcar zegt:

„Hebt geen angst voor den dood
Want het Eeuwige Leven is in U."